

Apetit

VUOSIKERTOMUS

2019

Apetit – vastuullisia tekoja

Apetit valmistaa kasviksista maukkaita ja helppoja hyvinvointia edistäviä vihannes- ja ruokapakasteita. Rypsiä jalostamme laadukkaita kasviöljyjä ja tuotamme rypsiapuristeita rehuraaka-aineeksi. Viljakaupassa yhdistämme viljan myyjät ja ostajat sekä viljelijät ja teollisuuden niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin tarjoamalla pitkäaikaista ja luotettavaa kumppanuutta sekä asiantuntemusta. Liikevaihtomme vuonna 2019 oli 312,6 miljoonaa euroa. Apetit Oyj:n osake on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä vuodesta 1989 lähtien.

Vastuullisuus kulkee Apetitilla läpi koko arvoketjun pellolta pöytään. Keskeisiä Apetitin yritys vastuun aihealueita ovat viljelykehitys, toiminnan ilmasto- ja ympäristövaikutukset, materiaali- ja raaka-ainetehokkuus, kestävät pakkausratkaisut, vastuullisesti tuotetut kasvipohjaiset tuotteet sekä ruokahävikin minimointi. Keskeistä on myös Apetitin eettisten periaatteiden ja tasa-arvon toteutuminen sekä omassa että sidosryhmien toiminnassa.

Apetitin yritys vastuuhjelma on osa yhtiön strategiaa ja vastuullisuus osa päivittäistä toimintaa. Ohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden tarkoituksena on turvata kestävä toimintatavat yrityksen kaikissa toiminnoissa sekä ravitsemukselliset ja turvalliset tuotteet, jotka on valmistettu vastuullisesti ja kestävällä tavalla kasvatetuista ja hankituista raaka-aineista.

Tämä raportti sisältää selvityksen Apetitin vastuullisuustyöstä vuodelta 2019. Apetit raportoi vastuullisuustyöstään Global Reporting Initiative (GRI) -raportointiohjeiston peruslaajuuden (Core) laskentaperiaatteita ja ohjeistuksia noudattaen. Raporttiin liittyvät kysymykset voi lähettää osoitteeseen comms@apetit.fi, josta ne ohjataan aihealueen vastuuhenkilöille.

Apetit vuonna 2019

Apetit lyhyesti	4
Poimintoja vuodelta 2019	6
Toimitusjohtajan katsaus	8

Arvonluonti

Toimintaympäristö	11
Strategia	12
Megatrendit	13
Kuinka luomme arvoa	15

Liiketoimintamme

Ruokaratkaisut	17
Öljykasvit tuotteet	18
Viljakauppa	19

Yritysvastuu

Olellaiset yritys vastuun teemat	22
Yhdessä sidosryhmien kanssa	25
Product	27
Planet	33
People	41
Profit	45

Raportointiperiaatteet

Johtamisjärjestelmät olellaisiin aihealueisiin	49
Raportointiperiaatteet	51
GRI-indeksi	52

Taloudelliset tiedot

Hallinnointi

APETIT VUONNA 2019

Kasvipohjaiset ruokaratkaisut edustavat hyvän maun ja terveellisyyden lisäksi valintaa kestävän kuluttamisen puolesta. Apetit haluaa omalla toiminnallaan kehittää vastuullista ja läpinäkyvää ruokaketjua.

Apetit lyhyesti

Apetit haluaa näyttää suuntaa kestäville ja vastuullisille ruokaratkaisuille luomalla kasvixista hyvinvointia. Jo Apetitin perustamisesta lähtien, vuodesta 1950, olemme tarjonneet suomalaisten ruokapöytiin herkullista, kotimaista ruokaa. Nykyään Apetit tunnetaan monipuolisena suomalaisena elintarvikealan yrityksenä, jonka liiketoimintoja ovat Ruokaratkaisut, Viljakauppa ja Öljykasvituotteet.

Vastuullinen ruokaketju tarkoittaa meille ravitsevia ja turvallisia tuotteita, joiden raaka-aineet kasvatetaan ja hankitaan kestävästi. Apetit nojaa toiminnassaan laatuun ja vastuullisuuteen. Olemme sitoutuneet vahvasti kotimaiseen alkutuotantoon: Suomessa vahvuutemme ovat sitoutuneet sopimusviljelijät, joiden kanssa Apetit on luonut pitkäjänteisellä yhteistyöllä Apetit Vastuuviljely -menetelmän. Se kattaa viljelyn yleiset periaatteet, kasvikohtaiset viljelyohjeet sekä laadun, tuoteturvallisuuden ja ympäristöasioiden hallinnan. Myös muualta hankittavissa raaka-aineissa noudatamme korkeita laatu- ja vastuullisuusvaatimuksia.

LIKEVAIHTO

312,6

MILJOONAA EUROA

INVESTOINNIT

11,5

MILJOONAA EUROA

OPERATIIVINEN LIIKETULOS

-3,8

MILJOONAA EUROA

OPERATIIVINEN KÄYTTÖKATE

2,5

MILJOONAA EUROA

Apetit

HYVINVOINTIA KASVIKSISTA

- Kasvipohjaisiin tuotteisiin erikoistunut suomalainen yhtiö
- Päätuoteryhmiä vihannes- ja ruokapakasteet, kasviöljyt sekä rypsipuristeet
- Aktiivinen ja palveleva kumppani kotimaisilla ja kansainvälisillä vilja-, öljykasvi- ja rehuraaka-ainemarkkinoilla
- Asiakkaita kuluttajat ja vähittäiskauppa, ammattikeittiöt sekä elintarvike- ja rehuteollisuus
- Perustettu 1950
- 373 työntekijää vuoden 2019 lopussa
- yli 11 000 omistajaa
- Listattu Nasdaq Helsingissä
- Apetitilla on tuotantolaitokset Säkylässä, Kirkkonummella sekä Pudasjärvellä.

Ruokaratkaisut

Tuotamme monipuolisesti maukkaita vihannes- ja ruokapakasteita, joiden avulla kasvien käytön lisääminen on vaivatonta ja helppoa. Panostamme myös kestävien kalapohjaisten tuotteiden kehittämiseen. Suurin osa pakastekasviksistamme viljellään Apetit-sopimusviljelijöiden tiloilla Satakunnassa ainutlaatuisen Vastuuviljely-menetelmän mukaan.

Öljykasvituotteet

Olemme Suomen merkittävin kasviöljyjen jalostaja ja rypsipuristeiden tuottaja. Kirkkonummella sijaitseva öljynpuristamomme hyödyntää raaka-aineena käyttämistään öljykasvisiemenistä 99,9 prosenttia jalostaen niistä laadukkaita ja korkean jalostusarvon tuotteita niin ihmisten kuin eläintenkin ravitsemukseen.

Viljakauppa

Toimimme aktiivisesti vilja-, öljykasvi- ja rehuraaka-ainemarkkinoilla. Tarjoamme erinomaista asiakaspalvelua ja kaupankäynnin työkalut sekä ostajille että myyjille. Päähankinta-alueemme ovat Suomi ja Baltia, mutta viljakauppaa käydään kansainvälisesti. Toimintamme perustuu monipuoliseen osaamiseen, kokemukseen ja vahvaan markkinatuntemukseen.

- Ruokaratkaisut 18 %
- Viljakauppa 61 %
- Öljykasvituotteet 20 %

Poimintoja vuodelta 2019

Apetit myi Tuoretuotteet-liiketoimintansa

Apetitin Tuoretuotteet-liiketoiminnan myynti ruotsalaiselle Greenfood Ab:lle toteutui 30.9.2019. Järjestely toteutettiin liiketoimintakauppana sisältäen Apetitin Helsingin Kivikon tehdaskiinteistön koneineen ja laitteineen. Tuoretuoteliketoiminnan henkilökunta siirtyi Greenfood Ab:n suomalaisen tytäryhtiön Salico Oy:n palvelukseen vanhoina työntekijöinä.

Apetit kurkisti ruoan tulevaisuuteen

Apetitin toteuttaman Ruoan tulevaisuus 2025 -selvityksen mukaan ruoalla, sen tuotannolla ja kulutuksella, on keskeinen rooli sekä maapallon että ihmisten hyvinvointia koskevien haasteiden ratkaisemisessa.

Ruoan tulevaisuus 2025 -selvitys rakentaa kuvaa ruoan kulutuksen tulevaisuudesta tarkastelemalla sen taustalla vaikuttavia globaaleja muutosvoimia sekä ruoan roolia suomalaisessa yhteiskunnassa. Selvitykseen valikoituneet muutosvoimat ovat Moderni lautasmalli (yksilöllistyminen), Iltapalaksi ilmastonmuutos (ilmastonmuutos), Maailmanympärysmatka ruokakaupassa (globalisaatio) ja Teknoruoka (digitalisaatio). Lisää tutkimuksesta osoitteesta apetit.fi/ruoka2025.

Apetit teki päätöksen bioenergia-laitoksen rakentamisesta

Apetit teki elokuussa 2019 päätöksen bioenergiailaitoksen rakentamisesta, kun hankkeelle myönnettiin ympäristölupa. Bioenergiailaitoksen myötä Apetit-konsernin hiilidioksidipäästöt tuotantotonna kohden puolittuvat vuoteen 2022 mennessä. Laitoksen on tarkoitus valmistua vuoden 2020 lopussa.

Uusi pihvi- ja pyörykkälinja käyntiin Säkylässä

Apetit teki noin 10 miljoonan euron investoinnin Säkylän tehtaaseen uuteen pihvi- ja pyörykkälinjastoon. Tuotanto uudella linjalla käynnistyi asteittain elokuusta alkaen. Uusi linjasto yli kaksinkertaistaa Apetitin pihvien ja pyöryköiden tuotantokapa-

siteitin. Uuden teknologian myötä myös tuotannon energiatehokkuus ja elintarviketurvallisuus parantuvat. Uudella linjastolla valmistetaan kasvis- ja kalapohjaisia pyöryköitä ja -pihvejä sekä muun muassa vuoden 2019 Apetit-uutuusia Järvikalapuikkoja sekä Parsakaaliwingsejä ja Kukkakaaliwingsejä.

Räpin koetila mukana Carbon Action -hankkeessa

Apetitin Satakunnassa sijaitseva Räpin koetila liittyi mukaan Carbon Action -hankkeeseen yhtenä reilusta sadasta suomalaisesta maatilasta. Carbon Action edistää ilmastoystävällisten viljelykäytäntöjen yleistymistä, auttaa viljelijöitä toteuttamaan hiiltä varastoivia ja maan kasvukuntoa parantavia viljelymenetelmiä sekä todentaa hiilen varastoitumista maaperään tieteellisesti.

Ilmatieteen laitoksen ja Baltic Sea Action Groupin yhteisessä hankkeessa yhdistyvät huippututkimus ja kenttätason eli viljelijöiden tekemä työ. Apetit tarjoaa Räpin koetilan tutkimuksen käyttöön viideksi vuodeksi edistääkseen hiiliviljelyyn liittyvien toimenpiteiden tutkimusta, kehittämistä sekä käytäntöjä.

Apetit julkaisi yritysvastuuohjelmansa

Apetit kokosi yritysvastuunsa teemat ja tavoitteet yritysvastuuohjelmaksi, joka sisältää myös yritysvastuun johtamisjärjestelmän. Apetitin yritysvastuuohjelma perustuu yhdessä sidosryhmien kanssa määriteltyihin olennaisiin teemoihin toiminnan ympäristövaikutusten (Planet), tuotteiden ja niiden valmistuksen (Product), sosiaalisten vaikutusten (People) ja taloudellisen vastuullisuuden (Profit) osalta. Apetitin vastuullisuusyö perustuu yhtiön arvoihin, missioon ja visioon, ja sitä ohjaavat konsernin eettiset periaatteet ja toimintapolitiikka.

Apetitin vastuullisuusohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden tarkoituksena on turvata kestävät toimintatavat yrityksen kaikissa toiminnoissa sekä ravitsemukselliset ja turvalliset tuotteet, jotka on valmistettu vastuullisesti ja kestäväällä tavalla kasvatetuista ja hankituista raaka-aineista.

Vastuullinen uutuus kotimaisesta järvikalasta

Apetitin kotimaiseen järvikalaaan perustuva tuoteperhe sai uuden jäsenen, kun hoitokalastetusta särjestä valmistettava Järvikalap-

puikko lanseerattiin. Järvikalapuiikko tuo pakastealtaisiin uuden tavan nauttia kotimaista järvikalaa. Kalapuiikat ovat perinteisesti erityisesti lasten suosiossa. Järvikalapuiikko tarjoaakin helpon tavan tarjota lapsille herkullista, helppoa ja vastuullista ruokaa sekä tietysti enemmän kalaa.

Apetit Järvikalapuiikat ja Järvikalapihvit valmistetaan kotimaisista järvistä hoitokalastettavasta särjestä. Järvikalapihvit sisältävät särjen lisäksi myös hoitokalastettua pikkuahventa.

Ydinosaamista kohti

Apetitin liiketoiminta on viime vuosina muuttunut melkoisesti etenkin ruoassa. Yhtiön koko on kauttaaltaan pienentynyt, mutta muodonmuutos kohti ydinosaamista on sujunut suunnitellusti.

Ruokaliiketoiminnassa olemme nyt vahvasti kasvipohjaisiin pakastetuotteisiin erikoistunut ruokatalo. Viljakaupassa olemme ajaneet sisään uudenlaista mallia Viljelijän Avena Bernerin kautta, sillä haluamme tarjota viljelijöille asiantuntevinta palvelua ja kotimaisen kumppanin tuotannonpanos- ja viljakauppaan. Öljykasveissa jatkamme Suomen suurimpana teollisena toimijana hakemalla kasvua uusista lisäarvotuotteista.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2019

RUOKARATKAISUT

Ruokaratkaisuissa jatkoimme vuonna 2019 ydinliiketoimintaamme keskittymistä: keväällä luovuimme alueellisten osuuskauppojen yhteydessä toimineista palvelutoreistamme ja myöhemmin kesällä myimme tuoretuoteliiketoiminnan ruotsalaiselle Greenfoodille.

Investointi Säkylän uuteen tuotantolinjaan käynnistyi asteittain elokuusta alkaen. Uusi tuotantolinja yli kaksinkertaistaa tuotantokapasiteettimme ja mahdollistaa kysyntään vastaamisen niin kotimaassa kuin Suomen rajojen ulkopuolella.

Pakastekategoria kasvaa maailmalla ja tässä kasvussa haluamme luonnollisesti olla mukana. Lisäarvotuotteiden kansainvälisen kaupan osalta otimme merkittäviä askeleita syksyllä ja saimme uusia asiakkauksia. Tulemme jatkamaan aktiivista viennin edistämistä ruoassa. Kotimaassa haemme kasvua erityisesti HoReCa-kanavassa.

Syksyn lanseerauksemme kotimaan vähittäiskaupassa ovat erinomainen esimerkki Apetitin kyvykkyydestä valmistaa kulut-

tajia kiinnostavia sekä heidän tarpeisiinsa vastaavia tuotteita. Esimerkiksi Järvikalapuikot sekä Kukkakaali- ja Parsakaaliwingsit nousivat nopeasti kategorioidensa suosituimpien tuotteiden joukkoon.

ÖLJYKASVITUOTTEET JA VILJAKAUPPA

Öljykasvituotteissa vuotta leimasi ennätysalhainen rypsi- ja rapsisato Suomessa. Öljykasvien viljelyala oli pieniin vuosikymmeniin, ja kotimainen sato oli kokonaisuudessaan vain noin 40 000 tonnia. Jouduimmekin turvautumaan enenevässä määrin ulkomaiseen raaka-aineeseen, mikä puolestaan näkyi jalostusmarginaalimme selvänä pienenemisenä lisääntyneiden rahtikulujen seurauksena.

Kotimainen raaka-aine on meille ensisijaisen tärkeä asia ja edistämme entistä voimakkaammin kotimaisen rypsin ja rapsin viljelyä yhä tiiviimmässä yhteistyössä viljelijöiden kanssa. Lanseerasimme uudistetun sopimusviljelymallin alkuvuodesta. Toivomme sen osaltaan kannustavan aktiiviseen ja pitkäjänteiseen öljykasvien viljelyyn kotimaassa.

Öljykasvituotteet-liiketoiminnan kannattavuutta parantaa jatkossa Kirkkonummen öljynpuristamon yhteyteen loppuvuonna 2020 valmistuva bioenergialaitos. Se nostaa energiaomavaraisuuttamme ja samalla pienentää nykyisiä energiakustannuksia. Sen positiiviset ilmastovaikutukset ovat merkittävät: bioenergialaitos korvaa nykyisen uusiutumattomiin polttoaineisiin perustuvan energiaratkaisun ja pienentää koko konsernin hiilidioksidipäästöintensiteettiä 50 prosenttia.

Rypsi-ingredientin kehittämiseen tähtäävä hanke jatkuu suunnitelman mukaisesti. Hankkeen tavoitteena on uuden, ravintosisällöltään korkealaatuisen, ingredientin kehittäminen kansainvälisille elintarvikemarkkinoille. Rypsi-ingredientin, Black Grain from Yellow Fields, uuselintarvikelupahakemus jätettiin 31.12.2018. Sen koostumukselle ja valmistusmenetelmälle myönnettiin patentti elokuun alussa. Euroopan elintarviketurvallisuudesta vastaava viranomaiskäsittelee parhaillaan uuselintarvikihakemusta, ja asiantuntijalausunnon odotetaan valmistuvan keväällä 2020.

Viljakaupassa alkuvuotta varjosti ennakkoidusti vuoden 2018 heikko sato. Uudella satokaudella viljan satotaso normalisoitui ja aktiivisen hankintatoiminnan ansiosta ostomme olivat ennätysuuret. Syksyllä myös viljan kansainvälinen kysyntä piristyi. Epäonnistumiset satokauden ostojen ja myyntien suunnittelussa sekä ennakoitua heikompi kannattavuus Liettuassa ja Latviassa painoivat tulostasomme kuitenkin erittäin heikoksi.

Vastuullinen arvoketju

Ruoalla, sen tuotannolla ja kulutuksella, on keskeinen rooli sekä maapallon että ihmisten hyvinvointia koskevien haasteiden ratkaisemisessa. Yhä useammat toimijat, Apetit mukaan lukien, ymmärtävät ruoan keskeisen roolin tulevaisuuden haasteiden ratkaisemiseksi ja ovat valmiita tekemään oman osansa kestävämmän ruokaketjun rakentamiseksi.

Apetit toteuttaa ja kehittää kestävää liiketoimintaa yrittäjävastuuhjelmassaan määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Keskeisiä Apetitin yritys vastuun aihealueita ovat viljelykehitys, toiminnan ilmasto- ja ympäristövaikutukset, materiaali- ja raaka-ainetehokkuus, kestävät pakkausratkaisut, vastuullisesti tuotetut kasvipohjaiset tuotteet, ruokahävikin minimointi ja työturvallisuus.

Apetit tunnistaa keskeisimmät ilmasto- ja ympäristövaikutuksensa, jotka syntyvät elintarviketuotannon arvoketjun eri vaiheissa viljelytyksessä, hankinnassa, tuotannossa ja prosessoinnissa sekä valmiiden tuotteiden jakelussa, säilytyksessä ja kulutuksessa. Viljakaupassa merkittävimmät vaikutukset syntyvät raaka-aineiden kuljetuksessa.

Apetitissa vastuullisuus on keskeinen osa yhtiön strategiaa, mutta myös kaikkien jokapäiväistä tekemistä. Kuluvana vuonna tavoitteenamme onkin jalkauttaa vastuullisuusajattelu entistä tiiviimmäksi osaksi eri prosesseja. Apetitin liittyminen elintarvikelaan materiaalitohokkuuden sitoumukseen alkuvuonna 2020 on tästä konkreettisesta tekemisestä hyvä esimerkki. Sitoumuksella vähennetään muun muassa ruokahävikkiä, lisätään kierrätystä sekä tehostetaan materiaalin ja raaka-aineiden käyttöä. Kaikki tämä parantaa myös omaa kilpailukykyämme.

Ruoan tulevaisuus 2025

Apetit toteutti vuonna 2019 laajan Ruoan tulevaisuus 2025 -selvityksen, joka rakentaa kuvaa ruoan kulutuksen tulevaisuudesta tarkastelemalla sen taustalla vaikuttavia globaaleja muutoksia sekä ruoan roolia suomalaisessa yhteiskunnassa. Esimerkiksi ilmastonmuutos on nostanut ruoan ja sen tuotannon aikaisempaa huomattavasti voimakkaammin esiin ja haastaa samalla kaikki ruokaketjun osapuolet aina alkutuotannosta yksittäiseen kuluttajaan saakka.

Apetitin näkökulmasta ruoan tulevaisuuden rakennuspalikat liittyvät kestäväen alkutuotannon kehittämiseen yhteistyössä viljelijöiden kanssa, vastuullisten kasvipohjaisten tuotteiden luomiseen pirstaloituvaan kulutuskysyntään sekä mahdollisuuksiin myötävaikuttaa ruokatuotannossa tunnistettujen haasteiden ratkaisemiseen.

Nykyiset ruokatrendit ovat edelleen vahvasti Apetitin puolella. Tässä niistä muutama nosto.

RUOAN ALKUPERÄ

Ruoan alkuperän merkitys korostuu paitsi paikallisuuden ja lähiruoan suosimisen kautta, myös vastuullisuuden kautta: tuoteturvallisuus ja eettiset hankintamenetelmät vaativat läpinäkyvyyttä koko arvoketjuun. Kotimaisuus on luonnollisesti tärkeä arvo. Apetit on liiketoimintoissaan vahvasti integroinut kotimaiseen alkutuotantoon; tiedämmekin mistä ruoka tulee ja miten se on viljelty.

RUOAN VASTUULLISUUS

Ruoan halutaan olevan ekologisesti ja eettisesti kestävä. Ruoan ilmastovaikutukset ovat olleet vahvasti esillä jo useamman vuoden. Yhä useampi haluaa olla tietoinen kulutustottumuksiensa vaikutuksista ympäristölle. Apetit pyrkii tarjoamaan kuluttajille tapoja kestäviin ruokavalintoihin: viljelykehitys, korkea kotimaisuusaste ja kasvispainotteisuus pienentävät ruoan ympäristö- ja ilmastovaikutuksia.

RUOAN HELPPOUS JA HYVINVOINTI

Valmiiden ruokaratkaisujen ja puolivalmisteiden kysyntä on edelleen kasvussa: ruoanlaittoon kaivataan arkisin helppoutta ja vaivattomuutta, mutta samalla hyvinvointi ja terveellisesti syöminen ovat korostuneet. Apetit-tuotteilla voi helpottaa arkea sekä tehdä samalla hyviä valintoja: pakastekasvissekoituksilla voi lisätä helposti kasvisten käyttöä ja valmiit tuotteet, kuten pihvit ja pyörökät sekä keitot ovat todellisia arjen pelastajia.

Kiitos

Haluan tässä yhteydessä esittää kiitokseni omistajillemme, asiakkaillemme, sopimusviljelijöillemme, henkilökunnallemme sekä muille yhteistyökumppaneillemme.

Esa Mäki, Toimitusjohtaja

ARVONLUONTI

Apetitin kyky tuottaa arvoa perustuu uudistumiseen ja tuotekehitykseen, vahvojen ja vetovoimaisten brändien jatkuvaan kehittämiseen, pellolta pöytään -arvoketjun hallintaan sekä toiminnan kannattavuuden ja tehokkuuden jatkuvaan parantamiseen.

Strategia

Apetit päivitti strategiansa vuosille 2018–2020 keväällä 2018. Strategian painopistealueet ovat uudistuminen, kansainvälistyminen sekä tehokkuuden parantaminen.

Apetit on strategiakaudesta keskittynyt toiminnassaan

- jatkuvaan uudistumiseen lisäämällä tuote- ja palvelukehitystä
- entistä voimakkaampaan kansainvälistymiseen kasvattamalla ruuan kansainvälistä kauppaa
- kartoittamaan mahdollisia uusia hankinta-alueita viljakaupassa samalla vahvistaen jalansijaa Baltiassa
- tehokkuuden parantamiseen kaikissa liiketoiminnoissaan.

Strategian mukaisia toimenpiteitä vuonna 2019

Apetit investoi lähes 10 miljoonaa euroa uuteen pihvi- ja pyörykkälinjaan Säkylän tehtaalla. Tuotanto uudella linjalla käynnistyi asteittain elokuun 2019 alussa. Uusi linja yli kaksinkertaistaa kyseisen tuoteriikkeen tuotantokapasiteetin, vastaa nykyiseen kysyntään sekä mahdollistaa uusien tuotteiden valmistuksen kotimaahan ja kansainvälisille markkinoille.

Osana tehokkuuden parantamista Kirkkonummella sijaitsevan rypsiöljynpuristamon yhteyteen rakennetaan bioenergialaitos. Bioenergialaitos korvaa nykyisen uusiutumattomiin polttoaineisiin perustuvan energiaratkaisun ja pienentää merkittävästi koko konsernin hiilidioksidipäästöjä. Bioenergialaitoksen arvioitu käyttöönotto on loppuvuodesta 2020.

Apetitin tytäryhtiö Avena Nordic Grain Oy ja Viljelijän Berner yhdistivät elokuussa 2018 osto- ja myyntiorganisaation-

sa tuotantopanos- ja viljakaupassa. Viljelijän Avena Berner tarjoaa kotimaiselle viljelijälle tuotantopanos- ja viljakaupan palvelut yhdeltä luukulta. Uusi toimintamalli on kuluvana vuonna jalkautunut osaksi molempien osapuolten toimintaa suunnitellun mukaisesti.

Apetit luopui Ruokaratkaisut-liiketoimintaan kuuluvista palvelutoreista huhtikuun 2019 lopussa. Palvelutoreista luopuminen oli strategian mukaista keskittymistä ydinliiketoimintoihin. Heinäkuussa 2019 Apetit sopi tuoretuoteliiketoiminnan myynnistä ruotsalaiselle Greenfood Ab:lle ja kauppa toteutui 30.9.2019.

Ruuan kansainvälisen kaupan osuuden kasvattaminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Kansainvälisesti kysytyimpiä tuotteita ovat kasvispihvit ja -pyörykät, kasvispizat ja herne. Keskeisimmät markkinat kotimaan ulkopuolella ovat Italia ja Ruotsi.

Rypsi-proteiini-ingredientin kehittämiseen tähtäävä hanke jatkui suunnitelman mukaisesti. Hankkeen tavoitteena on uuden, ravintosisällöltään korkealaatuisen, ingredientin kehittäminen kansainvälisille elintarvikemarkkinoille. Rypsi-proteiini-ingredientin koostumukselle ja valmistusmenetelmälle myönnettiin patentti elokuun 2019 alussa. Euroopan elintarviketurvallisuudesta vastaava viranomainen käsittelee parhaillaan uusielintarvikehakemusta, ja asiantuntijalausnon odotetaan valmistuvan keväällä 2020.

Ruoantuotannolla on merkittäviä ympäristövaikutuksia

Ruoantuotannolla on vaikutuksia esimerkiksi ilmastolämpenemiseen, ympäristön rehevöitymiseen ja luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen. Maatalous on myös merkittävä ravintekuormituksen lähde. Ruoantuotanto ja -kulutus kattavat noin viidenneksen kulutuksen hiilijalanjäljestä. Tämän vuoksi kestävät ruokaratkaisut ja ruokahävikin minimoiminen ovat tulevaisuudessa entistäkin merkittävämmässä roolissa.

Apetit selvittää tuotteidensa ympäristövaikutuksia

Apetit aloitti vuoden 2020 alussa tutkimuksen selvittääkseen valikoitujen tuotteidensa ympäristöjalanjäljen. Tutkimuksessa arvioidaan tuotteiden ilmastovaikutus, rehevöittävä vaikutus ja vesiniukkuusvaikutus.

Yhteistyössä ulkopuolisen asiantuntijan kanssa tehtävässä selvityksessä arvioidaan eri Apetit-tuotteiden ympäristöjalanjälki. Tuotteet ovat Apetit Kotimainen Peruna&Keittokasvis, Apetit Kotimainen Herne ja Apetit Kotimainen Järvikalapuikko. Selvityksen avulla halutaan parantaa mahdollisuuksia tuotteiden ympäristöjalanjäljen pienentämiselle. Selvityksen tuloksien on määrä valmistua kesällä 2020. Selvityksen tuloksia käytetään Apetitin oman toiminnan ja viljelyn kehittämiseen.

Viljelyn vaikutus luonnon monimuotoisuuteen - Apetit haluaa pienentää ympäristöjalanjälkeään

Luonnon monimuotoisuudella eli biodiversiteetillä tarkoitetaan kaikkea elollisen luonnon moninaisuutta ja runsautta. Se käsittää kaikki eliölajit ja biologiset systeemit. Luonnon monimuotoisuuden säilyminen on tärkeä osa erilaisten ekosysteemien toiminnalle sekä edellytys elämän jatkumiselle maapallolla. Luonnon monimuotoisuudelle suurimmat uhkat ovat elinympäristöjen häviäminen sekä ilmastonmuutos. Ihmisen aiheuttamat ympäristöä muuttavat tekijät vaikuttavat niin ikään biodiversiteettiin.

Maatalouden ympäristövaikutukset syntyvät useista eri asioista. Kasvit tarvitsevat kasvuun ravinteita, joita ne ottavat maasta juurillaan. Kasvien aiheuttamia ravinnepuutteita täydennetään lannoittamalla maata. Lannoitteiden käyttö voi kuitenkin vaikuttaa osaltaan myös luonnon monimuotoisuuteen, kun niiden vaikutukset voivat ulottua kasvatettavasta lajikkeesta myös muihin eliölajeihin. Viljely myös vaikuttaa alueen vesistöihin ravinnevalumilla. Vaikutuksia pyritään ehkäisemään viljelymenetelmillä ja ympäristötoimilla.

Vastuullisilla viljelymenetelmillä onkin tärkeä merkitys kestäväen viljelytyksen edistämiseksi. Viljelykierto on luontainen apu maanparantamiseen. Apetit on sitoutunut kestävien viljelytapojen kehittämiseen. Apetit Vastuuviljely -menetelmää kehittämällä halutaan varmistaa turvallinen ja laadukas sato, joka on viljelty luonnon monimuotoisuutta tukevin menetelmin.

#ruoka2025 - Apetit katsoi ruoan tulevaisuuteen

Apetitin toteuttaman Ruoan tulevaisuus 2025 -selvityksen mukaan ruoalla, sen tuotannolla ja kulutuksella, on keskeinen rooli sekä maapallon että ihmisten hyvinvointia koskevien haasteiden ratkaisemisessa. Selvityksen tulokset julkaistiin syyskuussa 2019.

Ruoan tulevaisuus 2025 -selvitys rakentaa kuvaa ruoan kulutuksen tulevaisuudesta tarkastelemalla sen taustalla vaikuttavia globaaleja muutosvoimia sekä ruoan roolia suomalaisessa yhteiskunnassa. Selvitykseen valikoituneet muutosvoimat ovat Moderni lautasmalli (yksilöllistyminen), Iltapalaksi ilmastonmuutos (ilmastonmuutos), Maailmanympärysmatka ruokakaupassa (globalisaatio) ja Teknoruoka (digitalisaatio).

Maailmanlaajuiset muutosvoimat tulevat vaikuttamaan kuluttajien käytökseen yksittäisten yritysten toimenpiteistä huolimatta. Yrityksillä on kuitenkin valtava mahdollisuus vaikuttaa tulevaisuuteen ja maapalloa uhkaavien ongelmien ratkomiseen. Se vaatii vain rohkeutta toimia.

Kohti yksilöllistä ja kokemuksellista ruokaelämystä

Suomessa on perinteisesti ollut varsin yhtenäinen ruokakulttuuri, jonka myötä vielä parikymmentä vuotta sitten kodeissa syötiin pitkälti samoja arkiruokia. Muutos kohti merkityksellisempiä ruokavalintoja on ollut verrattain nopea - 2010-luvulla samassa kotitaloudessa voidaan noudattaa useaa eri ruokavaliota tai näiden yhdistelmiä hyvin vaihtelevista syistä.

Ravinnon lisäksi ruoka on tapa ilmaista itseä, kannanotto ja monelle jopa identiteetin jatke. Uudet trendit seuraavat toisiaan ja erilaisten ruokavalioiden määrä lisääntyy. Joku on ilmastosiistä vegaani, kun taas toinen valitsee luomutuotteita.

Tulevaisuudessa voidaan odottaa kuluttamisen pirstaloituvan yhä pienempiin ryhmiin. Kiireistä arkea helpottavat palvelut ja ruoat lisääntyvät. Syömisellä tavoitellaan kokonaisvaltaisempaa hyvinvointia ja terveysvaikutteisten elintarvikkeiden kysyntä kasvaa edelleen.

Ilmastonmuutos näkyy myös lautasella

Ruoantuotanto ja -kulutus aiheuttavat jopa yli viidenneksen kaikesta kulutuksen ilmastovaikutuksesta eli hiilijalanjäljestä. Vaikka yksittäisen ruoka-annoksen ilmastovaikutukset voivat jäädä melko vähäpätöisiksi, ei mitään muuta tuotetta käytetä joka päivä useita kertoja päivässä. Ruokavalinnoissa tulevat jatkossa korostumaan niiden ilmasto- ja ympäristövaikutukset.

Ihmiset ovat yhä tietoisempia maapallon sietokyvyn rajoista, ja moni yrittää vaikuttaa omilla valinnoillaan. Kuluttajat kiinnostuvat eri vaihtoehdoista, mikä on näkynyt esimerkiksi kasvipohjaisten elintarvikkeiden kysynnän ja tarjonnan kasvussa. Myös ruokahävikin vähentäminen tulee olemaan keskiössä, kun oman ruokavalion ilmasto- ja ympäristövaikutuksia pyritään pienentämään.

Globalisaation vaikutukset ruokapöydässä

Ruoan tarjonta on monipuolistunut valtavasti globalisaation myötä. Suomessa maailmanlaajuiset ruokailmiöt näkyvät etenkin tuontiruoan tarjonnan monipuolistumisena. Nykyään kuluttajilla onkin yhä enemmän valtaa siihen, millaista ruokaa syödään: kysyntään reagoidaan entistä nopeammin ja herkemmin.

Samalla kun ruoka- ja hyvinvointitrendit ylittävät mantereiden rajat, ruoan tuotannon ja kulutuksen välinen kuilu kasvaa. Tuotantoketjut saattavat olla pitkiä, jolloin ruoan alkuperä hämärtyy. Informaatiota ruoan aidosta alkuperästä voi olla vaikea saada. Esimerkiksi einesaterian ainesosat saattavat tulla usealta eri mantereelta ja niitä on voitu prosessoida useassa eri paikassa matkan varrella.

Kotimaisen ruoan suosiminen on yksi keino varmistaa ruoan kestävä alkuperä sekä tuotannon jäljitettävyyttä. Läpinäkyvyys ruokaketjussa auttaa kuluttajaa tekemään kestäviä ja hyviä kulutusvalintoja.

Teknologian vaikutus ruokaan ja ruokavalintoihin

Teknologian kehityksellä voidaan nähdä useita vaikutuksia elintarvikkeisiin - sekä ruoantuotannossa että sen kuluttamisessa. Uusi teknologia voi toisaalta mahdollistaa uusia innovaatioita ruoan tuotannossa, kuten vertikaaliviljelyä. Toisaalta sen avulla voidaan kehittää edelleen tavanomaisen viljelyn keinoja ja näin parantaa satovarmuutta. Samalla uudet teollisen prosessin läpikäyvät elintarvikkeet, kuten kasviproteiinituotteet ovat verrattain kaukana niiden alkuperäisestä raaka-aineesta.

Teknologian kehittyminen voi myös yksilöllistää entisestään ruokavalintoja. Tiedot yksilön terveydentilasta voi tulevaisuudessa olla mahdollista välittää suoraan esimerkiksi ruokakauppojen suosittealgoritmeille, jotka poimivat ostoskoriin kaupan valikoimista juuri sen hetkistä terveyttä parhaiten edistäviä ja tukevia ruokia.

Kuinka luomme arvoa

Maku ja nautinto ruoasta • Kotimaisuus • Vastuullisuus • Hinnan merkitys • Hyvinvointi • Helpisuus

RESURSSIT JA PANOKSET

Raaka-aineet ja materiaalit: Kasvikset, ruokaraaka-aineet, öljykasvit, vilja, pakkausmateriaalit
Tuotanto: 3 tuotantolaitosta **Luonnonvarat:** Energia, vesi **Henkilöstö:** 373 osaaajaa
Investoinnit: 11,5 M€ **Rahoitus:** Oma pääoma ja velat yhteensä 170,8 M€

TUOTETTU ARVO

Asiakkaat: Myyntituotot ja osakkuusyhtiöiden osingot 296,6 M€ **Henkilöstö:** Palkat ja palkkiot 17,6 M€
Viljelijät ja kumppanit: Raaka-aineet, tavarat ja palvelut yhteensä 259,7 M€
Omistajat ja rahoittajat: Osingot 2,5 M€ ja rahoituskulut 0,7 M€ **Yhteiskunta** 3,8 M€

Vahva side
alkutuotantoon

Kasvua korkeamman
jalostusarvon tuotteilla

Vastuullisia
tekoja

Panostuksia palveluihin ja
kansainväliseen myyntiin

Lisää ketteryyttä ja
tehokkuutta

Hyvinvoinnin
tuottaminen

ALKUTUOTANTO Joka vuosi noin 130 kotimaista Apetit-sopimusviljelijää tuottavat noin 33 miljoonaa kiloa puhtaita vastuuviljeltyjä kasviksia: perunaa, porkkanaa, hernettä, lanttua, pinaattia, selleriä, palsternakkaa, purjoa ja punajuurta. Haluamme edistää kotimaista öljykasvien viljelyä. Käytämme öljykasvituotteisiimme mahdollisimman paljon kotimaista rypsiä ja rapsia.

TUOTEKEHITYS Haluamme lisätä kasvien syöntiä kehittämällä herkullisia ja arkea helpottavia ruokaratkaisuja. Panostus tutkimus- ja kehitystyöhön on näkynyt uusien tuotteiden määrän merkittävänä kasvuna ja laajentumisena uusiin tuoteryhmiin. Myös öljykasvituotteissa haluamme vahvistaa kasviöljyihin liittyvää tutkimusta ja tuotekehitystä sekä nostaa öljykasvituotteiden jalostusarvoa.

TUOTANTO Tuotantoketjua määrittävät erityisesti tuotteiden laadun ja turvallisuuden varmistaminen. Valmistamme maistuvia ruokaratkaisuja ja käyttövalmiita ruokia sekä puristamme terveellisiä kasviöljyjä sitoutuen kotimaiseen alkutuotantoon sen turvallisuuden, laadun ja puhtauden vuoksi. Tuotantolaitoksemme sijaitsevat Säkylässä, Kirkkonummella sekä Pudasjärvellä.

ASIAKKAAT Asiakkaitamme ovat ammattikeittiöt, elintarviketeollisuus, vähittäiskauppa ja kuluttajat. Näymme kuluttajille erityisesti pakastetuotteiden Apetit-brändillä sekä Apetit- ja Neito-rypsiöljyillä. Öljykasvituotteista pääosa myydään ammattikeittiöille ja elintarviketeollisuudelle. Ruoan kansainvälisen kaupan osuus on kasvanut. Öljykasveista valmistetaan raaka-ainetta myös rehuteollisuuteen.

LIKETOIMINTAMME

Apetit on vahvasti ruoan alkutuotantoon toimintansa perustava elintarvikeyritys. Tuotamme kasviksiin ja vastuullisesti kalastettuun kalaraaka-aineeseen perustuvia ruokaratkaisuja, jalostamme kasviöljyjä ja rypsipuristeita sekä toimimme aktiivisesti kotimaisilla ja kansainvälisillä vilja-, öljykasvi- ja rehuraaka-ainemarkkinoilla.

Ruokaratkaisut

Apetitin Ruokaratkaisut-liiketoiminnassa valmistetaan kasvis- ja ruokapakasteita. Omien tunnettujen tuotemerkkiensä lisäksi Apetit valmistaa kaupan omia merkkejä.

Pakastetuotteiden asiakaskunta koostuu vähittäiskaupan, hotelli-, ravintola- ja catering-sektorin sekä elintarviketeollisuuden toimijoista. Kasvis- ja ruokapakasteet valmistetaan Säkylän tehtaalla ja pakastepizzat Pudasjärvellä.

Lisää kasviksia lautasille

Kasvien ja kestävien ruokavalintojen suosio on vahvassa nousussa suomalaisten lautasilla. Apetit pyrkii edistämään kasvien käyttöä entisestään kehittämällä hyvältä maistuvia, terveellisiä ja helposti valmistettavia tuotteita, joiden raaka-aineet on viljelty vastuullisesti. Apetitin tuotevalikoimassa on myös kalapohjaisia tuotteita, kuten kotimaisesta järvikalasta valmistettuja pakasteruokia.

Kasvis- ja kalapohjaiset pihvit ja pyörykät ovat Apetitin nopeimmin kasvava tuoteryhmä. Kasvis- ja kalapohjaiset valmiit

pakasteruokatuotteet tarjoavat kuluttajille vaivattomasti tavan suosia vastuullisia ruokavalintoja.

Apetit on Suomen suurin avomaavihannesten viljelyttäjä. Suurin osa Apetitin kasviksista tulee noin 130 sopimusviljelijältä. Pitkäjänteisellä yhteistyöllä omien sopimusviljelijöidensä kanssa Apetit varmistaa laadukkaiden, suomalaisten avomaakasvien tuotannon raaka-aineeksi sekä vaikuttaa samalla koko ruuan-tuotannon arvoketjuun.

Vuosi 2019

Vuoden 2019 satokausi oli kohtalaisen hyvä. Sääolosuhteet olivat loppusyksyä lukuun ottamatta hyvät. Syksyn nosto-olosuhteet olivat haasteelliset. Luomuviljelytyksessä onnistumiset olivat vaihtelevia. Apetit investoi lähes 10 miljoonaa euroa uuteen pihvi- ja pyörykkälinjaan, joka kaksinkertaistaa pihvien ja pyöryköiden valmistuskapasiteetin. Tuotanto uudella linjastolla käynnistyi loppusyksystä 2019.

ESA MÄKI, JOHTAJA, RUOKARATKAISUT-LIIKETOIMINTA:

Apetitin vahvuutena on ainutlaatuinen arvoketjumme. Sopimusviljelijämme viljelevät meille kehittämällemme Vastuuviljely-menetelmällä vuosittain noin 33 miljoonaa kiloa kotimaisia kasviksia. Ulkomainen hankintamme tapahtuu niin ikään luotettavilta ja pitkäaikaisilta kumppaneilta, jotka ovat sitoutuneet eettisiin toimittaja- ja laatuvaatimukseemme. Meille on tärkeää, että voimme todella tarjota kuluttajille vastuullisia ja kestäviä ruokaratkaisuja.

Haluamme omilla toimillamme olla rakentamassa yhä kestävämpää elintarviketuotantoa. Ilmastonmuutos on globaali haaste, ja me voimme osaltamme olla vaikuttamassa asiaan paikallisella tasolla. Viljelytys on arvoketjussamme eniten ympäristö- ja ilmasto vaikutuksia aiheuttava vaihe. Sen vuoksi kehitämme viljelymenetelmiä sekä yhteistyössä sopimusviljelijöidemme kanssa että omalla Räpin koetilallamme. Osoituksena vastuullisuuden merkityksestä tuotantoketjussamme, Säkylän tehdas on sertifioitu sekä viljelytyksen (FSA) että tehtaan toiminnan (SMETA) osalta.

Vuonna 2019 toimimme kauppoihin kolmannen tuotteen Järvikala-tuotepereheeseemme. Apetit Kotimainen Järvikalapuikon pääraaka-aine on kotimaisista järvistä hoitokalastettu särki. Hoitokalastuksella vähennetään järvien ravinnekuormaa ja hillitään rehevöitymistä.

Liikevaihto:

58,9

miljoonaa euroa

Investointit:

10,0

miljoonaa euroa

Operatiivinen liikeulos:

1,5

miljoonaa euroa

Öljykasvituotteet

Öljykasvituotteet-liiketoiminnasta vastaava Avena on Suomen merkittävin kasviöljyjen jalostaja ja rypsiuristeiden tuottaja. Kasviöljytuotteet valmistetaan Kirkkonummella sijaitsevassa öljynpuristamossa, joka jalostaa rypsin ja rapsin siemenistä laadukkaita ja erittäin korkean jalostusarvon tuotteita kasviöljyiksi ja rypsiuristeiksi rehuteollisuuden raaka-aineeksi.

Öljykasvituotteiden päämarkkinat ovat Suomessa ja muissa Pohjoismaissa. Tunnetuimmat kuluttajatuotteet ovat Apetit- ja Neito-rypsiöljyt. Määrällisesti suurin osa kasviöljytuotteista myydään ammattikeittiöille ja elintarviketeollisuuteen.

Terveellisiä kasviöljyjä Suomesta

Avenan Kirkkonummella sijaitseva kasviöljypuristamo käyttää mahdollisimman paljon Suomessa viljeltyä rypsin- ja rapsin siementä. Puristamon vuotuinen siementarve on Suomen sataoa suurempi. Avena tekeekin pitkäjänteistä ja tavoitteellista työtä lisätäkseen kotimaista rypsin- ja rapsintuotantoa yhteistyössä viljelijöiden ja alan toimijoiden kanssa.

Avenan tavoitteena on vahvistaa öljykasveihin liittyvää tutkimusta ja tuotekehitystä sekä nostaa öljykasvituotteiden jalos-

tusarvoa. Avenan tuotekehitystä on suunnattu vähittäiskaupan ja ammattikeittiöiden tarjontaan sekä eri pakkaustratkaisuihin. Kasviöljyjen myynti vähittäiskaupassa lisääntyi edelleen vuoden 2019 aikana. Erityisesti Apetit-brändillä myytävien kasviöljyjen myynti kasvoi.

Vuoden 2019 aikana jatkettiin mittavaa Business Finlandin tukemaa tutkimus- ja kehityshanketta, jossa rypsistä pyritään jalostamaan nykyistä pidemmälle kehitettyä kasviproteiinia. Black-Grain From Yellow Fields on rypsistä valmistettava elintarviketuote, joka sisältää proteiinia, kuitua ja rypsin omaa rasvaa.

Vuosi 2019

Vuoden 2019 öljykasvien sato jäi Suomessa niukaksi. Rypsin ja rapsin viljelyala oli pienin 40 vuoteen. Rypsin siemenjauheen kehitystyö jatkui. Rypsin siemenjauhetta voidaan käyttää ainesosana esimerkiksi gluteenittomissa leivissä, raakapatukoissa, erilaisissa naposteltavissa sekä mysleissä, kasvispihveissä ja -pyöryköissä ja lihapullissa.

TERO HEIKKINEN, JOHTAJA, ÖLJYKASVITUOTTEET-LIIKETOIMINTA:

Avenan Kantvikin kasviöljypuristamolle rakennettava bioenergiailaitos on merkittävä investointi kestävämpään tuotantoon. Puristamon yhteyteen rakennettavan bioenergiailaitoksen on määrä valmistua loppuvuodesta 2020. Se korvaa puristamon nykyisen, uusiutumattomiin polttoaineisiin pohjautuvan energiaratkaisun ja tulee pienentämään koko Apetit-konsernin CO₂-päästöintensiteettiä 50 prosenttia.

Avenan vastuullisuustyössä merkittävässä roolissa on myös kotimaisen rypsin ja rapsin viljelyn edistäminen. Öljykasvit ovat kannattavia kasveja viljelijöille kahdestakin syystä: laadukkaalle kotimaiselle rypsillemme ja rapsillemme on varma kysyntä, minkä lisäksi öljykasvien viljely on hyvä esikasvi viljelykierrossa. Öljykasvien viljely parantaa luonnollisesti maan rakennetta ja pienentää kasvitautilien painetta. Öljykasvit tarjoavat myös tärkeille pölyttäjille ravintoa ja tarjoavat kasvipeitteisyyden myös talveksi, mikä edistää maaperän hiilensidontaa.

Avena on Suomen merkittävin kasviöljyjen jalostaja ja samalla merkittävä kumppani kotimaisille viljelijöille. Kotimaisen rypsin ja rapsin määrän kasvattaminen vähentää tuonnin tarvetta, pienentää ympäristövaikutustamme ja parantaa kotimaista proteiiniomavaraisuutta.

Liikevaihto:

65,0

miljoonaa euroa

Investoinnit:

1,3

miljoonaa euroa

Operatiivinen liikeulos:

0,4

miljoonaa euroa

Viljakauppa

Viljakauppa-liiketoiminnosta vastaava Avena toimii aktiivisesti viljan, öljykasvien ja rehuraaka-aineen markkinoilla. Avena on myös merkittävä suomalaisen viljan markkinoija maailmalla. Suomen lisäksi yhtiöllä on toimipisteitä myös Baltiassa ja Ukrainassa.

Luotettava kumppani

Avenan tavoitteena on olla viljelijöiden sekä elintarvike- ja rehuteollisuuden paras ja luotettavin kumppani. Sillä on merkittävä markkinaosuus Suomessa, ja se on aktiivinen toimija myös Baltian hankinta-alueella, josta viljaa viedään kolmansiin maihin. Päähankinta-alueita ovat Suomi ja Baltia. Viljakauppa se käy globaalisti.

Vahvana kansainvälisenä ja verkostoituneena toimijana Avenalla on kyky löytää parhaat vaihtoehdot niin viljan ostajille kuin myyjillekin. Se tarjoaa viljelijäasiakkailleen monipuoliset sähköiset työkalut, reaaliaikaista markkinatietoa ja asiantuntevaa, henkilökohtaista palvelua.

Suomesta ja maailmalta

Avena on sitoutunut kotimaisen viljelyn ja arvoketjun kehittämiseen. Kansainvälisessä kaupassa noudatamme alan vakiintuneita kansainvälisiä kauppatapoja. Avenalla on Coceral-GTP- ja ISO9001 -sertifikaatit.

Avena ostaa viljaa pääosin suoraan viljelijöiltä voimassa olevien osto- ja laatuetojen mukaisesti. Avenan tavoitteena on vilja- ja öljykasvikaupan markkinaosuuden kasvattaminen erityisesti Suomessa ja Baltian maissa.

Vuosi 2019

Vuoden 2019 kotimainen viljasato normalisoitui kahden erittäin heikon satovuoden jälkeen. Toisella Avenalle tärkeällä viljely-alueella eli Baltiassa viljasadosta tuli hyvä.

Avena on keskittänyt toimintojaan Suomen ja Baltian alueelle. Venäjän ja Kazakstanin tytäryhtiöt suljettiin vuoden 2019 aikana tavoitteena liiketoiminnan kannattavuuden parantaminen.

TERO HEIKKINEN, JOHTAJA, VILJAKAUPPA-LIIKETOIMINTA:

Avena haluaa olla viljelijöiden sekä elintarvike- ja rehuteollisuuden paras ja luotettavin kumppani. Viljelijöiden suuntaan tämä näkyy erityisesti palveluihimme panostamisella. Avenakauppa.fi:n palvelut ja nyt yli vuoden toiminnassa ollut Viljelijän Avena Berner -yhteistoimintamalli parantavat entisestään kumppanuuttamme kotimaisen viljelijän kanssa.

Kotimaisen viljelyn edistämisen ohella panostamme kansainvälistymiseen. Oman ja toimittajiemme toiminnan vastuullisuuden takaamiseksi ovat viljakaupassa käyttämämme laatujärjestelmät isossa roolissa. Kansainvälisessä kaupassa myös kuljetusten optimisointi on erittäin tärkeää ympäristövaikutusten minimoimiseksi.

Vuonna 2019 aloitimme kauran vastaanoton, varastoinnin ja vientitoiminnan Taalintehtaalla Lounais-Suomessa. Taalintehtaan sataman sijainti on viljan vientiä ajatellen erinomainen, sillä sen kautta pystytään tehokkaasti laivaamaan viljaa alueelta, jossa viljellään merkittävä osa Suomen kaurasta. Taalintehtaan sataman käyttöönotto mahdollistaa suorat toimitukset satamaan vähentäen välivarastoinnin tarvetta.

Liikevaihto:

194,9

miljoonaa euroa

Investointit:

0,1

miljoonaa euroa

Operatiivinen liikeulos:

-4,8

miljoonaa euroa

YRITYSVASTUU

Vastuullinen ruokaketju tarkoittaa meille kestäviä toimintatapoja yrityksen kaikissa toiminnoissa sekä ravitsevia ja turvallisia tuotteita, joiden raaka-aineet kasvatetaan ja hankitaan kestävästi. Apetit pyrkii ymmärtämään mahdollisimman kattavasti oman toimintansa vaikutukset ihmisille, yhteiskunnalle ja ympäristölle. Apetit vahvistaa vastuullista toimintaansa olennaisiksi määriteltyjen osaluokkien kautta.

Yritysvastuu Apetitilla

Apetitin vastuullisuustyö perustuu Apetitin arvoihin, missioon ja visioon. Apetitin vastuullisuustyötä ohjaavat konsernin eettiset periaatteet ja toimintapolitiikka sekä hankintaperiaatteet, jotka pohjautuvat YK:n Global Compact -aloitteeseen. Apetitin yritysvaluuohjelma on osa yhtiön strategiaa ja vastuullisuus osa päivittäistä toimintaa.

Vastuullisuus kulkee Apetitilla läpi koko arvoketjun pellolta pöytään. Keskeisiä Apetitin yritysvaluuun aihealueita ovat viljelykehitys, toiminnan ilmasto- ja ympäristövaikutukset, materiaali- ja raaka-ainetehokkuus, kestävät pakkausratkaisut, vastuullisesti tuotetut kasvipohjaiset tuotteet, ruokahävikin minimointi sekä työturvallisuus. Keskeistä on myös Apetitin eettisten periaatteiden ja tasa-arvon toteutuminen sekä omassa että sidosryhmien toiminnassa.

Apetit-konsernin yritysvaluuohjelma

Apetitin yritysvaluuohjelma perustuu yhdessä sidosryhmien kanssa määriteltyihin olennaisiin teemoihin toiminnan ilmasto- ja ympäristövaikutusten (Planet), tuotteiden ja niiden valmistuksen (Product), ihmisten kohtelun (People) ja taloudellisen vastuullisuuden (Profit) osalta. Teemat ovat vahvasti sidoksissa yhtiön arvoketjuun ja sidosryhmiin.

Apetitin yritysvaluuohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden tarkoituksena on turvata kestävät toimintatavat yrityksen kaikissa toiminnoissa sekä ravitsemukselliset ja turvalliset tuotteet, jotka on valmistettu vastuullisesti ja kestäväällä

tavalla kasvatetuista ja hankituista raaka-aineista. Tavoitteena on myös, että kaikki Apetitin sidosryhmät huomioidaan ja niitä kohdellaan tasa-arvoisesti.

Apetitin yritysvaluuohjelman yhteys YK:n kestäväen kehityksen tavoitteisiin (SDG)

Yritysvaluuohjelmassaan Apetit sitoutuu toimimaan ja kehittämään toimintaansa Apetit-konsernille olennaiseksi määriteltyjen yritysvaluuun teemojen mukaisesti. Apetit on myös tunnistanut yritysvaluuohjelmansa teemoista ne, jotka ovat vahvimmin yhteydessä YK:n kestäväen kehityksen tavoitteisiin. Apetitin yritysvaluuohjelman tavoitteet vaikuttavat YK:n kestäväen kehityksen tavoitteisiin pääasiassa paikallisesti.

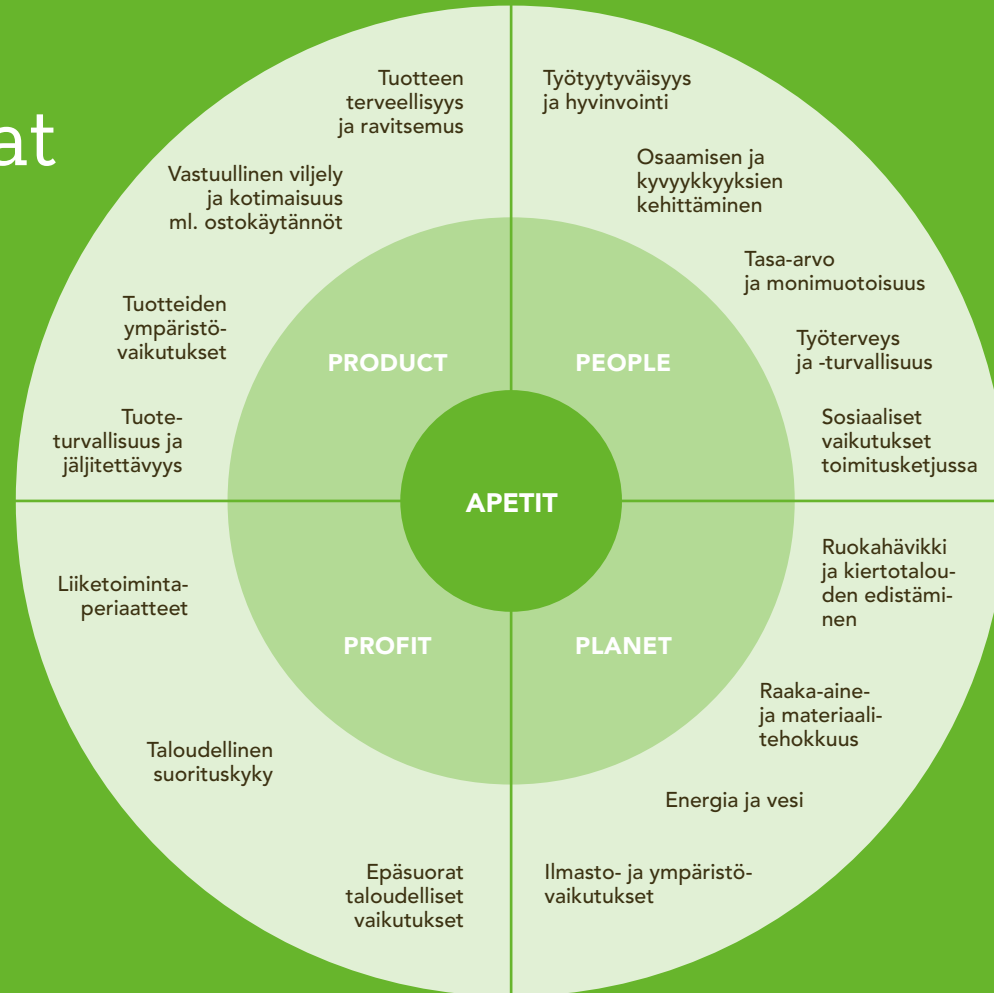
Kestäväen kehityksen tavoiteohjelma tähtää äärimmäisen köyhyyden poistamiseen sekä kestäväen kehitykseen, jossa huomioidaan ympäristö, talous ja ihminen tasavertaisesti.

APETITILLE JA SIDOSRYHMILLEMME OLENNAISIMMAT SDG-TAVOITTEET, JOITA APETITIN TOIMINTA TUKEE:

Olellaiset yritysvastuun teemat

Apetit on toteuttanut laajan yritysvastuun sisällön määritysprojektin, jossa määriteltiin toiminnan kannalta olellisimmat vastuullisuusteemat. Samalla määriteltiin tiedot ja tunnusluvut, joiden avulla vastuullisuuden kehittämistä arvioidaan. Viereisessä kuvassa Apetitin toiminta on jaettu neljään osa-alueeseen, jotka ovat Product, Planet, People ja Profit. Niitä koskevat olellisimmat teemat on esitetty ulkokehällä.

Apetitin yritysvastuuhjelma

Planet

- CO₂-päästöintensiteetin pienentäminen 50 prosenttia vuoteen 2022 mennessä
- Energiaintensiteetin parantaminen 7,5 prosenttia vuoteen 2025 mennessä
- Vedenkulutuksen tehostaminen kierrättämällä ja prosessoimalla
- Ruokahävikin pienentäminen ja kiertotalouden edistäminen sivuvirtojen hyödyntämisellä tuotannossa

Product

- Sitoutuminen viljelymenetelmien ilmastovastuulliseen kehittämiseen
- Sopimusviljelijöiden sertifiointi: FSA (Farm Sustainability Assessment) -sertifikaatti
- Luomuviljelymenetelmien kehittäminen ja luomuviljelyn kasvattaminen teollisessa mittakaavassa
- Turvalliset raaka-aineet: hankintapolitiikan mukaisesti pääasiassa kotimaasta ja lähialueilta
- Pakkausratkaisujen kehittäminen: pakkausmuovien ohentaminen 15 prosenttia vuoteen 2021 mennessä, uusiutuvien luonnonvarojen suosiminen mahdollisuuksien mukaan, pakkausten kierrätettävyyden lisääminen

People

- Työntekijöiden tasapuolinen kohtelu ja hyvän työilmapiirin kehittäminen
- Henkilöstön osaamisen laaja-alainen hyödyntäminen ja kehittäminen
- Avoin ja osallistuva vuorovaikutus
- Monipuolisen henkilöstörakenteen kehittäminen
- Työturvallisuuden edistäminen ja työtapaturmien systemaattinen ennaltaehkäiseminen: tavoitteena nolla tapaturmaa

Profit

- Konsernin eettiset periaatteet ohjaavat toimintaa kaikissa liiketoiminnoissa ja toimintamaissa
- Työntekijät noudattavat eettisiä toimintaperiaatteita
- Konsernin toimittajat sitoutuvat eettisiin, sosiaalisiin ja ympäristöä koskeviin periaatteisiin
- Suorat pakkaustoimittajat allekirjoittavat eettiset toimittajavaatimukset

Yritysvastuun johtaminen

Yritysvastuuta johdetaan konsernin johtoryhmästä osana normaalia liiketoimintaa. Yritysvastuutyön kehittämistä ja vastuullisuustavoitteita ohjaa konsernin vastuullisuusjohtaja. Yritysvastuuohjelmassa asetetut tavoitteet on hyväksytty osaksi yhtiön päivittäistä vastuullisuustyötä. Liiketoiminnoissa vastuullistyötä johtavat liiketoimintajohtajat osana liiketoimintaa. Apetit-konsernin yritys vastuutyötä kehitetään ja seurataan yritys vastuun ohjausryhmässä.

Henkilöstöllä on mahdollisuus vaikuttaa yritys vastuun asioihin säännöllisesti esimerkiksi sisäisissä yhteistyöpalaverissa sekä päivittäisessä toiminnassa.

Apetit-konsernin eettiset periaatteet ja johtamisjärjestelmät

- Eettiset periaatteet
- Toimintapolitiikka
- Johtamisjärjestelmät
- Ympäristöjärjestelmät
- Hankintapolitiikka ja eettiset toimittajavaatimukset

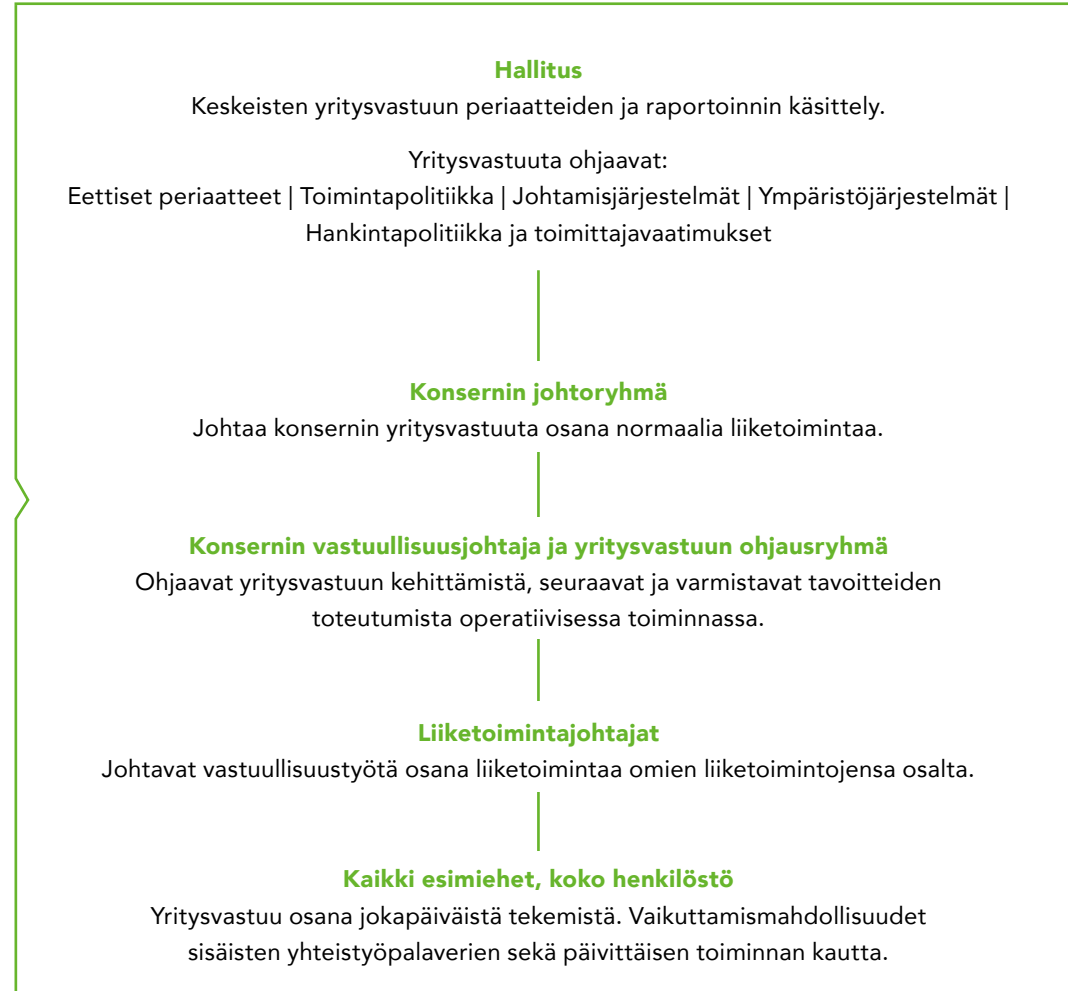
Raportointi

Apetit raportoi vastuullisuustyönsä toimenpiteistä, olennaisten teemojen mittareista ja tavoitteiden edistymisestä vuosittaisessa yritys vastuuraportissaan Global Reporting Initiative (GRI) -raportointiohjeiston peruslaajuuden (Core) laskentaperiaatteita ja ohjeistuksia noudattaen.

Eettinen kanava

Apetit-konsernin epäillyistä väärinkäytöksistä ja yhtiön eettisten periaatteiden rikkomisista voi ilmoittaa Apetitin eettiseen kanavaan. Ilmoituksia voivat tehdä Apetitin työntekijät sekä kaikki Apetitin sidosryhmien edustajat.

Raportointi ja viestintä

Yhdessä sidosryhmien kanssa

Apetitin tavoitteena on tasapuolisuus kaikkia sidosryhmiään kohtaan. Jatkuva vuoropuhelu sidosryhmien kanssa ja heidän toiveidensa huomioon ottaminen ovat vastuullisen toiminnan peruspilareita.

Apetitin tärkeimmät sidosryhmät ovat asiakkaat, henkilöstö, viljelijät, omistajat, kumppanit, media sekä erilaiset yhteiskunnalliset toimijat, kuten viranomaiset, oppilaitokset, tutkimuslaitokset, järjestöt sekä lähiyhteisöt. Apetit-konsernin sidosryhmät on tunnistettu suorien ja välillisten sidosryhmien mukaan. Suorat sidosryhmät ovat ryhmiä, joihin Apetitilla on formaali, sopimukseen perustuva vakiintunut suhde.

Näitä ovat esimerkiksi henkilöstö, asiakkaat, tavaroiden ja palveluiden toimittajat, omistajat, sopimusviljelijät, valvovat viranomaiset.

Välilliset sidosryhmät ovat ryhmiä, joihin Apetitilla ei ole suoraa sopimukseen perustuvaa suhdetta tai jotka edustavat jotain laajempaa sidosryhmää tai intressiä. Näitä ovat esimerkiksi paikallisyhteisöt, media, yhteiskunta, alihankkijat, oppilaitokset ja etujärjestöt.

Apetitin tärkeimmiksi sidosryhmiksi on määritelty ne toimijat, joihin organisaation toiminnalla, tuotteilla tai palveluilla on todennäköisesti merkittävä vaikutus ja/tai jotka todennäköisesti

vaikuttavat organisaation mahdollisuuksiin toteuttaa strategiansa ja saavuttaa tavoitteensa.

Apetit tai sen tytäryhtiöt ovat toimialansa kannalta merkittävimpien järjestöjen ja edunvalvontaorganisaatioiden kuten Elintarviketeollisuusliitto ry:n, Coceralin, Gaftan, Fediolin ja Vilja-alan yhteistyöryhmä VYR ry:n jäseniä.

Apetit on sitoutunut toimialansa kannalta merkittäviin ulkopuolisiin aloitteisiin, kuten Ravitsemussitoumuksiin ja suomalaisen elinkeinoelämän energiatehokkuussopimusjärjestelmään.

Asiakkaat	Henkilöstö	Viljelijät	Omistajat	Kumppanit	Media	Yhteiskunta
<ul style="list-style-type: none">Vähittäiskauppa, hotelli-, ravintola- ja catering-alan sekä elintarviketeollisuuden yrityksetKuluttajat	<ul style="list-style-type: none">373 työntekijää (vuoden 2019 lopussa) kolmessa tuotantolaitoksessa ja kahdeksassa toimipisteessä eri puolilla Suomea sekä tytäryhtiöissä Baltiassa ja Ukrainassa	<ul style="list-style-type: none">Kasvien sopimusviljelijätÖljykasvien viljelijätViljan ja rehun viljelijät/tuottajat	<ul style="list-style-type: none">Yli 11 000 omistajaa, joista noin 50 % kotitalouksia	<ul style="list-style-type: none">Tavarantoimittajat ja palveluntoimittajatRahoittajat	<ul style="list-style-type: none">Kotimaiset ja ulkomaiset mediatSosiaalinen media	<ul style="list-style-type: none">Viranomaiset, oppilaitokset, tutkimuslaitokset, järjestöt, lähiyhteisöt

Sidosryhmä	Sidosryhmän odotukset ja niihin vastaaminen	Vuorovaikutuskanavat
Asiakkaat	Laadukkaita, vastuullisia ja ravitsevia tuotteita, jotka helpottavat arjen ruokahetkiä. Luotettavaa ja asiantuntevaa palvelua kaikilla liiketoiminta-alueilla.	Digitaaliset kanavat ja verkkopalvelut, markkinointiviestintä, fyysiset kohtaamiset ja asiakastapaamiset.
Henkilöstö	Tasa-arvoinen ja yhdenmukainen kohtelu, kannustavan ja turvallisen työilmapiirin luominen, osaamisen kehittäminen ja tavoitteellisen johtamisen mahdollistaminen.	Henkilökohtainen kanssakäyminen, henkilöstötyytyväisyyskyselyt ja kehityskeskustelut, intranet, koulutukset ja tyky-toiminta.
Viilijät	Kestävän yhteistyön ylläpito ja jatkuva kehittäminen. Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen molempia osapuolia hyödyttävällä yhteistyöllä.	Henkilökohtaiset kohtaamiset, digitaaliset kanavat, viljelijä- ja pellonpiennarpäivät.
Omistajat	Taloudellisen arvon tuottaminen, kotimaisen ja vastuullisen liiketoiminnan kehittäminen, avoin viestintä ja luotettavuus.	Säännöllinen talousraportointi ja viestintä, sijoittajatapaamiset ja yhtiökokoukset, avoimet viestintäkanavat verkkopalvelujen kautta.
Kumppanit	Hyvä ja avoin yhteistyö. Luottamus toiminnan vastuullisuuteen, kestävyteen ja tuotteiden ja palveluiden laatuun.	Digitaaliset kanavat ja verkkopalvelut, markkinointiviestintä, fyysiset kohtaamiset ja asiakastapaamiset.
Media	Avoin ja luotettava viestintä, läpinäkyvyys ja asiantuntijuus omalla alalla. Avoin ja nopea palvelu median pyyntöihin.	Digitaaliset kanavat ja verkkopalvelut, markkinointiviestintä, henkilökohtaiset kohtaamiset.
Yhteiskunta	Toimiva ja avoin yhteistyö eri viranomaisten kanssa, alaa kehittävä ja tulevaisuuteen katsova yhteistyö tutkimus- ja oppilaitosten kanssa.	Henkilökohtaiset kohtaamiset erilaisissa tilaisuuksissa ja yhteistyöhön liittyvissä tapaamisissa, digitaaliset kanavat.

Kestävät ja turvalliset ruokavalinnat alkavat laadukkaista raaka-aineista

Hyvä ruoka syntyy tarkoin valituista, vastuullisesti tuotetuista sekä puhtaista ja laadukkaista raaka-aineista. Apetit haluaa varmistaa turvallisen ja kestävän ruokaketjun jokaisen vaiheen - viljelytyksestä raaka-aineiden käsittelyyn ja lopputuotteiden jalostamiseen.

Apetit haluaa tuotteillaan ja tuotekehityksellään helpottaa kestävien ruokavalintojen tekemistä. Apetit kehittää ja valmistaa kasvipohjaisia, arkea helpottavia ruokaratkaisuja sekä kalapohjaisia ruokapakastetuotteita kestävästä kalakannoista. Apetit tuoteistoon kuuluu pakastekasvissekoituksia, valmiita ruokapakasteita sekä rypsiöljyjä.

Apetit kehittää tuotteitaan yleisten ravitsemussuositusten mukaisesti sekä seuraa ja hyödyntää alan tutkimuslaitosten julkaisemia luotettavia tutkimuksia ja ravitsemustietoja. Apetit on sitoutunut seitsemään Ruokaviraston ravitsemussitoumukseen, joilla pyritään parantamaan suomalaisten ruokavalion ravitsemuksellista laatua ja tukemaan kestävän kehityksen mukaisia ruokavalintoja muun muassa kasvisten käytön lisäämisellä.

Laatu ja tuoteturvallisuus avainasemassa

Tuotteiden laatu ja turvallisuus ovat Apetitille ensisijaisen tärkeitä asioita. Elintarviketurvallisuus edellyttää ruokaketjussa työskentelevien ihmisten ammattitaitoa ja vastuullisuutta, tuotannon turvallisuutta sekä riskien ehkäisyä ja valvontaa.

Kotimaisten pakastekasvisten ja -ruokien sekä kasviöljyjen tuotantoketjua valvotaan tarkasti alusta loppuun, niiden koko matkalla pellolta pöytään. Näin varmistetaan, että lopputuote täyttää sille asetetut tiukat laatuvaatimukset.

Elintarvikkeita valmistavissa tehtaissa Säkylässä, Kantvikissa ja Pudasjärvellä on käytössä FSSC 22 000 -standardin mukaiset elintarviketurvallisuusjärjestelmät. Säkylän tehtaalle on lisäksi tehty laaja SMETA-auditointi (4-pilar). Kantvikin kasviöljypuristamolla myös on ISO 22 000 -standardin mukainen järjestelmä rehu tuotteille.

Säkylän ja Kantvikin tehtailla on myös omat laboratorionsa tuoteturvallisuuden varmistamiseksi. Säkylän tehtaalla jokaiselle saapuvalle erälle tehdään aistinvarainen vastaanottotarkastus ja saapuvien erien mikrobiologiaa analysoidaan näytteenot-
tosuunnitelman mukaisesti. Tuotannon aikainen omavalvonta ja näytteenotto varmistavat turvalliset ja laadukkaat tuotteet.

Kantvikin kasviöljypuristamolla tarkistetaan puristamolle saapuvien raaka-aineiden elintarvikekelppoisuus ja ostoehtojen mukaisuus sekä seurataan tuotannon aikana välituotteiden laatua.

Myös pakkausmerkinnät ja niiden oikeellisuus ovat oleellinen osa tuoteturvallisuutta. Tuotteiden raaka-aineet ja allergenit käyvät selkeästi ilmi pakkausmerkinnöistä kuluttajatie-
toasetuksen mukaisesti.

Kotimaisia kasviksia sopimusviljelyinä

Apetit on Suomen suurin avomaankasvisten viljelyttäjä. Suurin osa Apetitin pakastekasviksista tulee noin 130 sopimusviljelijältä. Sopimusviljelijöiden tilat ovat lähellä Säkylän pakaste-

tehdasta, jonka ansiosta kasvikset saadaan nopeasti pellolta tuotantoon. Lisäksi kuljetusten ympäristövaikutukset pysyvät kohtuullisina.

Avomaankasvikset viljellään yhdessä sopimusviljelijöiden kanssa sovittujen periaatteiden ja menetelmien mukaan, jotta voidaan taata lopputuotteen korkea laatu, vastuullinen viljelytapa ja jäljitettävyyys. Kaikki sopimusviljelijät noudattavatkin Apetitin Vastuuviljely-menetelmää, jota kehitetään jatkuvasti omalla Räpin koetilalla Satakunnassa.

Vastuuviljelijät saavat kasvilajikohtaisen koulutuksen, jossa käydään läpi yleiset viljelyn periaatteet, viljelyohjeet sekä laadun, tuoteturvallisuuden ja ympäristöasioiden hallinta. Niihin sisältyvät esimerkiksi lajikevalinta, maaperätutkimus sekä kasvuston havainnointi. Apetitin viljelyasiantuntijat valvovat viljelyolosuhteita ja -menetelmiä, kasvinsuojelua ja sadonkorjuutoimia. Kasvinsuojelutoimenpiteitä tehdään todettuun tarpeeseen ja ne kaikki dokumentoidaan. Vastuuviljelyn periaatteita noudatetaan myös Apetitin luomukasvisten viljelyssä.

Pakastekasvisten sadonkorjuu ajoitetaan niin, että kasvikset ovat parhaimmillaan ja ne saadaan tuotantoon oikeaan aikaan tuoreuden varmistamiseksi. Kasviksia ei käsitellä kemiallisesti. Pakastekasvikset pestään, pilkotaan, ryöpätään ja pakastetaan mitään niihin lisäämättä. Tuotantoprosessin laatua tarkkaillaan aktiivisesti jokaisessa sen vaiheessa, jotta virheelliset tuotteet eivät pääse asiakkaalle saakka.

Ruokaöljyjen tuotanto tapahtuu puhtaasti ja luonnollisin menetelmin fysikaalisilla minimiprosessointimenetelmillä, joissa öljykasvinsiemenestä hyödynnetään 99,9 prosenttia öljyksi ja rypsiपुरisteeksi. Siemenen arvokkaat ainesosat, kuten antioksidantit, sterolit ja vitamiinit saadaan miedosti lämmittämällä talteen paremmin kuin kylmäpuristuksessa. Rypsin puristuksessa syntyvä valkuaisrehuraaka-aine on tärkeimpiä kotimaisia kasvi-

Takaisinvedot, kpl	2019	2018
Ruokaratkaisut	2**	1*
Öljykasvituotteet	0	0
Apetit yhteensä	2	1

* Heikko tuotelaatu

** Virheellinen pakkausmerkintä

Sisältää sekä julkiset että kaupan sisäiset takaisinvedot

Luomun osuus pakasteiden kokonaismyynnistä, %	2019	2018
Kasvis- ja ruokapakasteet	1,1	0,6

Luomukasviksia pakastettuna, kg	2019	2018
Kasvis- ja ruokapakasteet	681 992	730 176

Raaka-aineostot kotimaisilta toimittajilta, %	2019	2018
Ruokapakasteet	79	82
Öljykasvituotteet	37	53

proteiinin lähteitä kotieläinruokinnassa. Kantvikin kasviöljypuristamalla tarkistetaan puristamolle saapuvien raaka-aineiden elintarvikekelppoisuus ja ostoehtojen mukaisuus sekä seurataan tuotannon aikana väli tuotteiden laatua.

Luomuruoan kysyntä on Suomessa edelleen kasvussa. Apetit käynnisti kesällä 2017 luomuohjelman, jonka tavoitteena on nostaa luomutuotteiden osuutta Apetitin tarjonnassa merkittävästi tulevien vuosien aikana. Luomuohjelmaan sisältyy muun muassa viljelijöiden koulutusohjelma ja viljelykasvien ja -menetelmien testaaminen Apetitin Räpin koetilalla, jossa yksi tilan peltolohkoista on siirretty luomuviljelyyn. Räpin ensimmäinen luomusato saatiin satokaudella 2019. Apetit on tuonut markkinoille uusien luomukasvissekoitusten lisäksi myös kolme uutta luomupääruokatuotetta - kaksi luomukasvispihviä ja luomukasvissekoitteen.

Vuoden 2019 aikana sopimusviljelijät toimittivat Apetitille noin 33 miljoonaa kiloa perunaa, porkkanaa, keltaista porkkanaa, hernetta, lanttua, pinaattia, selleriä, palsternakkaa, purjoa ja punajuurta. Vuonna 2019 satokausi oli kohtalaisen onnistunut: sääolot olivat loppusyksyä ja sateisia nosto-olosuhteita lukuun ottamatta hyvät. Öljykasvien sato jäi puolestaan Suomessa niukaksi. Rypsin ja rapsin viljelyala oli pieni 40 vuoteen. Myös kasvukaudet olivat öljykasveille haastavia tuholaispaineen vuoksi.

RÄPIN KOETILA CARBON ACTION -HANKKEESEEN

Apetitin Satakunnassa sijaitseva Räpin koetila liittyi mukaan Carbon Action -hankkeeseen yhtenä reilusta sadasta suomalaisesta maatilasta. Carbon Action edistää ilmastoystävällisten viljelykäytäntöjen yleistymistä, auttaa viljelijöitä toteuttamaan hiiltä varastoivia ja maan kasvukuntoa parantavia viljelymenetelmiä sekä todentaa hiilen varastoitumista maaperään tieteellisesti.

Ilmatieteen laitoksen ja Baltic Sea Action Groupin yhteisessä hankkeessa yhdistyvät huippututkimus ja kenttätason eli viljelijöiden tekemä työ. Apetit tarjoaa Räpin koetilan tutkimuksen käyttöön viideksi vuodeksi edistääkseen hiiliviljelyyn liittyvien toimenpiteiden tutkimusta, kehittämistä sekä käytäntöjä.

Apetit teki Itämeri-sitoumuksen vuosille 2019-2025

Apetit on tehnyt Baltic Sea Action Groupin Itämeri-sitoumuksen vuosille 2019-2025. Apetitin sitoumuksen keskiössä on tuottaa sopimusviljelyssä hyödynnettävää tietoa erityisesti maaperän kasvukunnon parantamiseen ja hiilensidontaan liittyen. Tavoitteena on edistää kestävää ruokaketjua ja tuotteistaa hiiliviljelyä Apetitin sopimusviljelijöiden kautta.

Sitoumus koostuu kahdesta osasta: Apetit sisällyttää hiilipilotissa todennetut parhaat viljelykäytännöt sopimusviljelijöidensä viljelyohjeisiin ja kouluttaa kaikki sopimusviljelijänsä maaperän kasvukuntoa ja hiilensidontaa edistäviin viljelymenetelmiin. Lisäksi Räpin koetila tuodaan osaksi tutkimusta edistämään hiiliviljelyyn liittyviä toimenpiteitä.

Osana sitoumusta Apetit liittyy mukaan Carbon Action -hankealustan yritysverkostoon, joka mahdollistaa eri ruokaketjun toimijoiden yhteistyön ja oman toiminnan kehittämisen hiiliviljelyn tiimoilta.

VUONNA 2019:

Pakastekasvisten satokausi oli kohtalaisen hyvä. Öljykasveissa pienentynyt viljelyala pienensi satoa merkittävästi.

Säkylän tehtaalle valmistui uusi pihvi- ja pyörykkälinja, joka parantaa entisestään tuoteturvallisuutta ja allergeenien hallintaa. Lisäksi satokausilinjalle investoitiin uudet optiset lajittelijat ja metallin-ilmasisijat.

APETIT SITOUTUI SEITSEMÄÄN RAVITSEMUSSITOUMUKSEEN KESTÄVÄMMÄN RUOKAVALION EDISTÄMISEKSI

Tekemiensä ravitsemussitoumusten mukaisesti Apetit haluaa tuotteidensa avulla lisätä kasvien käyttöä, vähentää suolan ja sokerin saantia sekä edistää pehmeiden rasvojen käyttöä. Apetit myös sitoutui kasvatamaan hoitokalastukseen perustuvien tuotteidensa määrää.

Kaikki sitoumuksissa asetetut tavoitteet täytettiin kahden vuoden sitoumuskaudella.

Hankintaa tarkkaan valituilta toimittajilta

Apetit on sitoutunut kotimaiseen alkutuotantoon sen turvallisuuden, puhtauden ja laadun takia, siksi se hankkii kasvikset pääosin sopimusviljelijöiltään ja muilta kotimaisilta tuottajilta. Ulkomailta tehtävissä raaka-ainehankinnoissa pyritään toimimaan aina vastuuviljelyn periaatteiden mukaisesti. Tavarantoinnista arvioinnit tehdään kerran satokaudessa, jotta hankittava raaka-aine täyttää Apetitin laatukriteerit.

Vihannesraaka-aineiden kotimaisuusaste pakastekasvituotteissa on noin 80 prosenttia.

Apetitin tuontiraaka-aineet tulevat pääosin Euroopan alueelta. Kotimaisen viljelytyksen tapaan myös ulkomailta teh-

RAVITSEMUSSITOUMUKSET	Toteuma	Tavoite 2020
Kasvien käytön lisääminen		
Uusia tuotteita vähittäiskaupan HeVi-osastolle	+6 kpl	+5 kpl
Kasvipohjaisia pääruokatuotteita	+ 16 kpl	+10 kpl
Kasvien lisäämistä helpottavia ratkaisuja	+150 %	+50 %
Lounaat ja ateriat		
Kouluruokasuositusten mukaisten välipalatuotteiden tarjonta	+200 %	+100 %
Koulutusta ja reseptiikkaa ammattikeittiöille	+300 %	+50 %
Ruokaohteet		
Kasvien käyttöä lisääviä reseptejä kuluttajille ja ammattikeittiöille	+251 kpl	+100 kpl
Sokerin saanti		
Uusia, ei lisättyä sokeria sisältäviä tuotteita kategorioihin, joissa sellaisia on rajatusti	+200 %	+100 %
Rasvan laatu		
Sydänmerkkituotteita vähentämään kovien rasvojen käyttöä vähittäiskauppaan ja ammattikeittiöihin	+4 kpl	+4 kpl
Reseptiikkaa tukemaan rypsiöljyn käyttöä	+ 38 kpl	+20 kpl
Suolan saanti		
Sydänmerkkituotteita	+40 %	+20 %
Lapsille sopivia välipaloja		
Uudenlaisia kasvipohjaisia välipalatuotteita	+7 kpl	+3 kpl
Sitoumus kestäviin ruokavalintoihin		
Hoitokalastukseen perustuvia kalatuotteita	+66 %	+30 %

Sitoumukset tuotteiston kehitykselle vuoteen 2020 mennessä. Vertailutasona vuoden 2017 tilanne.

tävässä hankinnassa suositetaan pitkäaikaisia kumppaneita. Euroopan ulkopuolelta Apetit hankkii pääosin parsakaalia Ecuadorista, sillä maan optimaalisten kasvuoajojen vuoksi parsakaalien laatu pysyy hyvänä ympäri vuoden.

Apetit tekee toimittaja-arvioinnin kaikille ulkomaisille toimittajilleen. Toimittaja- ja laatuvaatimukset pohjautuvat Apetitin eettisiin periaatteisiin ja toimintaohjeisiin. Vaatimukset kattavat toimittajan lisäksi myös toimittajan oman arvoketjun. Arviointi tehdään toimittajan oman itsearvioinnin ja tuoteturvallisuuksertifikaattien mukaisesti. Arvioinnissa tarkastetaan muun muassa tuoteturvallisuus, toimittajan ympäristöasioiden hoitaminen, sosiaaliset toimintatavat ja taloudellinen tila.

Arvioinnin perusteella Apetit voi suorittaa toimittajan auditoinnin, joka kattaa myös viljelyn. Auditointien yhteydessä todennetaan myös raaka-aineen jäljitettävyys.

Avenan Kirkkonummella sijaitseva kasviöljypuristamo käyttää mahdollisimman paljon Suomessa viljeltyä rypsin- ja rapsinsiementä. Puristamon vuotuinen siementarve on Suomen sataa suurempi. Avena tekeekin pitkäjänteistä ja tavoitteellista työtä lisätäkseen kotimaista rypsin- ja rapsintuotantoa yhteistyössä viljelijöiden ja alan toimijoiden kanssa. Vuonna 2019 tuotujen öljykasvisiementen määrä kasvoi vuoden 2018 tuontimäärästä pienentyneen kotimaisen sadon vuoksi.

Valtaosa tuodusta öljykasvisiemenestä hankittiin Baltian maista. Ulkomailta tuodut öljykasvisiemenet hankitaan oman organisaation kautta ja niiden laatu arvioidaan tuontieräkohtaisesti samoja peruslaatuvaatimuksia vastaan kuin kotimaisessakin hankinnassa. Hankinnoissa käytetään toimittajavaatimuksia, jotka pohjaavat kotimaan hankinnan osto- ja laatuvaatimoihin.

Standardien soveltamisalan kuvaus

Vihreä väri = standardin soveltamisalan piirissä. Oranssi väri = ei standardin soveltamisalan piirissä.

	ISO 9001 (2015)	ISO 14001 (2015)	FSSC 22000 (versio 4)	Smeta 4 pillar (6.0)	ISO 17025 (2005)
Säskylä (kasvis- ja ruokapakasteet)					
Pudasjärvi (pakastepizzat)					
Kalasadama (myynti, markkinointi, TK)					
Kantvik (öljykasvituotteet)			*		

*Rehutuotteiden osalta noudatetaan standardia ISO 22000.

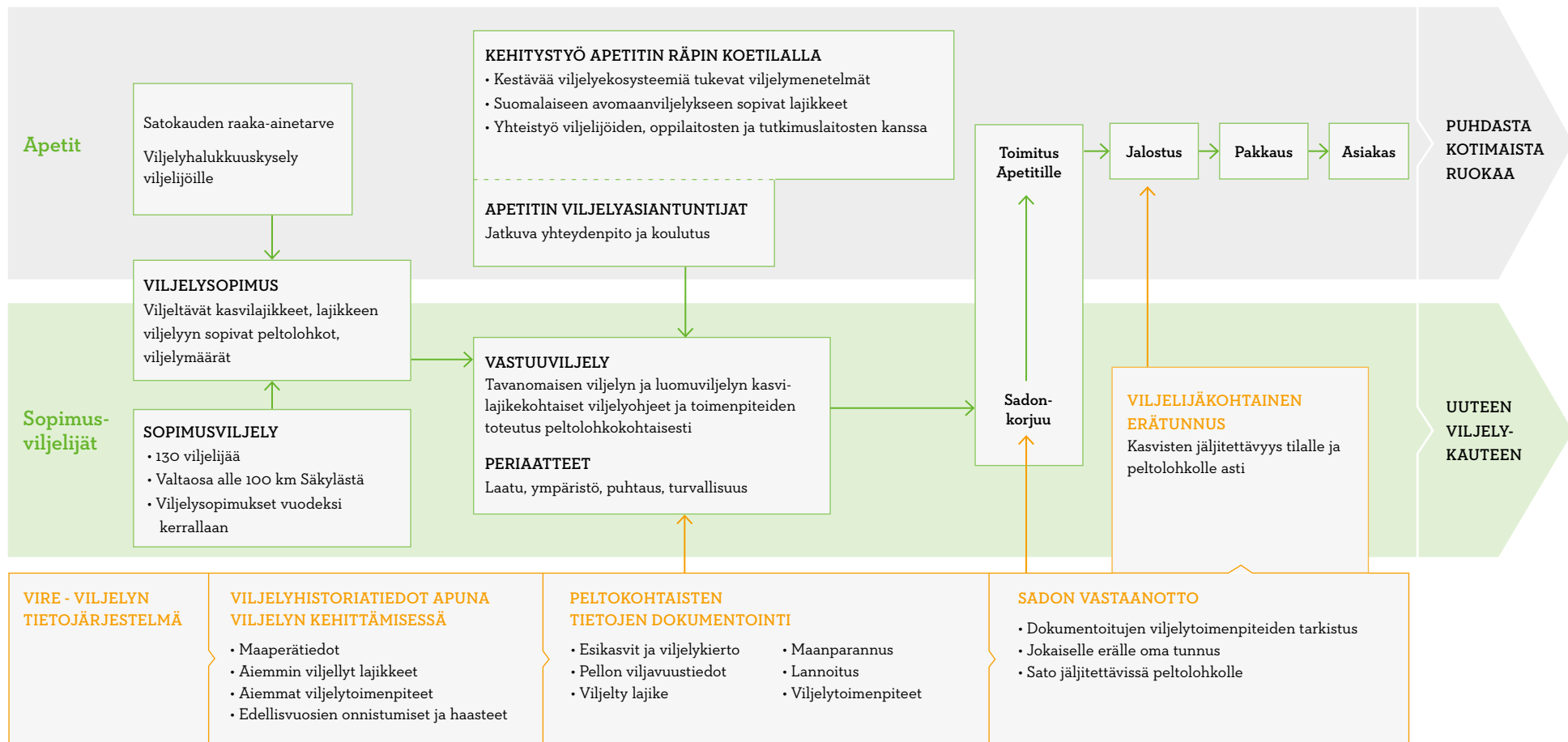
SÄSKYLÄN TEHTAALLE SMETA- JA FSA-SERTIFIOINNIT

Vastuullisuus kulkee läpi Apetitin tuotantoketjun pelloilta tehtaalte. Vuonna 2019 Säskylän tehdas sai sertifiointin sekä viljelytyksen FSA (Farm Sustainability Assessment) että tehtaan toiminnan osalta (SMETA). Laaja SMETA-auditointi käsittää 4 osa-aluetta: Labour standards, Health&Safety, Environment, Business Ethics. FSA-sertifiointi koskee tässä vaiheessa herneen sopimusviljelijöitä, tulevaisuudessa sertifiointi on määrä ulottaa koskemaan kaikkia sopimusviljelijöitä.

Syksyllä 2019 käynnistetyn uuden pihvi- ja pyörykkälinjaston uusi teknologia mahdollistaa kasvien ja kalamassojen entistä hallitumman ja turvallisemman sulatuksen. Vuonna 2019 tehdas pihvi- ja pyörykkälinjalle investoi tarkemmat metallinilmäsijat, uudelle linjalle hankittiin röntgen varmistamaan tuoteturvallisuutta.

Myös satokausituotannon tuoteturvallisuutta ja tuotelaadun varmistamista on kehitetty uusien metallinilmäsimien ja optisten lajittelijoiden hankinnalla.

Puhdasta kotimaista ruokaa

Kohti pienempiä ympäristö- ja ilmastovaikutuksia

Apetit-konsernin merkittävimmät ilmasto- ja ympäristövaikutukset syntyvät elintarviketuotannon arvoketjun eri vaiheissa viljelytyksessä ja hankinnassa, tuotannossa ja prosessoinnissa sekä valmiin tuotteen jakelussa, säilytyksessä ja kulutuksessa.

Apetitille olennaiset tavat vaikuttaa omiin ilmasto- ja ympäristövaikutuksiinsa ovat tuotantolaitoksien tehokkuuden parantaminen energian- ja vedenkulutuksessa sekä ruokahävikin pienentäminen ja materiaalitehokkuuden parantaminen. Apetit on sitoutunut kestävän kehityksen mukaisiin periaatteisiin ja on määritellyt koko konsernia koskevan toimintapolitiikan ja Code of Conductin. Ympäristöjohtaminen perustuu ympäristölainsäädäntöön, voimassa oleviin ympäristölupiin sekä tehtailla käytössä oleviin ympäristöjärjestelmiin.

Apetit on kartoittanut olennaisimmat yritysvastuun teemat, asettanut tavoitteet ja luonut mittariston toiminnalleen. Laaja sidosryhmäkartoitus, oman toiminnan vaikutusten arviointi ja olennaisuusanalyysi luovat perustan ympäristöasioiden jatkuvalle parantamiselle. Yritysvastuuohjelmassaan Apetit on asettanut tavoitteekseen pienentää CO₂-päästöintensiteettiään ja vedenkulutustaan, parantaa energiatehokkuuttaan sekä pienentää ruokahävikkiä ja edistää kiertotaloutta.

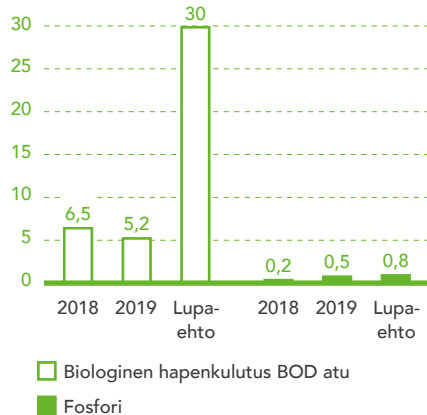
Osa Apetitin tuotannosta edellyttää voimassaolevia ympäristölupia. Säkylän ja Kantvikin tuotantolaitoksilla on omat ympäristöjärjestelmänsä, joissa määritellään tavoitteet ja mittarit ympäris-

tövaikutuksille. Apetit pyrkii avoimeen ja läheiseen yhteistyöhön sekä viranomaisten että muiden sidosryhmiensä kanssa.

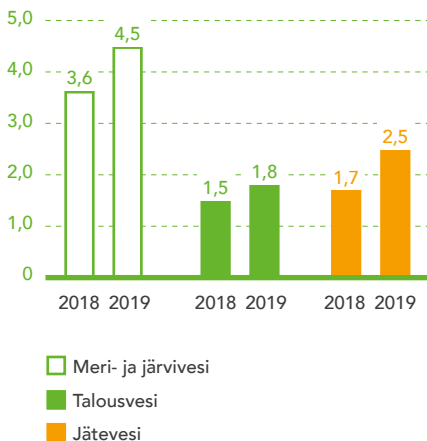
Suurimmat ympäristöriskit Apetitin tuotantolaitoksilla liittyvät mahdollisiin jätevesi- ja kasviöljyvuotoihin ympäristöön sekä kylmäainevuotoihin. Vuoden 2019 aikana Apetitin tuotannossa ei tapahtunut yhtään ympäristövahinkoa.

Apetitin Säkylän vedenpuhdistamon puhdistettu veden laatu, tn

Meri- ja järvivesi / talousvesi / jätevesi, m³ per tuotettu tn

Vedenkulutus nousi kasvaneen satomäärän myötä

Vesi on merkittävässä roolissa Apetitin tuotantoprosessissa. Sitä käytetään raaka-aineiden puhdistamiseen, tuotantoprosesseihin sekä tuotantotilojen ja -laitteiden pesuun. Suurin vedenkulutus Apetitilla on Säkylän tehtaalla, joissa vettä käytetään kasvien pesussa.

Vuoden 2019 aikana Apetitilla vettä kului 6,3 m³ valmista tuotetonna kohti, yhteensä 1 007 133 m³. Veden tarvetta pyritään vähentämään sellaisilla toimenpiteillä ja investoinneilla, joilla tuotteiden laatu tai hygieniataso voidaan säilyttää.

Vuonna 2019 vedenkulutus nousi edellisvuodesta. Kasvannutta vedenkulutusta selittävät erityisesti herneen, pinaatin ja purjon satomäärien huomattavat kasvut. Myös Säkylän tehtaalle valmistunut uusi pihvi- ja pyörykkälinja on osaltaan nostanut vedenkulutusta, kun pestävien tuotantokoneiden määrä on nousut merkittävästi.

Säkylän tuotantolaitoksella käytettävästä vedestä noin 60 prosenttia tulee talousvetenä kunnan vesilaitokselta ja loput otetaan Pyhäjärvestä. Järvivettä käytetään kasvien pesemiseen ja kompressorien jäähdytykseen. Kantvikin kasviöljypuristamolla käytetään merivettä tehtaan suljetun jäähdytysvesikierron viilentämiseen, minkä jälkeen vesi pumpataan takaisin mereen.

Säkylän tehtaalta lähtevä jätevesi on pääasiallisesti kasvien puhdistusvettä, johon on tarttunut kuorintamassaa ja kiintoaineita. Länsi-Säkylän teollisuusalueella toimii Apetitin jätevedenpuhdistamo, jonka kautta jätevedet ohjataan puhdistettuna Selkämereen laskevaan Eurajokeen. Puhdistuksessa erottuva liete hyödynnetään energiaksi ja lannoitteeksi. Puhdistamo hoitaa myös muiden alueella toimivien laitosten vedenpuhdistusta. Viranomaistahojen lisäksi ympäristövaikutusten minimoimisessa tehdään aktiivista yhteistyötä työtä vesiensuojeluyhdistysten kanssa.

Vuoden 2019 aikana puhdistamo käsitteli 679 385 kuutiota (2018: 850 397 m³) vettä. Jäteveden määrää ja laatua tarkkailtiin jatkuvasti ja niistä raportoitiin viranomaisille kuukausittain. Vuonna 2019 jätevedenpuhdistamon automaatiojärjestelmä uusittiin, mikä parantaa laitoksen hallittavuutta ja tarkkuutta.

Päästöt vesiin, Säkylä, mg/l	2019	2018	Lupaehto
Jätevettä puhdistettu m³	679 385	850 397	
Biologinen hapenkulutus BOD 7atu	6,9	10,2	30,0
Fosfori	0,7	0,3	0,8
Typpi	12,1	6,7	15
Ammoniumtyppi	0,1	0,1	5
Kiintoaine	14,3	18,7	35

Kuljetusten optimointi isossa roolissa ympäristövaikutusten hallitsemisessa

Logistiikalla on tärkeä rooli kaikissa Apetitin liiketoiminnoissa erityisesti raaka-ainekuljetusten osalta. Pakastekasvien viljelytyksessä kuljetusten ympäristövaikutuksia hillitsee huomattavasti kaikkien Apetitin sopimusviljelijöiden peltojen sijaitseminen noin 100 kilometrin säteellä Säkylän pakastetehtaasta. Tehtaalle muualta tuotavat pakasteet tulevat täysinä kuormina Apetitin järjestämällä rahdeilla.

Öljykasvisiemenet pyritään tuomaan Kantvikin kasviöljypuristamolle suurissa erissä kootusti viljelijöiltä. Etelä-Suomessa sijaitsevat öljykasvien viljelijät voivat tuoda sadon itse suoraan Kantvikin puristamolle. Muualla Suomessa pienemmät siemen-erät kerätään ensin varastoihin, joista ne ajetaan kootusti kas-

viöljypuristamolle. Valtaosa ulkomailta tuodusta raaka-aineesta tulee Baltiasta. Tuontiraaka-aine tuodaan laivoilla joko suoraan Kantvikisiin tai Avenan Inkoon varastolle isoissa erissä.

Viljakauppa-liiketoiminnan ympäristövaikutuksista suurin osa syntyy logistiikasta viljelyn ohella. Kuljetusten ympäristövaikutuksia minimoidaan optimoimalla kuljetuskustannuksia mahdollisimman suurilla lasteilla, jolloin kuljetuksia tarvitaan lukumäärällisesti vähemmän. Avena myös tekee logistista yhteistyötä muiden alan toimijoiden kanssa muun muassa suurien laivalähetysten suhteen.

Biojätevirtoja energiaksi

Apetit käsittelee Säskylän satokausituotannossa vuosittain noin 33 miljoonaa kiloa kasvisraaka-aineita. Apetit pyrkii varmistamaan tuotantoon tulevien kasvien korkean laadun ja näin pienentämään kasvissivuvirtoja eli tuotannossa syntyvää hävikkiä. Raaka-aineiden korkea laatu on olennainen osa materiaalihokkuuden varmistamisessa. Suurin osa Apetitin jätevirroista koostuu biojätteestä, josta osa on myös satokausituotannon aikana tehtaalle tulevaa multaa.

Kuoret ja laadunvarmistuksessa poistetut kasvikset tai niiden osat päätyvät kompostoitavaksi tai eläinrehuksi. Vuoden 2019 lopusta alkaen biojätettä on alettu myös toimittamaan lähellä sijaitsevaan biokaasulaitokseen, jossa kasvissivuvirroista valmistetaan bioenergiaa.

Apetit pyrkii vähentämään tuotannossaan syntyvän kaatopaikkajätteen määrää kohti nollaa. Tavoitteeseen pääsemiseksi Säskylän ja Kantvikin tehtailla on tehty jätehuoltokartoitukset ja sen pohjalta tullaan optimoimaan lajittelukäytännöt. Vuonna 2019 kokonaisjättemäärä nousi hieman ollen 8 696 tonnia (2018: 8 344 tonnia).

Säskylän tehdasalueella toimii myös muita yrityksiä, joiden kanssa Apetit tekee tiivistä yhteistyötä jäte- ja energiahuollossa. Apetit hankkii kaukolämpöä, höyryä ja paineilmaa samalla teollisuusalueella Säskylässä sijaitsevalta Sucroksen voimalaitokselta ja

Kantvikissa höyryä ja käyttövettä Suomen Sokerin voimalaitokselta. Vastaavasti Apetit myy jätevedenpuhdistamon tuottamaa metaania Säskylässä Sucrokselle.

Kestäviä pakkausratkaisuja

Elintarvikkeen pakkaus on ensisijaisesti olemassa tuotteen säilyvyyden suojelemiseksi ja tuoteturvallisuuden varmistamiseksi. Pakkauksilla on suuri merkitys hävikin vähentämisessä ja niiden suunnittelussa mietitään tarkkaan pakkausmateriaaleja ja soivia kokoja ajatellen sekä logistiikkaa että kuluttajan tarvetta.

Yritysvastuuhjelmansa mukaisesti Apetitin tavoitteena on pakkausmuovien ohentaminen 15 prosenttia vuoteen 2021 mennessä. Apetit myös lisää pakkausten kierrätettävyyttä ja pakkauksiin lisätään selkeät kierrätysmerkit ja -ohjeistukset, joilla autetaan kuluttajaa onnistumaan kierrättämisessä.

Apetit käyttää tuotteidensa pakkaukseen eri materiaaleja, kuten pahvia ja muoviva. Pakkauksiin pyritään valitsemaan ympäristöä vähiten rasittavia kierrätettäviä materiaaleja ja pakkausmateriaaleissa suositaan mahdollisuuksien mukaan uusiutuvista luonnonvaroista valmistettujen materiaalien käyttöä.

Apetitin pakkauksissa käytettiin vuonna 2019 yhteensä 38,9 kg pakkausmateriaaleja tuotettua tonnia kohden, joista 27 prosenttia oli kuitupakkauksia, 19 prosenttia muoviva, 42 puuta ja loput lasia ja metallia. Muoveista kierrätysmateriaaliksi soveltuvia on noin puolet.

Apetit ilmoittaa EU:n pakkausedirektiivin mukaisesti markkinoille saatetut pakkausmateriaalmäärät ja maksaa materiaalin kierrätyksen järjestämisestä hyötykäyttömaksuja.

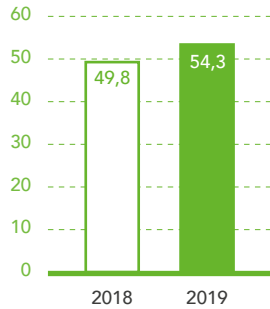
Pakkausmateriaalit, kg per tuotettu tonni	2019	2018
Paperikuidut	10,5	9,1
Muovit	7,3	8,1
Metallit	4,2	5,7
Lasi	0,3	0,3
Puu	16,5	15,5
Pakkausmateriaalit yhteensä	38,9	38,7

TEHOKKAAMPAA KIERTOTALOUTTA - KASSIVIVURTOJA BIOENERGIA-TUOTANTOON

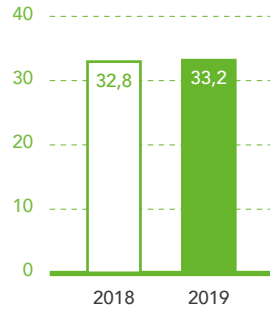
Apetit käsittelee Säskylän tehtaallaan noin 33 miljoonaa kiloa kotimaisia kasviksia vuosittain. Kasvissivuvirtoja, eli biojätettä, syntyy erityisesti satokausikasvien käsittelyssä ja pilkkomisessa sekä laatuensa vuoksi sivujakeeksi päätyvistä kasviksista.

Uusien investointien myötä sivuvirrat saadaan jatkossa aiempaa tehokkaammin hyödynnettyä. Satokausituotannon linjastoa kehitetään, jolloin sivujakeet saadaan kerättyä suoraan linjalta omaksi jakeeksi. Vuoden 2019 lopussa alkaneen yhteistyön myötä Apetit toimittaa jatkossa Säskylän tehtaallaan sivuvirtojaan VSS Biopower Oy:n tehtaalle, jossa sivuvirroista valmistetaan bioenergiaa. Apetitin kasvissivuvirtoja toimitetaan myös eläinrehuksi ja kompostoitavaksi.

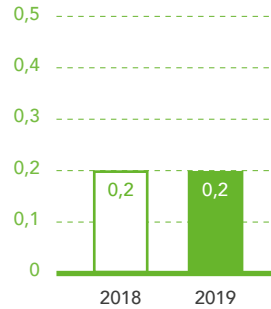
Jätteet, yhteensä,
kg per tuotettu tn

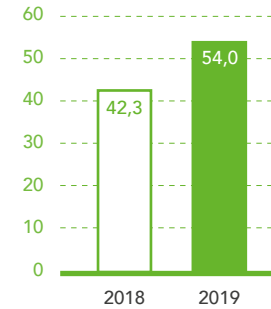
Biojäte,
kg per tuotettu tn

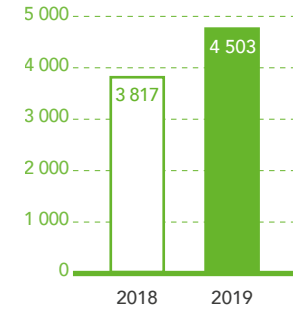
Kaatopaikkajäte,
kg per tuotettu tn

Hyötykäyttöjäte,
kg per tuotettu tn

Vaaralliset jätteet, kg
(kg per tuotettu tn=0)

Sis. biojäte, poltettavan ja kierrätettävän jätteen

APETIT TEKI MATERIAALITEHOKKUUSSITOUUMUKSEN

Apetit liittyy elintarvikealan materiaalitehokkuussitoumukseen keskeisinä tavoitteinaan raaka-ainekäytön tehokkuuden parantaminen, sekajätteen määrän pienentäminen sekä vedenkulutuksen vähentäminen.

Materiaalitehokkuutta kehittämällä Apetit pyrkii parantamaan tuotantonsa tehokkuutta ja samalla kannattavuutta. Apetitin tavoitteena on myös tunnistaa entistä paremmin ne tuotannon eri vaiheet, joissa voidaan paitsi ehkäistä syntyvää raaka-aine- ja materiaalihävikkiä, myös säästää muita luonnonvaroja sekä tehostaa prosesseja edelleen. Osana sitoumusta Apetit myös lisää henkilöstönsä valmiuksia parantaa ja kehittää toiminnan materiaalitehokkuutta.

Elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumuksella vähennetään ruoan valmistuksen, jakelun ja kulutuksen ympäristövaikutuksia.

Sitoumuksen vuosille 2019–2021 ovat allekirjoittaneet maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä ympäristöministeriö yhdessä Elintarviketeollisuusliitto ry:n, Päivittäistavarakauppa ry:n ja Suomen Pakkausyhdistys ry:n kanssa.

VUONNA 2019:

Apetit teki päätöksen Kantvikin kasviöljyypuristamon yhteyteen rakennettavasta bioenergiailaitoksesta. Valmistuessaan laitos puolittaa konsernin CO₂-päästöt tuotettua tonnia kohden.

Apetit aloitti kasvissivuvirtojen toimittamisen Säkylässä sijaitsevalle bioenergiailaitokselle. Sivuvirtoja on alettu toimittaa myös eläinrehuksi.

Apetitin Säkyllän jätevedenpuhdistamon automaatiojärjestelmä uusittiin, mikä parantaa laitoksen hallittavuutta ja tarkkuutta.

Energiankulutusta optimoidaan olennaisimpien prosessien mukaisesti

Apetit kuluttaa energiaa tuotannossaan erityisesti raaka-aineiden ja tuotteiden kuumennukseen, jäädytykseen, pakastukseen ja öljykasvien siementen puristukseen ja jalostukseen sekä kiinteistöjensä lämmitykseen ja jäädytykseen. Apetit on tunnistanut kaikilta tuotantolaitoksiltaan olennaisimmat ja raskaimmat prosessit energiankulutuksen kannalta. Optimoinnit suunnataan näihin osa-alueisiin.

Apetitin Säskylän pakastetehtaalla ja Pudasjärven pakastepizatehtaalla energiaa kuluu erityisesti valmiiden pakasteruokien valmistukseen sekä satokausikasvisten ja valmiiden pakasteruokien pakastamiseen ja pakkasvarastointiin. Kantvikin kasviöljypuristamolla suurin energiantarve on tuotantoprosessissa. Öljykasvisiementen lämmitys ja puristus, joissa siemen kuivataan ja lämmitetään noin 100-asteiseksi ovat prosessin energiantensiivisimpiä vaiheita. Myös puristeen paahtovaiheessa ja öljyn raffiinnissa eli puhdistusprosessissa lämpötilat ovat korkeita.

Apetit on sitoutunut toteuttamaan kansallisen energiatehokkuuden toimenpideohjelman ja tehostamaan energiankäyttöään 7,5 prosenttia vuosien 2017–2025 aikana. Toimenpiteet raportoidaan vuosittain ja energiatehokkuutta seurataan tuotantolaitoksittain. Vuoden 2019 aikana energiankulutus oli yhteensä 69 834 MWh, joka on 0,4 MWh myytyä/tuotettua tonnia kohti. Kokonaisenergiankulutus laski noin 1,5 prosenttia.

CO ₂ -päästöt, kgCO ₂ per tuotettu tn (energiankulutukseen perustuva)	2019	2018
Kasvis- ja ruokapakasteet	298,7	265,6
Pakastepizzat	315,2	303,3
Öljykasvituotteet	96,5	97,8
Tuoretuotteet	201,3	230,5
Apetit yhteensä	137,4	132,9

Apetit-konsernin hiilijalanjälki, CO ₂ , tonnia (energiankulutukseen perustuva)	2019	2018
Apetit yhteensä	22 008	22 272

Energiankulutus, MWh per tuotettu tonni	2019	2018
Kasvis- ja ruokapakasteet	1,0	0,9
Pakastepizzat	1,5	1,4
Öljykasvituotteet	0,3	0,3
Tuoretuotteet	1,0	1,1
Apetit yhteensä	0,4	0,4

Energiankulutus	2019	2018
Sähkö, MWh	30 491	30 737
Höyry, MWh	30 650	31 670
Kaukolämpö, MWh	7 406	7 233
Kevyt polttoöljy, MWh	1 287	1 225
Energiankulutus yhteensä, MWh	69 834	70 865

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSIA PIENENNETÄÄN BIOENERGIA-LAITOS-INVESTOINNILLA

Yksi Apetitin yritysvastuuohjelman tavoitteista on pienentää konsernin hiilidioksidipäästöt* tuotantotontonia kohden puoleen nykyisestä vuoden 2022 loppuun mennessä. Tavoitteeseen päästään Kantvikin kasviöljypuristamon yhteyteen rakennettavan bioenergialaitoksen myötä.

Öljynpuristus on konsernin energiantensiivisin prosessi. Bioenergialaitos korvaa nykyisen uusiutumattomiin polttoaineisiin perustuvan energiaratkaisun, joten vaikutus CO₂-päästöihin on merkittävä. Laitos myös kasvattaa tehtaan energiaomavaraisuutta.

CO₂-päästöjen pienentymisen lisäksi bioenergialaitos luo mahdollisuuden käyttää tuotannon sivuvirtoja nykyistä tehokkaammin energiantuotannossa. Bioenergialaitoksessa voidaan polttaa tuotannon sivujakeita, kuten esimerkiksi siementoitusten mukana tulevia olkijakeita ja seulontajaeita. Tulevaisuudessa tehtaan tarvitsema höyryenergia tuotetaan bioenergialaitoksessa.

Laitoksen on tarkoitus valmistua loppuvuodesta 2020. Investoinnin kustannukset ovat 5,2 miljoonaa euroa.

*Apetitin ilmastovaikutusten laskenta perustuu yhtiön tuotantolaitosten energiankulutukseen sekä energian tuotantotapoihin.

KESTÄVIÄ JA TARKOITUKSEN MUKAISIA PAKKAUSRATKAISUJA - APETITIN TAVOITTEENA OHENTAA MUOVIPAKKAUKSIA 15 PROSENTTIA

Apetit on yritysvaluuohjelmassaan määrittänyt yhdeksi yhtiön olennaiseksi yritysvaluuun osa-alueekseen kestävä pakkauratkaisu. Yritysvaluuohjelmassa pakkauratkaisujen kehittämiseen liittyvät tavoitteet ovat:

- pakkaurmuovien ohentaminen 15 prosenttia vuoteen 2021 mennessä
- pakkausten kierrätettävyyttä lisätään ja pakkausihin lisätään selkeät kierrätysmerkit ja -ohjeistukset, joilla autetaan kuluttajaa onnistumaan kierrättämisessä
- pakkaurmateriaaleissa suositaan mahdollisuuksien mukaan uusiutuvista luonnonvaroista valmistettujen materiaalien käyttöä

Pakkaurmuovien ohentaminen koskee vähittäiskaupassa myytävien Apetit-tuotteiden muovipakkauksia. Ohentamisen myötä pakkaurmateriaalia säästyisi vuodessa noin 25 000 kiloa. Tämä muovimäärä levitettyinä vastaa noin 53 jalkapallokenttää.

Uudet Apetit-luomukasvissekoitukset uusiutuvista raaka-aineista valmistettuihin pakkausihin

Uudet Apetit luomuvihannespakastesekoitukset pakataan sokeriruokopohjaisesta Green PE -materiaalista

valmistettuihin pakkausihin. Myöhemmin koko Apetit luomukasvissekoitusten tuoteperhe pakataan Green PE -materiaalista valmistettuihin pakkausihin.

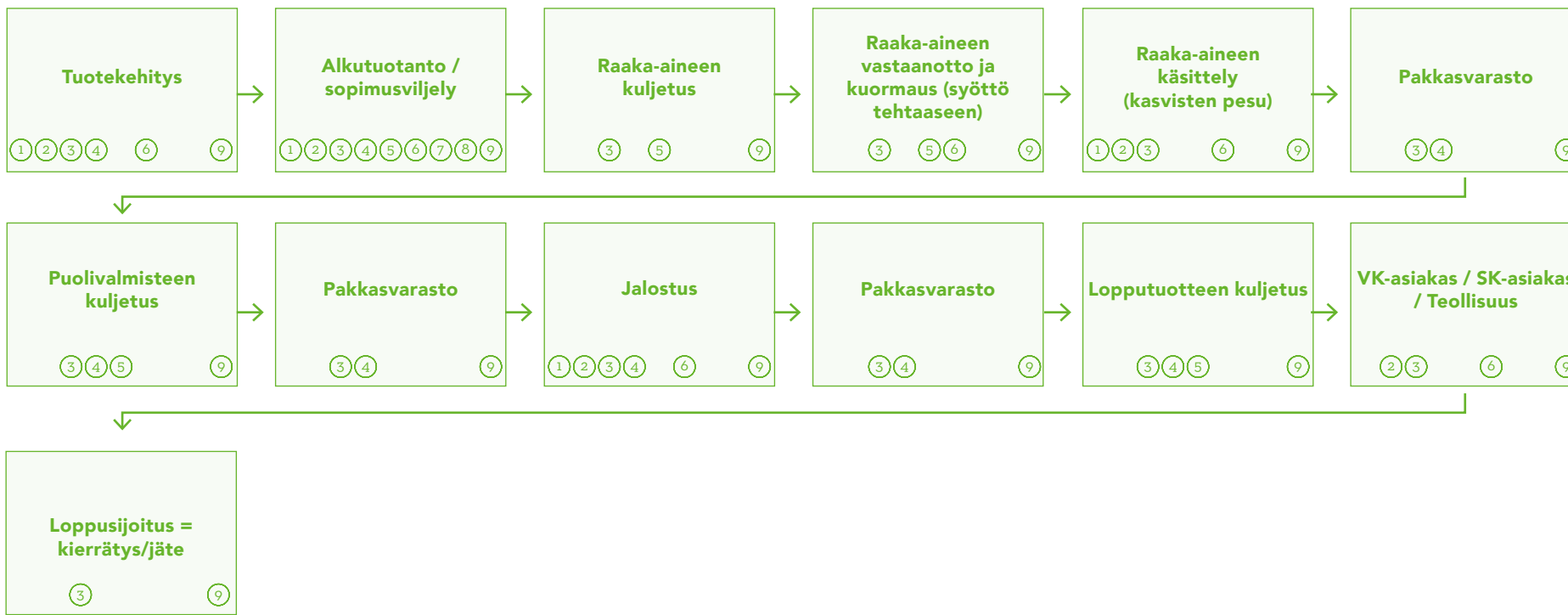
Green PE on ympäristöystävällinen pakkaurmateriaali, ja sillä on kaikki perinteisen muovin hyvät ominaisuudet. Green PE on valmistettu uusiutuvasta kasvipohjaisesta

raaka-aineesta. Se on 100 % kierrätettävä, normaalin muovipakkaurkierrätysten mukaisesti. Kasvipohjaisen Green PE -materiaalien käyttö on osa Apetit pakkauratkaisujen uudistamista. Ympäristöystävällisissä pakkausissa huomio on niin pakkaurmateriaalissa, käytetyn materiaalin määrässä kuin sen kierrätettävyydessäkin.

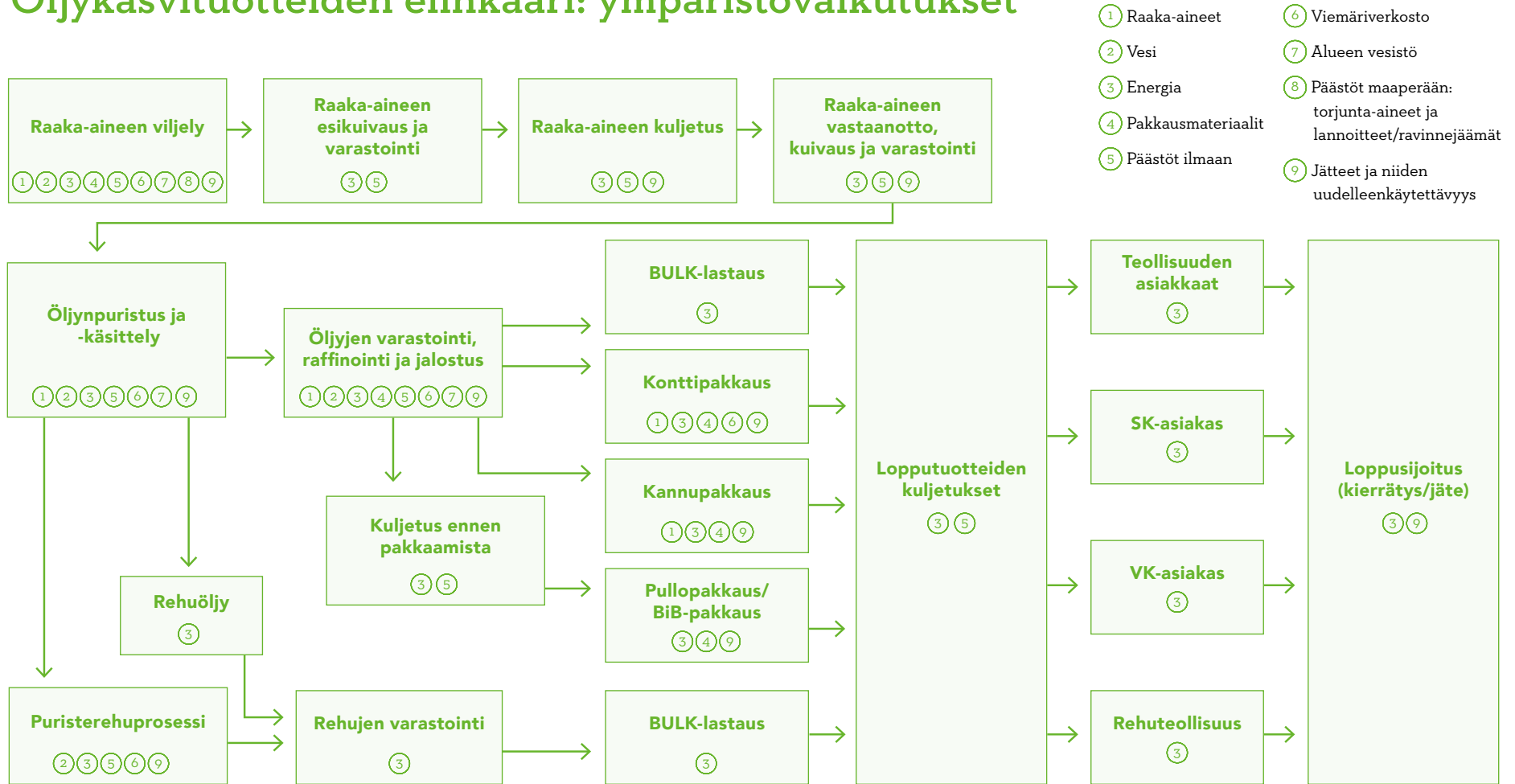

Kasvis- ja ruokapakasteiden elinkaari: ympäristövaikutukset

- ① Raaka-aineet
- ④ Pakkausmateriaalit
- ⑦ Alueen vesistö
- ② Vesi
- ⑤ Päästöt ilmaan
- ⑧ Päästöt maaperään: torjunta-aineet ja lannoitteet/ravinnejäämät
- ③ Energia
- ⑥ Jätevedenpuhdistamo/viemäriverkosto
- ⑨ Jätteet ja niiden uudelleenkäytettävyys

Öljykasvituotteiden elinkaari: ympäristövaikutukset

Apetit panostaa työturvallisuuteen ja osaamisen kehittämiseen

Apetitin sosiaalinen vastuu perustuu yhteiseen toimintapolitiikkaan sekä arvoihin – toimimme vastuullisesti, uudistumme rohkeasti ja menestymme yhdessä. Henkilöstön yhdenvertainen kohtelu varmistetaan Apetitin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisin periaattein.

Apetitin henkilöstöstrategian painopistealueet ovat kannustavan ja turvallisen työilmapiirin luominen, osaamisen kehittäminen, innostavan ja tavoitteellisen johtamisen sekä rohkean ja kokeilevan kulttuurin mahdollistaminen ja työnantajamielikuvan kehittäminen.

Apetitin tavoitteena on, että jokainen tuntee työnsä tavoitteet sekä kokee voivansa hyödyntää vahvuuksiaan ja osaamistaan omassa työssään. Lisäksi on tärkeää, että apetitlaiset voivat tehdä palkitsevaa yhteistyötä strategian mukaisesti kannustavassa ja innostavassa työilmapiirissä.

Apetitin arvot – toimimme vastuullisesti, uudistumme rohkeasti ja menestymme yhdessä – ovat syntyneet apetitlaisten yhteisen prosessin ja mietinnän tuloksena.

Vuoden 2019 lopussa Apetitin palveluksessa oli 373 (594) työntekijää, joista 93 prosenttia Suomessa. Keskimääräinen henkilöstömäärä vuonna 2019 kokoaikaiseksi muutettuna oli 452 (564). Kaikki Apetitin työntekijät ovat työehtosopimusten piirissä (ylemmillä toimihenkilöillä perussopimus).

Apetit ei käytä merkittävästi yrityksen ulkopuolista työvoimaa, kuten alihankkijoita tai vuokratyövoimaa. Apetitin Säkylän tehtaalla työntekijöiden määrässä on vuosittaista satokauden mukaista vaihtelua. Määräaikaisten työntekijöiden määrä kasvaa satokauden mukaisesti noin puolen vuoden ajaksi. Satokauden aikana tehtaalla työskentelee noin 30 prosenttia enemmän työntekijöitä. Satokausityöntekijät ovat Apetitin määräaikaista työntekijöitä. Osa-aikaisia työntekijöitä konsernissa ei työskennellyt vuoden 2019 aikana.

Vuonna 2019 Apetitille palkattiin uutta henkilöstöä 37 tois-
laiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen (18 naista, 19 miestä) ja 100 määräaikaiseen työsuhteeseen (55 naista, 45 miestä). Lähtövaihtuvuus oli 11 % (josta naisia 41 % ja miehiä 59 %).

Turvalliseen työympäristöön panostetaan

Työturvallisuus on yksi Apetitin henkilöstöstrategian keskeisistä teemoista. Tavoitteena on saada työtaturmien määrä noltaan ja vähentää sairauspoissaoloja.

VUONNA 2019:

Noin 280 apetitilaista osallistui työturvallisuuskoulutukseen. Tehtailla pidettävien työturvallisuuskoulutusten ja työsuojelupäivien lisäksi Apetitin verkko-oppimisympäristössä käsitellään säännöllisesti työturvallisuutta.

Apetit otti käyttöön vuonna 2019 uuden verkko-oppimisympäristön henkilöstön kehittämisen työkaluksi. Verkko-oppimiskursseja on järjestetty neljän teeman alla: Esimiestyö Apetitilla, Toimintatapamme Apetitilla, IT ja tietoturva sekä Työturvallisuus Apetitilla.

Työhyvinvointia parantavat, henkilöstöstrategian ja henkilöstökyselyn perusteella tehdyt toimenpiteet liittyivät erityisesti palautteen antamiseen ja ennakoivaan työterveysjohtamiseen.

Toistaiseksi voimassa olevat ja määräaikaiset työsuhteet 31.12.2019	Määräaikaiset	Toistaiseksi voimassa olevat
Yhteensä	70	303
Naiset	46	133
Miehet	24	170

Toimihenkilöt ja työntekijät 31.12.2019	Toimihenkilöt	Työntekijät
Yhteensä	154	219
Naiset	82	97
Miehet	72	122

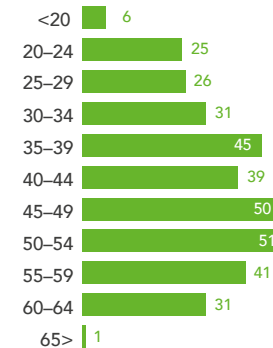
Naisten osuus johdosta 31.12.2019, %	2019	2018
Johtoryhmä	25	43
Hallitus	20	20
Hallintoneuvosto	24	23

Uusi palkattu henkilöstö ja vaihtuvuus	2019	2018
Toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet	37	76
Määräaikaiset työsuhteet	100	142
Lähtövaihtuvuus, %	11	18

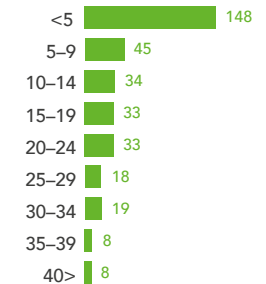

□ Naiset 48 % (50 %)
■ Miehet 52 % (50 %)

Henkilöstön ikärakenne, 31.12.2019

Henkilöstön palvelusvuodet, 31.12.2019

Työturvallisuuden keskeisiä mittareita eli tapaturmataajuutta, turvallisuushavaintojen ja työtapaturmien lukumäärää sekä sairauspoissaoloja seurataan kuukausitasolla. Elintarviketeollisuuden keskiarvoon verrattuna tapaturmien määrä on Apetitilla hieman keskimääräistä paremmalla tasolla.

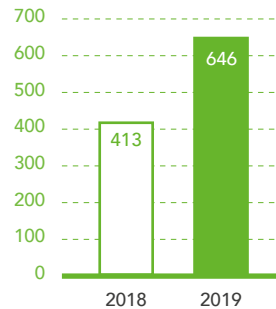
Tuotantotyössä on fyysisiä toistuvia liikkeitä, jotka saattavat aiheuttaa tuki- ja liikuntaelinsairauksia. Lisäksi esimerkiksi kylmät pakastetilat, melu sekä koneiden ja veitsien käyttö lisäävät tapaturma- ja sairastumisriskiä. Tapaturma- ja sairastumisriskiä pyritään pienentämään ennen kaikkea työtehtäväkohtaisella ohjeistuksella, oikeanlaisella henkilökohtaisella suojaruustuksella, parantamalla koneturvallisuutta sekä huolehtimalla henkilöiden oikeanlaisesta pukeutumisesta olosuhteisiin nähden.

Osaamisen kehittäminen keskiössä

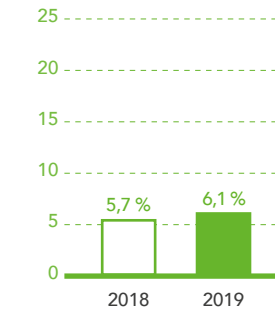
Henkilöstön kehittämisen yksi tärkeimmistä tavoitteista on riittävien ja oikeanlaisten kyvykkyyksien turvaaminen. Henkilöstön keskeiset osaamisalueet Apetitissa ovat asiakaskeskeisyys, tuotekehitysosaaminen, tuotanto-osaaminen, projektijohtaminen ja kyky saada aikaan konkreettisia tuloksia. Apetit haluaa kannustaa kaikkia työntekijöitään kehittämään omaa osaamistaan ja yrityksen toimintaa.

Apetit otti käyttöön vuonna 2019 uuden verkko-oppimisympäristön henkilöstön kehittämisen työkaluksi. Verkko-oppimiskurssija on järjestetty neljän teeman alla: Esimiestyö Apetitilla, Toimintatapamme Apetitilla, IT ja tietoturva sekä Työturvallisuus Apetitilla. Uusia kurssija tulee kvartaaleittain. Verkko-oppimisympäristön kurssijaissa on käsitelty muun muassa Apetitintietoisia periaatteita ja toimintapolitiikkaa sekä kilpailuoikeutta. Työturvallisuutta on käsitelty esimerkiksi liikkumisturvallisuuden, työturvallisuushavaintojen sekä työturvallisuuskulttuurin kautta.

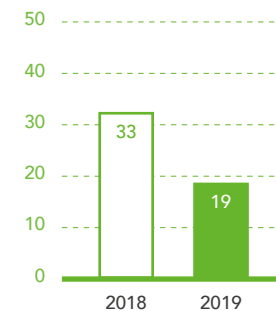
Työturvallisuuspalautteet, kpl

Työntekijöiden keskimääräinen sairauspoissaoloprosentti

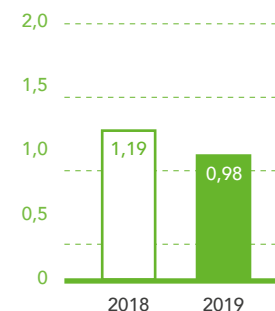

Työtapaturmat, kpl

Työ- ja työmatkatapaturmat, jotka ovat aiheuttaneet väh. 1 pv:n sairauspoissaolon, lkm. yht.

Koulutuspäivät, keskimäärin henkilöä kohden

TYÖTURVALLISUUTTA KEHITETÄÄN ENNALTAEHKÄISEVÄLLÄ TOIMINTAMALLILLA

Kaikilla Apetit-konsernin toimipisteillä pidetään työturvallisuuskoulutuksia. Vuonna 2019 noin 280 apetitilaista osallistui työturvallisuuskoulutukseen. Tehtailla pidettävien työturvallisuuskoulutusten ja työsuojelupäivien lisäksi Apetitilla verkko-oppimisympäristössä käsitellään säännöllisesti työturvallisuusaiheita. Koulutusten myötä esimerkiksi työturvallisuushavaintojen määrä on noussut selvästi.

Keskeisiä työturvallisuuden parantamiseksi toteutettuja toimenpiteitä ovat työturvallisuusviestinnän lisääminen, entistä systemaattisempi turvallisuushavainnointi ja paikkakuntaakohtaisten työsuojelutoimikuntien toiminnan kehittäminen ja yhtenäistäminen.

Työtapaturmien ennaltaehkäisemiseksi Apetitilla päivitetään säännöllisesti työturvallisuusohjeita. Lisäksi on kehitetty riskiarviointeihin ja tapaturmatutkintaan liittyvää osaamista sekä suoritettu systemaattisesti riskiarviointeja tuotantotehtävissä. Vuonna 2019 Apetitilla myös jatkettiin työtapaturmattomista päivistä palkitsemista paikkakuntaakohtaisesti.

Vuoden aikana kursseja on ollut yhteensä 16, osallistumisprosentin ollessa noin 90.

Kehityskeskusteluiden piiriin kuuluvat toimihenkilöt. Vuonna 2019 kehityskeskustelut toteutuivat 96-prosenttisesti (naisilla 96-prosenttisesti, miehillä 96-prosenttisesti). Myös iso osa työntekijöistä kävi kehityskeskustelun joko yksilönä tai ryhmässä.

Työhyvinvointia kehitetty henkilöstökyselyn tulosten perusteella

Apetit seuraa henkilöstön työhyvinvointia muun muassa koko konsernin kattavalla työhyvinvointikyselyllä. Vastauksissa työntekijät arvioivat kokemustaan esimerkiksi omasta hyvinvoinnistaan, työilmapiiiristä, työturvallisuudesta, sosiaalisesta tuesta, johtamisesta ja esimiestyöstä.

Alkuvuodesta 2020 Apetitilla tehdyn Työvire-kyselyn keskiarvotulokseksi tuli 3,9 (loppuvuodesta 2018: 3,9) asteikolla 1–5. Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella asetettiin kehityskohteet sekä omassa toiminnossa että konserninlaajuisesti. Sukupuolien välisen tasa-arvon nähtiin kyselyn tulosten perusteella toteutuvan hyvin.

Vuonna 2019 työhyvinvointia parantavat, henkilöstöstrategian ja henkilöstökyselyn perusteella tehdyt toimenpiteet liittyivät erityisesti palautteen antamiseen ja ennakoivaan työterveysjohtamiseen. Kehu kollegaa -kampanjalla ja vaikuttavan palautteen antamisen kampanjalla haluttiin kehittää sisäistä palautteenantoa. Työyhteisön toiminnan kehittämiseksi on ollut myös valmennuksia uudistumiseen liittyen sekä työyhteisöpelejä. Terveysjohtamiseen on myös keskitytty lisäämällä koulutuksia esimiesten aktiivisen tuen keskusteluihin.

Fyysistä työhyvinvointia on kehitetty koko konsernin liikuntakampanjalla sekä jokaisella Apetitin paikkakunnalla pidetyllä terveystorilla. Apetitin Säkylän koko henkilöstölle pidettiin työ-

kyypäivä, jonka aikana henkilöstö pääsi kokeilemaan erilaisia liikuntalajeja sekä oppimaan esimerkiksi ravitsemuksen ja unen määrän vaikutuksesta hyvinvointiin.

Säännölliset työterveyskyselyt ovat osa Apetitin normaalia työkykytoimintaa. Terveysjohtamisen kehittämiseksi on myös lisätty työkykyongelmissa esimiehen, työterveyshuollon ja vakuutusyhtiön yhteistyötä sekä annettu lisäkoulutusta esimiehille aktiivisen tuen keskusteluihin ja jatkotoimenpiteisiin.

Tavoitteena olla haluttu työnantaja -mahdollisuuksia opiskelijoille

Apetitin tavoitteena on olla haluttu työnantaja ja toimialansa uudistaja, joka tarjoaa mielenkiintoisia työtehtäviä ja mahdollisuuden kehittää omaa osaamistaan. Apetitilla on vuonna 2019 valmistunut oppisopimuskoulutuksen kautta prosessiteollisuuden perustutkintoon ja prosessiteollisuuden ammattitutkintoon yhteensä 26 henkilöä. Oppisopimuskoulutuksessa olleet henkilöt työskentelivät Säkylän ja Pudasjärven tehtailla.

Apetit tekee yhteistyötä tiettyjen alalle opiskelijoita kouluttavien korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa. Apetitilla on ponnostettu oppilaitosyhteistyöhön kesäharjoittelupaikkojen, opinäytetöiden, oppisopimusohjelmien ja yritysvierailujen myötä. Kesällä 2019 Apetitilla työskenteli korkeakouluharjoittelijoita muun muassa markkinoinnin, tuotannonsuunnittelun ja hankinnan tehtävissä.

Apetit osallistuu myös toimialansa kannalta tärkeille opiskelijamessuille. Opiskelijat ja vastavalmistuneet, mahdolliset Apetitin tulevaisuuden osaajat, ovat tärkeä kohderyhmä, joille luodaan mahdollisuuksia tutustua Apetitiin ja samalla koko toimialaan.

TYÖELÄMÄTAITOJA JA LAAJA-ALAISTA OSAAMISEN HYÖDYNTÄMISTÄ KOULULAISILLE YRITYSKYLÄSSÄ

Apetit on tehnyt jo vuodesta 2015 yhteistyötä Talous ja nuoret TATin Yrityskylä Helsinki-Vantaan kanssa. Yrityskylässä oppilaat pääsevät tutustumaan yrityksien ja yhteiskunnan toimintaan työskentelemällä pienen yritysten työntekijöinä.

Yrityskylässä oppilaat suunnistavat työelämän saloihin eri yritysten tehtävissä. Kylä muodostuu värikkäistä yrityskioskeista ja kylän sydämessä olevasta torista. Päivän aikana oppilaat eläytyvät erilaisiin ammatteihin ja tekevät tiivistä yhteistyötä eri yritysten välillä. Oppilaat saavat tabletit, joista löytyy jokaiselle yksilöllinen ohjeistus ja työtehtävät sekä työpäivästä ansaittu korvaus, jota on mahdollista käyttää ostamalla päivän aikana eri yritysten tuotteita tai palveluita.

Yrityskylän Apetitin pienen yrityksen työntekijöiden työnkuvat mukailevat Apetitin toimintaa pienis-koossa. Oppilaat neuvottelevat muiden Yrityskylän pienen yritysten kanssa viljelytyksestä ja tekevät Vastuuviljely-sopimuksia, pohtivat tuotekehitystä ja suunnittelevat uusia tuotteita, suunnittelevat ja toteuttavat markkinointia sekä keräävät maistatuksilla asiakaskokemuksia ja myyvät tuotteita asiakkaille.

Arvoa kaikille sidosryhmille

Apetitin kyky tuottaa arvoa kaikille sidosryhmilleen perustuu uudistumiseen ja tuotekehitykseen, vahvojen ja vetovoimaisten brändien jatkuvaan kehittämiseen, vastuullisen pellolta pöytään -arvoketjun hallintaan sekä toiminnan kannattavuuden ja tehokkuuden jatkuvaan parantamiseen.

Apetitin keskeisiä vahvuuksia ovat osaaminen ja ihmiset, ainutlaatuinen integroituminen kotimaiseen alkutuotantoon, vahvat kuluttaja- ja ammattilaisbrändit sekä vahva taloudellinen asema.

Apetit kehittää kilpailukykyään jatkuvan parantamisen periaattein. Se edellyttää kaikkien liiketoimintojensa toimivan kannattavasti vähintäänkin pitkällä aikavälillä tarkasteltuna. Yritys suhtautuu myös avoimesti strategiaansa sopiville toimialaratkaisuille.

Tarkat liiketoimintaperiaatteet

Apetit kehittää liiketoimintaansa ja toimii vastuullisesti kaikkia sidosryhmiään kohtaan. Kaikessa toiminnassa noudatetaan lakeja, asetuksia sekä hyvää hallinnointitapaa. Apetitin ja kaikkien sen työntekijöiden toimintaa ohjaavat konsernin eettiset periaatteet sekä toimintapolitiikka. Yhtiön työntekijät tai ulkopuoliset tahot voivat ilmoittaa eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä Apetitin eettisen kanavan kautta. Vuonna 2019 eettiseen

kanavaan ei tullut yhtään ilmoitusta. Konsernin työntekijöillä on mahdollisuus keskustella toiminnan eettisiin periaatteisiin ja lailisuuteen liittyvistä asioista konsernin lakiasiantoinnin kanssa.

Apetitin eettisten periaatteiden mukaisesti yhtiö tai sen työntekijät eivät anna suorita tai epäsuorita lahjuksia tai muita etuja, joita voidaan pitää lahjuksina liiketoiminnan hankkimiseksi tai ylläpitämiseksi, eikä yritä hankkia laittomin keinoin itselleen suotuisia viranomaispäätöksiä tai -palveluja. Apetitin työntekijöiden on myös vältettävä tilanteita, jotka ovat ristiriidassa tai joiden voidaan katsoa olevan ristiriidassa työntekijän henkilökohtaisten ja liiketoimintaan liittyvien etujen kanssa.

Apetit kouluttaa kaikki toimihenkilönsä keskeisiin kilpailulainsäädännön periaatteisiin varmistaakseen reilun ja läpinäkyvän kilpailun markkinoilla.

Hankinnoissa laatu edellä

Apetitilla on laaja kansainvälinen toimittajaverkosto. Hankintojen onnistuminen ja hankittujen raaka-aineiden, tuotteiden tai palvelujen laatu ovatkin Apetitin menestyksen edellytys. Hankinnan organisaatiota, toimintatapoja, ohjeistuksia ja toimittajille asetettuja vaatimuksia päivitetään ja kehitetään jatkuvasti. Hankinnoista merkittävä osa tehdään hankintaosaston kanssa yhteistyössä, mutta osa ostoista tapahtuu suoraan liiketoimintoista sovittujen sääntöjen mukaisesti.

Hankintoja pyritään mahdollisuuksien mukaan keskittämään konserniin, jotta saadaan etua ostojen suuruudesta. Suorien ostojen keskittäminen onkin jo hyvässä vaiheessa ja sitä kehitetään edelleen epäsuorien hankintojen osalta. Toimittajavalinnat tehdään aina huolellisesti, mutta niissä ollaan erityisen tarkkoja, jos toimittaja, tuotteet tai palvelu liittyvät Apetitin tuoteturvallisuuteen.

Hankinnat viljelijöiltä, meur	2019	2018
Satokausikasvikset*	5,3	4,8
Öljykasvisiemenet	8,7	9,8
Yhteensä	14,0	14,6

*Koko satokausi loppuun asti, osa tilityksistä tehty seuraavan vuoden tammikuussa

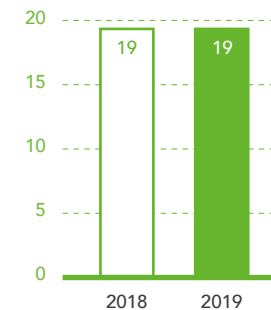
Apetit-konserni vaatii toimittajiensa sitoutuvan toimittajavaatimuksissa kuvattuihin eettisiin, sosiaalisiin ja ympäristöä koskeviin vastuullisiin toimintaperiaatteisiin. Ne pohjautuvat Apetit-konsernin eettisiin periaatteisiin sekä YK:n Global Compactin linjauksiin. Toimittajavaatimuksissa on painotettu työturvallisuus-, hygieni- ja ympäristöasioita.

Toimittajan vastuulla on varmistaa, että asetetut vaatimukset toteutuvat. Vaatimusten täyttämistä arvioidaan toimittajien itsearviointien tai Apetitin tekemien auditointien pohjalta. Apetit tekee myös tarkastuksia toimittajiensa luona varmistaakseen, että vaatimuksia noudatetaan. Nämä tarkastukset voidaan suorittaa kolmansia riippumattomia osapuolia käyttäen ja ne voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Mikäli toimittaja ei noudata toimittajavaatimuksia ja vaadittuja parannuksia ei tehdä Apetitin vaatimassa ajassa, on Apetitilla mahdollisuus irtisanoa liikesuhteensa toimittajan kanssa.

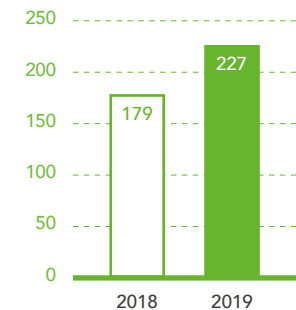
VUONNA 2019:

Apetit kehitti entisestään prosessejaan epäsuorien hankintojen osalta. Kaikki epäsuorat palveluntoimittajat, jotka toimivat tehtaan tontilla tai ovat kriittisessä asemassa elintarviketurvallisuuteen liittyen, arvioidaan toimittajavaatimusten mukaisesti. Arvioinnit on tehty jo Säkylän tehtaalla, Kantvikin kasviöljyypuristamolla arviointeja ollaan aloittamassa. Toimittajien arvioinneissa huomioidaan muun muassa työturvallisuus- ja ympäristöasiat. Arvioitavat epäsuorat toimittajat sitoutuvat noudattamaan Apetit-konsernin eettisiä periaatteita.

Toimittaja-auditoinnit, kpl

Eettiset toimittajavaatimukset allekirjoittaneet toimittajat

SÄKYLÄÄN UUSI PIHVI- JA PYÖRYKKÄLINJASTO

Apetit investoi noin 10 miljoonaa euroa uuteen kasvis- ja kalapohjaisia tuotteita valmistavaan tuotantolinjaan Säkylässä. Uusi linjasto kaksinkertaistaa tuotantokapasiteetin sekä parantaa energiatehokkuutta. Linjalla käytettävä teknologia myös parantaa tuoteturvallisuutta ja esimerkiksi allergeenien hallintaa.

Kasvis- ja kalapohjaiset pihvit ja pyörökät ovat jo muutaman vuoden olleet yksi Apetitin voimakkaimmin kasvavista tuoteryhmistä. Myös näkymät kasvun jatkumiselle ovat valoisat – tätä tukee kuluttajakäynnän vahva kasvu, omat tuotekehityspanostukset ja uudet avaukset kansainvälisessä kaupassa.

Uusi tuotantolinja mahdollistaa monipuolisemman tuotekehityksen esimerkiksi tuotteiden muodon, raaka-ainepohjan ja makumaailman uudistamiseen liittyen sekä kokonaan uudenlaisten kasvipohjaisten tuotteiden valmistamisen. Lisäksi se mahdollistaa nykyistä paremman markkinakohtaisen räätälöinnin.

Linjan rakentaminen alkoi elokuussa 2018 ja tuotanto käynnistyi asteittain elokuusta 2019 alkaen.

Rahavirta

APETIT-KONSERNIN
RAHAVIRRRAT

296,9 →
M€

RAAKA-AINEET,
TAVARAT JA PALVELUT

259,7 M€

HENKILÖSTÖ

17,6 M€

YHTEISKUNTA

3,8 M€

INVESTOINNIT

12,3 M€

OSINGOT

2,5 M€

RAHOITUSMARKKINAT

0,7 M€

RAPORTOINTIPERIAATTEET

Apetit raportoi yritys vastuustaan yhdessä sidosryhmiensä kanssa tunnistamansa olennaisimmat tunnusluvut ja osa-alueet. Raportointi tapahtuu Global Reporting Initiative (GRI) -raportointiohjeiston peruslaajuuden (Core) laskenta-periaatteita ja ohjeistuksia noudattaen.

Johtamisjärjestelmät olennaisiin aihealueisiin

OLENNAINEN AIHEALUE	MÄÄRITELMÄT JA RAJAUKSET	OHJAAVAT POLITIIKAT JA PERIAATTEET SEKÄ JOHTAMISJÄRJESTELMÄ
PRODUCT		
Riskit/vaikutukset: Veden käyttö, vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, vesistöjen rehevöityminen, ilmastovaikutukset (lannoitteet), vaikutukset maan kasvukuntoon		
Tuotteen terveellisyys ja ravitsemus	Apetit arvioi valmistamiensa tuotteiden terveellisyttä ja ravitsemusta yleisten ravitsemussuosituksen mukaan.	Tuotekehityksen strategia, ravitsemussitoumukset.
Vastuullinen viljely ja kotimaisuus ml. ostokäytännöt	Viljelytys sopimusviljelijöillä, omat suorat raaka-ainehankinnat kotimaasta sekä ulkomailta.	Apetit Vastuuviljely -menetelmä, eettiset toimittajavaatimukset ja Apetit-konsernin hankintaperiaatteet, yritysvastuuohjelma.
Tuotteiden ympäristövaikutukset	Koko tuotteen elinkaari (myös materiaalitehokkuus) viljelytyksestä ja loppukäyttöön sekä pakkauksen loppusijoitukseen. Laskennalliset rajaukset suoran oman toiminnan vaikutuksissa.	Yritysvastuuohjelma, tehtaiden laatu- ja ympäristöjohtamisjärjestelmät.
Tuoteturvallisuus ja jäljitettävyys	Viljelytettävän ja hankittavan raaka-aineen laatu ja jäljitettävyys. Tuoteturvallisuus: mittarina tehtävien takaisinvetojen määrä.	Apetit Vastuuviljely -menetelmä, tehtaiden laatu- ja tuoteturvallisuusjärjestelmät.
PLANET		
Riskit/vaikutukset: Ilmasto- ja ympäristövaikutukset tuotannossa (erityisesti energiankäyttö ja syntyvä jäte), raaka-aineiden käyttö, kuljetuksista syntyvät ilmastovaikutukset. Kylmäaine- ja kasviöljyvuodot.		
Ruokahävikki ja kiertotalouden edistäminen	Oman tuotannon ja asiakkaiden sekä kuluttajien ruokahävikin minimoiminen tuotannon raaka-ainetehokkuudella ja tuotekehitysratkaisuilla. Kiertotalouden edistäminen tuotannossa välttämättä syntyvillä sivuvirroilla.	Yritysvastuuohjelma.
Raaka-aine- ja materiaalitehokkuus	Oman tuotannon raaka-aine- ja materiaalitehokkuus.	Materiaalitehokkuussitoumus, tehtaiden laatu- ja ympäristöjohtamisjärjestelmät.
Energia ja vesi	Oman tuotannon energiatehokkuuden parantaminen ja vedenkäytön tehostaminen. Mittaritot suoran oman toiminnan mukaisesti.	Energiatehokkuussopimus, tehtaiden laatu- ja ympäristöjohtamisjärjestelmät, yritysvastuuohjelma.
Ilmasto- ja ympäristövaikutukset	Oman suoran tuotannon sekä viljelytyksen ilmasto- ja ympäristövaikutusten minimoiminen. Mittaritot suoran oman toiminnan mukaisesti.	Tehtaiden ympäristöjohtamisjärjestelmät, Apetit Vastuuviljely -menetelmä, yritysvastuuohjelma.

**OLENNAINEN
AIHEALUE****MÄÄRITELMÄT JA RAJAUKSET****OHJAAVAT POLITIIKAT JA PERIAATTEET SEKÄ
JOHTAMISJÄRJESTELMÄ****PEOPLE**

Riskit/vaikutukset: Tasa-arvon ja sosiaalisen vaikutusten toteutuminen koko toimintaketjussa, erityisesti ulkomaisten hankintamaiden kohdalla

Työtyytyväisyys ja hyvinvointi	Työtyytyväisyyttä ja hyvinvointia arvioidaan vuosittaisella työtyytyväisyyskyselyllä. Kysely on koko Apetitin henkilöstölle.	Henkilöstöstrategia.
Osaamisen ja kyvykkyyksien kehittäminen	Osa henkilöstöstrategiaa ja työtyytyväisyyskyselyssä mitattava.	Henkilöstöstrategia.
Tasa-arvo ja monimuotoisuus	Osa henkilöstöstrategiaa ja yritysvastuuohjelmaa, koko arvoketjussa. Työtyytyväisyyskyselyssä mitattava.	Henkilöstöstrategia, yritysvastuuohjelma, hankintaperiaatteet.
Työterveys ja -turvallisuus	Keskeisten mittareiden seuranta. Työtapaturmissa seurataan myös tehtaalla työskenteleviä Apetitin ulkopuolisten työntekijöiden tapaturmien määrää.	Henkilöstöstrategia.
Sosiaaliset vaikutukset toimintaketjussa	Koko arvoketju, Apetit edellyttää suorien toimittajiensa sitoutuvan konsernin eettisiin toimittajavaatimuksiin.	Eettiset toimittajavaatimukset, Apetit-konsernin hankintaperiaatteet, yritysvastuuohjelma.

PROFIT

Riskit/vaikutukset: Satokausivaihteluiden merkitys konsernin tuloksessa

Liiketoiminta-periaatteet	Yhteiset liiketoimintaperiaatteet Apetit-konsernin kaikissa liiketoiminnoissa.	Code of Conduct.
Taloudellinen suorituskyky	Apetit-konsernin strategian mukaisten taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Arvon tuottaminen omistajille.	Apetit-konsernin strategiassa määritellyt taloudelliset tavoitteet.

GRI-raportointiperiaatteet

Apetit raportoi yritys vastuustaan Global Reporting Initiativen (GRI:n) laatiman kestävän kehityksen raportointiohjeiston peruslaajuuden (Core) laskentaperiaatteita ja ohjeistuksia noudattaen ja yhtiön tunnistamien olennaisuuksien mukaan. Apetit on raportoinut yritys vastuustaan vuodesta 2017 alkaen. Ennen vuotta 2017 Apetit on julkaissut erilliset henkilöstö- ja ympäristöraportit. Apetit raportoi yritys vastuusta taloudellisen vuosiraportoinnin yhteydessä.

Apetitin integroidun vuosiraportin vastuullisuusosio on tehty GRI-standardien mukaisesti. Ympäristövastuun sekä taloudellisen ja sosiaalisen vastuun osalta raportoidaan olennaisiksi tunnistetut näkökohdat. Olennaisuuksia kartoitettiin yhdessä Apetitin tärkeimpien sidosryhmien kanssa.

Ilmastovaikutuksien laskennan tiedot

Apetit raportoi toimintansa ilmastovaikutuksista omien suorien vaikutuksien osalta. Laskenta perustuu Apetitin tuotantolaitosten energiakulutukseen sekä energian tuotantotapoihin. Vuoden 2019 vaikutuksien laskentaan on käytetty vuoden 2018 päästökertoimia, vertailuvuoden 2018 laskentaan vuoden 2017 päästökertoimia. Ilmastovaikutusten laskenta käsittää energiantuotannosta syntyvät CO₂-päästöt.

Energian kulutus

Apetit-konsernin energiankulutusta koskevissa tiedoissa on laskettu yhteen eri tehtailla käytetyn sähkön, höyryn, kaukolämmön sekä kevyen polttoöljyn kulutuksesta tuotettu energia.

Sähkön kulutus

Kaikkiin Apetitin tuotantolaitoksiin hankittu sähkö on markkinasähköä. Ympäristövaikutuksien laskentaan on käytetty sähkötoimittajan ilmoittamia vuoden 2018 arvoja. Sähköstä 44 % oli tuotettu fossiilisia energialähteitä ja turvetta käyttäen, 28 % uusiutuvia energialähteitä käyttäen ja 28 % ydinvoimaa käyttäen.

Sähköntuotannon keskimääräiset hiilidioksidin ominaispäästöt vuonna 2018 olivat 210 g/kWh (223 g/kWh).

Lämmön kulutus

Apetit on käyttänyt laitostensa lämmitykseen kaukolämpöä, höyryä, ja yhdessä tuotantolaitoksessaan kevyttä polttoöljyä. Kaukolämmön ympäristövaikutuksien laskentaan on käytetty toimittajien ilmoittamia vuoden 2018 arvoja.

Tehtailla käytetty höyry on ostettu samoilla tehdasalueilla sijaitsevilta tuotantolaitoksilta. Ympäristövaikutuksien laskentaan on käytetty toimittajan ilmoittamia vuoden 2018 arvoja. Polttoöljyn ympäristövaikutuksien laskentaan on käytetty Tilastokeskuksen vuoden 2018 päästökerrointa.

Muut rajaukset

Ympäristötunnusluvut kattavat tuotantolaitokset Säkylässä, Pudasjärvellä, Helsingissä ja Kirkkonummella. Tuoretuotteet-liiketoimintaan liittyvät tunnusluvut on raportoitu koskien kuukausia 1-9 / 2019. Apetitin Tuoretuotteet-liiketoiminnan myynti ruotsalaiselle Greenfood Ab:lle toteutui 30.9.2019.

GRI-indeksi

Yleinen sisältö	GRI-mittari	Lisätiedot	Sijainti
Standardin versio: 2016	GRI 102-1 Organisaation nimi		2
	GRI 102-2 Toimialat, brändit, tuotteet, palvelut		16-19
	GRI 102-3 Pääkonttorin sijainti		137
	GRI 102-4 Toimintamaat		16-19, 25
	GRI 102-5 Omistusrakenne ja yhtiömuoto		122
	GRI 102-6 Markkina-alueet, toimialat		16-19
	GRI 102-7 Organisaation koko		4-5, 66
	GRI 102-8 Tietoa palkansaajista ja muista työntekijöistä		41-42, 60
	GRI 102-9 Toimitusketjun kuvaus		15
	GRI 102-10 Merkittävät muutokset organisaatiossa ja toimitusketjussa		58-60, 63-64
	GRI 102-11 Varovaisuusperiaatteen soveltaminen		33-40, 62-63
	GRI 102-12 Organisaation hyväksymät tai edistämät ulkopuolisten toimijoiden periaatteet tai aloitteet		25
	GRI 102-13 Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa		25
Strategia	GRI 102-14 Toimitusjohtajan katsaus		8-9
	GRI 102-15 Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet		13-15, 58-65
Eettiset toimintaperiaatteet	GRI 102-16 Arvot ja toimintaperiaatteet		apetit.fi/vastuullisuus/tapamme-toimia/ apetit.fi/yritys/apetitin-arvot/
	GRI 102-17 Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen	Eettisen liiketoiminnan periaatteet on määritelty yhtiön Code of Conduct -ohjeistossa.	46, appetit.fi > Eettinen kanava
Hallinnointi	GRI 102-18 Hallintorakenne		21, 24, 123-128

	GRI 102-19 Vastuunjako		21, 24, 123-128
	GRI 102-20 Vastuuhenkilöt		21, 24, 123-128
	GRI 102-21 Sidosryhmien kuuleminen		25-26
	GRI 102-22 Hallituksen kokoonpano		123-128, 131-132
	GRI 102-23 Hallituksen puheenjohtaja		123, 126
	GRI 102-24 Hallituksen valinta	Raportoitu osittain: valintaperusteista raportoitu vain riippumattomuuden arviointi.	123-126
	GRI 102-26 Hallituksen rooli organisaation tarkoituksen, arvojen ja strategian määrittelyssä		123-124, 126-127, 24-25
	GRI 102-29 Hallituksen rooli vaikutusten ja riskien tunnistamisessa ja hallinnassa		123-124, 126-127, 24-25
	GRI 102-30 Riskienhallinnan tehokkuuden arviointi		63-64
	GRI 102-31 Riskiarviointien frekvenssi		63-64
	GRI 102-32 Yritysvastuuraportin hyväksyntä	Hallitus on hyväksynyt toimintakertomuksessa kerratut tärkeimmät yritysvastuuseen liittyvät asiat.	24, 63-64
	GRI 102-33 Kriittisten huolenaiheiden kommunikointi		123-128
	GRI 102-34 Kriittiset huolenhaiheet		49-50, 60-63
	GRI 102-35 Hallituksen ja johdon palkitseminen		129
	GRI 102-36 Palkitsemisjärjestelmästä päättäminen		129
Sidosryhmät	GRI 102-40 Luettelo organisaation sidosryhmistä		25-26
	GRI 102-41 Työehtosopimusten kattavuus		41
	GRI 102-42 Sidosryhmien määrittely- ja valintaperusteet		25-26
	GRI 102-43 Sidosryhmätoiminta		25-26
	GRI 102-44 Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet		25-26
Raportointiperiaatteet	GRI 102-45 Tilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt		58
	GRI 102-46 Raportin sisällön määrittely		48-51
	GRI 102-47 Olennaiset näkökohdat		22, 49-50

	GRI 102-48 Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	Ei merkittäviä muutoksia.	GRI-indeksi
	GRI 102-49 Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja näkökohtien laskentarojoissa	Ei merkittäviä muutoksia.	GRI-indeksi
	GRI 102-50 Raportointijakso	1.1.2019 - 31.12.2019	GRI-indeksi
	GRI 102-51 Edellisen raportin päiväys	6.3.2019	GRI-indeksi
	GRI 102-52 Raportointitiheys	Vuosittain.	GRI-indeksi
	GRI 102-53 Yhteystiedot raportointiin liittyen	comms@apetit.fi	GRI-indeksi
	GRI 102-54 GRI-standardien mukainen raportoinnin kattavuus		49-51
	GRI 102-55 GRI-sisältötaulukko		52-56
	GRI 102-56 Raportoinnin varmennus	Ei ulkopuolista varmennusta.	GRI-indeksi
Johtamismalli	GRI 103-1 Olenaisia näkökohtia koskevat laskentarat		49-51
Standardin versio: 2016	GRI 103-2 Johtamistapa ja sen osa-alueet		21-24, 49-50
	GRI 103-3 Johtamistavan arviointi		21-24, 49-50
PRODUCT	GRI-mittari	Lisätiedot	Sijainti
Standardin versio: 2016	GRI 416-1 Tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten arviointi	Raportoitu osittain: arviointi suhteessa ravitsemussitoumuksiin ja tuotteiston kehitykseen vuosien 2017-2020 välillä.	30
Sandardin versio: 2016	GRI 417-1 Tuotteiden ja palvelujen tuoteinformaatio- ja merkintävaatimukset		28
	GRI 417-2 Tuoteinformaatioon ja tuotemerkintöihin liittyvien määräysten rikkomukset	Ei rikkomuksia	GRI-indeksi
	GRI 417-3 Markkinointiviestintään liittyvien lakien, säännösten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomukset	Ei rikkomuksia	GRI-indeksi

PLANET	GRI-mittari	Lisätiedot	Sijainti
Standardin versio: 2016	GRI 301-1 Materiaalien käyttö painon tai määrän mukaan	Raportoitu osittain: raportoitu vain pakkausmateriaalien osalta.	35
Standardin versio: 2016	GRI 302-1 Organisaation oma energiankulutus	Raportoitu osittain: raportointi ei sisällä jaottelua uusiutuvien ja uusiutumattomien energiatyyppejä välillä.	37
	GRI 302-3 Energiaintensiteetti	Raportoitu osittain: raportointi ei sisällä jaottelua uusiutuvien ja uusiutumattomien energiatyyppejä välillä. Intensiteetti laskettu energiankulutuksen ja tuotettujen tonniin suhteella.	37
	GRI 302-4 Energiankulutuksen vähentäminen		37
Standardin versio: 2016	GRI 303-1 Kokonaisvedenotto vesilähteittäin		34
Standardin versio: 2016	GRI 304-2 Organisaation toiminnan, tuotteiden ja palvelujen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen		13, 28-32
Standardin versio: 2016	GRI 305-1 Suorat kasvihuonepäästöt CO ₂ , scope 1	Raportoitu osittain: vain energiankäyttöön perustuva.	37, 51
	GRI 305-4 Kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti	Raportoitu osittain: vain energiankäyttöön perustuva.	37, 51
Standardin versio: 2016	GRI 306-1 Päästöt vesistöön	Raportoitu osittain: vain Säskylän vedenpuhdistamoon liittyen	34
	GRI 306-2 Jätteiden kokonaismäärä jaoteltuna jätelajeittain ja käsittelytavan mukaisesti	Raportoitu osittain: saatavilla ainoastaan lajittelu jätelajeihin	35-36

PEOPLE	GRI-mittari	Lisätiedot	Sijainti
Standardin versio: 2016	GRI 401-1 Uusi palkattu henkilöstö ja henkilöstön vaihtuvuus		41-42
Standardin versio: 2016	GRI 403-2 Tapaturmatyypit, tapaturmataajuus, ammattitaitaajuus, menetetyt työpäivät, poissaolot ja työhön liittyvät kuolemantapaukset	Raportoitu osittain: Ei kuolemantapauksia. Raportointi sukupuolijakauman perusteella ei saatavilla.	43, GRI-indeksi
Standardin versio: 2016	GRI 404-1 Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden	Raportoitu osittain: ei saatavilla sukupuolen tai sopimustyyppin mukaan.	43
	GRI 404-3 Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus		43
Standardin versio: 2016	GRI 405-1 Hallinnon ja henkilöstön monimuotoisuus	Raportoitu osittain: ei sisällä henkilöstön osalta sopimustyyppin mukaan ikäryhmäjaottelua.	42, 123-127
PROFIT	GRI-mittari	Lisätiedot	Sijainti
Standardin versio: 2016	GRI 201-1 Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen		4, 47-48
Standardin versio: 2016	GRI 204-1 Ostot paikallisilta toimittajilta	Raportoitu osittain: raportoitu kotimaisen raaka-aineen osalta prosenttiosuutena raaka-aineen määrästä sekä euroissa hankintoina viljelijöiltä.	28, 46
Standardin versio: 2016	GRI 205-2 Lahjonnan ja korruption vastaisten toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen viestintä ja koulutus	Verkkokurssit Apetitin eettisiin periaatteisiin ja toimintapolitiikkaan (suorittaneita 79 %) sekä kilpailuoikeuteen (suorittaneita 80 %) pakolliset toimihenkilöille.	45-46, apetit.fi > Tapamme toimia
	GRI 205-3: Vahvistetut korruptiotapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	Ei tapauksia	GRI-indeksi

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS, TILINPÄÄTÖS 2019 SEKÄ MUUT TIEDOT

SISÄLLYSLUETTELO

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	58	Arvio todennäköisestä kehityksestä	64	MUUT TIEDOT	
Tulos ja taloudellinen tilanne	58	Hallituksen ehdotus voittoa koskeviksi toimenpiteiksi ja ehdotus muun vapaan pääoman jakamisesta	64	Tunnusluvut ja omistus	119
Liiketoimintakatsaukset	59			Selvitys Apetit Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019	123
Apetitin arvонуonti	59	TILINPÄÄTÖS 2019		Palkitseminen, sisäpiiriasiat	129
Strategia	59	Konsernin tuloslaskelma	66	Hallintoneuvosto ja tilintarkastajat	130
Investoinnit	60	Konsernin laaja tuloslaskelma	66	Hallitus	131
Henkilöstö	60	Konsernitase	67	Toimitusjohtaja ja johtajisto	133
Ihmisoikeudet sekä korruption ja lahjonnan torjunta	60	Konsernin rahavirtalaskelma	68	Tietoja osakkeenomistajille	136
Tutkimus ja kehitys	61	Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	69	Yhteystiedot	137
Ympäristö	62	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	70		
Toiminnan kausiluonteisuus	62	Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS	102		
Yritysvastuun johtaminen	62	Emoyhtiön tase, FAS	102		
Riskit ja epävarmuustekijät sekä riskien hallinta	63	Emoyhtiön rahavirtalaskelma, FAS	103		
Selvitykseen muista kuin taloudellisista tiedoista liittyvät riskit ja niiden hallinta	63	Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, FAS	104		
Hallinnointi	63	Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot, FAS	105		
Osakkeet ja omistus	64	Hallituksen voitonjakoehdotus	112		
Tilikauden jälkeiset tapahtumat	64	Tilintarkastuskertomus	113		
Lähiajan riskit	64	Hallintoneuvoston lausunto	118		

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2019

Apetit on suomalainen, vahvasti ruoan alkutuotantoon toimintansa perustava elintarvikeyhtiö. Sen tuoteryhmiin kuuluvat kasvis- ja ruokapakasteet sekä kasviöljyt. Lisäksi yhtiö toimii kotimaisilla ja kansainvälisillä vilja-, öljykasvi- ja rehuraaka-ainemarkkinoilla. Konsernin liiketoimintoja ja konserniraportoinnissa raportoitavat toimintasegmentit ovat Ruokaratkaisut, Öljykasvituotteet ja Viljakauppa. Vuonna 2019 myyty tuotetuoteliiketoiminta raportoidaan tilinpäätöksessä lopetettuna toimintona. Vuonna 2017 myyty Kalajalosteet-liiketoiminta sisältyy lopetettuihin toimintoihin vertailuvuoden osalta ja sillä on vaikutusta pelkästään rahoituseriini. Yhtiön osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1989 lähtien ja sen kotipaikka on Säkylä.

Ruokaratkaisut-segmentin muodostavat Apetit Ruoka Oy ja Apetit Ruokaratkaisut Oy. Aiemmin segmenttiin kuulunut Apetit Suomi Oy sulautui Apetit Ruoka Oy:n kanssa 1.1.2020. Viljakaupasta ja Öljykasvituotteista vastaa Avena Nordic Grain Oy tytäryhtiöineen. Konsernin emoyhtiön Apetit Oyj:n kulut jaetaan jatkuvien toimintojen segmenteille tasajaolla. Osakkuusyhtiö Sucros Oy:n tulos raportoidaan liikevoiton alapuolella.

Tulos ja taloudellinen tilanne

JATKUVIEN LIKETOIMINTOJEN LIIKEVAIHTO JA TULOS

Liikevaihto tammi-joulukuussa oli 296,9 (259,9) miljoonaa euroa. Operatiivinen liiketulos oli -3,0 (1,6) miljoonaa euroa ja raportoitu liiketulos oli -4,8 (0,5) miljoonaa euroa. Raportoitu liiketulos sisältää satokausituotannosta ja viljavarastojen kasvusta aiheutuvien kiinteiden kustannusten varastoon aktivoinnin tulosvaikutuksen 0,0 (0,5) miljoonaa euroa. Lisäksi raportoitu liiketulos sisältää -1,6 miljoonan euron kertaluonteisen erän ulkomaisen viljatoimittajan sopimusrikkomuksen seurauksena syntyneistä

oikeuskuluista ja alaskirjauksesta. Riita-asia ulkomaisen viljatoimittajan kanssa on kuvattu Riita-asia -otsikon alla.

Osuus osakkuusyhtiö Sucrosen tuloksesta tammi-joulukuussa oli -0,9 (-0,7) miljoonaa euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä -0,7 (-0,4) miljoonaa euroa.

Tulos ennen veroja oli -6,4 (-0,6) miljoonaa euroa ja kauden tulosta vastaavat verot 0,9 (0,0) miljoonaa euroa. Kauden tulos oli -5,4 (-0,4) miljoonaa euroa ja osakekohtainen tulos -0,87 (-0,07) euroa.

RAHAVIRRAT, RAHOITUS JA TASE

Konsernin maksuvalmius oli hyvä ja rahoitusasema vahva.

Konsernin liiketoiminnan rahavirta korkojen ja verojen jälkeen oli tammi-joulukuussa -5,9 (-23,5) miljoonaa euroa. Konsernin rahavirtaan vaikuttivat merkittävästi vuoden 2020 alkupäiville siirtyneiden viljalaivausten maksusuoritukset 22,3 miljoonaa euroa. Käyttöpääoman muutoksen vaikutus oli -5,5 (-26,1) miljoonaa euroa. Käyttöpääoman muutoksien kausiluonteisuudesta on kerrottu Toiminnan kausiluonteisuus -otsikon alla.

Investointien nettorahavirta oli 1,4 (-4,8) miljoonaa euroa. Rahoituksen rahavirta oli 4,8 (15,2) miljoonaa euroa sisältäen nettona lainojen nostoja 8,0 (19,5) ja osingonmaksuja -2,5 (-4,3) miljoonaa euroa. Lisäksi arvo-osuusmuotoiseksi muuttamattomien yhteistilillä olleiden Apetit Oyj:n osakkeiden myynnistä kertyneitä varoja palautui yhtiölle 0,7 miljoonaa euroa.

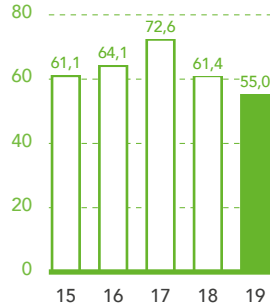
Jatkuvien toimintojen korolliset velat kauden päättyessä olivat 36,6 (24,4) miljoonaa euroa ja likvidit rahavarat 2,9 (2,6) miljoonaa euroa. Korolliset nettovelat olivat 33,7 (21,8) miljoonaa euroa.

KESKEISET TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	2019	2018	Muutos, %
Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto	296,9	259,9	+14
Liiketulos	-4,8	0,5	
Liiketulos, %	-1,6	0,2	
Operatiivinen liiketulos	-3,0	1,6	
Operatiivinen liiketulos, %	-1,0	0,1	
Tulos ennen veroja	-6,4	-0,6	
Tilikauden tulos	-5,4	-0,4	
Osakekohtainen tulos, euroa	-0,87	-0,07	
Konserni			
Osakekohtainen tulos, euroa	-0,71	-1,21	
Oma pääoma/osake, euroa	15,09	16,29	
Omavaraisuusaste, %	55,0	61,4	
Oman pääoman tuotto, %	-4,5	-7,0	
Sidotun pääoman tuotto, %	-3,6	-7,0	

Muut tunnusluvut ja tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty vuosikertomuksessa sivulta 119 alkaen.

Omavaraisuusaste, %

Konsernin taseen loppusumma oli 170,8 (164,6) miljoonaa euroa. Oman pääoman määrä oli katsauskauden päättyessä 93,9 (101,1) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli 55,0 (61,4) prosenttia ja nettovelkaantumisaste 35,9 (21,5) prosenttia. Konsernin maksuvalmiutta hoidetaan sitovin limiittisopimuksin, kiinteillä lainoilla ja yritystodistushjelmalla. Kauden päättyessä limiittejä oli nostettavissa 25 (25) miljoonaa euroa. Yritystodistuksia oli emittoituna 30,0 (21,0) miljoonaa euroa.

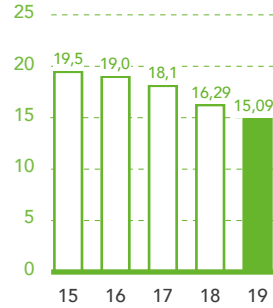
Liiketoimintakatsaukset

RUOKARATKAISUT

Ruokaratkaisut-segmentin myynti tammi-joulukuussa oli 58,9 (74,2) miljoonaa euroa. Operatiivinen liike-tulos oli 1,5 (2,3) miljoonaa euroa ja raportoitu liike-tulos 1,5 (2,5) miljoonaa euroa.

Ruokaratkaisuiden investoinnit olivat 10,0 (5,0) miljoonaa euroa. Investoinnit kohdistuivat pääosin uuden pihvi- ja pyörökälinjaston rakentamiseen ja Säkylän pakastetehtaan tuotannon kehittämiseen.

Oma pääoma/osake, euroa

ÖLJYKASVITUOTTEET

Öljykasvituotteet-segmentin myynti tammi-joulukuussa oli 65,0 (66,7) miljoonaa euroa. Operatiivinen liike-tulos oli 0,4 (2,2) miljoonaa euroa ja raportoitu liike-tulos 0,4 (2,2) miljoonaa euroa.

Investoinnit olivat 1,3 (1,0) miljoonaa euroa ja kohdistuivat Kirkkonummen öljynpuristamon bioenergi-alaitoksen hankintaan, rypsi-proteiini-ingredientin kehitysprojektiin sekä tehtaan korvausinvestointeihin.

VILJAKAUPPA

Viljakauppa-segmentin myynti tammi-joulukuussa oli 194,9 (137,4) miljoonaa euroa. Operatiivinen liike-tulos oli -4,8 (-2,9) miljoonaa euroa ja raportoitu liike-tulos -6,7 (-4,2) miljoonaa euroa.

Investoinnit olivat 0,1 (0,1) miljoonaa euroa.

Apetitin arvonluonti

Apetitin kyky tuottaa arvoa perustuu uudistumiseen ja tuotekehitykseen, vahvojen ja vetovoimaisten brändien jatkuvaan kehittämiseen, vahvaan siteeseen alkutuotantoon sekä toiminnan tehokkuuden ja ketteryyden jatkuvaan parantamiseen. Tavoittelemme kasvua ja luomme lisäarvoa korkeamman jalostusarvon tuotteilla, joissa yhdistyvät syömisen trendit, kuten hyvinvointi, vastuullinen ja läpinäkyvä tuotantoketju sekä kotimaisuus ja helppous.

Apetitin arvonluontimalli on kuvattu tarkemmin vuosikertomuksessa.

Strategia

STRATEGIAKAUSI 2018-2020

Apetit päivitti strategiansa vuosille 2018–2020 keväällä 2018. Strategian painopistealueet olivat uudistuminen, kansainvälistyminen sekä tehokkuuden parantaminen.

Apetit on strategiakaudella keskittynyt toiminnassaan jatkuvaan uudistumiseen lisäämällä tuote- ja palvelukehitystä, entistä

voimakkaampaan kansainvälistymiseen kasvattamalla ruuan kansainvälistä kauppaa ja kartoittamalla mahdollisia uusia hankinta-alueita viljakaupassa samalla vahvistaen jalansijaa Baltiassa sekä tehokkuuden parantamiseen kaikissa liiketoiminnoissaan.

STRATEGIAKAUDEN MUKAISIA TOIMENPITEITÄ VUONNA 2019

Apetit investoi lähes 10 miljoonaa euroa uuteen pihvi- ja pyörökälinjaan Säkylän tehtaalla. Tuotanto uudella linjalla käynnistyi elokuun alussa. Uusi linja yli kaksinkertaistaa kyseisen tuoteryhmän tuotantokapasiteetin, vastaa nykyiseen kysyntään sekä mahdollistaa uusien tuotteiden valmistuksen kotimaahan ja kansainvälisille markkinoille.

Osana tehokkuuden parantamista Kirkkonummella sijaitsevan rypsiöljynpuristamon yhteyteen rakennetaan bioenergi-alaitos. Bioenergi-alaitos korvaa nykyisen uusiutumattomiin polttoaineisiin perustuvan energiaratkaisun ja pienentää merkittävästi koko konsernin hiilidioksidipäästöjä. Bioenergi-alaitoksen suunnittelu aloitettiin vuoden 2019 aikana ja sen arvioitu käyttöönotto on loppuvuodesta 2020.

Apetitin tytäryhtiö Avena Nordic Grain Oy ja Viljelijän Bernerin yhdistivät elokuussa 2018 osto- ja myyntiorganisaationsa tuotantopanos- ja viljakaupassa Viljelijän Avena Berneriksi. Kumpaanuuteen perustuva uudenlainen toimintamalli tarjoaa kotimaiselle viljelijälle tuotantopanos- ja viljakaupan palvelut yhdeltä luukulta. Uusi toimintamalli on kuluvana vuonna jalkautunut osaksi molempien osapuolten toimintaa suunnitellun mukaisesti.

Apetit luopui Ruokaratkaisut-liiketoimintaan kuuluvista palvelutoreista vaiheittain huhtikuun 2019 lopussa. Palvelutoreista luopuminen oli strategian mukaista keskittymistä ydinliiketoimintoihin sekä luonnollinen jatkuvo kalaliiketoiminnasta luopumiseksi vuonna 2017. Osana kannattamattomista liiketoiminnoista luopumista Apetit sopi tuoretuoteliketoiminnan myynnistä ruotsalaiselle Greenfood AB:lle heinäkuussa 2019 ja kauppa toteutui 30.9.2019.

Ruuan kansainvälisen kaupan osuuden kasvattaminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Kansainvälisesti kysytyimpiä tuotteita ovat kasvispihvit ja -pyörökät, kasvispizzat ja herne. Keskeisimmät markkinat kotimaan ulkopuolella ovat Italia ja Ruotsi.

Rypsi-ingredientin kehittämiseen tähtäävä hanke jatkuu suunnitelman mukaisesti. Hankkeen tavoitteena on uuden, ravintosisällöltään korkealaatuisen, ingredientin kehittäminen kansainvälisille elintarvikemarkkinoille. Rypsi-ingredientin uus-elintarvikelupahakemus jätettiin 31.12.2018. Sen koostumukselle ja valmistusmenetelmälle myönnettiin patentti elokuun alussa. Euroopan elintarviketurvallisuudesta vastaava viranomaisen käsittelee parhaillaan uuselintarvikehakemusta, ja asiantuntijalautsunnon odotetaan valmistuvan keväällä 2020.

Investoinnit

Jatkuvien toimintojen bruttoinvestoinnit käyttöömaisuuteen olivat 11,5 (6,1) miljoonaa euroa jakautuen seuraavasti: Ruokaratkaisut 10,0 (5,0) miljoonaa euroa, Öljykasvituotteet 1,3 (1,0) miljoonaa euroa, Viljakauppa 0,1 (0,1) miljoonaa euroa.

Henkilöstö

Apetitin henkilöstöstrategian painopistealueet ovat kannustavan ja turvallisen työilmapiirin luominen, innostavan ja tavoitteellisen johtamisen mahdollistaminen, osaamisen kehittäminen sekä rohkean ja kokeilevan kulttuurin mahdollistaminen sekä työnantaja-mielikuvan kehittäminen.

Apetitin arvot ovat Toimimme vastuullisesti, Uudistumme rohkeasti ja Menestymme yhdessä. Arvot syntyivät vuonna 2017 apetitilaisten yhteisen prosessin tuloksena ja ovat nyt kaiken toiminnan perustana. Vuonna 2019 arvot olivat yksi Taimi-oppimisympäristön koulutuskokonaisuuksista.

Kuluvan vuoden keskeisiä teemoja olivat työturvallisuus-kulttuurin edelleen kehittäminen sekä osaamisen kehittäminen erilaisten koulutusten ja erityisesti vuoden alussa käyttöön otetun Taimi-oppimisympäristön kautta.

Toimenpiteitä työturvallisuuden kehittämiseksi jatkettiin vuonna 2019. Keskeiset toimenpiteet olivat aktiivinen työturvallisuusviestintä sekä systemaattinen turvallisuushavainnointi. Vuonna 2019 koko tuotantohenkilöstö osallistui työturvallisuus-koulutukseen.

Vuonna 2019 tapahtui 19 (33) kappaletta vähintään yhden päivän poissaoloon johtaneita työtaturmia. Työtaturmiin lasketaan myös työmatkataturmat. Työtaturmien osalta Apetitin tavoitteena on nolla tapaturmaa. Työtaturmatilastoissa ovat mukana sekä työntekijät että toimihenkilöt.

Apetitin tavoitteena on pienentää sairauspoissaoloja. Vuonna 2019 tuotannon työntekijöiden sairauspoissaoloprosentti oli 6,1 (5,7) prosenttia. Jatkuviissa toiminnoissa Kantvikin öljynpuristamon ja Säkyän sairauspoissaoloprosentti kuitenkin laski edellisestä vuodesta. Sairauspoissaoloprosentti on sairauspoissaoloaika suhteessa teoreettiseen säännölliseen työaikaan. Tavoitteen toteutumisen tueksi on terveysjohtamisessa lisätty HR:n, esimiesten, työterveyshuollon ja vakuutusyhtiön yhteistyötä sekä annettu esimiehille työkykyjohtamiseen liittyvää koulutusta.

Vuoden aikana jatkettiin Apetit Suunta -esimiesvalmennusta. Valmennusten tavoitteena on vahvistaa esimiesten johtamis- ja vuorovaikutusvalmiuksia, yhtenäistää johtamisen tapoja ja käytäntöjä sekä tukea esimiehiä muutoksen johtamisessa. Koulutukseen osallistuvat kaikki konsernin esimiehet.

Vuosittainen työhyvinvointikysely toteutettiin alkuvuodesta 2020 ja tulokset tullaan käsittelemään kaikissa konsernin toiminnoissa kevään 2020 aikana. Vuonna 2019 työhyvinvointia parantavat, henkilöstöstrategian ja henkilöstökyselyn perusteella tehdyt toimenpiteet liittyivät erityisesti palautteen antamiseen ja työkykyjohtamiseen. Kehu kollegaa -kampanjalla ja vaikuttavan palautteen antamisen kampanjalla haluttiin kehittää sisäistä palautteenantoa. Työyhteisön toiminnan kehittämiseksi on ollut myös valmennuksia uudistumiseen liittyen sekä työyhteisöpelejä. Terveysjohtamisessa on myös keskitytty lisäämällä koulutuksia esimiesten aktiivisen tuen keskusteluihin.

KONSERNIN HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN

	2019	2018	2017
Ruokaratkaisut	345	455	451
Öljykasvituotteet	48	47	45
Viljakauppa	60	62	61
Kalajalosteet, lopetetut toiminnot	-	-	140
Yhteensä	452	564	697

Apetit-konsernin johdossa tapahtui useita henkilömuutoksia vuonna 2019. Uutena toimitusjohtajana aloitti Esa Mäki 1.9.2019. Juha Vanhainen lopetti toimitusjohtajan tehtävässä 31.8.2019. Ari Kulmala nimitettiin tuotantojohtajaksi, Timo Partola kaupalliseksi johtajaksi ja Sanna Väisänen viestintä- ja vastuullisuusjohtajaksi sekä johtoryhmän jäseniksi 23.9.2019 alkaen. Antti Snellman jäi pois konsernin palveluksesta 31.10.2019. Tero Heikkinen siirtyi konsernin talousjohtajan tehtävästä Öljykasvituotteet- ja Viljakauppa-liiketoimintojen johtajaksi 1.12.2019. Uudeksi talousjohtajaksi nimitettiin Teemu Luovila ja hän aloitti tehtävässään 20.1.2020. Väliaikaisena talousjohtajana toimi Apetitin Group Controller Max Portnoj 1.12.2019-19.1.2020. Anu Ora siirtyi toisen työnantajan palvelukseen 1.12.2019 alkaen.

Apetit-konsernissa työskenteli vuoden 2019 lopussa 373 (594) henkilöä.

Henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot vuonna 2019 olivat 20,4 (23,8) miljoonaa euroa. Vuonna 2019 lopetettujen toimintojen osuus oli 2,8 miljoonaa euroa.

Henkilöstöön liittyviä asioita esitellään tarkemmin Apetitin vuosikertomuksessa Henkilöstö-osiossa.

Ihmisoikeudet sekä korruption ja lahjonnan torjunta

Apetit edellyttää eettisten ohjesääntöjen noudattamista omilta työntekijöiltään ja yhteistyökumppaneiltaan. Apetitilla on myös

tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jonka avulla varmistetaan koko henkilöstön yhdenvertainen kohtelu.

Apetitin eettiset ohjesäännöt kieltävät ottamasta vastaan suoria tai epäsuoria lahjuksia tai muita etuja, joita voidaan pitää lahjuksina liiketoiminnan hankkimiseksi tai ylläpitämiseksi. Kai- kilta Apetitin työntekijöiltä edellytetään eettiseen ohjesääntöön tutustumista ja sen noudattamista sekä ohjesäännön vastaisesta toiminnasta raportointia sitä varten järjestetyn eettisen kanavan kautta. Vuonna 2019 eettiseen kanavaan ei tullut yhtään ilmoitusta.

Apetitin työntekijät eivät myöskään saa yrittää hankkia laitto- min keinoin itselleen suotuisia viranomaispäätöksiä tai -palveluja. Apetitin työntekijöiden on myös vältettävä tilanteita, jotka ovat ristiriidassa tai joiden voidaan katsoa olevan ristiriidassa työntekijän henkilökohtaisten ja liiketoimintaan liittyvien etujen kanssa. Apetit kouluttaa kaikki toimihenkilönsä keskeisiin kilpailulainsäädännön periaatteisiin varmistaakseen reilun ja läpinäkyvän kilpailun markkinoilla.

Apetitin toimintapolitiikkaa ja eettisiä periaatteita täydentävät eettiset toimittajavaatimukset, jossa käsitellään esimerkiksi lakeihin ja asetuksiin, ympäristöön, liiketoiminnan eettisyyteen, pakko- ja lapsityöhön, syrjintään ja sortamiseen sekä työympäristöön ja sosiaalisiin oloihin liittyviä asioita.

Vuonna 2019 ei tullut ilmi yhtään ihmisoikeusrikkomusta tai korruption ja lahjontaan liittyvää tapausta.

Tutkimus ja kehitys

Konsernin tutkimus- ja kehitystoiminnan menot olivat 1,3 (1,3) miljoonaa euroa, mikä on 0,4 (0,4) prosenttia liikevaihdosta. Lisäksi taseeseen aktivoitiin tilikaudella tuotekehityskuluja, liittyen rypsi-proteiini-ingredientin kehittämiseen, 0,2 (0,4) miljoonaa euroa.

Ruokaratkaisut-liiketoiminnassa tutkimus- ja kehitystoiminta kohdistui pääsääntöisesti uusien tuotteiden kehittämiseen ja toimintaa tukevien yhteistyöverkostojen rakentamiseen. Vahvista-

malla osaamista ja kehittämällä tuotekehitysprosessia Apetit on tuonut markkinoille merkittävän määrän uusia tuotteita, tuoteryhmiä ja konsepteja.

Apetit uudistaa tuotteistoaan sekä kehittää täysin uusia tuotteita tarjotakseen helppoja ja herkullisia kasvispainotteisia ruokaratkaisuja ihmisille, jotka arvostavat hyvän makuista, terveellistä ja vastuullisesti tuotettua ruokaa vaihtelevissa ruokailutilanteissa. Uudet tuotteet kehitetään vastaamaan suomalaisia makumieltymyksiä ja ravitsemussuosituksia sekä helpottamaan jokapäiväistä ruokailua.

E erityisen tärkeäksi tekijäksi on noussut myös ruoan kasvispainotteisuuden, alkuperän ja kotimaisuuden huomioiminen. Kasvisten, kasviöljyjen ja täysjyväviljojen käyttö on oleellinen osa terveellistä ruokavaliota. Kasvispainotteisessa ruoassa kiinnitetään erityistä huomiota ravintoarvojen lisäksi houkuttelevaan ulkonäköön ja hyvään makuun, koska vain syöty ruoka ravitsee.

Sekä kasvis- ja kalapohjaiset pihvit ja pyörykät ovat pitkään ollut voimakkaimmin kasvava tuoteryhmä. Suosittu järvikalatuo- teperhe laajeni syksyllä, kun Apetit toi markkinoille hoitokalastuksen saaliista valmistetut kotimaiset Järvikalapuikot. Luomutuote- isto puolestaan kasvoi uusilla vihanneskeitoituksilla, pihveillä ja keitoilla. Syksyllä lanseeratut kukkakaali- ja parsakaaliwingsit ovat täysin uudenlainen tapa lisätä kasvisten käyttöä. Molemmat tuotteet nousivat syksyn aikana nopeasti myydyimpien tuotteiden joukkoon.

Apetit on halunnut sitoutua pitkäjänteisesti kestävä- n kehityksen mukaiseen ravitsemustyöhön tuotteidensa kautta, ja osoituksena siitä vuoden 2017 lopussa tehdyn kahdeksan ravitsemussitoumuksesta kaksivuotiselle kaudelle 2018-2019. Ravitsemussitoumuksissa asetettiin tavoitteeksi muun muassa kasvattaa sydänmerkkituotteiden valikoimaa, tuoda markkinoille lapsille suunnattuja terveellisiä välipaloja ja helpottaa eri tavoin kasvisten käyttöä arjessa Apetitin tuotteilla ja palveluilla. Vuoden 2019 lop- puun mennessä asetetut tavoitteet ovat toteutuneet täysimääräi- senä sitoumuksen mukaisesti.

Öljykasvituotteet-liiketoiminnassa painopiste oli syvällisen tutkimus- ja kehitystoiminnan edistämässä. Rypsi-raaka-aineen jalostusarvon nostamiseksi jatkettiin hanketta, jonka rahoittami- seen myös Business Finland osallistui. Hankkeen tavoitteena on uuden, ravintosisällöltään korkealaatuisen, ingredientin kehittä- minen kansainvälisille elintarvikemarkkinoille.

Rypsi-ingredientin uuselistarvikelupahakemus jätettiin 31.12.2018. Vuonna 2019 hanke eteni suunnitelmien mukaan painopisteensä tuotteen kaupallistaminen sekä tuotteen jatko- kehitys ja sen suunnittelu. Sen koostumukselle ja valmistusmene- telmälle on myönnetty patentti Suomessa elokuun alussa. Euroo- pan elintarviketurvallisuudesta vastaava viranomainen käsittelee parhaillaan uuselistarvikehakemusta, ja asiantuntijalausnon odotetaan valmistuvan keväällä 2020.

Öljykasvituotteet-liiketoiminnan strategisena päämääränä on myös kotimaisen öljykasviviljelyn lisääminen, jota edistettiin monin tavoin.

Apetit toteuttaa viljelyn tutkimus- ja kehitystoimintaa Köyli- össä sijaitsevalla omalla Räpin koetilallaan, tavoitteenaan turvata avomaan vihannestuotannon tulevaisuus ennakoimalla viljelyme- netelmien muutostarpeita ja tuomalla uusinta tietoa ja osaamista viljelijöiden käyttöön. Koetoiminnassa haetaan esimerkiksi vaihto- tohtoja kemiallisille torjunta-aineille sekä etsitään keinoja maan kasvuolosuhteiden parantamiseksi. Tutkimusaiheita ovat esimer- kiksi viljelykierron optimointi, katekalvojen ja hyönteisverkkojen käyttö, tihkukastelu ja -lannoitus sekä mekaaninen rikkakasvien torjunta. Oman tutkimus- ja kehitystoiminnan lisäksi Apetit osal- listuu valikoituihin eri yhteistyötahojen koordinoimiin hankkeisiin ja kehitysohjelmiin.

Perinteisen viljelykehityksen rinnalla Apetit kehittää luomuvil- jelyä teolliseen mittakaavaan sopivaksi oman luomuohjelmansa alla. Apetitin luomuohjelman tavoitteena on kasvispainotteisten luomuelintarvikkeiden tarjonnan kasvattaminen, sillä kuluttaji- en kysyntä luomuun jatkaa kasvuaan. Ohjelmallaan Apetit pyrkii luomuviljelymenetelmiä kehittämällä helpottamaan viljelijöiden

siirtymistä luomuviljelyyn ja näin nostamaan luomuviljely uudelle tasolle lisäämällä sen viljelytehokkuutta. Luomuviljelyn kehittämiseksi Räpin koetilalla ryhdytään tutkimaan ja kehittämään luomuviljelyä osana Apetitin omaa Vastuuviljely-menetelmää. Koetilan pelloista osa muutetaan hankkeen myötä luomuviljelyä tukeviksi. Luomuviljely Räpin koetilalla käynnistyi keväällä 2019 ja ensimmäinen pinaatin ja sellerin sato korjattiin satokauden päätteeksi.

Ympäristö

Apetit-konsernin toimintaa ohjaa toimintapolitiikka ja eettiset toimintaperiaatteet, joiden päämääriin sisältyy ympäristöasioiden vastuullinen johtaminen ja ympäristövaikutusten hallinta. Ympäristöasioiden johtamisjärjestelmä kattaa ISO 14001 -standardin vaatimukset Ruokaratkaisut-liiketoiminnassa.

Tavoitteena on tehokas ja turvallinen tuotanto, joka on sopu-soinnussa ympäristön kanssa. Konsernin merkittävimmät ympäristövaikutukset liittyvät tuotantoprosessin eloperäisiin jätteisiin, veden käyttöön ja energian kulutukseen. Lisäksi ympäristövaikutuksia syntyy myös varastoinnissa, kuljetuksissa ja kiinteistöissä. Apetit on sitoutunut ympäristöasioiden jatkuvaan parantamiseen.

Apetitin Ruokaratkaisut-liiketoiminnassa ympäristövaikutukset liittyvät energian ja veden käyttöön sekä prosessissa syntyvien sivuvirtojen ja jätteiden käsittelyyn. Öljykasvituotteet-liiketoiminnassa ympäristövaikutuksia aiheuttavat puolestaan hajukaasujen poltto, raaka-aineiden vastaanotossa erotettava rikakasvijäte ja prosessissa syntyvä valkaisuamaajäte. Kasviöljynpuristuksen tuotantotapa on mekaaninen ja kemikaaliton. Kaikissa toiminnoissa syntyy lisäksi jonkin verran pakkausjätettä.

Apetit on mukana suomalaisen elinkeinoelämän energiatehokkuussopimusjärjestelmässä ja sitoutunut toteuttamaan siihen kuuluvaa Elintarviketeollisuuden toimenpideohjelmaa. Konkreettisena energiankäytön tehostamistavoitteena elintarviketeollisuuden ohjelmassa on 7,5 prosenttia vuosien 2017 - 2025 sopimusjaksolla. Vuonna 2019 energiankulutus oli 0,4 MWh (0,4) per tuotettu tonni.

Osana energiatehokkuuden parantamista ja tavoitetta uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi Apetit rakentaa bioenergiailaitoksen Kirkkonummen öljynpuristamon yhteyteen. Bioenergiailaitos korvaa nykyisen uusiutumattomiin polttoaineisiin perustuvan energiaratkaisun ja pienentää merkittävästi koko konsernin hiilidioksidipäästöjä. Bioenergiailaitoksen suunnittelutyö käynnistyi vuoden 2019 aikana ja laitos valmistuu loppuvuodesta 2020.

Kaikilla konsernin ympäristölupavollisilla tuotantolaitoksilla on voimassa oleva ympäristölupa. Vuoden aikana tuotantolaitoksilla ei ollut merkittäviä ympäristöön vaikuttaneita häiriö- tai onnettomuustilanteita.

Länsi-Säkylän teollisuusalueen jätevedenpuhdistamon ympäristölupapäätös vuodelta 2014 on velvoittanut toiminnanharjoittajaa selvittämään yksin tai yhdessä muiden alueen puhdistamoiden kanssa vaihtoehtoisia purkupaikkoja jätevesille. Apetit on yhdessä muiden alueen toimijoiden kanssa antanut vastauksen selvitykseen koskien jätevedenpuhdistamon vaihtoehtoisia purkupaikkoja vuonna 2017. Myöhemmin Apetit täydensi aikaisemmin antamaansa selvitystä lupaviranomaisen pyynnöstä. Aluehallintoviranomainen antoi joulukuussa 2019 päätöksen ympäristöluvan säilyttämisestä ennallaan jätevesien purkupaikkojen osalta.

Yhtiön tiedossa ei ole tilinpäätöshetkellä merkittäviä yksittäisiä ympäristöön liittyviä riskejä. Ympäristökulut olivat 0,9 (1,2) miljoonaa euroa eli 0,3 (0,4) prosenttia liikevaihdosta.

Ympäristöasioita esitellään yksityiskohtaisemmin Apetitin vuosikertomuksessa Ympäristö-osiossa.

Toiminnan kausiluonteisuus

IAS 2 -standardin mukaisesti vaihto-omaisuuden hankintamenoon luetaan mukaan systemaattisesti kohdistettu osuus valmistuksen kiinteistä yleismenoista. Satokausituotannossa raaka-aineista jalostetaan valmiita tuotteita pääosin vuoden jälkimmäisen vuosipuoliskon aikana, jolloin valmistuksen kiinteitä yleismenoja aktivoituu taseeseen muita neljänneksiä enemmän. Tästä kirjaus-

käytännöstä johtuen tulokertymä painottuu toiselle vuosipuoliskolle.

Tulokertymän kausiluonteisuus on satokausituotannosta johtuen voimakkainta Ruokaratkaisut-segmentin pakastetuoteryhmässä ja osakkuusyhtiö Sucroksen toiminnassa. Yhtiön operatiivisia tunnuslukuja on päivitetty vuonna 2019 siten, että ne eivät enää sisällä IAS 2 -standardin mukaista kiinteiden kulujen aktiivointia vaihto-omaisuuden arvoon. Muutoksen myötä operatiivisten tunnuslukujen vuoden sisäinen kausivaihtelu pienenee.

Satokaudet aiheuttavat kausivaihtelua myös sitoutuneen käyttö pääoman määrässä. Viljakauppa- ja Öljykasvituotteet-segmentteihin sitoutunut käyttö pääoma on korkeimmillaan vuoden loppupuolella ja laskee alimmilleen kesällä ennen seuraavan satokauden alkua. Myös Ruokaratkaisut-segmentin pakastetuoteryhmässä satokausituotannon kausiluonteisuus nostaa sitoutuneen käyttö pääoman määrän liiketoiminnassa korkeimmilleen vuoden vaihteen tienoilla.

Viljakauppa-segmentin liikevaihto vaihtelee vuosittain ja vuosineljänneksittäin merkittävästikin riippuen kysynnästä ja tarjonasta sekä hintatasosta kotimaassa ja muilla markkinoilla.

Yritysvastuun johtaminen

Apetit kehittää kestävämpää elintarviketuotantoa edistämällä kasvisten käytön lisäämistä. Apetit toimii kestävästi ja vastuullisesti arvoketjun joka vaiheessa viljelytyksen ja tuotannon kautta asiakkaille ja lopulta kuluttajalle asti.

Apetitin toiminta perustuu yrityksen arvoihin, visioon ja missioon. Vastuullisuustyötä ohjaavat Apetitn strategia, vahvistettu toimintapolitiikka, eettinen ohjeisto sekä hankintaperiaatteet, jotka pohjautuvat YK:n Global Compact -aloitteeseen. Apetit on sitoutunut noudattamaan toimintamaidemme lakeja ja muuta sääntelyä.

Apetitin tavoitteena on tasapuolisuus kaikkia sidosryhmiään kohtaan. Jatkuva vuoropuhelu sidosryhmien kanssa ja heidän toiveidensa huomioon ottaminen ovat vastuullisen toiminnan peruspiireita.

Apetit pyrkii ymmärtämään mahdollisimman kattavasti oman toimintansa vaikutukset ihmisille, yhteiskunnalle ja ympäristölle. Apetit on tehnyt laajamittaisen yritys vastuun sisällön määrittämisprosessin yhdessä tärkeimpien sidosryhmiensä kanssa. Määrittely sisältää olennaisimmat yritys vastuun osa-alueet, joilta kerätään systemaattisesti tunnuslukuja ja tietoja vastuullisen toiminnan jatkuvaksi kehittämiseksi.

Lisätietoa Apetitin vastuullisuudesta on saatavilla vuosiker-
tomuksen vastuullisuusosioista. Apetit raportoi vastuullisesta toi-
minnastaan Global Reporting Initiativen (GRI) laatiman kestävän
kehityksen raportointiohjeiston mukaisesti soveltuvin osin.

Riskit ja epävarmuustekijät sekä riskien hallinta

Apetit Oyj:n hallitus on vahvistanut konsernin riskienhallinta-
politiikan ja riskienhallintaperiaatteet. Kaikki konserniyhtiöt ja
liiketoimintayksiköt arvioivat ja raportoivat säännöllisesti liike-
toimintaansa liittyviä riskejä sekä tarvittavien kontrollimenetel-
mien ja riskienhallintakeinojen riittävyyttä. Näiden strategiatyö-
tä ja päätöksentekoa tukevien riskiarviointien tarkoituksena on
riittävien toimenpiteiden varmistaminen riskien hallitsemiseksi.
Riskienhallinnan puitteita, politiikkoja ja periaatteita arvioidaan
ja kehitetään säännöllisesti osana konsernin vuosisuunnittelua.
Riskienhallintaa arvioidaan kokonaisuutena säännöllisin väliajoin
ja näin varmistetaan, että periaatteet ja toimintamallit ovat alan
parhaiden käytänteiden mukaisia.

Apetit-konsernissa riskit luokitellaan strategisiin, operatiivi-
siin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Konsernin olennaisimmat
strategiset riskit liittyvät liiketoimintaportfolion strategian mu-
kaisen kehittämisen onnistumiseen sekä muutoksiin liiketoimin-
ta-alueilla ja asiakkuuksissa.

Merkittävimmät operatiiviset riskit liittyvät raaka-aineiden
saatavuuteen, hankinnan ja myynnin tai käytön eriaikaisuuteen
sekä raaka-aineiden markkinahintojen vaihteluun. Hintariskien
hallinnalla on erityisen suuri merkitys Viljakaupassa ja Öljykasvi-
tuotteissa. Viljojen ja öljykasvien hinnat muodostuvat kansain-

välisillä markkinoilla. Viljakaupassa ja Öljykasvituotteissa avoimil-
le hintariskeille on määritelty limiitit.

Konserni toimii kansainvälisillä markkinoilla ja on siten alttiina
valuuttakurssimuutoksista johtuvalle valuuttariskille. Valuuttaris-
kien kokonaismäärä pienentyi merkittävästi kalaliiketoiminnan
myynnin seurauksena. Rahoitusriskien hallinnasta kerrotaan tar-
kemmin tilinpäätöksen liitetiedossa 23.

Tulipalo, vakava konerikko, elintarviketurvallisuuteen vaikut-
tavat virheet raaka-aineissa tai lopputuotteissa saattavat aiheut-
taa merkittäviä omaisuus- tai keskeytysvahinkoja, vastuuta tai
muuta epäsuoria haitallisia vaikutuksia yhtiön toimintaan. Kon-
serniyhtiöt suojautuvat tällaisilta riskeiltä arvioimalla prosesse-
jaan muun muassa omavalvontajärjestelmän avulla ja tekemällä
tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä. Vakuutuksilla katetaan kaikki
ne riskit, jotka ovat taloudellisista tai muista syistä järkevä kattaa
vakuuttamalla.

Selvitykseen muista kuin taloudellisista tiedoista liittyvät riskit ja niiden hallinta

Apetitin merkittävimpien riskien arviointi kattaa myös merkit-
tävät ei-taloudelliset riskit. Apetit on tunnistanut myös alla ole-
viin teemoihin liittyvät riskit riippumatta siitä, ovatko ne Apetitille
merkittäviä kokonaiskuvassa. Tyypillinen ei-taloudellisen riskin
vaikutus riskin toteutuessa olisi mainehaitta.

Apetit-konsernin eettiset periaatteet ohjaavat toimintaa
kaikissa konsernin liiketoiminnoissa ja kaikissa toimintamaissa.
Apetit edellyttää kaikkien työntekijöidensä sekä toimittajiensa
noudattavan näitä eettisiä periaatteita.

YMPÄRISTÖRISKIT

Apetitin operatiiviseen toimintaan ei liity merkittäviä ympäris-
töriskejä. Suurimmat ympäristöriskit Apetitin tuotantolaitoksilla
liittyvät mahdollisiin jätevesi- ja kasviöljyvuotoihin ympäristöön
sekä kylmäainevuotoihin. Ympäristöriskejä hallitaan tekemällä
sisäisiä ja ulkoisia tarkastuksia sekä seuraamalla ja noudattamalla

ympäristövaatimuksia ja ympäristöön liittyvää suorituskykyämme.
Osassa liiketoimintaa ympäristöasioita johdetaan ISO14001-
ympäristöhallintajärjestelmän avulla.

SOSIAALISET JA TYÖNTEKIJÖIHIN LIITTYVÄT RISKIT

Työturvallisuus on Apetitille merkittävä asia ja mahdolliset onnet-
tomuudet ja työtapaturmat ovat suurimpien sosiaalisten ja työn-
tekijöihin liittyvien riskien joukossa. Työturvallisuuteen liittyvistä
asioista tiedotetaan aktiivisesti ja jokainen Apetitissa työskentele-
vä esimies suorittaa työturvallisuuteen liittyvän koulutuksen.

IHMISOIKEUKSIIN LIITTYVÄT RISKIT

Merkittävimmät ihmisoikeuksiin liittyvät riskit esiintyvät toimi-
tusketjussa ja liittyvät työoloihin. Apetit on sitoutunut ja vaatii
toimittajiensa sitoutuvan eettisiin toimittajavaatimuksiin, jossa on
kuvattu eettiset, sosiaaliset ja ympäristöä koskevat vastuulliset
toimintaperiaatteet.

KORRUPTIOON JA LAHJONTAAN LIITTYVÄT RISKIT

Apetitin työntekijöiden tai sen eri sidostyhmien epäeettiset toi-
mintatavat voivat aiheuttaa Apetitille mainehaittoja, minkä lisäksi
niillä voi olla myös taloudellisia vaikutuksia. Tärkein hallintakeino
epäeettisten toimintatapojen välttämiseksi on tietoisuuden lisää-
minen esimerkiksi eettisistä toimintatavoista.

Hallinnointi

Apetit Oyj:n hallituksen käsittelemä selvitys Apetit Oyj:n hallinto-
ja ohjausjärjestelmästä 2019 julkistetaan toimintakertomuksesta
erillisenä selvityksenä.

HALLINTO JA TILINTARKASTAJAT

Apetit Oyj:n hallituneuvosto valitsi 8.4.2019 pitämässään ko-
kouksessa yhtiön hallituneuvoston puheenjohtajaksi Harri Eelan
ja varapuheenjohtajaksi Marja-Liisa Mikola-Luodon.

Hallituneuvosto päätti valita Apetit Oyj:n hallitukseen viisi

jäsentä. Hallituksen jäseniksi valittiin Lasse Aho, Annikka Hurme, Seppo Laine, Simo Palokangas ja Niko Simula. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Simo Palokangas ja varapuheenjohtajaksi Lasse Aho.

Apetit Oyj:n hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan 7.5.2019 keskuudestaan jäsenen hallituksen tarkastusvaliokuntaan hallituksen toimikauden ajaksi. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Seppo Laine ja jäseniksi Lasse Aho ja Niko Simula.

Hallituksen jäsenille päätettiin maksaa 19 560 euron, puheenjohtajalle 39 060 euron ja varapuheenjohtajalle 24 120 euron vuosipalkkio. Vuosipalkkiosta 60 % maksetaan rahana ja 40 % luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita niiden luovutushetken käypään markkina-arvoon. Palkkio suoritetaan kerran vuodessa joulukuussa. Lisäksi hallituksen puheenjohtajalle päätettiin maksaa 510 euron ja jäsenille 300 euron kokouspalkkio.

Yhtiön tilintarkastajiksi vuoden 2020 varsinaisen yhtiökokouksen loppuun saakka valittiin Pasi Karppinen, KHT ja KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy vastuullisena tilintarkastajana Tuomo Korte, KHT.

HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

Yhtiökokous valtuutti 27.3.2018 hallituksen päättämään osakeantista, joka sisältää oikeuden antaa uusia tai luovuttaa yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutus käsittää enintään 626 757 osaketta, joista uusia osakkeita voi olla enintään 520 331 kappaletta ja yhtiön hallussa olevia omia osakkeita 94 700 kappaletta.

Uuden osakkeen merkintähinta on vähintään osakkeen nimellisarvo eli kaksi (2) euroa. Oman osakkeen luovutushinta on vähintään sen luovutushetken mukainen käypä arvo, joka määräytyy Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä määräytyvän kaupankäyntikurssin perusteella. Hallituksella on oikeus antaa osakkeita myös muuta kuin rahavastiketta vastaan. Osakepohjaisten kannustin- tai palkkiojärjestelmien toteuttamisessa osakkeita voidaan antaa myös vastikkeetta.

Valtuutus käsittää oikeuden poiketa osakkeenomistajien etuudesta (suunnattu osakeanti), jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten yhtiön pääomarakenteen kehittäminen, yrityskaupan ja muiden järjestelyjen rahoittaminen ja toteuttaminen tai osakepohjaisen kannustin- tai palkkiojärjestelmän toteuttaminen.

Valtuutus on voimassa vuoden 2021 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

HALLITUKSEN VALTUUKSIEN KÄYTTÖ

Hallituksen palkkioita koskevan hallintoneuvoston päätöksen mukaisesti hallituksen jäsenille on 3.12.2019 luovutettu yhteensä 6 255 kappaletta yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Osakkeet ja omistus

OSAKKEET, OSAKEPÄÄOMA JA KAUPANKÄYNTI

Apetit Oyj:n osakkeet ovat yhtä sarjaa. Kaikilla osakkeilla on sama ääni- ja osinko-oikeus. Yhtiöjärjestyksen määräyksellä osakkeenomistajan äänimäärä on rajattu yhteen kymmenesosaan yhtiökokouksessa edustetusta äänimäärästä. Yhtiön osakkeen nimellisarvo on kaksi (2) euroa. Yhtiön liikkeelle laskemien osakkeiden kokonaismäärä oli tilikauden alussa ja lopussa 6 317 576 kappaletta ja rekisteröity ja maksettu osakepääoma 12 635 152 euroa. Osakepääoman vähimmäismäärä on 10 miljoonaa euroa ja enimmäismäärä 40 miljoonaa euroa.

OMAT OSAKKEET

Katsauskauden päättyessä yhtiön hallussa oli aikaisempina vuosina hankittuja omia osakkeita yhteensä 94 700 kappaletta. Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet edustavat 1,5 prosenttia yhtiön osake- ja äänimäärästä. Omilla osakkeilla ei ole ääni- eikä osinko-oikeutta.

OSAKKEEN HINTA JA VAIHTO

Yhtiön osakkeita vaihdettiin pörssissä katsauskauden aikana 1 251 917 (634 659) kappaletta, mikä oli 20,0 (10,0) prosenttia koko osakemäärästä. Osakkeen ylin kurssi oli 9,84 (15,25) euroa ja alin 7,66 (8,86) euroa. Vaihdettuja osakkeiden keskihinta oli 8,54 (11,68) euroa. Kauden osakevaihto oli 10,7 (7,4) miljoonaa euroa. Katsauskauden päättyessä koko osakekannan markkina-arvo oli 49,5 (56,9) miljoonaa euroa.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Yhtiöllä ei ole merkittäviä tilikauden jälkeisiä tapahtumia.

Lähiajan riskit

Apetit-konsernin merkittävimmät lähiajan riskit liittyvät raaka-aineiden hintamuutosten ja valuuttakurssiriskien hallintaan, raaka-aineiden saatavuuteen, asiakkaiden maksukykyyn ja toimittajien ja palveluntuottajien sitoutuskykyyn, muutoksiin liiketoiminta-alueilla ja asiakkuuksissa

Arvio todennäköisestä kehityksestä

Koko vuoden jatkuvien toimintojen operatiivisen liiketuloksen arvioidaan paranevan vertailuvuodesta (vuonna 2019: -3,0 miljoonaa euroa) ja olevan voitollinen.

Hallituksen ehdotus voittoa koskeviksi toimenpiteiksi ja ehdotus muun vapaan pääoman jakamisesta

Apetit Oyj:n hallituksen tavoitteena on, että yhtiön osake on omistajalleen hyvuottoinen ja arvonsa säilyttävä sijoitus. Osinkopolitiikan mukaan yhtiö jakaa osinkona vähintään 50 prosenttia tilikauden voitosta.

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019 olivat tilikauden tappion, 1 564 184,61 euroa, vähentämisen jälkeen 55 145 677,80 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa maksetaan 0,45 euroa osaketta kohden.

Hallitus ehdottaa, että osinkoina jaetaan yhteensä 2 800 294,20 euroa ja omaan pääomaan jätetään 52 345 383,60 euroa. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu osingonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä. Yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

Milj. euroa	Liitetieto	2019	2018
Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto	(2)	296,9	259,9
Liiketoiminnan muut tuotot	(4)	1,2	1,8
Materiaalit ja palvelut	(7)	-252,4	-207,2
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	(5)	-21,3	-24,1
Poistot	(2,8)	-5,5	-4,0
Arvonlennut	(2,8)	-0,1	0,0
Liiketoiminnan muut kulut	(4)	-23,6	-25,8
Liiketulos	(2)	-4,8	0,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	(13)	-1,0	-0,7
Rahoitustuotot	(9)	0,1	0,2
Rahoituskulut	(9)	-0,8	-0,6
Tulos ennen veroja		-6,4	-0,6
Saadut konserniavustukset (lopetetulta toiminnolta)		-	0,2
Tuloverot	(10)	0,9	0,0
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot		-5,4	-0,4
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot	(3)	1,0	-7,1
Tilikauden tulos, emoyhtiön osakkeenomistajille		-4,4	-7,5

Milj. euroa	Liitetieto	2019	2018
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu laimennettu ja laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa			
Jatkuvat toiminnot	(11)	-0,87	-0,07
Lopetetut toiminnot	(11)	0,16	-1,14
Emoyhtiön omistajille	(11)	-0,71	-1,21

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

Milj. euroa	2019	2018
Tilikauden tulos	-4,4	-7,5
Muut laajan tuloslaskelman erät		
Erät jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:		
Rahavirran suojaukset	-0,4	0,7
Verot liittyen rahavirran suojaukseen	0,1	-0,1
Muuntoerot	0,1	0,0
Tilikauden laaja tulos	-4,7	-6,9
Kauden laaja tulos, jatkuvat toiminnot, emoyhtiön osakkeenomistajille	-5,7	0,2
Kauden laaja tulos, lopetetut toiminnot, emoyhtiön osakkeenomistajille	1,0	-7,1

KONSERNITASE

Milj. euroa	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	(12)	2,1	3,2
Liikearvo	(12)	0,4	0,4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	(12)	33,1	37,2
Käyttöoikeusomaisuuserät	(12)	4,1	-
Osuudet osakkuusyrityksissä	(13)	19,4	21,0
Muut sijoitukset	(14)	0,0	0,0
Saamiset	(15)	0,3	0,4
Laskennalliset verosaamiset	(10)	5,0	5,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä		64,4	68,0
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	(17)	66,4	80,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset	(16)	37,0	12,3
Rahavarat	(18)	2,9	2,6
Lyhytaikaiset varat yhteensä		106,3	95,7
Myytävänä olevat varat	(24)	-	0,9
Varat yhteensä	(2)	170,8	164,6

Milj. euroa	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	(19)	12,6	12,6
Ylikurssirahasto	(19)	23,4	23,4
Omat osakkeet		-1,3	-1,4
Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot		6,7	7,1
Kertyneet voittovarot		56,9	66,9
Tilikauden tulos		-4,4	-7,5
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		93,9	101,1
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	(10)	0,1	1,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	(21)	4,4	2,4
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	(20)	0,2	0,2
Ostovelat ja muut velat	(22)	0,3	0,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä		5,0	4,7
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset korolliset velat	(21)	32,2	22,0
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		0,0	0,0
Ostovelat ja muut velat	(22)	39,4	35,0
Lyhytaikaiset velat yhteensä		71,6	56,9
Myytävänä oleviin varoihin liittyvät velat	(24)	0,2	1,9
Velat yhteensä	(2)	76,8	63,5
Oma pääoma ja velat yhteensä		170,8	164,6

KONSERNIN RAHAVIRTUALASKELMA

Milj. euroa	Liitetieto	2019	2018
Tilikauden tulos		-4,4	-7,5
Oikaisut tilikauden tulokseen *)		4,7	11,2
Käyttöpääoman muutos		-5,5	-26,1
Maksetut korot		-0,7	-1,1
Saadut korot		0,0	0,1
Maksetut verot		-0,1	0,0
Liiketoiminnasta kertynyt nettorahavirta		-5,9	-23,5
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-12,3	-6,7
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		0,0	0,0
Myydyt liiketoiminnot	(3)	13,3	-
Ostetut osakkuusyhtiöt	(13)	-	-0,6
Myydyt osakkuusyhtiöt		-	0,6
Muiden sijoitusten luovutustulot		0,4	-
Saadut osingot investoinneista		0,0	1,9
Investointien nettorahavirta		1,4	-4,8
Lyhytaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut	(21)	9,0	21,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	(21)	-1,0	-1,5
Vuokrasopimusvelkojen pääoman takaisinmaksut	(21)	-1,5	-
Arvo-osuustilillä olleista osakkeista saadut luovutustulot	(19)	0,7	-
Maksetut osingot		-2,5	-4,3
Rahoitustoimintojen nettorahavirta		4,8	15,2
Rahavarojen muutos	(21)	0,2	-13,0
Rahavarat kauden alussa	(18)	2,6	15,7
Rahavarat kauden lopussa	(18)	2,9	2,6

Milj. euroa	Liitetieto	2019	2018
*) Liiketoiminnasta kertyneen nettorahavirran oikaisut:			
Poistot ja arvonalentumiset		6,2	10,6
Luovutusvoitot ja -tappiot		-2,5	0,0
Osuudet osakkuusyritysten tuloksista	(13)	1,0	0,7
Rahoitustuotot ja -kulut		0,8	1,4
Tuloverot	(10)	-0,7	-1,5
Muut oikaisut		0,0	0,0
Yhteensä		4,7	11,2

Konsernin rahavirtalaskelma sisältää sekä jatkuvat että lopetetut toiminnot.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvon muutos- rahasto	Muut rahastot	Omat osakkeet	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2019	12,6	23,4	-0,2	7,2	-1,4	-0,2	59,6	101,1	101,1
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-2,5	-2,5	-2,5
Arvo-osuustilillä olleiden osakkeiden myynnistä saadut varat	-	-	-	-	-	-	0,6	0,6	0,6
IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutus	-	-	-	-	-	-	-0,2	-0,2	-0,2
Vähemmistöosakkaiden osakkeiden takaisinostovastuun muutos	-	-	-	-	-	-	-0,4	-0,4	-0,4
Muut muutokset	-	-	0,0	-	0,0	-	-0,2	-0,1	-0,1
Tilikauden laaja tulos	-	-	-0,3	-	-	0,1	-4,4	-4,7	-4,7
Oma pääoma 31.12.2019	12,6	23,4	-0,5	7,2	-1,3	0,0	52,6	93,9	93,9
Oma pääoma 1.1.2018	12,6	23,4	-0,8	7,2	-1,5	-0,2	71,4	112,3	112,3
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-4,3	-4,3	-4,3
Muut muutokset	-	-	-	-	0,1	-	0,0	0,1	0,1
Tilikauden laaja tulos	-	-	0,6	-	-	0,0	-7,5	-6,9	-6,9
Oma pääoma 31.12.2018	12,6	23,4	-0,2	7,2	-1,4	-0,2	59,6	101,1	101,1

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Yrityksen perustiedot

Apetit Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Säskylä. Yhtiön rekisteröity osoite on PL 100, 27801 Säskylä. Yhtiön Y-tunnus on 0197395-5. Yhtiön toiminimi on Apetit Oyj, ruotsiksi Apetit Abp ja englanniksi Apetit Plc.

Apetit Oyj:n hallitus on 20.2.2020 hyväksynyt tilinpäätöksen julkistettavaksi.

Päätoiminnot

Apetit Oyj on NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä noteerattu elintarviketeollisuusyhtiö. Osakkeen kaupankäyntitunnus on APETIT.

Apetitin raportoitavat segmentit ovat Ruokaratkaisut, Vilja-kauppa ja Öljykasvituotteet. Yhtiön päämarkkina-alue on Suomi. Apetit Oyj sopi 10.7.2019 tuoretuote liiketoiminnan myymisestä ruotsalaiselle Greenfood AB:lle. Kauppa toteutui 30.9.2019. Tilinpäätöksessä myyty liiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona.

Liiketoimintaryhmät

RUOKARATKAISUT

Apetit Ruoka Oy	Pakasteet
Apetit Ruokaratkaisut Oy.....	Palvelumyynti (liiketoiminta päättynyt 2019)
Apetit Suomi Oy.....	Ympäristöhallinto

RUOKARATKAISUT, LOPETETUT TOIMINNOT, MYYTY 30.9.2019

Kiinteistöosakeyhtiö Kivikonlaita	Kivikon liiketilöiden omistusyhtiö
---	------------------------------------

VILJAKAUPPA

Avena Nordic Grain Oy	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
OOO Avena St. Petersburg, Venäjä*.....	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
UAB Avena Nordic Grain, Liettua.....	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
Avena Nordic Grain OÜ, Viro	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
TOO Avena Astana, Kazakstan*	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
OOO Avena-Ukraina, Ukraina	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa
SIA Avena Nordic Grain, Latvia	Vilja-, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineiden kauppa

*toiminta päättynyt 2019

ÖLJYKASVITUOTTEET

Avena Nordic Grain Oy	Kasviöljyjen ja valkuaisrehujen kauppa
Avena Kantvik Oy	Kasviöljyjen ja valkuaisrehujen valmistus

EMOYHTIÖ

Apetit Oyj	Konsernihallinto, konsernin rakenteen kehittäminen, osake- ja kiinteistöomistusten hallinnointi. Kulut allokoidaan jatkuvien toimintojen segmenteille tasajaolla.
Osakkuusyrietykset: Sucros-konserni.....	Sokerin valmistus, markkinointi ja myynti
Foodwest Oy	Elintarvikealan tuotekehitysytio
Foison Oy	Avena Nordic Grain Oy:n omistus

Tuotteet ja palvelut

Laatimisperiaatteet

LAATIMISPERUSTA

Konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2019 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardjeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitoa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset. Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja –velkoja sekä johdannaisopimuksia, jotka on arvostettu käypään arvoon.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä, samoin kuin harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan, ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa 'Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät'.

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Määräysvalta syntyy, jos konserni altistuu sijoituskohteen muuttavalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja pystyy lisäksi käyttämään sijoituskohdetta koskevaa valtaansa ja näin vaikuttamaan saamansa tuoton määrään. Tytäryritysten hankinta käsitellään hankintamenuomenetelmällä. Hankintamenuksi muodostuu hankintahetken käypiin arvoihin arvostettujen vastikkeeksi annettujen varojen ja syntyneiden tai vastuulle otettujen velkojen yhteissumma. Liiketoimintojen yhdistämisessä

hankitut, yksilöitävissä olevat varat ja velat arvostetaan alun perin hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin, riippumatta mahdollisen vähemmistöosuuden suuruudesta. Se määrä, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankittujen yksilöitävissä olevien nettovarojen käyvästä arvosta, kirjataan liikearvoksi. Jos hankintameno on pienempi kuin hankintuun tytäryrityksen nettovarojen käypä arvo, tämä erotus kirjataan suoraan tuloslaskelmaan.

Tytäryritykset yhdistellään täysimääräisesti konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lähtien, jolloin määräysvalta siirtyy konsernille ja yhdistely päättyy sinä päivänä, kun määräysvalta lakkaa.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä konsernin sisäisistä liiketapahtumista syntyneet realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma osoita, että siirretyn omaisuuserän arvo on alentunut.

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyrietykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nollla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietyksen veloitteiden täyttämiseen. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrietyksen välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti. Osakkuusyrietyssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT OMAISUUSERÄT JA LOPETETUT TOIMINNOT

Pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuihin toimintoihin liittyvät varat ja velat luokitellaan myytävänä oleviksi, jos niiden kirjanpitoarvoja vastaavan määrän odotetaan kertyvän ensisijaisesti myynnistä sen sijaan, että ne kertyisivät jatkuvan käytön

seurauksena. Luokittelu myytävänä olevaksi edellyttää seuraavien ehtojen täyttymistä: myynnin on oltava erittäin todennäköinen, omaisuuserän on oltava nykyisessä kunnossaan välittömästi myytävissä tavanomaisin ehdoin, johdon on oltava sitoutunut omaisuuserän myyntiin ja myynnin voidaan odottaa toteutuvan vuoden sisällä luokittelusta.

Ennen kuin omaisuuserä tai luovutettavien erien ryhmään kuuluvat varat ja velat luokitellaan myytävänä olevaksi, niiden kirjanpitoarvot määritetään niihin sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti. Luokittelupäivästä alkaen myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät on arvostettava kirjanpitoarvoon tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuneilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Samalla poistot ja hankintamenuon jaksotukset on lopetettava. Lopetettua toiminnolla tarkoitetaan sellaista yhteisön osaa, joka on luovutettu tai luokiteltu myytävänä olevaksi. Lisäksi se joko edustaa erillistä keskeistä liiketoiminta-alueeta tai maantieteellistä toiminta-alueeta, on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta, tai on tytäryriety, joka on hankittu yksinomaan edelleen myyntitarkoituksessa.

Lopetettujen toimintojen tulos esitetään omalla rivillään konsernin tuloslaskelmassa ja vertailukauden luvut on oikaistu asianmukaisesti. Myytävänä olevat omaisuuserät esitetään omalla rivillä konsernin taseessa vertailukauden lukuja oikaisematta.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisenvaluutta. Valuuttamääräiset liiketapahtumat merkitään toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Tilinpäätöshetkellä monetaariset saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisesta

syntyneet kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolella.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskikurssin mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssin mukaan. Kurssiero, joka johtuu tuloslaskelmaerien muuntamisesta keskikurssin mukaan ja tase-erien muuntamisesta tilinpäätöspäivän kurssin mukaan, on kirjattu omana eränä oman pääomaan.

Konsernitiilinpäätöstä laadittaessa on kurssimuutoksista johdettu muuntoero tytäryhtiöiden ja osakkuusyritysten oman pääoman osalta kirjattu omana eränä konsernin oman pääoman muuntoeroihin. Kun ulkomainen tytär- tai osakkuusyritys myydään, kertynyt muuntoero kirjataan tuloslaskelmaan myyntivoiton tai -tappion osaksi.

LIIKEVAIHTO JA TULOUTUSPERIAATTEET

Konserni on soveltanut IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardia 1.1.2018 alkaen.

Myynti kirjataan siihen arvoon, joka heijastaa korvausta, jonka yritys odottaa saavansa asiakkailtaan, kun määräysvalta siirtyy. Konsernin myynti tapahtuu kaikissa liiketoimintasegmenteissä yhtenä ajankohtana.

Ruokaratkaisut myy vihannes- ja ruokapakasteita pääosin kotimassa mutta myös Euroopan unionin alueella. Kotimaan myynti tapahtuu pääosin vähittäiskaupan S-, K- ja muille kotimaassa toimiville ruokaketjuille ja elintarviketukkureille.

Viljakauppa myy viljaa, öljykasvi- sekä rehuraaka-aineita pääosin kotimaassa ja Euroopan unionin alueella, mutta myös muilla markkinoilla. Isoimmat kertamyynit ovat laivatoimituksia, jossa tuloutus tapahtuu määräysvallan siirtyessä ostajalle. Ulkomaan viljakaupassa sovelletaan kansainvälisiä toimitus- ja kauppatapehtoja ja valtaosin rahavastike vaihtaa omistajaa tuloutusajan kohtana. Kotimaan viljakauppa perustuu pääosin tavanomaisiin ehdoin tapahtuvaan luotolliseen myyntiin.

Öljykasvit myy kasviöljyjä ja valkuaipuristeita. Myynti painottuu kotimaahan, mutta myyntiä on myös Euroopan unionin alueelle sekä kolmansiin maihin.

Konserni on faktoroinut merkittävän osan Ruokaratkaisujen ja Öljykasviliiketoiminnan kotimaan ja ulkomaan myyntisaamisista rahoituslaitokselle, joka kantaa mm. asiakkaan luottoriskin. Viljakaupassa pieni osa myynnistä on faktoroinnin piirissä johtuen kansainvälisestä kauppatavoista, joissa usein tavara ja raha vaihtavat omistajaa samalla hetkellä. Faktoroidut saamiset eivät ole konsernin taseessa. Osaan muihin myyntisaamisiin otetaan luottovakuutuksia. Saamisten myynti rahoituslaitokselle ja luottovakuutusten käyttö osaan muista myyntisaamisista vähentää konsernin vastapuoliriskiä.

Luotollisessa myynnissä maksuehdot ovat tavanomaisia. Joihinkin asiakasmyynteihin liittyy tavanomaisia jälkivivite- tai markkinointitukivelvoitteita, jotka arvioidaan sopimuskohtaisesti taseeseen velaksi ja kirjataan tulokseen suoriteperusteisesti. Konsernin myyntiin ei liity olennaisia takuu- tai muita vastuita.

Korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

ELÄKEVASTUUT

Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan tehdään kiinteitä maksusuorituksia erilliselle yksikölle ja konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, jos rahastolla ei ole riittävästi varoja kaikkien nykyisen ja aiempien tilikausien työsuoritukseen perustuvien etuuskien maksamiseen kaikille työntekijöille. Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuusperusteisia.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä tyypillisesti määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu yhdestä tai useammasta tekijästä, kuten iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta.

Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi veloitteen raportointikauden päättämispäivän nykyarvo,

josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuusperusteisen veloitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoitua etuusvelvoitteen perustavaa menetelmää (projected unit credit method). Veloitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja erääntyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite. Maissa, joissa tällaisille joukkovelkakirjalainoille ei ole syviä markkinoita, käytetään valtion joukkolainojen markkinakorkoja.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloitukseksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa julkisesti tai yksityisesti hallinnoitaviin eläkevakuutuksiin maksuja, jotka ovat pakollisia, sopimukseen perustuvia tai vapaaehtoisia. Konsernilla ei ole näiden suoritusten lisäksi muita maksuvelvoitteita. Suoritettavat maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne erääntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritettavat maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä.

VARAUKSET

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisempaan tapahtumaan perustuva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää maksusuoritusta, ja veloitteen määrä voidaan luotettavasti arvioida. Varaukset arvotetaan veloitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon.

Varaukset liittyvät toimintojen uudelleenjärjestelyihin, tappiollisiin sopimuksiin, oikeudenkäynteihin sekä ympäristö- ja

veroriskeihin. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun sitä koskeva yksityiskohtainen ja asianmukainen suunnitelma on laadittu ja on annettu riittävä peruste odottaa, että uudelleenjärjestely toteutetaan ja järjestelystä on tiedotettu.

TULOVEROT

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot perustuen kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettavaan verotettavaan tuloon sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut samoin kuin laskennallisten verojen muutokset.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan väliaikaisista eroista omaisuus- ja velkaerien verotusarvojen sekä kirjanpitoarvojen väliltä velkamenetelmän mukaisesti. Laskennallinen vero on kirjattu tilinpäätöspäivään mennessä säädetyillä verokannoilla.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät käyttöomaisuudesta, vuokratapimuksesta, tilinpäätössiirroista, vaihto-omaisuudesta, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja johdannaispöytäkirjojen arvostuksista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennallista veroa ei kirjata liikearvosta, joka ei ole verotuksessa vähennyskelpoista.

Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaispöytäkirjojen ja myytävissä olevien rahoitusvarojen osalta suoraan laajaan tuloslaskelmaan kirjattuihin arvomuutoksiin liittyvät laskennalliset verot on kirjattu suoraan laajaan tuloslaskelmaan.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan, mikäli on olemassa laillinen toimeenpantavissa oleva oikeus kuittaa verosaamisia verovelkoja vastaan ja kun jaksotetut tuloverot kohdistuvat samaa veroviranomaista kohtaan.

VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Tiedot ehdot täyttävän hyödykkeen, kuten

tuotantolaitoksen, hankintamenoon sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot. Lainojen hankinnasta välittömästi johtuvat transaktiomenot, jotka liittyvät selkeästi tiettyyn lainaan, sisällytetään lainan alkuperäiseen jaksotettuun hankintamenoon ja jaksotetaan korkokulukuksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Avenan avainhenkilöiden osakeomistuksia Foison Oy:ssä käsitellään konsernitaseessa velkainstrumenttina johtuen tietyin kriteerein sovitusta osakkeiden takaisinostovelvoitteesta. Foison Oy omistaa 10 % vähemmistön Avena Nordic Grain Oy:n osakekannasta. Avainhenkilöiden osinko-oikeudesta Avena-konsernin tulokseen perustuen kirjataan konsernissa rahoituskuluja.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENOT

Tutkimustoiminnasta johtuvat menot kirjataan kuluksi sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät.

Kehittämismenot merkitään taseeseen, kun aineettoman hyödykkeen:

- tutkimus- ja kehittämisvaiheet ovat erotettavissa toisistaan;
- valmiiksi saattaminen on teknisesti toteutettavissa siten, että hyödyke on käytettävissä tai myytävissä;
- valmiiksi saattaminen on varmaa ja sitä käytetään tai se myydään;
- vastainen tuotto pystytään osoittamaan ja yhtiöllä on sen hyödyntämiseen tarvittavat voimavarat ja
- kehittämisestä aiheutuneet menot ovat luotettavasti määritettävissä.

Mikäli kehittämismenot eivät täytä kaikkia edellä mainittuja ehtoja, kirjataan ne kuluksi toteumakaudella.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenoista, joka ylittää hankitun yrityksen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisen käyvän arvon hankinta-ajankohtana.

Liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla. Osakkuusyriyten osalta liikearvo sisällytetään osakkuusyriyten investoinnin arvoon. Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoa käsitellään ulkomaisen yksikön valtuutan määräisenä ja se muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoonsiinä tapauksessa, että hankintameno on määriteltävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi.

Patentit, tavaramerkit ja muut aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, merkitään taseeseen ja kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Aineettomiin hyödykkeisiin ei ole sisällytetty hyödykkeitä, joiden taloudellinen vaikutusaika olisi arvioitu rajattomaksi.

Aineettomien hyödykkeiden poistoajat:

Tavaramerkit	15 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	5–10 vuotta

Hyödykkeiden hankintamenoonsisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen poistoaja ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut aineettomat hyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät myöhemmin toteutuvat menot aktivoidaan vain siinä tapauksessa, jos niiden vaikutuksesta yritykselle koituu taloudellinen hyöty lisääntyä yli alun perin arvioitun suoritusastan. Muussa tapauksessa menot kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä.

AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika arvioidaan ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	10–40 vuotta
Koneet ja kalusto	5–15 vuotta

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi.

Hyödykkeiden hankintamenoon sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita. Aineellisen käyttöomaisuuden korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

JULKISET AVUSTUKSET

Käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan saadut julkiset avustukset on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen käyttöaikana.

VUOKRASOPIMUKSET

Apetit soveltaa vuokrasopimukseen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardia 1.1.2019 alkaen. Aineellista käyttöomaisuutta koskevat vuokrasopimukset luokiteltiin tilikautteen 2018 saakka joko rahoitusleasingisopimuksiksi tai operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi. Voimaan astuneen IFRS 16 standardin mukaan 1.1.2019 alkaen

vuokrasopimuksista kirjataan taseeseen käyttöomaisuuserä ja vastaava velka siltä ajalta, kun vuokralle otettu omaisuuserä on konsernin käytettävissä.

Käyttöomaisuuserät arvostetaan hankintamenoon ja erästä tehdään poistot tasaerinä pääsääntöisesti vuokrasopimuksen vuokra-aikana.

Vuokrasopimuksista aiheutuvat varat ja velat arvostetaan nykyarvoon perustuen. Vuokrat diskontataan käyttäen konsernin lisäluoton korkoa. Maksettavat vuokrat kohdistetaan pääomaan ja rahoitusmenoon. Rahoitusmeno kirjataan tulosvaikutteisesti vuokra-aikana siten, että jäljellä olevan velan korkoprosentti on jokaisella kaudella sama.

Konserni käyttää standardin sallimia helpotuksia, eikä sovelle standardia alle 12 kuukauden pituisiin vuokrasopimuksiin eikä vuokrasopimukseen, joissa kohdeomaisuuserä on arvoltaan vähäinen. Lyhytaikaisiin sopimuksiin ja arvoltaan vähäisiin omaisuuseriä koskeviin vuokrasopimuksiin liittyvät maksut kirjataan kuluiksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

ARVONALENTUMISET

Omaisuuserien kirjanpitoarvoja arvioidaan mahdollisten arvonalentumisen viitteiden havaitsemiseksi. Jos viitteitä havaitaan, arvio omaisuuserästä kerrytettävissä olevasta rahamäärästä määritetään. Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuuseriä.

Aineettomien hyödykkeiden, aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja käyttöoikeusomaisuuserien kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään joko niin, että se on käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai tätä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä arvioidut vastaiset

rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa perustuen diskonttaus-korkoihin, jotka kuvastavat kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä pääomakustannusta ennen veroja. Käytetyt diskonttauskorot on määritelty ennen veroja ja niissä on otettu huomioon myös kyseisten rahavirtaa tuottavien yksiköiden erityinen riski.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin, käyttöoikeusomaisuuseriin sekä muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitisi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio peruutetaan, jos omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää määritettäessä käytetyissä arvioissa on tapahtunut muutos. Arvonalentumistappio peruutetaan korkeintaan siihen määrään asti, joka omaisuuserälle olisi määritetty kirjanpitoarvoksi (poistoilla vähennettynä), jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisoitiarvoon. Nettorealisoitiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Konsernissa vaihto-omaisuuden arvo on määritetty painotettua keskihintaa tai standardihintaa käyttäen ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuneet välittömät menot sekä muut välilliset kohdistettavat menot. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintamenoon luetaan materiaalien ostomeno, välittömän työn ja muiden välittömien menojen lisäksi myös osuus tuotannon yleiskustannuksista, mutta ei myynnin tai rahoituksen kustannuksia. Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu epäkurantin omaisuuden osalta.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu perustuen liiketoimintamalliin, jonka mukaisesti rahoitusvara hallinnoidaan sopimusperusteisiin ja rahavirtaominaisuuksiin perustuen. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ovat suojauslaskennan ulkopuoliset johdannaisaamiset sekä julkisesti noteeratut osakkeet. Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavia rahoitusvaroja ovat myyntisaamiset, lisäkauppahintasaaminen ja tietyt muut saamiset.

Konserni voi myydä myyntisaamisia rahoitusyhtiöille. Myynti myyntisaamiset kirjataan pois konsernin taseesta, kun ostaja on suorittanut maksun myyntisaamisista ja kun kaikki omistamiseen liittyvät olennaiset riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Jos myyntisaamiseen liittyvä omistajuus, riski ja hallintaoikeus eivät ole siirtyneet, kirjataan tällaiset saamiset takaisin konsernin taseeseen kauden lopussa.

Taseen ja rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavarioihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien.

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan joko jaksotettuun hankintamenuon kirjattaviin rahoitusvelkoihin tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin. Jaksotettuun hankintamenuon kirjatut rahoitusvelat sisältävät muun muassa osto- ja muut velat ja lainat. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin sisältyvät johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Näiden johdannaisien käypien arvojen muutoksista johdetaan, sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sille kaudelle, jonka aikana ne syntyvät.

Käypään arvoon arvostettujen rahoitusvarojen ja velkojen käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja hintoja. Konsernilla näitä instrumentteja ovat sijoitukset rahastoihin ja pääsääntöisesti kaikki hyödykejohdannaiset. Mikäli julkisesti noteerattua käypää arvoa ei ole saatavilla, käypä arvo lasketaan pohjautuen diskontattuihin rahavirtoihin sekä vastapuolen hintanoteerausta hyväksikäyttämällä.

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon vähennettynä kyseisen rahoitusvelkoihin kuuluvan erän hankinnasta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvilla transaktiomenoilla. Myöhemmin rahoitusvelat, lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin ja ne voivat olla korollisia tai korottomia.

Konserni määrittää jaksotettuun hankintamenuon arvostettavien rahoitusvarojen arvon alentumisen perustuen odotettaviin luottotappioihin. Arvio odotettavissa olevia luottotappioita koskevasta vähennyserästä perustuu kokemukseen toteutuneista luottotappioista huomioiden tarkasteluhetken taloudelliset olosuhteet ja arvion tulevaisuuden odotuksista. Myyntisaamiset kirjataan pois taseesta lopullisina luottotappioina kun niistä ei voida kohtuudella odottaa saatavan maksua. Viitteitä siitä, ettei maksua voida kohtuudella odottaa, ovat muun muassa maksun myöhästyminen yli 90 päivällä. Jos lopullisiksi luottotappioiksi kirjatusta eristä saadaan myöhemmin maksu, se kirjataan hyvitykseksi samalle tuloslaskelmariville.

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä kun konsernista tulee sopimusosapuoli ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Yhtiö soveltaa rahavirran suojauslaskentaa osaan koronvaihtosopimuksista, valuuttatermiineistä ja hyödykejohdannaisista. Suojausta aloitettaessa dokumentoidaan suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden välinen taloudellinen suhde sekä se, odotetaan suojausinstrumenttien rahavirtojen muutosten kumoavan suojauskohteiden rahavirtojen muutokset. Lisäksi dokumentoi-

daan riskienhallinnan tavoitteet sekä strategiat, joiden mukaan suojaustoimiin ryhdytään. Suojatun rahavirran täytyy olla erittäin todennäköinen ja rahavirran täytyy viime kädessä vaikuttaa tuloslaskelmaan.

Niiden suojausten osalta, jotka täyttävät suojauslaskennan ehdot, kirjataan suojausten käyvän arvon muutoksen tehokas osa laajaan tuloslaskelmaan, kunnes suojattava liiketapahtuma vaikuttaa tuloslaskelmaan. Mahdollinen tehoton osa kirjataan tulosvaikutteisesti valuuttajohdannaisien osalta rahoituseriin ja hyödykejohdannaisien osalta liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin. Kumulatiivinen käyvän arvon muutos, joka on kirjattu laajaan tuloslaskelmaan, kirjataan ostoihin tai myynteihin tai rahoitustuottoihin tai -kuluihin luonteensa mukaisesti sillä hetkellä, kun suojattava liiketapahtuma vaikuttaa tuloslaskelmaan. Kun suojausinstrumentti erääntyy tai myydään tai kun suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen ehtoja, omaan pääomaan sillä hetkellä sisältyvät kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan, ja ne siirretään tuloslaskelmaan vasta, kun ennakoitu liiketoimi merkitään tuloslaskelmaan. Jos ennakoitujen liiketoimien ei enää odoteta toteutuvan, omassa pääomassa esitetty kertynyt voitto tai tappio siirretään välittömästi tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin luonteensa mukaisesti.

Siitä huolimatta, että eräät suojaussuhteet täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojaus vaatimukset, niihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Näiden johdannaisien käyvän arvon muutokset kirjataan luonteensa mukaisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin tai rahoituseriin.

OMA PÄÄOMA

Omien osakkeiden hankinta vähennetään yhtiön omistajille kuuluvasta omasta pääomasta, kunnes osakkeet mitätöidään tai lasketaan uudelleen liikkeeseen. Osingonjako yhtiön osakkeenomistajille merkitään velaksi konsernitaseeseen sillä kaudella, jonka aikana osingot hyväksytään yhtiökokouksessa.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Laadittaessa konsernitilinpäätöstä kansainvälisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti, yhtiön johto joutuu tekemään arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat kirjattavien varojen, velkojen, tuottojen ja kulujen määrään sekä esitettyihin ehdollisiin eriin. Nämä arviot ja oletukset perustuvat historialliseen kokemukseen ja muihin perusteltavissa oleviin oletuksiin, joiden uskotaan olevan järkeviä olosuhteissa, jotka muodostavat perustan tilinpäätöksen merkittyjen erien arvioinneissa. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista.

Konsernissa testataan vuosittain liikearvo mahdollisen arvonalentumisen varalta sekä arvioidaan viitteitä arvonalentumisesta. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvina laskelmina. Nämä laskelmat edellyttävät arvioiden käyttämistä.

Yritysten yhteenliittymissä hankittujen aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen edellyttää johdolta arvioiden käyttämistä ja perustuu usein arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä rahavirroista.

Laskennallisten verosaamisten hyödyntäminen tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan arvioidaan vuosittain perustuen johdon arvioon.

Muut yhtiön johdon arviot liittyvät pääosin uudelleenjärjestelysuunnitelmiin, epäkurantin vaihto-omaisuuden määrään, ympäristö-, oikeudenkäynti- ja veroriskeihin.

UUDEN JA UUDISTETUN IFRS-NORMISTON SOVELTAMINEN

Apetit soveltaa IFRS 16 Vuokrasopimukset - standardia 1.1.2019 alkaen. Muutoksen vaikutus selostetaan liitetiedossa 27 Laskentaperiaatteiden muutokset.

IFRS 16 Vuokrasopimukset, joka julkaistiin tammikuussa 2016, määrittää vuokrasopimusten kirjaamisen, arvostamisen, esittämisen ja tilinpäätöksessä esitettävien tietojen periaatteet. Standardin tavoitteena on varmistaa, että vuokralleottaja ja vuokralleantaja

antavat olennaista tietoa tavalla, joka ottaa huomioon järjestelyiden tosiasiallisen luonteen. Tämä tieto antaa tilinpäätöksen käyttäjälle perusteet arvioida vuokrasopimusten vaikutuksia yhteisön taloudelliseen asemaan, taloudelliseen toimintaan ja rahavirtaan. EU on hyväksynyt IFRS 16 -standardin marraskuussa 2017 ja se on voimassa 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.

IFRS 16 korvaa standardin IAS 17 Vuokrasopimukset sekä IFRIC 4 Miten määritetään sisältäkö järjestely vuokrasopimuksen. Standardi edellyttää vuokralleottajan kirjaamaan varat ja velat kaikista vuokrasopimuksista taseeseensa käyttöoikeusomaisuuseräksi sekä vuokranmaksuihin liittyvän velvollisuuden velaksi. Konserni on päättänyt käyttää standardin sallimia helpotuksia, eikä soveltaa standardia alle 12 kuukauden pituisiin vuokrasopimuksiin eikä vuokrasopimuksiin, joissa kohdeomaisuuserä on arvoltaan vähäinen.

Konserni on käynyt läpi vuokra-, palvelu- ja hankintasopimukset ja laskenut IFRS 16 standardin vaikutukset. Muutoksen tasevaikutus ei ole merkittävä suhteessa konsernin kokonaistaseeseen. Sopimukset koostuvat pääosin maa-alueiden, viljan varastotilojen, toimitilojen, koneiden ja ajoneuvojen vuokrasopimuksista.

2. TOIMINTASEGMENTIT

Apetitin segmentti-informaatio perustuu konsernin johtamisrakenteeseen ja johdon raportointiin.

Konsernilla on kolme jatkuvien toimintojen raportoitavaa segmenttiä: Ruokaratkaisut, Öljykasvituotteet ja Viljakauppa. Liiketoimintayksiköt tuottavat erilaisia tuotteita ja palveluita ja niitä johdetaan erillisinä yksikköinä.

Konserni sopi heinäkuussa 2019 tuoretuoteliiketoimintansa myymisestä ruotsalaiselle Greenfood-konsernille. Kilpailuviranomainen hyväksyi kaupan 27.9.2019 ja kauppa toteutui 30.9.2019. Tilinpäätöksessä siirtynyt liiketoiminta raportoidaan lopetettuna toimintona.

Segmenttien välinen myynti tapahtuu käypään markkinahintaan. Segmentin varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamattomia ovat vero- ja rahoituserät sekä koko konsernille yhteiset erät. Raportoitavat luvut perustuvat IFRS -standardeihin.

TOIMINTASEGMENTIT 1–12/2019						Lopetetut toiminnot, Tuore- tuotteet	Yhteensä
Milj. euroa	Ruoka- ratkaisut	Öljykasvi- tuotteet	Vilja- kauppa	Jatkuvat toiminnot			
Segmentin myynti yhteensä	58,9	65,0	194,9	318,8	15,8		334,6
Segmenttien välinen myynti	0,0	-0,3	-21,6	-21,9	0,0		-22,0
Liikevaihto	58,9	64,7	173,3	296,9	15,7		312,6
Liiketulos	1,5	0,4	-6,7	-4,8	1,4		-3,4
Varat	44,3	36,6	63,5	144,4	0,0		144,4
Kohdistamattomat							26,4
Varat yhteensä							170,8
Velat	12,3	5,0	22,3	39,6	0,0		39,6
Kohdistamattomat							37,2
Velat yhteensä							76,8
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	10,0	1,3	0,1	11,5	0,3		11,8
Yritysosot ja muut osakeinvestoinnit	-	-	-	-	-		-
Poistot	-3,5	-1,0	-0,9	-5,5	-0,7		-6,2
Arvonalentumiset	-0,1	-	-	-0,1	-		-0,1
Keskimääräinen henkilömäärä	260	48	60	368	85		452

Tuoretuotteet on esitetty lopetettuna toimintona vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä Tuoretuotteet käsiteltiin osana Ruokaratkaisuja.

TOIMINTASEGMENTIT 1-12/2018

Milj. euroa	Ruoka- ratkaisut	Öljykasvi- tuotteet	Vilja- kauppa	Jatkuvat toiminnot	Lopetetut toiminnot, Tuoretuotteet	Yhteensä
Segmentin myynti yhteensä	74,2	66,7	137,4	278,3	23,2	301,5
Segmenttien välinen myynti	0,0	-0,2	-18,2	-18,4	0,0	-18,4
Liikevaihto	74,2	66,5	119,2	259,9	23,2	283,1
Liiketulos	2,5	2,2	-4,2	0,5	-7,4	-6,9
Varat	48,1	26,5	60,6	135,2	-	135,2
Kohdistamattomat						29,4
Varat yhteensä						164,6
Velat	14,8	5,7	16,9	37,4	-	37,4
Kohdistamattomat						26,1
Velat yhteensä						63,5
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	5,0	1,0	0,1	6,1	0,6	6,7
Yritysosot ja muut osakeinvestoinnit	0,4	-	0,2	0,6	-	0,6
Poistot	-2,8	-0,9	-0,4	-4,0	-1,8	-5,8
Arvonalentumiset		-	0,0	-	-4,7	-4,7
Keskimääräinen henkilömäärä	348	47	62	457	107	564

MAANTIETEELLISIÄ ALUEITA KOSKEVAT TIEDOT

Milj. euroa	Tuotot 2019	Tuotot 2018	Pitkäaikaiset varat 2019	Pitkäaikaiset varat 2018
Suomi	178,2	205,4	64,3	67,5
Norja	16,1	16,5	-	-
Saksa	23,3	14,1	-	-
Ruotsi	5,5	4,4	-	-
Muut maat yhteensä	89,5	42,8	0,1	0,2
Konserni yhteensä	312,6	283,1	64,4	67,6

Konsernilla ei ole asiakkaita, joiden osuus konsernin liikevaihdosta oli yli 10 prosenttia vuonna 2019.

3. LOPETETUT TOIMINNOT

Lopetetut toiminnot sisältävät Tuoretuotteliiketoiminnan, joka luokiteltiin vuonna 2019 lopetetuksi toiminnoksi. Lisäksi lopetettiin toimintojen vuoden 2019 tuloksen sisältyy vuonna 2017 luovutetun Kalajalosteet-segmentin jäljellä olleen kauppahintasaamisen arvonalentumiskirjaus 0,1 milj. euroa. Lopetettujen toimintojen liikevaihto oli 15,8 (23,2) milj. euroa, liiketulos 1,4 (-7,4) milj. euroa ja tilikauden tulos 0,9 (-7,1) milj. euroa.

TUORETUOTTEET

Apetit sopi heinäkuussa 2019 tuoretuotteliiketoimintansa myymisestä ruotsalaiselle Greenfood-konsernille. Greenfood on Pohjoismaissa ja Länsi-Euroopassa toimiva vihannesten ja hedelmien maahantuoja, jakelija ja jalostaja. Kilpailuviranomainen hyväksyi kaupan 27.9.2019 ja kauppa toteutui 30.9.2019 liiketoiminta-kauppana sisältäen Apetit Helsingin Kivikon tehdaskiinteistön koneineen ja laitteineen. Tuoretuotteliiketoiminnan henkilökunta siirtyi Greenfood AB:n suomalaisen tytäryhtiön Salico Oy:n palvelukseen vanhoina työntekijöinä.

Lopetetut toiminnot sisältävät Tuoretuotteliiketoiminnan. Vuonna 2019 Tuoretuotteliiketoiminnan liikevaihto oli 15,8 miljoonaa euroa ja liiketulos oli 1,4 miljoonaa euroa. Henkilöstömäärä oli 102 henkeä.

Milj. euroa	1-12/2019	1-12/2018
Liikevaihto	15,8	23,2
Muut tuotto- ja kuluerät	-14,4	-30,6
Liiketulos	1,4	-7,4
Rahoituserät	-0,1	-0,1
Tulos ennen veroja	1,3	-7,5
Tuloverot	-0,3	1,4
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	1,0	-6,2

LOPETETUN TOIMINNON RAHAVIRRAT

Milj. euroa	1-12/2019	1-12/2018
Liiketoiminnan nettorahavirta	0,3	0,6
Investointien nettorahavirta	-0,3	-0,6
Rahoituksen rahavirta	0,0	0,0
Rahavirrat yhteensä	0,0	0,0

LUOVUTUSVOITTO

Milj. euroa	1-12/2019
Saatu käteisvastike	13,8
Kauppaan liittyvät kulut ja kauppahinnan oikaisut	-0,5
Myydyn nettovarallisuuden kirjanpitoarvo	-11,0
Luovutusvoitto ennen veroja	2,2
Vero luovutusvoitosta	-0,4
Luovutusvoitto verojen jälkeen	1,7

Luovutusvoitto ennen veroja on esitetty lopetettujen toimintojen tuloslaskelmassa erässä Muut tuotto- ja kuluerät.

LUOVUTETTUIEN VAROJEN JA VELKOJEN KIRJANPITOARVOT

Milj. euroa	1-12/2019
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	11,3
Vaihto-omaisuus	0,4
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset	0,0
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	-0,6
Myydyn nettovarallisuuden kirjanpitoarvo	11,0

MAKSETTU KAUPPAHINTA

Milj. euroa	1-12/2019
Saatu käteisvastike	13,8
Kauppaan liittyvät kulut ja kauppahinnan oikaisut	-0,5
Myydyt liiketoiminnat konsernin kassavirtalaskelmassa	13,3

KALAJALOSTEET

Apetit Oyj myi kalaliiketoimintansa Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa vuoden 2017 lopussa. Suomessa Apetit jäi kalaliiketoiminnan vähemmistöomistajaksi alle 20 prosentin omistusosuudella Maritim Food Groupissa.

Milj. euroa	1-12/2019	1-12/2018
Liikevaihto	-	-
Muut tuotto- ja kuluerät	-	-
Liiketulos	-	-
Rahoituserät	-0,1	-0,9
Tulos ennen veroja	-0,1	-0,9
Tuloverot	-	-
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	-0,1	-0,9

Tilikauden tulokseen 2019 sisältyy Kalaliiketoiminnan lisäkauppahintasaamisen arvonalentumiskirjaus 0,1 milj. euroa, jonka jälkeen lisäkauppahintasaaminen on kirjattu kokonaan alas. Tulokseen 2018 sisältyi lisäkauppahinnan arvonalentumiskirjaus 0,9 milj. euroa.

4. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

Milj. euroa	2019	2018
Liiketoiminnan muut tuotot		
Julkiset avustukset	0,0	0,1
Aineellisten käyttöomaisuus- hyödykkeiden myyntivoitot	0,0	0,0
Vuokratuotot	0,2	0,2
Valuutta- ja hyödykejohtannaisten arvonmuutokset, ei suojauslaskenta	0,0	0,0
Muut liiketoiminnan tuotot	1,0	1,5
Yhteensä	1,2	1,8
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat	1,7	2,8
Hallinnon kulut	1,9	2,1
IT- ja puhelinkulut	2,0	2,1
Markkinointikulut	2,6	3,0
Kunnossapitokulut	5,6	5,1
Myyntiin liittyvät muuttuvat kulut	7,2	7,1
Muut liiketoiminnan kulut	1,1	1,9
Sopimusrikkomus, kertaerä	1,6	1,6
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	23,6	25,8

KONSERNIN TILINTARKASTUSPALKKIOT SEN RIIPPUMATTOMALLE PÄÄTILINTARKASTAJALLE PRICEWATERHOUSECOOPERSILLE

Tilintarkastuspalkkiot liittyvät vuositilinpäätösten tilintarkastukseen ja niihin läheisesti liittyviin lakisääteisiin toimintoihin. Palkkiot tilintarkastuksen oheispalveluista aiheutuvat sellaisista palveluista, jotka liittyvät tilintarkastukseen ja joilla pyritään varmentamaan tilinpäätöksen oikeellisuutta sekä muista neuvontapalveluista.

TILINTARKASTUSPALKKIOT JA PALVELUT

Milj. euroa	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	0,2	0,1
Palkkiot oheispalveluista	0,0	0,0
Yhteensä	0,2	0,2

PricewaterhouseCoopers Oy:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut Apetit -konsernin yhtiöille tilikaudella 2019 olivat yhteensä 26 tuhatta euroa. Palvelut koskivat veroneuvontaa 5 tuhatta euroa ja muuta neuvontaa 21 tuhatta euroa.

5. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

Milj. euroa	2019	2018
Palkat ja palkkiot	17,6	19,8
Eläkekulut	3,1	3,2
Muut henkilösivukulut	0,7	1,2
Yhteensä	21,3	24,1

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista ja lainoista esitetään liitetiedossa 26 "Lähipiiritapahtumat". Tiedot eläkekuluihin sisältyvistä etuusperusteisista eläkejärjestelyistä esitetään liitetiedossa 20 Etuusperusteiset eläkejärjestelyt.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Eläketurva konserniyhtiöissä perustuu kunkin maan paikallisiin säännöksiin ja käytäntöihin.

TyEL-järjestelmään sisältyvä työkyvyttömyyseläke käsitellään Suomessa maksupohjaisena järjestelyinä. Apetit Oyj:llä ja Apetit Ruoka Oy:llä on etuusperusteisia eläkejärjestelyjä.

6. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENOT

Konsernin tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut olivat 1,3 (1,3) miljoonaa euroa, mikä on 0,4 (0,4) prosenttia liikevaihdosta. Lisäksi taseeseen on tilikaudella aktivoitu tuotekehitysmenoja 0,2 (0,4) miljoonaa euroa.

7. MATERIAALIT JA PALVELUT

Milj. euroa	2019	2018
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	223,9	228,4
Varaston muutokset	14,7	-37,2
Ulkopuoliset palvelut	13,8	16,1
Yhteensä	252,4	207,2

Materiaalit ja palvelut sisältävät ostovelkojen valuuttakurssivoitot ja -tappioita 0,3 (0,0) miljoonaa euroa.

Liikevaihto sisältää myyntisaamisten valuuttakurssivoitot ja -tappioita 0,0 (-0,1) miljoonaa euroa.

Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisten tehottoman osuuden tulosvaikutus on -0,1 (0,0) miljoonaa euroa.

8. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Milj. euroa	2019	2018
Poistot		
Aineettomat hyödykkeet	0,8	1,1
Rakennukset	1,6	1,6
Koneet ja kalusto	1,5	1,2
Käyttöoikeusomaisuuserät (Liite 12)	1,4	-
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,2
Yhteensä	5,5	4,0
Arvonalentumiset		
Aineettomat hyödykkeet	0,1	0,0
Aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0
Yhteensä	0,1	0,0

9. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Milj. euroa	2019	2018
Rahoitustuotot		
Korkotuotot	0,1	0,1
Valuuttakurssivoitot	0,0	0,0
Muut rahoitustuotot	0,0	0,1
Yhteensä	0,1	0,2
Rahoituskulut		
Korkokulut	-0,2	-0,1
Valuuttakurssitappiot	0,0	0,0
Korkojohdannaisten arvonmuutokset, ei suojauslaskenta	0,0	-0,1
Muut rahoituskulut	-0,6	-0,4
Yhteensä	-0,8	-0,6

10. TULOVEROT, LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Milj. euroa	2019	2018
Tuloverot, jatkuvat toiminnot		
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-0,1	0,2
Aikaisempien tilikausien verot	-	0,0
Laskennalliset verot	1,1	-0,2
Yhteensä	0,9	0,0
Tuloverojen täsmäytys		
Tulos ennen veroja	-6,4	-0,6
Verot laskettuna emoyhtiön 20 %:n verokannalla	1,3	0,1
Edellisten tilikausien verot	-0,1	-
Osakkuusyriytysten tuloksen vaikutus	-0,2	-0,1
Muut erät	-0,1	0,0
Verokulu tuloslaskelmassa	0,9	0,0
Verokulun jakautuminen:		
Jatkuvat toiminnot	0,9	0,0
Lopetetut toiminnot	-0,3	1,5
Konserni	0,7	1,5

LASKENNALLISTEN VEROSAAMISTEN JA -VELKOJEN TÄSMÄYTYS TASEESEEN 2019, KONSERNI

Milj. euroa	1.1.2019	Kirjattu tuloslas- kelmaan	Kirjattu suoraan pääomaan	Myydyt liiketo- minnot	31.12.2019
Laskennalliset verosaamiset					
Vahvistetut ja vahvistettavat tappiot	5,2	0,6	-0,1	-	5,6
Hyllypoistot	0,4	0,0	-	-	0,4
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0	0,0	-	0,0
Johdannaiset	0,0	-	0,1	-	0,1
Muut	0,1	0,0	-	-	0,1
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	5,8	0,6	0,0	0,0	6,3
Vähennetään laskennallisia verovelkoja netottamissääntöjen mukaisesti					-1,3
Laskennalliset verosaamiset -netto					5,0
Laskennalliset verovelat					
Kertyneet poistoerot	-0,4	0,2	-	0,1	-0,1
Vaihto-omaisuus	-0,8	0,0	-	-	-0,8
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	-0,5	0,1	-	-	-0,4
Muut	-0,1	0,0	-	-	-0,1
Laskennalliset verovelat yhteensä	-1,8	0,3	0,0	0,1	-1,4
Vähennetään laskennallisia verosaamia netottamissääntöjen mukaisesti					1,3
Laskennalliset verovelat -netto					-0,1

Konsernilla ei ole 31.12.2019 kirjaamattomia verosaamia liittyen vahvistettuihin tai vahvistettaviin verotuksellisiin tappioihin. Tappiot vanhenevat vuosina 2020 - 2029. Yhtiö on arvioinut laskennallisten verosaamisten perusteena olevien erien hyödynnettävyyttä tulevana verovuosina. Yhtiön arvion mukaan laskennalliset verosaamiset pystytään hyödyntämään täysimääräisesti.

LASKENNALLISTEN VEROSAAMISTEN JA -VELKOJEN TÄSMÄYTYS TASEESEEN 2018, KONSERNI

Milj. euroa	1.1.2018	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu laajaan tulos- laskelmaan	31.12.2018
Laskennalliset verosaamiset				
Vahvistetut ja vahvistettavat tappiot	4,5	0,7	-	5,2
Hyllypoistot	0,4	0,0	-	0,4
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	0,1	-0,1	-	0,0
Johdannaiset	0,1	-	-0,1	0,0
Muut	0,2	0,0	-	0,1
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	5,3	0,6	-0,1	5,8
Laskennalliset verovelat				
Kertyneet poistoerot	-0,4	0,0	-	-0,4
Muiden hankintojen käypiin arvoihin arvostaminen	-1,1	1,1	-	0,0
Vaihto-omaisuus	-0,7	-0,1	-	-0,8
Aineelliset hyödykkeet	-0,5	-0,1	-	-0,5
Muut	-0,4	0,3	0,0	-0,1
Laskennalliset verovelat yhteensä	-3,1	1,3	0,0	-1,8

Konsernilla ei ole 31.12.2018 kirjaamattomia verosaamia liittyen vahvistettuihin tai vahvistettaviin verotuksellisiin tappioihin. Tappiot vanhenevat vuosina 2020 - 2028.

11. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva tilikauden tulos ulkona olevien osakkeiden määrän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.

Ulkona olevat osakkeet eivät sisällä takaisinostettuja omia osakkeita.

Laimennettu osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva laimennettu tilikauden tulos ulkona olevien osakkeiden laimennetun määrän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.

Yhtiöllä ei ole sellaisia instrumentteja, jotka aiheuttaisivat laimennusvaikutusta osakekohtaiseen tulokseen.

Milj. euroa	2019	2018
Emoyhtiön omistajille jakautuva tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot	-5,4	-0,4
Emoyhtiön omistajille jakautuva tilikauden tulos, lopetetut toiminnot	1,0	-7,1
Emoyhtiön omistajille jakautuva tilikauden tulos, konserni	-4,4	-7,5
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo (1 000 kpl)	6 217	6 211
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi (1 000 kpl)	6 217	6 211
Laimennettu ja laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot (EUR/osake)	-0,87	-0,07
Laimennettu ja laimentamaton osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot (EUR/osake)	0,16	-1,14
Laimennettu ja laimentamaton osakekohtainen tulos, konserni (EUR/osake)	-0,71	-1,21

12. AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET, VUOKRASOPIMUKSET, LIIKEARVO

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenuon sisällytetään hyödykkeet, joiden pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Liikearvo ja arvonalennustestaus

LIKEARVOA SISÄLTÄVIEN RAHAVIRTA TUOTTAVIEN YKSIKKÖJEN TAI YKSIKKÖJEN RYHMIEN ARVONALENTUMISTESTAUS

Seuraaville rahavirtaa tuottaville yksiköille tai yksikköjen ryhmille on kohdistettu liikearvoa:

Milj. euroa	2019	2018
Pakastetuotteet	0,4	0,4
Yhteensä	0,4	0,4

Liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä on arvonalentumistestauksessa määritetty käyttöarvon avulla. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin. Rahavirtaennusteet on tehty viiden vuoden ajanjaksolle ja ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä pakastetuotteissa 1 %:n kasvutekijää.

Pakastetuotteet liikearvotestaus

Käyttöarvon laskennassa käytetyt keskeiset muuttujat ovat budjetoitu myyntikate, liikevaihto ja diskonttaus korko. Laskelmissa käytetty diskonttokorko ennen veroja pakastetuotteissa on 7,4 % (7,3) %. Pakastetuotteissa käyttöarvo ylitti huomattavasti testattavien varojen kirjanpitoarvon ja minkään laskelmassa käytetyn muuttujan merkittäväkään muutos negatiiviseen suuntaan ei johda alaskirjaukseen.

Sucros arvonalentumistestaus

Käyttöarvon laskennassa käytetyt keskeiset muuttujat ovat budjetoitu liiketulos sekä diskonttaus korko. Laskelmissa käytetty diskonttokorko ennen veroja on Sucroksen vähemistöosakkuutta arvioitaessa 10 %. Laskennassa huomioitiin käyttöarvon lisäksi kassavarat sekä kassavaroihin rinnastettavat varat, jolloin arvonalentumistestauksessa verrattiin pääoman arvoa kirjanpitoarvon. Pääoman arvo ylitti testattavien varojen kirjanpitoarvon. Sucrokselle ei ole kohdistettu liikearvoa konsernissa.

Aineettomat hyödykkeet 2019

Milj. euroa	Kehit- tämisen- menot	Asiakas- suhteet	Muut Aineet- tomat oikeudet	Ennako- maksut	Aineetto- mat hyö- dykkeet yhteensä	Liikearvo
Hankintameno 1.1.	0,9	6,3	7,7	0,2	15,1	5,2
Oikaisut hankintamenoon 1.1.	-	-6,3	-	-	-6,3	-4,8
Lisäykset	-	-	0,3	0,2	0,6	-
Vähennykset	-0,4	-	-2,5	-	-2,9	-
Muuntoero ja muut muutokset	-	-	0,0	-	0,0	-
Siirrot erien välillä	0,0	-	0,5	-0,3	0,2	-
Hankintameno 31.12.	0,5	0,0	6,0	0,1	6,7	0,4
Kertyneet poistot ja arvonlennukset 1.1.	-0,2	-6,3	-5,5	-	-12,0	-4,8
Oikaisut kertyneisiin poistoihin ja arvonalentumisiin 1.1.	-	6,3	-	-	6,3	4,8
Vähennysten kertyneet poistot	0,1	-	1,7	-	1,8	-
Tilikauden poisto	-0,1	-	-0,7	-	-0,8	-
Kertyneet poistot 31.12.	-0,2	0,0	-4,5	-	-4,7	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	0,3	-	1,5	0,1	2,0	0,4

Aineettomat hyödykkeet 2018

Milj. euroa	Kehit- tämisen- menot	Asiakas- suhteet	Muut Aineet- tomat oikeudet	Ennako- maksut	Aineetto- mat hyö- dykkeet yhteensä	Liikearvo
Hankintameno 1.1.	0,6	6,3	7,0	0,2	14,2	5,2
Lisäykset	0,4	-	0,6	0,0	1,0	-
Vähennykset	-	-	0,0	-	0,0	-
Muuntoero ja muut muutokset	-	-	0,0	-	0,0	-
Siirrot erien välillä	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Hankintameno 31.12.	0,9	6,3	7,7	0,2	15,1	5,2
Kertyneet poistot ja arvonlennukset 1.1.	-0,1	-2,7	-4,7	-	-7,4	-4,8
Vähennysten kertyneet poistot	-	-	0,0	-	0,0	-
Tilikauden poisto	-0,1	-0,2	-1,0	-	-1,3	-
Arvonalentumiset	-	-3,5	0,1	-	-3,3	-
Kertyneet poistot 31.12.	-0,2	-6,3	-5,5	-	-12,0	-4,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	0,7	-	2,2	0,2	3,1	0,4

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet 2019

Milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3,0	45,0	49,0	2,3	4,2	103,5
Lisäykset	-	4,2	6,1	0,1	0,8	11,1
Vähennykset	-	-10,5	-6,4	-1,4	-	-18,2
Muuntoero ja muut muutokset	-	-	0,0	-	-	0,0
Siirrot erien välillä	-	1,6	1,3	0,3	-3,7	-0,5
Hankintameno 31.12.	3,0	40,3	50,1	1,3	1,3	95,9
Kertyneet poistot 1.1.	-0,2	-26,5	-38,6	-1,0	-	-66,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	3,4	4,1	0,2	-	7,7
Tilikauden poisto	-	-1,6	-2,4	-0,1	-	-4,2
Kertyneet poistot 31.12.	-0,2	-24,7	-36,9	-0,9	-	-62,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	2,8	15,6	13,1	0,4	1,3	33,1

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet 2018

Milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3,0	44,2	47,9	2,3	0,6	98,0
Lisäykset	-	0,7	1,3	0,0	3,7	5,7
Vähennykset	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,2
Muuntoero ja muut muutokset	-	-	0,0	-	-	0,0
Siirrot erien välillä	-	0,1	-0,1	-	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	3,0	45,0	49,0	2,3	4,2	103,5
Kertyneet poistot 1.1.	-0,2	-23,6	-35,9	-0,8	-	-60,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,1	0,1	-	-	0,2
Tilikauden poisto	-	-1,9	-2,5	-0,2	-	-4,5
Arvon alentumiset	-	-1,1	-0,3	-	-	-1,4
Kertyneet poistot 31.12.	-0,2	-26,5	-38,6	-1,0	-	-66,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	2,8	18,5	10,4	1,4	4,2	37,2

Vuokrasopimukset

Seuraavassa esitetään tietoja vuokrasopimuksista, joissa konserni on vuokralle ottajana.

TASEEN MERKITYT MÄÄRÄT

Taseessa esitetään seuraavat vuokrasopimuksiin liittyvät määrät:

Milj. euroa	2019	2018
Käyttöoikeusomaisuuserät		
Maa-alueet	1,3	2,6
Rakennukset ja rakennelmat	2,4	3,1
Koneet ja kalusto	0,3	0,3
Yhteensä	4,1	6,1
Vuokrasopimusvelat (liite 21)		
Pitkäaikaiset	3,0	5,0
Lyhytaikaiset	1,2	1,3
Yhteensä	4,2	6,3

Käyttöoikeusomaisuuserien lisäykset tilikaudella 2019 olivat 0,9 milj. euroa.

Vuokrasopimusvelkojen maturiteettijakauma on esitetty liitetiedossa 23.

IFRS 16:n käyttöönoton yhteydessä kirjatuiosta oikaisuiista ks. liitetieto 27.

TULOSLASKELMAAN MERKITYT MÄÄRÄT

Tuloslaskelma sisältää seuraavat vuokrasopimuksiin liittyvät määrät:

Milj. euroa	2019	2018
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot		
Maa-alueet	0,1	-
Rakennukset ja rakennelmat	1,1	-
Koneet ja kalusto	0,2	-
Yhteensä	1,4	-
Korkokulut (sisältyvät muihin rahoituskuluihin)	0,1	-
Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät kulut		
Lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin liittyvät kulut	0,1	-
Arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskeviin vuokrasopimuksiin liittyvät kulut	0,1	-
Vuokrasopimusvelkoihin sisältymättömiin muuttuviin vuokriin liittyvät kulut	1,6	-

Vuokrasopimuksista aiheutuva lähtevä rahavirta vuonna 2019 oli yhteensä 3,3 milj. euroa.

KONSERNIN VUOKRAUSTOIMINTA JA SEN KIRJANPITOKÄSITTELY

Konsernin vuokrasopimukset muodostuvat maa-alueiden, viljan varastotilojen, toimistotilojen, koneiden sekä autojen vuokrasopimuksista. Vuokrasopimukset tehdään yleensä kiinteäksi ajanjaksoksi, jonka pituus vaihtelee 2 kuukaudesta 50 vuoteen. Sopimuksiin voi sisältyä ohessa jäljempänä kuvattuja jatkamisoptioita.

Sopimukseen sisältyy sekä vuokrasopimuskomponentteja että muita komponentteja. Sopimuksen mukainen vastike kohdistetaan vuokrasopimuskomponentille ja muille komponenteille niiden suhteellisten erillishintojen perustella.

Vuokrasopimusten ehdot neuvotellaan tapauskohtaisesti. Vuokrasopimuksiin ei sisälly muita kovenantteja kuin vuokrattuihin omaisuuseriin liittyvä vuokralle antajalla oleva vakuusintressi. Vuokralle otettuja omaisuuseriä ei käytetä lainojen vakuutena.

Aineellista käyttöomaisuutta koskevat vuokrasopimukset luokiteltiin tilikauteen 2018 asti joko rahoitusleasingopimuksiksi tai operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi. Vuokrasopimuksista kirjataan 1.1.2019 alkaen käyttöoikeusomaisuuserä ja vastaava velka, kun vuokralle otettu omaisuuserä on konsernin käytettävissä.

Vuokrasopimusten kirjanpitokäsittely on esitetty liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet.

MUUTTUVAT VUOKRAT

Eräisiin varastoja koskeviin vuokrasopimuksiin sisältyy muuttuvia maksuja koskevia ehtoja, jotka on sidottu varaston läpi kulkevan vaihto-omaisuuden määrään. Varastoituihin volyymeihin perustuvat muuttuvat vuokrat kirjataan tulosvaikutteisesti kaudella, jolla maksun aikaansaava ehto toteutuu.

JATKAMIS- JA PÄÄTTÄMISOPTIOT

Useat konsernin aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset sisältävät jatkamis- ja päättämisoptioita. Optioita käytetään, jotta saadaan maksimoitua toiminnallinen joustavuus konsernin toiminnoissa käytettävissä omaisuuserissä. Valtaosa jatkamis- ja päättämisoptioista on vain konsernin käytävissä, ei vuokralle antajan.

KESKEISET ARVIOON PERUSTUVAT RATKAISUT VUOKRA-AIKAA MÄÄRITETTÄESSÄ

Johto ottaa vuokra-aikaa määritettäessä otetaan huomioon kaikki tosiseikat ja olosuhteet, joista syntyy taloudellinen kannustin jatkamisoptioin käyttämiseen tai päättämisoption käyttämättä jättämiseen. Jatkamisoptiot (tai päättämisoption jälkeinen aika) otetaan huomioon vuokra-ajassa, vain jos vuokrasopimuksen jatkaminen (tai päättämättä jättäminen) on kohtuullisen varmaa.

JÄÄNNÖSARVOTAKUUT

Konserni ei ole antanut jäännösarvotakuuta.

13. OSUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Milj. euroa	2019	2018
Tilikauden alussa	21,0	23,4
Hankinnat, muut lisäykset	-	0,6
Osuus tilikauden tuloksesta	-1,0	-0,7
Myyntit, vähennykset	-0,6	-0,3
Osingot	0,0	-1,9
Tilikauden lopussa	19,4	21,0

Konsernilla on 20 % omistusosuus Sucros-konsernista. Osakkeiden kirjanpitoarvo 31.12.2019 on 19,1 milj. euroa. Sucrosen so-keritehdas sijaitsee Säkylän teollisuusalueella, jossa toimii myös Apetitin Pakastetuoteryhmän pakastetehdas.

Osakkuusyritykset on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä ja yhtiöillä ei ole noteerattua markkinahintaa.

Arvon alentumistestauksen periaatteet on kuvattu liitetiedossa 12.

Tiedot konsernin olennaisesta osakkuusyrityksestä

Milj. euroa	Sucros-konserni	
	2019	Omistusosuus 20% 2018
Pitkäaikaiset varat	22,4	23,7
Muut lyhytaikaiset varat	85,0	94,2
Rahavarat	1,3	1,6
Laskennallinen verovelka	0,9	0,8
Lyhytaikaiset velat	11,8	11,6
Oma pääoma	96,0	107,1
Osuus osakkuusyrityksestä	19,1	20,0
Kohdistettu liikearvo	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12	19,1	20,0
Liikevaihto	111,9	166,6
Muut kulut ja tuotot	-114,4	-157,9
Liikevoitto	-2,4	8,7
Korkotuotot ja kulut	0,0	0,2
Verot	-0,3	-1,8
Voitto tai tappio	-2,7	7,1
Kirjanpitoarvo 1.1	20,0	22,4
Tilikauden voitto tai tappio	-0,9	-0,7
Saadut osingot	0,0	-1,7
Kirjanpitoarvo 31.12	19,1	20,0

Sucros-konsernin tilikausi päättyy 28.2. Sucros on yhdistelty konserniin tilinpäätöspäivälle 31.12. laaditun välitilinpäätöksen perusteella. Tiedot olennaisesta osakkuusyrityksestä on annettu viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen perusteella. Vuoden 2018 vertailutiedot on päivitetty vastaamaan 28.2.2018 päättyneeltä tilikaudelta laadittua vahvistettua tilinpäätöstä.

14. MUUT SIOITUKSET

Milj. euroa	2019	2018
Noteeraamattomat osakesijoitukset	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	0,0

15. SAAMISET, PITKÄAIKAISET

Milj. euroa	2019	2018
Lisäkauppahintasaaminen	-	0,1
Liittymismaksut	0,3	0,3
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,0	0,0
Yhteensä	0,3	0,4

16. MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

Milj. euroa	2019	2018
Myyntisaamiset	33,4	6,0
Johdannaiset, suojauslaskenta	0,0	0,0
Siirtosaamiset	0,8	4,7
Muut saamiset	2,7	1,4
Saamiset osakkuusyrityksiltä		
Myyntisaamiset	0,1	0,3
Muut saamiset	0,0	0,0
Yhteensä	37,0	12,3

Siirtosaamisiin ja muihin saamisiin sisältyvät olennaiset erät liittyvät materiaalihankintojen ja työsuhte-etuuksien jaksotuksiin.

Konserni on kirjannut tilikauden aikana luottotappioita myyntisaamisista 0,0 (0,0) miljoonaa euroa.

17. VAIHTO-OMAISUUS

Milj. euroa	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet	9,9	5,2
Keskeneräiset tuotteet	7,1	6,9
Valmiit tuotteet/tavarat	49,4	68,7
Yhteensä	66,4	80,7

Vaihto-omaisuudesta on tilikaudella kirjattu arvonalennusta 1,4 (2,5) miljoonaa euroa vastaamaan nettorealisointiarvoa.

18. RAHAVARAT

Milj. euroa	2019	2018
Käteinen raha ja pankkitilit	2,9	2,6
Yhteensä	2,9	2,6

19. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Osakkeiden lukumäärä 1000 kpl	Osake-pääoma milj. euroa	Ylikurssi-rahasto milj. euroa	Yhteensä milj. euroa
31.12.2019	6 223	12,6	23,4	36,0
31.12.2018	6 217	12,6	23,4	36,0

Yhtiön kokonaan maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osake-pääoma oli tilikauden lopussa 12 635 152 euroa. Osakkeiden nimellisarvo on 2 euroa.

OMAN PÄÄOMAN RAHASTOJEN KUVAUKSET

Muuntoerot

Muuntoerot-rahasto sisältää ulkomaisten yksiköiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää suojausrahaston rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutoksille.

Muut rahastot

Muut rahastot muodostuvat konsernin emoyhtiö käyttörahastosta. Käyttörahasto sisältää yhtiökokouksen päätöksellä voittovaroista siirretyн osuuden.

Omat osakkeet

Omiin osakkeisiin sisältyy konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Omia osakkeita on hankittu vuosina 2000-2001 sekä 2008 yhteensä 130 000 kpl. Osakkeita on luovutettu vuosien 2014-2019 aikana hallituspalkkioina sekä toimitusjohtajille sitouttamisjärjestelmän perusteella yhteensä 35 300 kappaletta. Yhtiön omistuksessa oli tilikauden päättyessä 94 700 kappaletta omia osakkeita. Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden hankintahinta on yhteensä 1,3 miljoonaa. Osakkeet edustavat 1,5 % yhtiön osakepääomasta ja äänimäärästä.

Suoraan omaan pääomaan kirjatut määrät

Konserni on tilikaudella kirjannut suoraan konsernin kertyneisiin voittovaroihin 0,7 milj. euroa yhteisellä arvo-osuustilillä olleiden ns. isännättömien osakkeiden myynnistä kertyneitä varoja. Laskennallinen vero 0,1 milj. euroa on vastaavasti kirjattu vähentämään konsernin kertyneitä voittovaroja.

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,45 euroa osaketta kohden.

Tiedot oman pääoman rahastojen muutoksista tilikaudella ja vertailukaudella on esitetty laskelmassa konsernin oman pääoman muutoksista.

20. ETUUSPOHJAISET ELÄKEJÄRJESTELYT

Milj. euroa	2019	2018
Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt		
Eläkevelvoitteet 1.1.	0,2	0,2
Lisäykset, vähennykset	0,0	0,0
Eläkevelvoitteet 31.12.	0,2	0,2

Varaukset ja eläkevelvoitteet liittyvät pääosin etuus pohjaisiin eläkevarauksiin.

Apetit -konsernin merkittävimmät ovat etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ovat emoyhtiöllä. Emoyhtiön järjestelyssä on mukana noin 61 eläkkeellä olevaa henkilöä. Emoyhtiön järjestelyt hallinnoidaan vakuutuslaitoksissa. Emoyhtiön eläkevelvoitteiden nykyarvo on 1,9 (2,0) miljoonaa euroa ja rahastoitujen varojen nykyarvo 1,7 (1,8) miljoonaa euroa. Nettovelka taseessa on 0,2 (0,2) miljoonaa euroa.

Milj. euroa	2019	2018
Taseeseen merkitty eläkevastuu		
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	1,8	2,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot	1,6	1,8
Nettomääräinen velka (+) / saaminen taseessa (-)	0,2	0,2
Velvoitteen nykyarvon muutokset		
Eläkevelvoitteen nykyarvo tilikauden alussa	2,0	2,1
Korkomenot	0,0	0,0
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	0,0	0,1
Maksetut etuudet	-0,2	-0,2
Eläkevelvoitteen nykyarvo tilikauden lopussa	1,8	2,0
Järjestelyyn kuuluvien varojen nykyarvon muutokset		
Eläkevarojen nykyarvo tilikauden alussa	1,8	1,9
Korkotuotot	0,0	0,2
Maksetut kannatusmaksut	0,0	0,0
Maksetut etuudet	-0,2	-0,2
Eläkevarojen nykyarvo tilikauden lopussa	1,6	1,8

Milj. euroa	2019	2018
Tuloslaskelman etuus pohjainen eläkekulu		
Korkokulut eläkevelvoitteista	0,0	0,0
Korkotuotot eläkevaroista	0,0	0,0
Tuloslaskelmaan kirjattu eläkekulu	0,0	0,0

Omaan pääomaan kirjattu määrä

Taloudellisten oletuksien muutoksien voitot ja tappiot	0,2	0,0
Kokemusperusteiset voitot ja tappiot	-0,2	0,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkoja	0,0	-0,1
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	0,0	0,0

Merkittävimmät vakuutusmatemaattiset oletamat

Diskonttokorko (%)	0,7	1,9
Eläkemaksujen korotusoletus (%)	1,6	1,6
Inflaatio (%)	1,3	1,5

Olettamien muutokset, herkkyystarkastelu 2019	Eläkevelat	
	Nousu %	Lasku %
Diskonttokorko, muutos 0,5 %	-3,5	3,7
Eläkemaksujen korotusoletus, muutos 0,25 %	1,9	-1,9
Eliniänodote, muutos 5 %	-2,8	3,0

Olettamien muutokset, herkkyystarkastelu 2018

	Eläkevelat	
	Nousu %	Lasku %
Diskonttokorko, muutos 0,5%	-3,4	3,6
Eläkemaksujen korotusoletus, muutos 0,25 %	2,0	-1,9
Eliniänodote, muutos 5%	2,6	-2,5

Herkkyystarkastelut ovat Apetit Oyj:n eläkejärjestelystä.

21. KOROLLISET VELAT

Milj. euroa	2019	2018
Pitkäaikaiset		
Lainat rahoituslaitoksilta	1,4	2,4
Vuokrasopimusvelat (liitteet 12,27)	3,0	0,0
Yhteensä	4,4	2,4

Lainat rahoituslaitoksilta ovat vaihtuvakorkoisia. Korollisista pitkäaikaisista veloista on euromääräisiä 1,4 (2,4) miljoonaa euroa.

Lyhytaikaiset

Yritystodistukset	30,0	21,0
Lainat rahoituslainoksilta	1,0	1,0
Vuokrasopimusvelat (liitteet 12, 27)	1,2	-
Yhteensä	32,2	22,0

Korollisten velkojen täsmäytys rahavirtalaskelmaan

Milj. euroa	2019	2018
Pitkäaikaiset korolliset velat		
Alkuarvo 1.1.	2,4	3,4
Rahalaitoslainojen nostot ja takaisinmaksut	-1,0	-1,0
IFRS 16 siirtymähetken lisäys 1.1. (liite 27)	5,0	-
IFRS 16 tilikauden lisäykset	0,5	-
IFRS 16 vuokrien maksut, pääomaosuus	-1,2	-
IFRS 16 vuokrien maksut, korko-osuus	0,1	-
Myydyt liiketoiminnot (Tuoretuotteet), lopetetut toiminnot	-1,5	-
Loppuarvo 31.12.	4,4	2,4

Lyhytaikaiset korolliset velat

Alkuarvo 1.1.	22,0	1,5
Rahalaitoslainojen nostot ja takaisinmaksut	9,0	21,0
IFRS 16 siirtymähetken lisäys 1.1. (liite 27)	1,3	-
IFRS 16 tilikauden lisäykset	0,4	-
IFRS 16 vuokrien maksut, pääomaosuus	-0,4	-
IFRS 16 vuokrien maksut, korko-osuus	0,0	-
Myydyt liiketoiminnot (Tuoretuotteet), lopetetut toiminnot	-0,1	-
Loppuarvo 31.12.	32,2	22,0

Nettovelkojen täsmätyslaskelma

Milj. euroa	Raha- varat	Yritys- todis- tukset	Pitkä- aikaiset lainat rahoitus- laitoksilta	Lyhyt- aikaiset lainat rahoitus- laitoksilta	IFRS 16 pitkä- aikaiset vuokra- sopimus- velat	IFRS 16 lyhyt- aikaiset vuokra- sopimus- velat	Yhteensä
Nettovelat 1.1.2019	2,6	21,0	2,4	1,0	-	-	21,8
IFRS 16 siirtymähetken lisäys (liite 27)	-	-	-	-	5,0	1,3	6,3
IFRS 16 tilikauden lisäys	-	-	-	-	0,5	0,4	0,9
Yritysmyyntit, lopetetut toiminnot	-	-	-	-	-1,5	-0,1	-1,6
Rahavirrat	0,2	9,0	-1,0	0,0	-1,1	-0,4	6,3
Nettovelat 31.12.2019	2,9	30,0	1,4	1,0	2,9	1,2	33,7
Vuokrasopimusvelkojen pääoman takaisinmaksut						1,5	

Milj. euroa	Raha- varat	Yritys- todis- tukset	Muut lainat	Yhteensä
Nettovelat 1.1.2018			15,7	-10,8
Rahavirrat			-13,0	32,6
Nettovelat 31.12.2018			2,6	21,8

22. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

Milj. euroa	2019	2018
Pitkäaikaiset		
Johdannaisvelat, ei suojauslaskenta	0,3	0,2
Yhteensä	0,3	0,2
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	27,2	24,1
Velat osakkuusyrietyksille	0,6	0,5
Johdannaisvelat, suojauslaskenta	0,4	0,0
Siirtovelat	8,3	7,1
Muut velat	2,9	3,4
Yhteensä	39,4	35,0

Siirtovelkojen olennaiset erät muodostuvat henkilösivukulujen ja tavaraostojen jaksotuksista.

Siirtovelat sisältävät asiakassopimuksiin liittyviä velkoja 0,6 (0,6) miljoonaa euroa.

23. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konserni altistuu normaalissa liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille. Konsernin riskienhallinnan tavoite on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin rahavirtaan. Apetit -konsernin kannalta olennaisimmat rahoitusriskit ovat likviditeetti-, korko-, valuutta-, hinta- ja vastapuoliriskit. Konserni käyttää muun muassa johdannaisopimuksia valuutta-, hinta- ja korkorisikiltä suojautumiseen.

Rahoitusriskienhallinnan yleiset periaatteet hyväksyy Apetit Oyj:n hallitus ja niiden käytännön toteutuksesta vastaa taloushallinto yhdessä liiketoimintajohdon kanssa.

1. Markkinariskit

KORKORISKI

Konsernilla oli tilikauden päättyessä pitkäaikaisia vaihtuvakoroisia rahalaitoslainoja yhteensä 1,4 (2,4) miljoonaa euroa, emittoituja yritystodistuksia 30,0 (21,0) miljoonaa euroa sekä muita korollisia lyhytaikaisia velkoja 1,0 (1,0) miljoonaa euroa sekä likvidejä kassavaroja 2,9 (2,6) miljoonaa euroa. Yritystodistuksien maturiteetti on yleensä alle kolme kuukautta. Konserni on suojaunut pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen sekä myytyihin myyntisaamisiin liittyvältä korkorisikiltä koronvaihtosopimuksilla, joiden nimellisarvo tilinpäätöksessä on 12,4 (13,4) miljoonaa euroa. Konsernilla on tilinpäätöshetkellä rahoitusyhtiölle myytyjä myyntisaamisia 13,9 (13,0) miljoonaa euroa.

RAHOITUSINSTRUMENTTIEN HERKKYYS KORKORISKILLE

Tilinpäätöspäivän 31.12.2019 (31.12.2018) taserakenteella yhden prosenttiyksikön nousu / lasku koroissa olisi pienentänyt / kasvattanut tilikauden tulosta -0,2 / 0,2 (-0,2 / 0,2) miljoonaa euroa ja pienentänyt / kasvattanut omaa pääomaa 0,0 / 0,0 (0,0 / 0,0) miljoonaa euroa.

RAAKA-AINERISKI

Konserni on altistunut hyödykeriskille, joka liittyy hyödykkeiden saatavuuteen, hankinnan ja myynnin tai käytön eriaikaisuuteen sekä hinnanvaihteluihin Raaka-aineriskien hallinnasta vastaavat liiketoimintayksiköt niille asetettujen riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti. Raaka-aineriskin suojaautumisessa sovelletaan pääsääntöisesti suojauslaskentaa.

Vilja- ja öljykasviliiketoiminnassa merkittävimmät yksittäiset raaka-aineriskit kohdistuvat vehnään, ohraan, kauraan, soijaan ja rypsiin. Liiketoiminnoille on määritetty riskilimiitit, joiden sisällä liiketoiminnan tulee pysyä. Liiketoimintojen kokonaispositioriskiä hallitaan käyttämällä raaka-ainefutуреja, -termiinejä sekä -optioita. Pääasiassa kaikille viljakaupan ja öljykasviliiketoiminnan hyödykkeille löytyy toimivia johdannaismarkkinoita, kuten CME (CBOT) ja Euronext (Matif), ja suojaussuhteet ovat pääosin tehokkaita. Joihinkin viljalaatuihin ja markkina-alueisiin ei välttämättä aina löydy tehokasta suojausinstrumenttia, jolloin suojauslaskentaa ei voida soveltaa. Tällöinkin suojaus saatetaan toteuttaa. Konsernin raaka-aineriskin altistuma sekä vastaavasti suojaavien johdannaisinstrumenttien erääntymisajat ovat alle 12 kuukautta. Tilikauden päättyessä hyödykejohdannaisia oli avoinna 35,7 (31,9) miljoonalla eurolla ja kaikilla instrumenteilla on julkistetut markkinahinnat tilinpäätöspäivän edellä mainituissa hyödykepörsseissä.

Pakastetuote- ja Tuoretuotteet-tuoteryhmissä liiketoimintojen merkittävimmät raaka-aineriskit syntyvät kaupan jaksohinnoitelluista sopimuksista, joissa hinta määritetään kiinteäksi koko hinnoittelujaksolle. Raaka-aineriskiä pyritään hallitsemaan pääosin hankinnan ja myynnin yhteistoiminnalla.

Apetit -konserni suojautuu hankittavan sähkönhinnan vaihteluilta solmimalla aina kahteen vuoteen saakka ulottuvia hinnankiinnityssopimuksia. Konsernin sähkösalkun hallinta on ulkoistettu kotimaisissa yhtiöissä. Sähkösalkun hallinta kattaa sekä

fyysisen sähkön hankinnan että hinnankiinnitykset. Sähköriskin hallintaa ohjaa erillinen sähkönhankinnan riskipolitiikka.

RAHOITUSINSTRUMENTTIEN HERKKYYS RAAKA-AINERISKILLE

Mikäli tilinpäätöspäivän 31.12.2019 (31.12.2018) johdannaisopimusten mukaisten hyödykkeiden hinnat olisivat nousseet / laskeneet 10 %, tilikauden tulos olisi muuttunut -0,6 / 0,6 (0,3 / -0,3) miljoonaa euroa ja oma pääoma muuttunut -1,4 / 1,4 (2,9 / -2,9) miljoonaa euroa. Analyysissä johdannaisopimusten osalta, joihin sovelletaan suojauslaskentaa, käyvän arvon muutoksien oletetaan kohdistuvan kokonaisuudessaan omaan pääomaan.

VALUUTARISKIT

Konserni toimii kansainvälisillä markkinoilla ja on siten alttiina valuuttakurssimuutoksista johtuvalle valuuttariskille. Ulkomaan valuuttamääräiset myynnit ja ostot sekä tase-erät (transaktioriski), sekä sijoitukset ulkomaisiin tytäryrityksiin (translaatoriski), muodostavat konsernin valuuttakurssiriskin. Valuuttakurssiriskiä aiheuttaa lähinnä Yhdysvaltain dollarista, joissa konsernilla on ajoittain merkittävää hankintaa ulkomailta.

Konsernin periaatteena on suojata alkuperäinen transaktioriski kaikkien taloudellisesti merkittävien valuuttapositioiden osalta. Konsernin rahoituspolitiikan mukaan merkityksellisiksi katsotaan yli 100 000 euron arvoiset avoimet valuuttapositiot. Suojauksia voidaan tehdä myös todennäköistä tulevaa avointa valuuttapositiota vastaan. Valuuttasuojauksessa instrumentteina voidaan käyttää valuuttatermiinejä ja -optioita. Valuuttariskiin liittyvistä suojauksista vastaavat liiketoimintayksiköt. Valuuttasuojauksia ohjaa toiminnalle määritelty riskienhallintapolitiikka, jonka toteuttamista valvoo konsernin taloushallinto yhdessä liiketoimintajohdon kanssa.

Tilinpäätöstilanteessa 31.12.2019 (31.12.2018) konsernilla ei ollut merkittäviä valuuttapositioita.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

Milj. euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Varat 2019				
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskentaa	-	0,0	-	0,0
Varat 2018				
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskenta	-	0,0	-	0,0
Velat 2019				
Hyödyke johdannaiset, suojauslaskenta	-0,4	-	-	-0,4
Hyödyke johdannaiset, ei suojauslaskenta	-0,2	-	-	-0,2
Koronvaihtosopimus, ei suojauslaskenta	-	-0,3	-	-0,3
Velat 2018				
Hyödyke johdannaiset, suojauslaskenta	-	0,0	-	0,0
Hyödyke johdannaiset, ei suojauslaskenta	-	0,0	-	0,0
Koronvaihtosopimus, ei suojauslaskenta	-	0,2	-	0,2

Johdannaissopimusten nimellisarvot

Milj. euroa	2019	2018
Valuuttajohdannaiset, ei suojauslaskenta	0,7	0,2
Hyödyke johdannaiset, rahavirran suojaus	27,7	29,3
Hyödyke johdannaiset, ei rahavirran suojaus	8,0	2,5
Koronvaihtosopimukset, ei rahavirran suojaus	12,4	13,4

MUUT TIEDOT RAHAVIRRAN SUOJAUKSESTA

Konserni on soveltanut rahavirran suojauslaskentaa hyödyke johdannaisiin. Johdannaiset erääntyvät alle vuoden kuluessa. Suojauslaskennan piirissä olevista johdannaisista on tilikauden aikana kirjattu omaan pääomaan -0,4 (0,6) miljoonaa euroa. Kaikista johdannaisista tulokseen kirjatusta määrästä liikevaihtoon sisältyy -0,5 (-2,6) miljoonaa euroa, ostoihin sekä liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin -0,1 (-0,7) miljoonaa euroa, rahoitustuottoihin ja -kuluihin 0,0 (0,0) miljoonaa euroa ja veroihin 0,2 (0,7) miljoonaa euroa. Rahavirran suojauksessa johdannaisten vaikutukset tuloslaskelmassa netottuvat merkitykselliseltä osalta suojauskohteen vastakkaista arvonmuutosta vastaan.

Tilikaudella ei ole tapahtunut siirtoja hierarkiatasojen 1 ja 2 välillä.

Tason 1 käyvät arvot perustuvat toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin.

Tason 2 käyvät arvot perustuvat muihin syöttötietoihin ja yleisesti hyväksytyihin arvostusmalleihin. Kyseiset syöttötiedot kuitenkin perustuvat todennettaviin markkinahintoihin.

Tason 3 käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin, jotka eivät perustu pääosin todennettaviin markkinahintoihin, vaan johdon arviointiin ja yleisesti hyväksytyihin arvostusmalleihin.

2. Luottoriskit

Johdannaissopimuksia tehdään vain hyvän luottokelpoisuuden omaavien koti- ja ulkomaisten pankkien kanssa. Raaka-ainejohdannaissopimuksia voidaan tehdä tarpeeseen soveltuviissa liikeyrityksissä. Likvidejä varoja sijoitetaan vahvistettujen limittien puitteissa kohteisiin, joiden luottokelpoisuus on hyvä.

Operatiivisen luottoriskin minimoimiseksi liiketoimintayksiköt pyrkivät saamaan turvaavan vakuuden, kuten esimerkiksi luottovakuutuksen, asiakkaan luottokelpoisuuden niin edellyttäessä.

Johdon arvion mukaan konsernin luottoriskissä ei ole tilinpäätöshetkellä merkittäviä asiakaskohtaisia, maantieteellisiä eikä vastapuolikohtaisia keskittymiä. Saamisten myynti rahoituslaitokselle ja luottovakuutusten käyttö osaan muista myyntisaamisista vähentää konsernin vastapuoliriskiä.

Konsernin saamisten ikäjakauma

Milj. euroa	2019	2018
Erääntymättömät saamiset	36,8	12,2
0–3 kuukautta erääntyneet saamiset	0,1	0,1
4–6 kuukautta erääntyneet saamiset	0,0	0,0
Yli 6 kuukautta erääntyneet saamiset	0,0	0,1
Yhteensä	37,0	12,3

Konserni on myynyt tilikauden aikana laskusaatavia rahoitusyhtiölle osana käyttöpääoman tehostamista. Tilinpäätöshetkellä myytyjä saamisia on arvoltaan 13,9 (13,0) miljoonaa euroa.

3. Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että yrityksen likvidit rahavarat ja lisärahoitusmahdollisuudet eivät riitä kattamaan liiketoiminnan tarpeita. Maksuvalmiusriskin hallinnan tavoitteena on riittävien likvidien varojen ja luottolimiittien ylläpitäminen siten, että konsernin liiketoiminnan rahoitus on jatkuvasti turvattu.

Konserniyhtiöiden rahoituksen hallinnassa käytetään konserni-tilejä. Likviditeetin hallitsemiseksi konsernilla on 100,0 (100,0) miljoonan euron suuruinen yritystodistusohjelman lisäksi rahoituslaitosten kanssa sovittuja pitkäaikaisia sitovia luottolimiittejä, joita 31.12.2019 oli nostettavissa 25,0 (25,0) miljoonaa euroa. Luottolimiitti erääntyy lokakuussa 2022. Yritystodistuksia oli emit-toituna 30,0 (21,0) miljoonaa euroa. Likviditeettiriskin hallinnasta vastaa emoyhtiön taloushallinto.

Konsernin johdannaisvelkojen, ostovelkojen ja korollisten lainojen lyhennysten ja korkojen kassavirrat 31.12.2019

Milj. euroa	0-3 kk	4-12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahalaitos- ja muut lainat	-30,0	-1,0	-1,4	0,0
Vuokrasopimusvelat	-0,3	-0,8	-1,8	-1,2
Ostovelat	-27,8	0,0	0,0	0,0
Johdannaisvelat	-0,5	0,1	-0,3	0,0
Yhteensä	-58,7	-1,8	-3,5	-1,2

Konsernin johdannaisvelkojen, ostovelkojen ja korollisten lainojen lyhennysten ja korkojen kassavirrat 31.12.2018

Milj. euroa	0-3 kk	4-12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahalaitos- ja muut lainat	-21,0	-1,0	-2,4	-
Ostovelat	-25,9	-	-	-
Johdannaisvelat	0,0	0,0	0,0	-
Yhteensä	-46,8	-1,0	-2,4	-

4. Pääoman hallinta

Pääomarakenteen hallinnan tärkein tavoite on turvata ja varmistaa konsernin toimintaedellytykset kaikissa olosuhteissa. Yhtiön hallitus seuraa pääomarakennetta säännöllisesti. Konsernilla ei ole luottoluokituslaitoksen myöntämää julkista luottoluokitusta.

Korollisten velkojen määrä konsernissa vaihtelee vuoden sisällä merkittävästi johtuen käyttöpääoman sitoutuneisuuden kausiluonteisuudesta. Suurimmillaan käyttöpääoman sitoutuminen on yleensä loppuvuodesta ja pienimmillään keväällä ja kesällä.

Milj. euroa	2019	2018
Korolliset velat	36,6	24,4
Likvidit rahavarat	2,9	2,6
Korollinen nettovelka	33,7	21,8
Oma pääoma yhteensä	93,9	101,1
Korollinen nettovelka ja oma pääoma yhteensä	127,6	122,9
Nettovelkaantumisaste, %	35,9	21,5
Omavaraisuusaste, %	55,0	61,4

24. MYYTÄVÄNÄ OLEVAT VARAT SEKÄ MYYTÄVIIN VAROIHIN LIITTYVÄT VELAT

Milj. euroa	2019	2018
Vaihto-omaisuus	-	0,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	-	0,8
Myytävänä olevat varat yhteensä	-	0,9
Ostovelat ja muut velat	0,2	1,9
Myytävänä oleviin varoihin liittyvät velat yhteensä	0,2	1,9

Tilikauden päättyessä konsernilla oli lopetetuksi toiminnoksi luokitellun Tuoreliiketoiminnan luovutukseen liittyviä vastuita 0,2 milj. euroa.

Vertailutiedoissa olevat varat ja velat liittyvät Ruokaratkaisuliiketoimintaan kuuluviin palvelutoreihin, joista konserni luopui alkuvuonna 2019.

25. VAKUUKSET, VASTUUSITOUMUKSET, EHDOLLISET VARAT JA MUUT SITOUMUKSET

Milj. euroa	2019	2018
Omien velkojen vakuudeksi		
Muut vakuudet	-	0,2
Takaukset	2,3	3,7
Ei purettavissa olevat muut vuokrasopimukset		
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	1,5	1,6
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	2,9	4,1
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	0,0	0,0
Yhteensä	4,5	5,7

Ei-purettavissa olevat palvelusopimukset, joita ei kirjattu taseeseen, sisältyivät vuonna 2018 raportoituun IAS 17 -mukaiseen vuokrasopimusvastuuseen. Vastuun kokonaismäärä oli 11,4 miljoonaa euroa.

Milj. euroa	2019	2018
Ehdolliset varat		
Yhteisellä arvo-osuustilillä olleiden osakkeiden myynnistä kertyneet varat	-	0,7
Vahingonkorvausvaade liittyen ulkomaisen viljakauppiaan toimituksien laiminlyöntiin	3,1	1,6
Investointisitoumukset		
Ruokaratkaisut	1,4	7,1
Öljykasvituotteet	3,3	-

Muut vastuut

Kiinteistöjen arvonalisäveron tarkistamisvastuu

Konserniyhtiöt ovat velvollisia tarkistamaan 2010-2019 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonalisäverovähennyksiä, jos kiinteistöjen verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 1,4 (1,0) miljoonaa euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2029.

26. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin emo- ja tytäryrityssuhteet	Kotimaa	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin osuus äänivallasta %
Apetit Oyj (emoyritys)	Suomi		
Apetit Ruoka Oy	Suomi	100,0	100,0
Apetit Ruokaratkaisut Oy	Suomi	100,0	100,0
Apetit Suomi Oy	Suomi	100,0	100,0
Avena Nordic Grain Oy	Suomi	90,0	90,0
Avena Kantvik Oy	Suomi	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
UAB Avena Nordic Grain	Liettua	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
Avena Nordic Grain OÜ	Viro	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
OOO Avena-Ukraina	Ukraina	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
SIA Avena Nordic Grain	Latvia	90,0 ¹⁾	90,0 ¹⁾
Lepäävät yhtiöt, 2 kpl	Suomi	100,0	100,0

¹⁾ 1) Lisäksi konserni omistaa välillisesti Foison Oy:n kautta 5,3 % Avena Nordic Grain Oy:n osakkeista.

Johdon työsuhte-etuudet

Johtoon kuuluviksi avainhenkilöiksi luetaan hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä emoyhtiön toimitusjohtaja ja muu johtoryhmä.

Hallintoneuvoston puheenjohtajan palkkio oli 18 300 (16 500) euroa, varapuheenjohtajan 14 580 (12 480) euroa ja jäsenien kokouspalkkio 300–1 200 (300–1 200) euroa.

Hallituksen jäsenien, toimitusjohtajien ja muun johtoryhmän palkat, palkkiot ja luontoisedut olivat seuraavat:

1000 euroa	2019	2018
Veijo Meriläinen puheenjohtaja 7.11.2018 asti	0	38
Esa Härmälä, hallituksen puheenjohtaja 7.11.2018 alkaen ja 8.4.2019 asti	15	32
Simo Palokangas, hallituksen puheenjohtaja 8.4.2019 alkaen	33	0
Lasse Aho, hallituksen jäsen	29	25
Annikka Hurme, hallituksen jäsen	23	22
Seppo Laine, hallituksen jäsen	25	23
Niko Simula, hallituksen jäsen	25	23
Juha Vanhainen, toimitusjohtaja 31.8.2019 asti		
Sisältäen toimitusjohtajan palkan ja luontoisedut	828	635
Esa Mäki, toimitusjohtaja 1.9.2019 alkaen	100	
Muu johtoryhmä, 2019 lopulla kahdeksan jäsentä ja 2018 kuusi jäsentä (palkat johtoryhmässäoloajalta)	1095	892

Johdon palkitsemis- ja sitouttamisjärjestelmät koostuvat rahapalkasta, luontois- ja eläke-eduista ja tulospalkkiosta, joilla mitataan vuosittaisen menestymistä. Järjestelmän tasoa kokonaisuutena verrataan vuosittain yleiseen markkinatasoon. Apetit Oyj:n hallitus päättää toimitusjohtajan ja johdon muiden jäsenten palkitsemisjärjestelmän periaatteista. Hallitus myös vahvistaa vuosittain järjestelmässä käytettävät mittarit ja niiden tason suhteessa valittuihin tavoitteisiin. Mittareina on vuosibudjetteihin liittyviä tunnuslukuja sekä toimintokohtaisesti nimettyjä kehityskohteita. Vuonna 2019 toimitusjohtajan ja johdon mittareita olivat muun muassa konsernin ja soveltuvan liiketoimintayksikön operatiivinen liikevoitto. Tulospalkkion enimmäismäärä toimitusjohtajalla on 60 prosenttia vuosipalkasta ja johdolla enintään 50 prosenttia vuosipalkasta.

Hallituksen jäsenillä ei ole eläkesopimuksia konserniyhtiöiden kanssa. Toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 63 vuotta.

Työsuhteen jälkeiset etuudet

1000 euroa	2019	2018
Eläke-etuudesta johtuen kuluksi kirjattu määrä Juha Vanhainen, toimitusjohtaja 30.11.2019 asti	111	122

Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeiset ehdot on määritelty toimitusjohtajasopimuksessa. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on 12 kuukautta.

Konsernilla ei ollut lainasaamisia konsernin johtohenkilöiltä tilikausien aikana.

Liiketoimet lähipiirin kanssa

Milj. euroa	2019	2018
Myyntit osakkuusyrityksille	0,7	1,0
Ostot osakkuusyrityksiltä	4,2	3,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset osakkuusyrityksiltä kauden lopussa	0,1	0,3
Ostovelat ja muut velat osakkuusyrityksille kauden lopussa	0,8	0,6
Myyntit muulle lähipiirille	0,1	0,0
Ostot muun lähipiirin kanssa	0,6	0,6
Saamiset muulta lähipiiriltä	0,0	-
Velat muulle lähipiirille	0,3	0,3

Tavaroiden ja palveluiden myynnit lähipiirin kanssa perustuvat markkinahintoihin.

Ostot ja velat muun lähipiirin kanssa ovat pääosin viljelijähankintaan liittyviä ostoja ja ostovelkoja hallintoneuvoston jäseniltä.

LIITE 27 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEIDEN MUUTOKSET

IFRS 16 Vuokrasopimukset - standardin käyttöönotto

Apetit soveltaa IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardia 1.1.2019 alkaen. Konserni hyödyntää standardin sallimaa kirjaamista koskevaa helpotusta, eikä sovelta standardia lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin tai sopimuksiin, joissa kohdeomaisuuserä on arvoltaan vähäinen. Siirtymiseen on sovellettu yksinkertaistettua menettelytapaa, eikä käyttöönottoa edeltävän vuoden vertailulukuja ole oikaistu. Näin ollen vuokrasopimuksia koskevista uusista säännöistä aiheutuvat oikaisut on kirjattu avaavaan taseen 1.1.2019 ikään kuin standardia olisi sovellettu sopimuksen alkamisajan kohdasta lukien mutta diskontattuna vuokralle ottajan lisäluoton korolla soveltamisen aloittamisajankohtana. Uudet laatimisperiaatteet on esitetty liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet.

Standardin käyttöönoton yhteydessä kirjattiin vuokrasopimusvelkoja sopimuksista, jotka olivat IAS 17:n Vuokrasopimukset mukaan luokiteltu operatiivisiksi vuokrasopimuksiksi. Velat määritettiin jäljellä olevien vuokrien nykyarvona, jota laskettaessa käytettiin 2 %:n diskonttokorkoa yli 5 vuoden pituisiin sopimuksiin ja 1,4 % alle viiden vuoden pituisiin sopimuksiin. Lisäluoton koron painotettu keskiarvo, jota sovellettiin vuokrasopimusvelkoihin 1.1.2019, oli 1,76 %.

Standardia sovellettaessa johto on käyttänyt harkintaa liittyen diskonttokorkokantaan ja toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokra-ajan pituuden määrittämiseen. Vuokra-ajan pituuden määrittää lähtökohtaisesti vuokrasopimuksen pituus. Mikäli vuokrasopimus on voimassa toistaiseksi tai mikäli sopimukseen liittyy jatko-optioita, arvioidaan vuokrasopimuksen pituus tapauskohtaisesti ja huomioiden mm. käyttöomaisuuserän todennäköisen käyttötien.

Käytetyt käytännön apukeinot

IFRS 16:ta ensimmäistä kertaa sovellettaessa on käytetty seuraavia standardin sallimia käytännön apukeinoja:

- Yhden diskonttauskoron käyttäminen samankaltaisista vuokrasopimuksista koostuvaan salkkuun.
- Arvon alentumistarkastelun sijaan vuokrasopimusten tappiollisuuden arviointi soveltamisen aloittamispäivänä. 1.1.2019 ei ollut tappiollisia vuokrasopimuksia.

- Operatiivisten vuokrasopimusten, joiden jäljellä oleva vuokra-aika oli 1.1.2019 alle 12 kuukautta, käsittely lyhytaikaisina vuokrasopimuksina.
- Alkuvaiheen välittömien menojen jättäminen ulkopuolelle käyttöoikeusomaisuuserän määrittelyssä 1.1.2019.
- Johdon harkinnan ja jälkiviisauden käyttäminen toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokra-ajan pituuden määrittämisessä.

Vuokrasopimusvelkojen määrittäminen

Milj. euroa

Esitetyt operatiivisiin vuokrasopimuksiin liittyvät veloitteet 31.12.2018 (sis. alv)	11,4
Vähennetään arvonlisäveron osuus	-0,1
Esitetyt operatiivisiin vuokrasopimuksiin liittyvät veloitteet 31.12.2018 (ilman alvia)	11,3
Diskontattuna konsernin lisälainan korolla 1.1.2019	10,8
Vähennetään: arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevat vuokrasopimukset, joita ei kirjata velaksi	-0,1
Vähennetään: lyhytaikaiset vuokrasopimukset, joita ei kirjata velaksi	0,0
Vähennetään: palvelusopimuksiksi luokitellut sopimukset	-5,7
Lisätään/ vähennetään: uudelleenarvioinnin perusteella vuokrasopimuksiksi katsottavat sopimukset	1,0
Lisätään/ vähennetään: jatkamis- ja päättämisoptioiden erilaisesta käsittelystä johtuvat oikaisut	1,5
Lisätään/ vähennetään: muuttuviin maksuihin vaikuttaviin indeksiin tai hintatason muutoksiin liittyvät oikaisut	-1,2
1.1.2019 kirjattu vuokrasopimusvelka (liite 21)	6,3
Josta:	
Lyhytaikaisia vuokrasopimusvelkoja (liite 21)	1,3
Pitkäaikaisia vuokrasopimusvelkoja (liite 21)	5,0
	6,3

Käyttöoikeusomaisuuserien arvostaminen

Käyttöoikeusomaisuuserät arvostettiin takautuvasti ikään kuin uusia sääntöjä olisi sovellettu aina.

Taseeseen kirjatut oikaisut 1.1.2019

Milj. euroa	1.1.2019
Maa- ja vesialueet, käyttöoikeus	2,6
Rakennukset ja rakennelmat, käyttöoikeus	3,1
Koneet ja kalusto, käyttöoikeus	0,3
Laskennalliset verosaamiset	0,0
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat	5,0
Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat	1,3
Nettovaikutus kertyneisiin voittovaroihin 1.1.2019	-0,2

Muut IFRS-standardien muutokset

Muilla vuoden 2019 alusta voimaantulleilla standardeilla ei ole ollut olennaista vaikutusta tilinpäätökseen.

LIITE 28 TILINPÄÄTÖKSEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Konsernilla ei ole tiedossa sellaisia olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet tilinpäätöksen laadintaan.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA, FAS

1000 euroa	Liitetieto	2019	2018
Liiketoiminnan muut tuotot	(1)	713	644
Henkilöstökulut	(2)	-2 503	-1 985
Poistot ja arvonalentumiset	(3)	-279	-247
Liiketoiminnan muut kulut	(4)	-1 051	-991
Liiketulos		-3 119	-2 578
Rahoitustuotot ja -kulut	(5)	1 212	2 544
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		-1 907	-35
Laskennallisen verosaamisen muutos	(6)	343	415
Tilikauden tulos		-1 564	381

EMOYHTIÖN TASE, FAS

1000 euroa	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	(7)	130	17
Aineelliset hyödykkeet	(8)	2 940	3 126
Osuudet saman konsernin yrityksissä	(9,10)	21 993	21 993
Osuudet omistusyhteisyriksissä	(9,10)	13 371	12 826
Muut sijoitukset ja saamiset	(9,10)	16	17
Pysyvät vastaavat yhteensä		38 449	37 978

1000 euroa	Liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	(11)	10 041	7 724
Laskennallinen verosaaminen	(13)	2 101	1 899
Lyhytaikaiset saamiset	(12)	79 285	76 034
Rahat ja pankkisaamiset		1 907	2 227
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		93 335	87 885
Vastaavaa yhteensä		131 785	125 863
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	(14)		
Osakepääoma		12 635	12 635
Ylikursssirahasto		23 391	23 391
Käyttörahasto		7 232	7 232
Edellisten tilikausien tulos		49 478	51 020
Tilikauden tulos		-1 564	381
Oma pääoma yhteensä		91 171	94 659
Poistoero		10	10
Vieras pääoma	(15)		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma		1 445	2 409
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		787	625
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		37 550	27 569
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		820	590
Vieras pääoma yhteensä		40 603	31 194
Vastattavaa yhteensä		131 785	125 863

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA, FAS

1000 euroa	2019	2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-1 907	-35
Oikaisut *)	-1 340	-2 517
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	153	-12 551
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	1 211	-181
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-1 883	-15 285
Saadut osingot liiketoiminnasta	-335	10
Maksetut korot liiketoiminnasta	0	-355
Saadut korot liiketoiminnasta	1 545	968
Liiketoiminnan rahavirta (A)	-673	-14 662
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-207	-42
Aineellisten hyödykkeiden luovutustulot	-	33
Investoinnit omistusyhteisyrityksiin	-544	-582
Muiden sijoitusten luovutustulot	408	578
Saadut osingot investoinneista	-	1 921
Investointien rahavirta (B)	-343	1 908

1000 euroa	2019	2018
Rahavirta ennen rahoitusta	-1 016	-12 754
Rahoituksen rahavirta		
Muiden pitkäaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut	-913	-1 452
Muiden lyhytaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut	9 000	21 000
Pitkäaikaisten tytäryhtiölainojen muutos	-2 208	18 720
Lyhytaikaisten tytäryhtiölainojen muutos	-3 401	-34 107
Maksetut osingot	-2 487	-4 344
Arvo-osuustilillä olleista osakkeista saadut luovutustulot	705	-
Rahoituksen rahavirta (C)	696	-184
Rahavarojen muutos (A+B+C), lisäys (+) / vähennys (-)	-320	-12 938
Rahavarat tilikauden alussa	2 227	15 164
Rahavarat tilikauden lopussa	1 907	2 227
Konsernitilisaamisten ja -velkojen muutos -11 944 (17 471) on esitetty käyttöpääoman muutoksessa.		
*) Oikaisut		
Poistot ja arvonalennukset	279	247
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 212	-2 544
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	-407	-220
Yhteensä	-1 340	-2 517

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET, FAS

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintameno- ja hennettyinä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan keskikurssiin. Lyhytaikaisista saamisista ja veloista syntyneet kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Pitkäaikaisten saamisten ja velkojen realisoitumattomat kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti.

LASKENNALLISET VEROT

Laskennallinen verovelka ja -saaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

JOHDANNAISSOPIMUSTEN KÄYTTÖ

Riskienhallintapolitiikkansa mukaisesti yhtiö käyttää erilaisia johdannaisia valuutta-, korko- sekä hyödykehintariskeiltä suojaamiseen. Liitetietojen vastuissa on ilmoitettu johdannaissopimusten nimellisarvot, jotka kertovat minkälaisia tulosvaikutuksia olisi syntynyt johdannaissopimusten sulkemisesta tilinpäätöshetkellä.

Johdannaissopimusten realisoitumattomat tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituskuluihin. Johdannaissopimusten realisoitumattomia voittoja ei kirjata tulosvaikutteisesti, voitot kirjataan vasta johdannaisten realisoituessa rahoitustuottoihin.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Yhtiön henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutuksilla. Aikaisemmin Lännen toimihenkilöiden eläkesäätiö s.r.:n toimintapiiriin kuuluneille toimihenkilöille ja eläkeläisille etueläkevakuutukset antavat eläkesäätiön sääntöjen mukaisen lisäeläketurvan.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 63 vuotta.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT, FAS

1. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1000 euroa	2019	2018
Luovutusvoitot	407	248
Vuokratuotot	137	143
Palveluveloitukset	168	230
Muut	1	23
Yhteensä	713	644

2. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

1000 euroa	2019	2018
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	2 046	1 611
Eläkekulut	268	217
Muut henkilösivukulut	189	156
Yhteensä	2 503	1 985

Toimielinten palkat, palkkiot ja etuudet on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetietojen liitteessä 26.

Henkilöstö keskimäärin	14	16
-------------------------------	-----------	-----------

Emoyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset: Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 63 vuotta.

3. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönottokaudesta alkaen.

Poistoajat

Aineettomat oikeudet	5 tai 10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5 tai 10 vuotta
Rakennukset, kiviset ja puiset	20–30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	5 tai 10 vuotta
Koneet ja kalusto	5 tai 10 vuotta

Poistoperusteissa ei ole muutoksia.

1000 euroa	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	8	-
Muut pitkävaikutteiset menot	27	2
Rakennukset ja rakennelmat	211	204
Koneet ja kalusto	33	37
Yhteensä	279	243
Arvonalentumiset pysyvistä vastaavista		
Rakennukset ja rakennelmat	0	4
Yhteensä	0	4
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset yhteensä	279	247

4. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1000 euroa	2019	2018
Vuokrat	65	71
Hallinnon kulut	579	476
Muut liiketoiminnan kulut	408	444
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	1 051	991
Tilintarkastuspalkkiot		
Tilintarkastuspalvelut	75	82
Veropalvelut	1	4
Muut palvelut	25	41
Yhteensä	101	127

5. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1000 euroa	2019	2018
Osinkotuotot		
Omistusyhteisyrityksiltä	0	1 921
Muilta	0	10
Yhteensä	0	1 931
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	433	237
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	1 114	731
Valuuttakurssivoitot	0	-
Muut korkotuotot muilta	0	0
Yhteensä	1 114	731
Rahoitustuotot yhteensä	1 548	2 898
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Valuuttakurssitappiot	0	0
Korkokulut	96	58
Muut rahoituskulut muille	239	296
Yhteensä	335	355
Rahoituskulut yhteensä	335	355
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 212	2 544

6. TULOVEROT

1000 euroa	2019	2018
Laskennallisen verosaamisen muutos	343	415
Yhteensä	343	415

7. PYSYVÄT VASTAAVAT, AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat hyödykkeet 2019

1000 euroa	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	101	97	15	214
Lisäykset	23	140	76	238
Vähennykset	-	-	-91	-91
Hankintameno 31.12.	124	238	0	362
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-101	-96	-	-197
Tilikauden poisto	-8	-27	-	-35
Kertyneet poistot 31.12.	-109	-122	-	-232
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	14	116	0	130

Aineettomat hyödykkeet 2018

1000 euroa	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	101	228	-	329
Lisäykset	-	-	15	15
Vähennykset	-	-130	-	-130
Hankintameno 31.12.	101	97	15	214
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-101	-224	-	-325
Vähennysten kertyneet poistot	-	130	-	130
Tilikauden poisto	-	-2	-	-2
Kertyneet poistot 31.12.	-101	-96	-	-197
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	-	2	15	17

8. PYSYVÄT VASTAAVAT, AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset hyödykkeet 2019

1000 euroa	Maa- alueet	Raken- nukset ja rakenelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 157	4 668	279	57	-	7 162
Lisäykset	-	47	-	-	12	59
Vähennykset	-	-	-	-	-	0
Hankintameno 31.12.	2 157	4 715	279	57	12	7 220
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	-3 840	-196	-	-	-4 036
Tilikauden poisto	-	-211	-33	-	-	-244
Kertyneet poistot 31.12.	-	-4 051	-229	-	-	-4 280
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	2 157	664	50	57	12	2 940

Aineelliset hyödykkeet 2018

1000 euroa	Maa- alueet	Raken- nukset ja rakenelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 203	4 769	349	57	-	7 379
Lisäykset	-	25	-	-	-	25
Vähennykset	-46	-126	-69	-	-	-241
Hankintameno 31.12.	2 157	4 668	279	57	-	7 162
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	-3 758	-229	-	-	-3 987
Vähennysten kertyneet poistot	-	122	69	-	-	191
Tilikauden poisto	-	-204	-37	-	-	-240
Kertyneet poistot 31.12.	-	-3 840	-196	-	-	-4 036
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	2 157	829	83	57	-	3 126

Arvonkorotukset 2019

1000 euroa	Yhteensä
Arvonkorotukset sisältävät maa-alueiden kirjanpitoarvoon.	
Maa-alueet 1.1. ja 31.12.	1 768

9. SIJOITUKSET

Osakkeet ja osuudet 2019

1000 euroa	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet omistus-yhteis-yrityksissä	Muut osakkeet	Saamiset, liittymismaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	21 993	12 826	13	4	34 836
Lisäykset	-	544	-	-	544
Myynnit	-	-	-1	-	-1
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	21 993	13 371	12	4	35 379

Osakkeet ja osuudet 2018

1000 euroa	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet omistus-yhteis-yrityksissä	Muut osakkeet	Saamiset, liittymismaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	21 993	12 562	40	2	34 596
Lisäykset	-	582	-	2	584
Myynnit	-	-318	-	-	-318
Arvon alentumiset	-	-	-27	-	-27
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	21 993	12 826	13	4	34 836

10. EMOYHTIÖN OMISTAMAT TYTÄR- JA OMISTUSYHTEISYRITYKSET JA MUUT OSAKKEET, OSUUDET JA SAAMISET

	Kotipaikka	Omistus-osuus -%
Tytäryritykset		
Apetit Ruoka Oy	Säkylä	100,0
Apetit Ruokaratkaisut Oy	Kuopio	100,0
Apetit Suomi Oy	Säkylä	100,0
Avena Nordic Grain Oy	Helsinki	90,0
Lepäävät yhtiöt, 1 kpl	Säkylä	100,0

Omistusyhteisyritykset

Sucros Oy	Helsinki	20,0
Foodwest Oy	Seinäjoke	18,4
Foison Oy	Helsinki	53,1

Muut osakkeet, osuudet ja pitkäaikaiset saamiset

	Osakkeiden kirjanpitoarvo 1000 euroa
Noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	12
Liittymismaksut, pitkäaikaiset saamiset	4
Yhteensä	16

11. PITKÄAIKAISET SAAMISET

1000 euroa	2019	2018
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	9 508	7 300
Lainasaamiset muilta	6	7
Muut saamiset muilta	528	417
	10 041	7 724

12. LYHYTAIKAISET SAAMISET

1000 euroa	2019	2018
Myyntisaamiset	6	6
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	702	380
Lainasaamiset	78 021	74 620
Konsernipankkitilisaamiset	0	473
Muut saamiset	514	377
Yhteensä	79 237	75 850
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä		
Myyntisaamiset	3	0
Yhteensä	3	0
Muut saamiset muilta	1	122
Henkilöstökulut	39	56
Muut	40	178
Yhteensä		
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	79 285	76 034

13. LASKENNALLISET VERO-SAAMISET JA -VELAT

1000 euroa	2019	2018
Laskennalliset verosaamiset, vahvistettavasta tappiosta	2 101	1 899

Vuoden 2019 vahvistettavasta tappiosta on kirjattu laskennallista verosaamista 343 (415) tuhatta euroa. Yhtiö on arvioinut laskennallisten verosaamisten perusteena olevien erien hyödynnettävyyttä tulevana verovuosina. Yhtiön arvion mukaan laskennalliset verosaamiset pystytään hyödyntämään täysimääräisesti.

14. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

1000 euroa	2019	2018
Osakepääoma 1.1.	12 635	12 635
Osakepääoma 31.12.	12 635	12 635
Ylikurssirahasto 1.1.	23 391	23 391
Ylikurssirahasto 31.12.	23 391	23 391
Käyttörahasa 1.1.	7 232	7 232
Käyttörahasa 31.12.	7 232	7 232
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	51 020	54 526
Muu muutos	-564	-
Edellisten tilikausien voitto 1.1. muun muutoksen jälkeen	50 456	54 526
Siirto edellisen tilikauden tuloksesta	381	839
Osingonjako	-2 487	-4 344
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	49 478	51 020
Tilikauden tulos	-1 564	381
Oma pääoma 31.12.	91 171	94 659
Voitonjakokelpoiset varat		
Käyttörahasa	7 232	7 232
Edellisten tilikausien voitto	49 478	51 020
Tilikauden tulos	-1 564	381
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.	55 146	58 633

15. VIERAS PÄÄOMA

1000 euroa	2019	2018
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 445	2 409
Johdannaisvelka, korkojohdannainen	260	209
Eläkevaraukset	528	417
Yhteensä	2 233	3 035
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	964	964
Yritystodistustulolainat	30 000	21 000
Ostovelat	168	63
Yhteensä	31 132	22 027
Velat saman konsernin yrityksille		
Muut velat	81	61
Konserni pankkitilivelka	6 587	5 605
Yhteensä	6 668	5 667
Velat omistusyhteisyrityksille		
Ostovelat	24	21
Muut velat		
Verotilivelka	271	169
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	251	244
Kulujaksotukset	25	31
Yhteensä	276	274
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	1 445	2 409
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	787	625
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	37 550	27 569
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	820	590
Yhteensä	40 603	31 194

16. VAKUUKSET, VASTUUSITOUMUKSET, MUUT SITOUMUKSET JA EHDOLLISET VARAT

1000 euroa	2019	2018
Vuokravastuut		
Kiinteistövuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	219	239
Muut vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	35	32
Myöhemmin maksettavat	57	31
Muut vastuut		
Annetut takaukset	72	72
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Takaukset	2 197	2 788
Vastuut yhteensä	2 580	3 162
Johdannaissopimukset		
Koronvaihtosopimukset		
Nimellisarvot	12 409	13 372
Markkina-arvot	-260	-209
Ehdolliset varat		
Yhteisellä arvo-osuustilillä olleiden osakkeiden myynnistä kertyneet varat	-	707

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019 olivat tilikauden tappion, 1 564 184,61 euroa, lisäämisen jälkeen 55 145 677,80 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

Osinkona jaetaan 0,45 euroa osakkeelta eli yhteensä	2 800 294,20 euroa
Omaan pääomaan jätetään	52 345 383,60 euroa
Yhteensä	55 145 677,80 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Yhtiön maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 20. päivänä helmikuuta 2020

Simo Palokangas Lasse Aho Annikka Hurme
puheenjohtaja

Seppo Laine Niko Simula

Esa Mäki
toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 20.päivänä helmikuuta 2020

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Pasi Karppinen KHT

Tuomo Korte KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Apetit Oyj:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

LAUSUNTO

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätössiis-tandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta ase-masta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

TILINTARKASTUKSEN KOHDE

Olemme tilintarkastaneet Apetit Oyj:n (y-tunnus 0197395-5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimis-periaatteista
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

LAUSUNNON PERUSTELUT

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaises-ti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkas-tajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoi-tukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

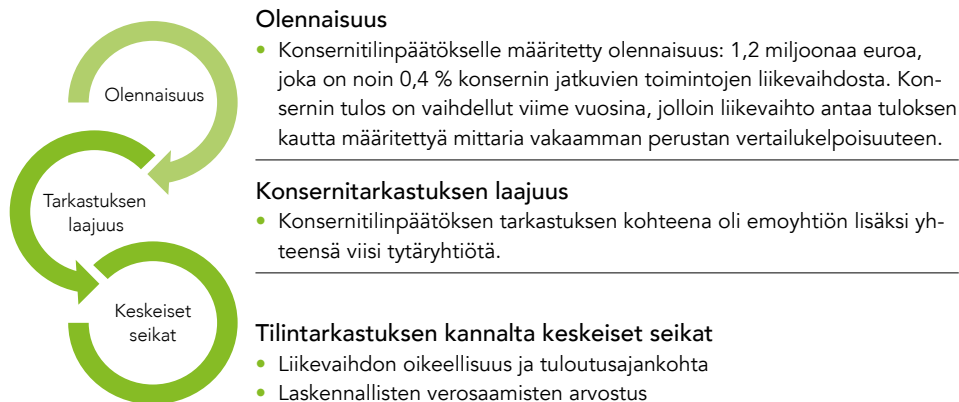
RIIPPUMATTOMUUS

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettis-ten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien sään-nösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1-kohdassa tarkoitet-tuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilin-päätöksen liitetiedossa 4.

TARKASTUKSEN YLEINEN LÄHESTYMISTAPA

YHTEENVETO

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

OLENNAISUUS

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyyttä. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa autoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus 1.200.000 € (edellinen vuosi 1.200.000 €)

Olennessuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde noin 0,4 % konsernin liikevaihdosta

Perustelut vertailukohteen valinnalle Konsernin tulos on vaihdellut ja ollut tappiollinen viime vuosina, jolloin liikevaihto antaa tuloksen kautta määritettyä mittaria vakaamman perustan vertailukelpoisuuteen. Liikevaihto on käsityksemme mukaan yksi tilinpäätöksen lukijoiden yleisesti käyttämä vertailukohta arvioidessaan konsernin suoriutumista.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN TARKASTUKSEN LAAJUUDEN MÄÄRITTÄMINEN

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon Apetit-konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit.

Konserni toimii pääosin Suomessa. Konsernitarkastuksen laajuus kattaa kotimaiset konserniyhtiöt. Ulkomaisiin tytäryrityksiin ei katsota liittyvän olennaisen virheen riskiä konsernitilinpäätöksen kannalta ja täten näiden osalta tarkastustoimenpiteet ovat rajoittuneet konsernitasolla tehtäviin analyttisiin ja valikoitujen tuloslaskelma ja tase-erien aineistotarkastustoimenpiteisiin.

Näiden toimenpiteiden perusteella olemme hankkineet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Liikevaihdon oikeellisuus ja tuloutusajankohta

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet, Konsernitilinpäätöksen liitetieto 2.

Konsernin liikevaihto koostuu pääosin pakasteiden, tuoretuotteiden, viljojen sekä öljykasvituotteiden myynneistä. Konsernin myynti tapahtuu kaikissa liiketoimintasegmenteissä yhtenä ajankohtana kun määräysvalta tuotteeseen siirtyy ostajalle. Liikevaihdon luonteesta johtuen, olemme keskittyneet kauden aikana kirjattuihin myyntitapahtumiin, ja etenkin siihen, vastaavatko myyntikirjaukset todellisia myyntitapahtumia.

Viljakaupan osalta keskityimme lisäksi suurten toimitusten tuloutuksen oikea-aikaisuuteen tilinpäätöshetkellä. Muiden konsernin liikevaihtovirtojen osalta tuloutusajankohta ei muodosta tilintarkastuksen kannalta merkittävää seikkaa toimintojen luonteen ja yksittäisten myyntitapahtumien suhteellisen pienen rahamääräisen arvon johdosta.

Tarkastustoimenpiteemme kattoi ymmärryksen saamisen konsernin myyntitoiminnon sisäisestä valvonnasta sekä liikevaihtokirjausten aineistotarkastuksen.

Osana liikevaihdon aineistotarkastusta:

- arvioimme myynnin tuloutukseen sovellettavien laskentaperiaatteiden asianmukaisuutta
- tarkastimme tilikauden aikana kirjattuja myyntitapahtumia keskeisten tulovirtojen osalta todentaaksemme, että myyntikirjaukset vastaavat todellisia myyntitapahtumia.
- testasimme tilikauden päätöksen lähetyillä kirjattujen myyntitapahtumien oikea-aikaisen tulouttamisen, painopistealueena suuret viljatoimitukset.

Testasimme valittujen liikevaihtoon kirjattujen muistiotositteiden perusteita.

Laskennallisten verosaamisten arvostus

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet, Konsernitilinpäätöksen liitetieto 10

Laskennalliset verosaamiset konsernin taseessa ovat yhteensä noin 5,0 miljoonaa euroa. Laskennalliset verosaamiset koostuvat pääosin vahvistetuista tai vahvistettavista verotuksellisista tappioista.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennallisen verosaamisen arvostus edellyttää johdon arvioita muun muassa toiminnan tulevaisuuden tuloksentelekyvyn osalta.

Laskennallisten verosaamisten arvostukseen liittyvän arvionvaraisuuden ja olennaisuuden perusteella olemme katsoneet laskennalliset verosaamiset tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi. Keskityimme erityisesti riskiin, että laskennalliset verosaamiset voisivat olla yliarvostettuja konsernin taseessa.

Konsernitilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisyden riskejä.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole sellaisia tilintarkastuksen kannalta keskeisiä seikkoja, joista olisi viestittävä kertomuksessamme.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisyden riskejä.

Tarkastustoimenpiteemme kattoi ymmärryksen saamisen laskennallisten verojen laskentaprosessista ja verosaamisten arvostukseen vaikuttavista tekijöistä.

Kohdensimme tarkastusta erityisesti seuraaviin asioihin:

- Tarkastimme yhtiön aikaisempien vuosien arvioiden ja ennusteiden luotettavuutta vertaamalla johdon aikaisempina vuosina tekemiä ennusteita toteumiin.
- Testasimme laskelmien matemaattista oikeellisuutta ja täsmäytimme tiedot soveltuvin osin johdon hyväksymiin suunnitelmiin ja muihin oletuksiin.
- Arvioimme ennusteissa käytettyjen keskeisten oletusten asianmukaisuutta. Keskityimme erityisesti tulevaisuuden tuloksenteon kannalta olennaisiin olettamiin, kuten liikevaihdon ja kulujen kehitykseen, sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämisaikaan.

TILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VELVOLLISUUDET

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSESSA

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonne. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämistä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

TILINTARKASTUSTOIMEKSIANTOA KOSKEVAT TIEDOT

PricewaterhouseCoopers Oy on ollut toinen Apetit Oyj:n yhtiökokouksen valitsemista tilintarkastajista yhtäjaksoisesti 26 vuotta alkaen 18.4.1994, jolloin tilintarkastajaksi valittiin yhtiössämme toimiva KHT-tilintarkastaja. Toinen tilintarkastaja on 18.4.1994 alkaen ollut yhtiössämme toimiva KHT-tilintarkastaja. KHT Pasi Karppinen on toiminut tilintarkastajana 25.3.2015 alkaen yhtäjaksoisesti viisi vuotta.

MUU INFORMAATIO

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 20.2.2020

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Tuomo Korte
KHT

Pasi Karppinen
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa käsitellyt Apetit Oyj:n vuoden 2019 tilinpäätöksen, joka sisältää myös konsernitilinpäätöksen sekä hallituksen toimintakertomuksen ja siihen liittyvän hallituksen ehdotuksen voittovarojen käyttämisestä sekä yhtiön tilintarkastajien antaman tilintarkastuskertomuksen, joiden johdosta sillä ei ole huomautettavaa.

Hallintoneuvosto puoltaa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käyttämisestä.

Hallintoneuvostosta ovat erovuorossa: Jaakko Halkilahti, Mika Leikkonen, Marja-Liisa Mikola-Luoto, Petri Rakkolainen ja Mauno Ylinen.

Säkylässä 24. päivänä helmikuuta 2020

Hallintoneuvoston puolesta

Harri Eela
puheenjohtaja

Asmo Ritala
sihteeri

TUNNUSLUVUT JA OMISTUS

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Liiketoiminnan laajuus ja kannattavuus

Milj. euroa	Jatkuvat toiminnot				Sisältää lopetetut toiminnot
	2019	2018	2017	2016	2015
Liikevaihto	296,9	259,9	311,8	310,0	379,1
Vienti Suomesta	134,4	77,7	101,0	69,4	74,7
Liiketulos	-4,8	0,5	1,1	0,8	-1,0
% liikevaihdosta	-1,6	0,2	0,4	0,3	-0,3
Tutkimus- ja tuotekehityskulut	1,3	1,3	1,9	0,8	0,8
% liikevaihdosta	0,4	0,4	0,6	0,4	0,2
Rahoitustuotot (+) /-kulut (-), netto	-0,7	-0,4	-0,5	-0,6	-1,5
Tulos ennen veroja	-6,4	-0,6	1,6	1,0	-3,5
% liikevaihdosta	-2,1	-0,2	0,5	0,3	-0,9
Tilikauden tulos	-5,4	-0,4	2,9	2,0	-4,6
% liikevaihdosta	-1,8	-0,2	0,9	0,7	-1,2
Jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	-5,4	-0,4	2,9	2,0	-4,3
Vähemmistölle	-	-	-	-	-0,3

Rahoitus ja taloudellinen asema

Milj. euroa	Konserni yhteensä				
	2019	2018	2017	2016	2015
Oman pääoman tuotto, %	-4,5	-7,0	2,5	1,7	-3,7
Sidotun pääoman tuotto, %	-3,6	-7,0	1,9	1,3	-1,5
Omavaraisuusaste, %	55,0	61,4	72,6	64,1	61,1
Nettovelkaantumisaste, %	35,9	21,5	-9,6	12,4	19,0
Pitkäaikaiset varat	64,4	67,6	74,7	83,6	79,1
Vaihto-omaisuus	66,4	80,9	45,8	65,3	74,8
Muut lyhytaikaiset varat	39,9	16,1	34,2	34,8	44,0
Oma pääoma	93,9	101,1	112,3	117,7	121,0
Jakokelpoiset varat	55,1	58,6	62,6	66,3	67,3
Korolliset velat	36,6	24,4	4,9	19,1	36,5
Korottomat velat	40,3	39,0	37,6	46,8	40,4
Taseen loppusumma	170,8	164,6	154,7	183,7	197,9
Muut tunnusluvut					
Milj. euroa	Jatkuvat toiminnot				Sisältää lopetetut toiminnot
	2019	2018	2017	2016	2015
Bruttoinvestoinnit ilman yritysostoja	11,5	6,1	5,2	7,7	9,1
% liikevaihdosta	3,9	2,3	1,7	2,5	2,4
Yritysosot ja muut osakeinvestoinnit	-	0,6	0,4	0,0	0,1
% liikevaihdosta	-	0,2	0,1	0,0	0,0
Henkilöstö keskimäärin	452	564	557	549	725

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

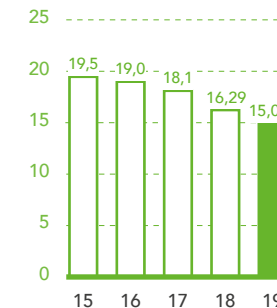
	Konserni yhteensä				
	2019	2018	2017	2016	2015
Tulos/osake, euroa	-0,71	-1,21	-0,10	0,19	-0,69
Osakekohtainen osinko, euroa	0,45 ¹⁾	0,40	0,70	0,70	0,70
Osinko tuloksesta, %	-	-	-	368,4	-
Efektiivinen osinkotuotto, %	5,7	4,4	5,0	5,4	5,5
P/E-luku	-	-	-	68,3	-
Oma pääoma/osake, euroa	15,09	16,29	18,10	19,00	19,53
Osakkeen kurssikehitys, euroa					
Tilikauden alin kurssi	7,66	8,86	12,91	11,64	12,61
Tilikauden ylin kurssi	9,84	15,25	14,58	14,50	16,80
Tilikauden keskimurssi	8,54	11,68	13,67	12,97	14,12
Tilikauden päätöskurssi	7,84	9,00	14,12	12,97	12,65
Osakkeiden vaihto					
Osakkeiden vaihto pörssissä, 1000 kpl	1 252	635	835	561	696
Osuus osakkeiden keskimääräisestä määrästä, %	20,0	10,0	13,0	8,9	11,0
Osakepääoma, milj. euroa	12,6	12,6	12,6	12,6	12,6
Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa	49,5	56,9	89,2	81,9	79,9
Osingonjako, milj.euroa	2,8 ¹⁾	2,5	4,3	4,3	4,3

	Konserni yhteensä				
	2019	2018	2017	2016	2015
Osakkeiden määrä, kpl					
Osakkeiden lukumäärä	6 317 576	6 317 576	6 317 576	6 317 576	6 317 576
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä	6 217 118	6 210 652	6 202 128	6 197 815	6 192 435
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	6 222 876	6 216 621	6 206 150	6 200 771	6 195 287
Omien osakkeiden määrä	94 700	100 955	111 426	116 805	122 289

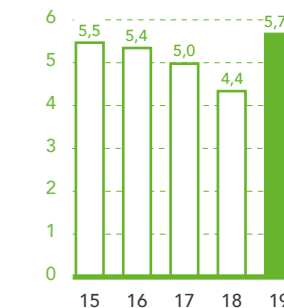
¹⁾ Hallituksen ehdotus

Tunnusluvut -liitetieto ei ole osa virallista tilinpäätösmateriaalia. Vuoden 2018 vertailulukuja on päivitetty jatkuvien ja lopetettujen toimintojen muutoksien johdosta.

Oma pääoma/osake 2015–2019, euroa

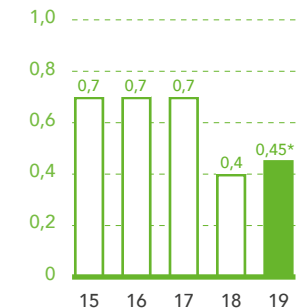

Efektiivinen osinkotuotto 2015–2019, %

*hallituksen ehdotus

Osinko/osake 2015–2019, euroa

*hallituksen ehdotus

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

$$\text{Osakekohtainen tulos (EUR)} = \frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo tilikauden aikana}}$$

$$\text{Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (EUR)} = \frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo tilikauden aikana, laimennusvaikutuksella huomioituna}}$$

VAIHTOEHTOSET TUNNUSLUVUT

ESMAN vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskevien ohjeiden (ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures) mukaan vaihtoehtoisena tunnuslukuna (APM) pidetään taloudellista tunnuslukua, joka kuvaa mennyttä tai tulevaa tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja ja joka on muu kuin sovellettavassa tilinpäätösnormistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku. Apetit käyttää ja julkaisee IFRS-tunnuslukujen lisäksi seuraavia vaihtoehtoisia tunnuslukuja:

$$\text{Operatiivinen käyttökate (EBITDA)} = \text{Operatiivinen liiketulos} - \text{poistot, arvonalennukset ja osakkuusyritystulokset}$$

$$\text{Operatiivinen liiketulos} = \text{Liiketulos} - \text{uudelleenjärjestelykulut, merkittävät liikearvojen tai muiden tase-erien alaskirjaukset tai palautukset, operatiivisiin segmentteihin liittymättömät osakkuusyritystulokset tai muut poikkeavat ja olennaiset erät.}$$

$$\text{Oman pääoman tuotto, \% (ROE)} = \frac{\text{Voitto / tappio}}{\text{Oma pääoma yhteensä, keskimäärin}} \times 100$$

$$\text{Sidotun pääoman tuotto, \% (ROCE)} = \frac{\text{Liikevoitto + osuus osakkuusyritysten tuloksista}}{\text{Sidottu oma pääoma, keskimäärin tilinpäätösarvoin}} \times 100$$

$$\text{Operatiivinen sidotun pääoman tuotto, \% (Roce)} = \frac{\text{Operatiivinen liikevoitto + osuus osakkuusyritysten tuloksista}}{\text{Sidottu oma pääoma, keskimäärin kvartaaleittain}} \times 100$$

$$\text{Sidottu pääoma} = \text{Aineettomat hyödykkeet + aineelliset hyödykkeet + osuudet osakkuusyhtiöissä + myyntisaamiset + vaihto-omaisuus + ostovelat}$$

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$$

$$\text{Nettovelkaantumisaste, \%} = \frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Korolliset nettovelat} = \text{Korolliset velat – rahavarat, pankkisaamiset ja muut likvidit sijoitukset}$$

$$\text{Osakekohtainen osinko} = \frac{\text{Tilikauden osingonjako}}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$

$$\text{Osinko tuloksesta, \%} = \frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$$

$$\text{Efektiivinen osinkotuotto, \%} = \frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden päätöskurssi}} \times 100$$

$$\text{P/E-luku} = \frac{\text{Tilikauden päätöskurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$$

$$\text{Oma pääoma/osake} = \frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden laimentamaton ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$

$$\text{Osakekannan markkina-arvo} = \text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä} \times \text{tilikauden päätöskurssi}$$

Tunnuslukujen laskentakaavat -liitetieto ei ole osa virallista tilinpäätösateriaalia.

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 3.2.2020

	Osake- määrä	%	Äänimäärä	%
Valion Eläkekassa	520 108	8,2	520 108	8,8
Jussi Capital Oy	400 864	6,3	400 864	6,8
Eela Esko	392 392	6,2	392 392	6,6
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	347 860	5,5	347 860	5,9
EM Group Oy	141 747	2,2	141 747	2,4
Nordea Bank ABP	132 539	2,1	132 539	2,2
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK Ry	125 485	2,0	125 485	2,1
Skandinaviska Enskilda Banken AB, Helsingin sivukonttori	91 245	1,4	91 245	1,5
Säkylän kunta	65 822	1,0	65 822	1,1
Laakkonen Mikko	63 283	1,0	63 283	1,1
10 suurinta yhteensä	2 281 345	36,1	2 281 345	38,5
Hallintarekisteröidyt osakkeet	276 061	4,4	276 061	4,7
Muut osakkeenomistajat	3 665 470	58,0	3 365 165	56,8
Ulkopuolisten omistuksessa	6 222 876	98,5	5 922 571	100,0
Omassa omistuksessa	94 700	1,5		
Yhteensä	6 317 576	100,0		

Osakkeiden omistuksen jakautuminen omistajaryhmittäin 3.2.2020

	Osuus osakkaista, %	Osuus osakkeista, %
Yritykset yhteensä	2,8	18,4
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset yhteensä	0,1	5,9
Julkisyhteisöt yhteensä	0,3	10,9
Kotitaloudet yhteensä	95,7	55,3
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt yhteensä	0,9	5,0
Ulkomaat yhteensä	0,2	0,1
Hallintarekisteri		4,4
Yhteensä		100,0

Osakkeiden omistuksen jakautuminen suuruusluokittain 3.2.2020

Osakkeita	Osakkaiden lukumäärä, kp	Osuus osakkeista %	Osakkeita yhteensä kpl	Osuus osakkeista %	
1	100	5 851	51,3	240 648	3,8
101	500	4 048	35,5	983 686	15,6
501	1 000	882	7,7	659 296	10,4
1 001	5 000	533	4,7	1 055 756	16,7
5 001	10 000	49	0,4	322 704	5,1
10 001	50 000	31	0,3	565 527	9,0
50 001	100 000	6	0,1	428 964	6,8
100 001	500 000	6	0,1	1 540 887	24,4
500 001		1	0,0	520 108	8,2
Yhteensä	11 407	100,0	6 317 576	100,0	

- Yritykset yhteensä 2,8 %
- Rahoitus- ja vakuutuslaitokset yhteensä 0,1 %
- Julkisyhteisöt yhteensä 0,3 %
- Kotitaloudet 95,7 %
- Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt yhteensä 0,9 %
- Ulkomaat yhteensä 0,2 %

- Yritykset yhteensä 18,4 %
- Rahoitus- ja vakuutuslaitokset yhteensä 5,9 %
- Julkisyhteisöt yhteensä 10,9 %
- Kotitaloudet 55,3 %
- Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt yhteensä 5,0 %
- Ulkomaat yhteensä 0,1 %
- Hallintarekisteri 4,4 %

SELVITYS APETIT OYJ:N HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ 2019

Tämä selvitys Apetit Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n pörssiyhtiöiden Hallinnointikoodin 2020 mukaisesti. Apetit Oyj:n hallitus on käsitellyt selvityksen ja se annetaan hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Yhtiön tilintarkastajat ovat tarkastaneet, että selvitys on annettu ja että sen sisältämä kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa.

Apetit Oyj noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaa, 1.1.2020 voimaan tullutta Suomen pörssiyhtiöiden Hallinnointikoodia (Corporate Governance 2020).

Yhtiö poikkeaa koodin hallituksen valintaa koskevasta suosituksesta 5. Hallinnointikoodin suosituksen 5 mukaan yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Apetit Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallintoneuvosto valitsee nimitysvaliokunnan valmistelemana hallituksen jäsenet ja päättää heille maksettavista palkkioista. Suosituksesta poikkeavaan käytäntöön on päädytty, koska hallintoneuvostolla yhtiön hallitusta valvovana elimenä on parhaat edellytykset arvioida hallituksen kokoonpanoa ja hallituksen jäseniltä edellytettäviä ominaisuuksia.

Hallinnointikoodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internet-sivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

Hallitus

1. HALLITUKSEN VALINTAMENETTELY YHTIÖJÄRJESTYKSEN MUKAAN

Apetit Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallintoneuvosto päättää nimitysvaliokunnan valmistelemana hallituksen jäsenten lukumäärästä ja heille maksettavista palkkioista sekä valitsee hallituksen jäsenet.

Apetit Oyj:n hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä. Yhtiöjärjestyksessä ei ole rajoitettu hallituksen jäsenten toimikausien lukumäärää eikä muullakaan tavalla rajoitettu hallintoneuvoston päätösvaltaa hallituksen jäsenten valinnassa.

2. HALLITUKSEN KOKOONPANO

Jäsenet

Apetit Oyj:n hallitukseen kuului viisi hallintoneuvoston 16.4.2018 valitsemaa jäsentä. Hallituksen 1.1.-8.4.2019 muodostivat Lasse Aho, Annikka Hurme, Esa Härmälä, Seppo Laine ja Niko Simula.

Apetit Oyj:n hallintoneuvosto päätti 8.4.2019 pitämässään kokouksessa valita Apetit Oyj:n hallitukseen viisi jäsentä. Hallituksen jäseniksi valittiin Lasse Aho, Annikka Hurme, Seppo Laine, Simo Palokangas ja Niko Simula. Apetit Oyj:n hallintoneuvosto nimitti hallituksen puheenjohtajaksi Simo Palokankaan.

Henkilötiedot jäsenistä

Simo Palokangas, s. 1944, Vuorineuvos, agronomi, MMT h.c.
Hallituksen puheenjohtaja 8.4.2019 alkaen
Osakeomistus 31.12.2019: 12 005 osaketta

Lasse Aho, s. 1958, YTM
Päätoimi: Olvi Oyj, Toimitusjohtaja
Hallituksen jäsen vuodesta 2015
Osakeomistus 31.12.2019: 6 824 osaketta

Annikka Hurme, s. 1964, ETM
Päätoimi: Valio Oy, toimitusjohtaja
Hallituksen jäsen vuodesta 2017
Osakeomistus 31.12.2019: 2 379 osaketta

Seppo Laine, s. 1953, Yrittäjäneuvos, KHT-tilintarkastaja
Päätoimi: Hallitusammattilainen
Hallituksen jäsen vuodesta 2016
Osakeomistus 31.12.2019: 4 616 osaketta

Niko Simula, s. 1966, varatuomari
Päätoimi: maanviljelijä
Hallituksen jäsen vuodesta 2015
Osakeomistus 31.12.2019: 3 919 osaketta

Riippumattomuusarviointi

Yhtiön hallitus on suorittanut hallinnointikoodin suosituksen 10 mukaisesti hallituksen jäsenten riippumattomuusarvioinnin suhteessa yhtiöön ja suhteessa merkittävään osakkeenomistajaan.

Arvioinnin perusteella kaikki hallituksen jäsenet ovat yhtiöstä ja hallinnointikoodin suosituksessa tarkoitettua merkittävästä osakkeenomistajasta riippumattomia.

3. KUVAAUS HALLITUKSEN TOIMINNASTA

Hallituksen työjärjestyksen keskeinen sisältö

Hallituksen työjärjestyksessä kuvataan hallituksen ja hallituksen puheenjohtajan tehtäviä, hallituksen toiminnan suunnittelua ja arviointia, hallituksen valiokuntien ja tilapäisten työryhmien asettamista sekä hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan kululaskujen hyväksymiskäytäntöjä.

Hallituksen tehtävät

Hallituksen yleisenä tehtävänä on suunnata yhtiön toiminta niin, että se tuottaa pitkällä aikavälillä mahdollisimman suuren lisäarvon siihen sijoitetulle pääomalle, ottaen samalla huomioon eri sidosryhmien odotukset. Hallitus seuraa myös jatkuvasti omistajien hallitukselle asettamia vaatimuksia sekä omistajaohjauksen yleistä kehitystä.

Tehtäviensä toteuttamiseksi hallitus:

- käsittelee yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annettavan selvityksen
- nimittää ja vapauttaa tehtävästään toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen, määrää heidän tehtävistään sekä päättää heidän toimiehdostaan ja kannustusjärjestelmistään
- asettaa vuosittain toimitusjohtajalle henkilökohtaiset tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista
- kokoontuu vähintään kerran vuodessa ilman toimivan johdon läsnäoloa
- pitää vähintään kerran vuodessa yhteisen kokouksen tilintarkastajien kanssa.
- antaa tarkastusvaliokunnan valmisteleman tilintarkastajien valintaa koskevan päätösehdotuksen yhtiökokoukselle
- arvioi kerran vuodessa omaa toimintaansa
- vahvistaa itselleen työjärjestyksen, joka tarkistetaan vuosittain.
- käsittelee muut asiat, jotka hallituksen puheenjohtaja tai toimitusjohtaja ovat esittäneet otettavaksi kokouksen esityslistalle. Myös hallituksen jäsenillä on oikeus saattaa haluamansa asia hallituksen käsiteltäväksi ilmoittamalla siitä puheenjohtajalle

Toimitusjohtajan esityksestä hallitus:

- vahvistaa yhtiön eettiset arvot ja toimintatavat ja seuraa niiden toteutumista
- vahvistaa yhtiön perusstrategian ja seuraa jatkuvasti sen ajan-kohtaisuutta
- määrittelee yhtiön osinkopolitiikan
- hyväksyy strategian pohjalta vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin sekä valvoo niiden toteutumista
- hyväksyy vuosittaisen investointien kokonaismäärän ja sen jakautumisen liiketoiminta-alueittain sekä päättää suurista ja strategisesti tärkeistä investoinneista, yrityskaupoista ja divestoinneista

- vahvistaa yhtiön sisäisen valvonnan toimintaohjeet, joiden ajantasaisuus varmistetaan vuosittain ja seuraa sisäisen valvonnan tehokkuutta
- vahvistaa yhtiön riskienhallintapolitiikan ja -periaatteet sekä vuosittain vahvistettavat riskilimiitit ja seuraa riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta
- käy vuosineljänneksittäin läpi yhtiön toimintaan liittyvät keskeiset riskit ja niiden hallinnan
- hyväksyy tarkastusvaliokunnan käsittelemät osavuositarkastukset, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen
- vahvistaa konsernin organisaatiorakenteen
- tekee tarvittaessa esityksiä yhtiökokoukselle johdon ja henkilöstön palkkiojärjestelmistä
- seuraa vuosittain johdon seuraajakysymyksiä ja tekee niistä tarvittavat johtopäätökset
- vahvistaa toimitusjohtajan päätökset toimitusjohtajan välittömien alaisten valinnasta, heidän tehtävistään sekä työehdoistaan ja kannustusjärjestelmistään sekä
- seuraa yhtiön työskentelyilmapiiriä ja henkilöstön selviämistä tehtävistään

Hallituksen toiminnan suunnittelu ja arviointi

Hallitus laatii itselleen vuosittain toimintasuunnitelman. Suunnitelmaan sisältyy kokousaikataulu ja kussakin kokouksessa käsiteltävät tärkeimmät asiat.

Hallituksen suorituskykyä arvioidaan vuosittain hallituksen itsensä toimesta ja arvioinnin tulokset annetaan tiedoksi hallintoneuvostolle. Arvioinnin tulokset otetaan huomioon valmisteltaessa ehdotusta uuden hallituksen kokoonpanoksi.

Hallituksen kokoontuminen vuonna 2019

Apetit Oyj:n hallitus kokoontui 13 kertaa vuonna 2019. Jäsenten osallistumisprosentit kokouksiin ovat:

Simo Palokangas	100 %
Lasse Aho	92 %
Annikka Hurme.....	85 %
Seppo Laine	100 %
Niko Simula	100 %
Esa Härmälä	100 %

Hallituksen tarkastusvaliokunta

Hallitus on valinnut keskuudestaan tarkastusvaliokunnan. Valiokunnan puheenjohtajana toimii Seppo Laine sekä jäsenenä Lasse Aho ja Niko Simula. Vuonna 2019 valiokunta kokoontui neljä kertaa. Kaikki jäsenet osallistuivat kokoukseen.

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on

- käsitellä tilinpäätös ja konsernitiilinpäätös sekä tilinpäätöstiedote ja tarkastaa ne Yhtiön johdon kanssa ennen niiden hallituskäsittelyä, sekä seurata ja valvoa konsernin tilinpäätös- ja taloudellisen raportoinnin prosessia,
- käsitellä Yhtiön hallituksen toimintakertomus sekä Yhtiön selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ennen niiden hallituskäsittelyä, sekä arvioida niiden yhdenmukaisuutta tilinpäätöksen kanssa,
- perehtyä sovellettaviin tilinpäätösperiaatteisiin ja laadinnassa käytettyihin johdon arvioihin ja tilintarkastajan tarkastushavaintoihin, tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa tapahtuviin muutoksiin sekä niiden vaikutuksiin Yhtiön tilinpäätökseen ja konsernitiilinpäätökseen ja konsernin taloudelliseen raportointiin,
- valmistella hallituksen päätökset merkittävistä muutoksista Yhtiön kirjanpitoperiaatteissa tai konsernin varojen arvostuksessa,

- seurata Yhtiön ja konsernin taloudellisen tilanteen kehittymistä ja arvioida toimivan johdon kanssa Yhtiöstä ja konsernista annettavaa taloudellista informaatiota,
- perehtyä Yhtiön ja konsernin tilikauden tilintarkastussuunnitelmaan ja keskustella tarkastuksen aikana mahdollisesti esiin tulleista ongelmista,
- seurata ja arvioida tilintarkastustyön suorittamista, palkkiotasoja, tilintarkastusyhteisön resursseja sekä tilintarkastusyhteisöjen Yhtiölle antamia neuvontapalveluja ja niistä maksettavia palkkioita,
- arvioida tilintarkastajien riippumattomuutta ja mahdollisia eturistiriitoja,
- valmistella Yhtiön hallitukselle esitys yhtiökokoukselle tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista käsitellä ja esittää Yhtiön hallitukselle hyväksyttäväksi sisäisen tarkastuksen vuosittainen tarkastussuunnitelma ja valvoa, että se kattaa olennaiset riskialueet ja että yhteistyö tilintarkastajien kanssa on asianmukaisesti järjestetty,
- valvoa sisäisen tarkastuksen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaa ja tehokkuutta, perehtyä toimintojen organisointiin ja prosesseihin ja varmistaa, että kyseisillä toiminnoilla on käytössään tarvittavat resurssit,
- käsitellä kaikki sisäisen tarkastuksen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan laatimat keskeiset raportit,
- arvioida lakien ja määräysten noudattamista ja huolehtia siihen liittyvästä prosessista ja
- valvoa Yhtiön ja konsernin hallinnointiohjeen noudattamista.
- tarkastusvaliokunta voi käsitellä myös muita Yhtiön hallituksen sille osoittamia asioita ja tehtäviä.

Hallintoneuvosto

1. KOKOONPANO JA TOIMIKAUSI

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 15 ja enintään 18 yhtiökokouksessa valittua jäsentä. Tämän lisäksi

hallintoneuvostoon kuuluu kerrallaan enintään neljä henkilöstön keskuudestaan nimeämää jäsentä sekä näiden henkilökohtaiset varamiehet. Jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan kolmannen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

2. TEHTÄVÄT

Hallintoneuvosto valitsee nimitysvaliokunnan valmistelemana yhtiön hallituksen jäsenet, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä päättää heille maksettavista palkkioista.

Hallintoneuvoston tehtävänä on myös hallinnon valvonta ja ohjeiden antaminen hallitukselle, lausunnon antaminen tilinpäätöksestä, hallituksen toimintakertomuksesta ja tilintarkastuskertomuksesta sekä muut osakeyhtiölain mukaan hallintoneuvostolle kuuluvat tehtävät.

3. HALLINTONEUVOSTON KOKOONPANO JA HENKILÖTIEDOT HALLINTONEUVOSTON JÄSENIÄ

Hallintoneuvostoon kuului 28.3.2019 saakka 18 yhtiökokouksessa valittua jäsentä. Varsinainen yhtiökokous 28.3.2019 päätti valita hallintoneuvostoon 18 jäsentä.

Henkilötiedot jäsenistä:

Harri Eela, s. 1960, puuteollisuusteknikko, myyntijohtaja
Hallintoneuvoston puheenjohtaja vuodesta 2014
Jäsen vuodesta 2012

Marja-Liisa Mikola-Luoto, s. 1971, MMM, agronomi, maanviljelijä
Hallintoneuvoston varapuheenjohtaja vuodesta 2011
Jäsen vuodesta 2005

Jaakko Halkilahti, s. 1967, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2011

Jussi Hantula, s. 1955, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 1995

Juha Hämäläinen, s. 1971, maatalousyrittäjä, agrologi
Jäsen vuodesta 2018

Laura Hämäläinen, s. 1975, MMM, agronomi, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2009

Aki Kaivola, s. 1960, MMM, agronomi, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2015

Risto Korpela, s. 1949, ekonomi, toimitusjohtaja
Jäsen vuodesta 2007

Jonas Laxåback, s. 1973, MMM, agronomi, toiminnanjohtaja
Jäsen vuodesta 2013

Mika Leikkonen, s. 1963, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2008

Jari Nevavuori, s. 1966, agronomi, kehityspäällikkö, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2012

Pekka Perälä, s. 1961, HTM, toimitusjohtaja
Jäsen vuodesta 2016

Markku Pärssinen, s. 1957, agronomi, toiminnanjohtaja
Jäsen vuodesta 2012

Petri Rakkolainen, s. 1966, insinööri, toimitusjohtaja, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2014

Timo Ruippo, s. 1968, maanviljelysteknikko, maanviljelijä
Jäsen vuodesta 2013

Veli-Pekka Suni, s. 1964, maanviljelijä, agrologi
Jäsen vuodesta 2016

Johanna Takanen, s. 1973, BBA, toimitusjohtaja
Jäsen vuodesta 2015

Mauno Ylinen, s. 1965, agronomi
Jäsen vuodesta 2005

Henkilöstön nimeämät jäsenet:

Jari Heiskanen, s. 1979, luottamusmies, 30.9.2019 saakka
Jäsen vuodesta 2015
Varajäsen Antti Paukkuri 30.9.2019 saakka

Päivi Hakasuo, s. 1971
Jäsen vuodesta 2018
Varajäsen Timo Hurme

Marika Palmén, s. 1977
Jäsen vuodesta 2015
Varajäsen Mari Saarinen 30.9.2019 saakka

Miika Karilainen, s. 1982
Jäsen vuodesta 2018
Varajäsen Kirsi Roos

4. HALLINTONEUVOSTON KOKOONTUMINEN VUONNA 2019

Hallintoneuvosto kokoontui neljä kertaa vuonna 2019. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 76 %.

Hallintoneuvoston nimitysvaliokunta

1. KOKOONPANO JA TEHTÄVÄT

Hallintoneuvoston hallituksen henkilövalintoja valmistelevaan nimitysvaliokuntaan kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan kaksi varsinaisen yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä, hallintoneuvoston puheenjohtaja, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja. Nimitysvaliokunnan puheenjohtajana toimii

hallintoneuvoston puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan hallintoneuvoston varapuheenjohtaja.

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella hallintoneuvostolle tehtävä suositus hallituksen jäsenten lukumäärästä, jäsenistä, puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta sekä heille maksettavista palkkioista. Lisäksi valiokunnan tehtäviin kuuluu tarvittaessa kartoittaa hallituksen jäsenten seuraajaehdokkaita. Valiokunta tiedustelee merkittävän äänivallan omaavien osakkeenomistajien mielipidettä hallintoneuvostolle tehtävään suositukseen.

2. TOIMINTA

Vuonna 2019 nimitysvaliokunta kokoontui viisi kertaa käsittelemään nimitysvaliokunnan tehtäviin kuuluvia asioita. Valiokunnan jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 88 %.

3. HENKILÖTIEDOT NIMITYSVALIOKUNNAN JÄSENISTÄ

Puheenjohtaja Harri Eela, s.1960, puuteollisuusteknikko
Cursor Oy, myyntijohtaja
Apetit Oyj:n hallintoneuvoston puheenjohtaja

Heikki Laurinen, s. 1967, MMM
Talousjohtaja MTK

Tero Maaranen, s. 1970, KTM
Talous- ja rahoitusjohtaja EM Group Oy

Marja-Liisa Mikola-Luoto, s. 1971, MMM,
agronomi, maanviljelijä.
Apetit Oyj:n hallintoneuvoston varapuheenjohtaja

Simo Palokangas, s. 1944, Vuorineuvos, agronomi. MMT s.c.
Apetit Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 8.4.2019 alkaen.

Toimitusjohtaja

TOIMITUSJOHTAJA

Toimitusjohtaja 31.8.2019 saakka
Juha Vanhainen, s. 1961, Diplomi-insinööri.
Osakeomistus 31.12.2019: 20 067 osaketta

Toimitusjohtaja 1.9.2019 alkaen
Esa Mäki, s. 1966, maatalous- ja metsätieteiden maisteri
Osakeomistus 31.12.2019: 124 osaketta

Toimitusjohtajan tehtävät

Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa yhtiön toimintaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti sekä informoida hallitusta yhtiön liiketoiminnan ja taloudellisen tilanteen kehityksestä.

Toimitusjohtaja vastaa lisäksi yhtiön juoksevan hallinnon järjestämisestä ja yhtiön kirjanpidonlainmukaisuudesta sekä siitä, että yhtiön varainhoito on järjestetty luotettavasti.

Johtoryhmä

Konsernissa on johtoryhmä, jonka puheenjohtajana on Apetit Oyj:n toimitusjohtaja ja jäsenenä

Johanna Heikkilä, s. 1962, KTM
Henkilöstöjohtaja
Osakeomistus 31.12.2019: 350 osaketta

Tero Heikkinen, s. 1974, KTM
Johtaja, viljakauppa ja öljykasvituotteet
Osakeomistus 31.12.2019: 0 osaketta

Ari Kulmala, s. 1967, MBA, tuotantoinsinööri
Tuotantojohtaja
Osakeomistus 31.12.2019: 0 osaketta

Timo Partola, s. 1972, KTM
Kaupallinen johtaja
Osakeomistus 31.12.2019: 0 osaketta

Asmo Ritala, s. 1958, OTK
Lakimies
Osakeomistus 31.12.2019: 0 osaketta

Sanna Väisänen, s. 1977, filosofian maisteri
Viestintä- ja vastuullisuusjohtaja
Osakeomistus 31.12.2019: 0 osaketta

Max Portnoj, s.1980, kauppatieteiden maisteri
vt. talousjohtaja
Osakeomistus: - (31.12.2019)

Johtoryhmällä ei ole lakiin tai yhtiöjärjestykseen perustuvaa toimivaltaa. Johtoryhmä on Apetit Oyj:n toimitusjohtajan asettama neuvoa-antava elin, jonka tehtävänä on konsernilaajuisten kehityshankkeiden sekä konsernitasoisten periaatteiden ja menettelytapojen käsittely tarvittaessa. Johtoryhmän jäsenten valinnasta päättää toimitusjohtaja.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteet

1. SISÄISEN VALVONNAN TOIMINTAPERIAATTEET

Apetit Oyj:n hallitus vahvistaa Apetit-konsernin sisäistä valvontaa koskevat toimintaperiaatteet ja arvioi vähintään kerran vuodessa sisäisen valvonnan tilan.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimintatapoja, järjestelmiä ja menetelmiä, joiden avulla yhtiön johto pyrkii varmistamaan tehokkaan, taloudellisen ja luotettavan toiminnan. Sisäinen valvonta käsittää taloudellisen ja muun valvonnan. Sisäistä valvontaa toteuttavat Apetitilla yrityksen johto sekä koko muu henkilökunta.

Riskienhallinnalla osana sisäistä valvontaa tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, rajoittamista ja valvontaa.

2. YHTIÖIDEN HALLITUSTEN ROOLI SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESSÄ

Apetit Oyj:n hallitus vastaa riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä Apetit-konsernissa.

Osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä yhtiön hallitus seuraa säännöllisesti konsernin ja sen liiketoimintayksiköiden tulosta ja toimintaan liittyviä riskejä ja päättää raportoinnista, menettelytavoista ja laadullisista ja määrällisistä mittareista, joilla toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan. Konsernin hallitus vahvistaa konsernin riskipolitiikan ja riskienhallintaperiaatteet sekä merkittävimmät riskilimitit.

Konserniyhtiöiden omistajaohjauksen varmistamiseksi ja sisäisen valvonnan toimivuuden seuraamiseksi merkittävien konserniyhtiöiden hallitukseen kuuluu yksi tai useampi konsernin johtoryhmään kuuluva jäsen. Konsernitason riskienhallinta ja taloudellinen raportointi hoidetaan keskitetysti liiketoiminnasta riippumattomana osana konsernihallinnossa. Konserniyhtiöiden hallituksilla on vastuu asianomaisen yhtiön sisäiseen valvontaan liittyvistä ylimmän johdon tehtävistä. Konserniyhtiöiden toimiva johto vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuksesta päätettyjen periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti sekä raportoi yhtiön liiketoiminnasta, riskienkantokyvystä ja riskitilanteesta konsernin johtamisjärjestelmän mukaisesti.

3. SISÄISEN VALVONNAN TOTEUTTAMINEN APETIT OYJ:SSÄ JA KONSERNIYHTIÖISSÄ

Apetit Oyj:ssä ja konserniyhtiöissä noudatettavan sisäisen valvonnan keskeisiä periaatteita ovat:

Organisaatio ja tehtävien jako

Sisäisen valvonnan perustana on toimintokohtainen linjaorganisaatio, joka tarvittaessa jakaantuu osastoihin, yksiköihin ja työryhmiin. Organisaatioyksiköille on määritelty yhtiön toiminnan edellyttämät tehtävät ja vastuualueet. Toimivan johdon eli liiketoimintojen ja liiketoiminta-alueiden johtajien tehtävä on asettaa hallituksen hyväksymän liiketoimintasuunnitelman mukaiset määrälliset ja laadulliset tavoitteet liiketoiminnan osa-alueita varten. Organisaation puitteissa toimiville yksiköille, elimille ja henkilöille on erikseen määritetty toimenkuviissa päätöksenteko-, toiminta- ja käyttövaltuudet sekä raportointivelvollisuus esimiehelle tai muutoin ylemmälle organisaatiotasolle. Toimivan johdon tehtävänä on huolehtia, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja johdon on luotava alaisille edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen.

Päätöksenteko ja valvontatoimet

Merkittävät sitoumukset tai muutoin riskipitoisiksi katsottavat toimet hyväksytään konsernin hallituksessa. Liiketoimintajohto vastaa päätösehdotusten valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta. Tehtyjen päätösten toimeenpanosta raportoidaan Management-raportoinnin yhteydessä.

Liiketoimintaa ja sen prosesseja ohjataan toimintaohjeilla ja -kuvauksilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan toimintaketjuihin ja prosesseihin sisällytetyissä päivittäisissä varmistuksissa.

Riskienhallinta

Apetit Oyj:n ja konserniyhtiöiden sisäiset ja ulkoiset riskit, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamiseen, tunnistetaan, arvioidaan säännöllisesti ja raportoidaan konsernin hallitukselle neljännesvuosittain. Riskejä rajoitetaan ja rajoitteita valvotaan.

Konsernihallinnon riskienhallintatoiminto valvoo, mittaa ja raportoi riskeistä sekä ylläpitää, kehittää ja valmistelee riskienhallinnan periaatteita yhtiön hallituksen vahvistettavaksi ja laatii menetelmiä käytettäväksi riskien arvioimisessa ja mittaamisessa. Roolit ja vastuut on määritelty konsernin hallituksen vahvistamassa Apetitin riskienhallintapolitiikassa ja riskienhallintaperiaatteissa.

Tietojärjestelmät

Liike- ja muun toiminnan perustana ovat toiminnan edellyttämät laskenta-, informaatio- ja toimintaa ohjaavat tietotekniset järjestelmät. Emoyhtiöllä ja konserniyhtiöllä on nykyisten arvioitujen tarpeiden mukainen tietotekniikkastrategia sekä riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt tietojärjestelmät. Tietohallinto turvaa yhtiön tietoresurssien hyväksikäytön toiminnan suunnittelussa, johtamisessa, toteuttamisessa ja valvonnassa.

Vastuu sisäisen valvonnan toimivuudesta

Toimivalla johdolla on ensisijainen vastuu huolehtia sisäisen valvonnan käytännön toimenpiteiden toteutumisesta. Johdon on jatkuvasti seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin kehittämistoimiin havaitessaan ohjeiden tai päätösten vastaisia tai muuten tehotonta tai epätarkoituksenmukaista toimintaa. Avoimessa ja toimivassa organisaatiossa myös koko henkilökunnalla on vastuu paitsi omien tehtäviensä asianmukaisesta hoitamisesta myös toiminnan sujuvuudesta muun organisaation kanssa.

4. RAPORTOINTI JA OHJAUSJÄRJESTELMÄT

Sisäistä valvontaa tukee asianmukainen raportointi, jolla seurataan toimintaa, toiminnan tulosta ja toimintaan sisältyviä riskejä. Liiketoiminnan tavoitteiden toteutumista ja konsernin taloudellista kehitystä seurataan koko konsernin kattavan ohjausjärjestelmän avulla. Laskentaperiaatteet, kontrollit ja vastuut on kuvattu Apetit-konsernin laskentamanuaalissa. Kuukausi-, puolivuosi- katsaus- ja vuositilinpäätösraportoinnista sekä ensimmäisen ja

kolmanen vuosineljänneksen liiketoimintakatsauksista on laadittu kirjalliset raportointiohjeet ja -aikataulut. Yhtiön taloushallinto seuraa jatkuvasti liiketoimintayksiköiden raportointia sekä kehittää ja ohjeistaa raportoinnin sisältöä ottaen huomioon sisäisen valvonnan tarpeet. Konserni laatii julkistettavan taloudellisen informaation noudattaen kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS). Puolivuosi- ja vuosikatsauksen, liiketoimintakatsaukset ja vuositilinpäätöksen käsittelee ja hyväksyy konsernin hallitus.

Liiketoimintayksiköt päivittävät vuosittain pidemmän aikavälin taloudelliset ennusteet. Näiden strategialukujen pohjalta laaditaan vuosibudjetit. Konsernin hallitus arvioi ja hyväksyy liiketoimintayksiköiden vuosibudjetit. Tämän lisäksi liiketoimintayksiköt päivittävät vähintään neljännesvuosittain tulos- ja tase-ennusteet.

Kuukausittainen raportointi ja sen yhteydessä tehtävä analysointi budjetteihin ja ennusteisiin on keskeinen osa Apetitin ohjausjärjestelmää ja sisäistä valvontaa. Kuukausittain liiketoimintayksiköiden tietojärjestelmistä kootaan taloudelliset luvut konsernin yhtenäiseen laskentajärjestelmään.

Toteumatiedot ja ajantasaiset ennusteet käydään kuukausittain läpi konsernitasolla. Ohjausjärjestelmä sisältää toteutuneet tulos- ja tasetiedot, tunnusluvut ja liiketoimintavastuussa olevien johtajien kirjallisen raportin kuukauden tulokseen vaikuttaneista tekijöistä, lähiajan toimenpidesuunnitelmista ja arvion kuluvan vuosineljänneksen ja koko vuoden liiketuloksesta sisältäen best case-, todennäköinen ja worst case-arvot.

Konsernin toimitusjohtaja ja johtoryhmä jäsenet saavat raportit käyttöönsä ja konsernin hallitus konserniyhteenvedon ja tiivistelmät yksikkökohtaisista tiedoista.

Liiketoimintayksikköjen johtoryhmät käyvät vähintään kuukausittain omat taloudelliset toteumatiedot verrattuna budjetteihin ja ennusteisiin, liiketoiminnan johtamisessa käytettyjen yksikkökohtaisten seurantamittareiden toteumat verrattuna ennusteisiin ja tavoitteisiin sekä syyt merkittäviin poikkeamiin. Lisäksi liiketoimintayksiköiden taloudellisia toteumatietoja, ennusteita ja liiketaloudellista tilaa käydään läpi liiketoimintakatsauspala-

vereissa, joihin osallistuu konsernin johtoa ja liiketoimintayksikön vastuuhenkilöitä agendaan sopivalla kokoonpanolla. Yhtä liiketoimintayksikköä kohden liiketoimintakatsauspalavereita on kerran kuukaudessa tai harvemmin.

5. SISÄINEN TARKASTUS

Sisäinen tarkastus toimii objektiivisesti ja riippumattomasti hallituksen, toimitusjohtajan ja muun konsernihallinnon tukena sisäisen valvonnan tason arvioimiseksi ja kehittämisen varmistamiseksi konsernin eri yksiköissä tuottamalla riskienhallinta- ja valvontaprosessin riippumatonta ja objektiivista arviointi- sekä neuvonantopalvelua organisaatiossa.

Sisäistä tarkastusta ohjaa konsernin talousjohtaja konsernin hallituksen hyväksymän vuosisuunnitelman perusteella. Sisäinen tarkastus toteutetaan ostopalveluna. Vuonna 2019 ei suoritettu sisäisen tarkastukseen liittyviä toimeksiantoja.

PALKITSEMINEN, SISÄPIIRIASIAT

Palkitseminen

HALLINTONEUVOSTO

Apetit Oyj:n varsinainen yhtiökokous, joka pidettiin 28.3.2019, päätti maksaa hallintoneuvostolle palkkioita seuraavasti:

- hallintoneuvoston puheenjohtajan kuukausipalkkio on 1 000 (vuonna 2018: 1000) euroa
- varapuheenjohtajan kuukausipalkkio on 665 (665) euroa
- hallintoneuvoston jäsenten ja puheenjohtajan kokouspalkkio on 300 (300) euroa
 - kokouspalkkio maksetaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle myös heidän osallistuuksaan yhtiön hallituksen kokouksiin
 - kokouspalkkio maksetaan myös hallintoneuvoston nimitysvaliokunnan jäsenille.

Hallintoneuvosto kokoontui vuoden 2019 aikana neljä kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 76 %. Hallintoneuvoston jäsenille maksettiin palkkioita vuonna 2019 yhteensä 48 180 euroa.

HALLITUS

Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten palkkioista.

Apetit Oyj:n hallintoneuvoston 8.4.2019 tekemän päätöksen mukaan:

- hallituksen puheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkio 39 060 (39 060) euroa
- varapuheenjohtajalle maksetaan vuosipalkkio 24 120 (24 120) euroa
- muille hallituksen jäsenille maksetaan vuosipalkkio 19 560 (19 560) euroa
- lisäksi puheenjohtajalle maksetaan 510 (510) euron ja jäsenille 300 (300) euron suuruinen kokouspalkkio.

Vuonna 2019 hallitus kokoontui kolmetoista kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 95 %. Palkkioita hallituksen jäsenille maksettiin 149 490 euroa. Palkkiot on eritelty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 26.

TOIMITUSJOHTAJA JA TOIMITUSJOHTAJAN SIJAINEN

Hallitus nimittää ja vapauttaa tehtävästään toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen, määrää heidän tehtävistään sekä päättää heidän toimiehdoistaan ja kannustusjärjestelmistään.

Toimitusjohtajana on toiminut diplomi-insinööri Juha Vanhainen 31.8.2019 saakka ja maatalous- ja metsätieteiden maisteri Esa Mäki 1.9.2019 alkaen. Toimitusjohtajien palvelussuhteen keskeiset ehdot on määritelty toimitusjohtajasopimuksissa. Juha Vanhaisella on ollut maksuperusteinen lisäeläkesopimusjärjestely, johon on maksettu 111 086 euroa vuonna 2019. Myös Esa Mäellä on maksuperusteinen lisäeläkesopimusjärjestely, johon ei ole tehty maksuja vuonna 2019.

Toimitusjohtaja Juha Vanhaisen palkka ja muut etuudet tilivuonna 2019 olivat maksuperusteisesti 827 968,45 euroa. Toimitusjohtaja Esa Mäen palkka ja muut etuudet tilivuonna 2019 olivat maksuperusteisesti 100 010,00 euroa.

Toimitusjohtajalla ei ole sijaista.

Sisäpiiriasiat

Apetit Oyj:n hallituksen 23.10.2019 vahvistamat sisäpiirisäännöt perustuvat markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 596/2014 (MAR), markkinoiden väärinkäyttödirektiivin 57/2014, komission delegoidun asetuksen 522/2016, komission täytäntöönpanoasetusten 347/2016 ja 626/2016, rikoslain 39/1889 ja arvopaperimarkkinain 746/2012 (AML) kulloinkin voimassa oleviin säännöksiin, finanssivalvonnan määräyksiin sekä NASDAQ Helsinki Oy:n

hallituksen hyväksymään, 3.7.2016 alkaen voimassa olevaan sisäpiiriohjeeseen. Sisäpiirisäännöt koskevat Apetit Oyj:n muodostaman konsernin ("Yhtiö") henkilöstöä ja johtoa.

Sisäpiiriläisiä Yhtiössä ovat i) ilmoitusvelvolliset johtohenkilöt, ii) pysyvään sisäpiiriluetteloon merkityt henkilöt ja iii) hankekohtaiset sisäpiiriläiset.

Yhtiö pitää ilmoitusvelvollisista johtohenkilöistä ja heidän lähipiiristään sekä pysyvään sisäpiiriluetteloon merkityistä henkilöistä luetteloita, jotka eivät ole julkisia. Hankekohtaisista sisäpiiriläisistä Yhtiö pitää sisäpiiriluetteloa, joka myöskään ei ole julkinen. Hankekohtaiseen sisäpiiriluetteloon merkityille henkilöille ilmoitetaan merkinnästä ja siitä aiheutuvista velvollisuuksista kirjallisesti tai muuten todisteellisesti, esimerkiksi sähköpostilla. Sisäpiiriläisen on vahvistettava ilmoituksen vastaanottaminen.

Tullessaan yhtiön ilmoitusvelvolliseksi johtohenkilöksi henkilön on viipymättä annettava Yhtiön sisäpiirirekisterin hoitajalle perusilmoitus. Perusilmoitus annetaan Yhtiön lähettämällä lomakkeella. Ilmoitusvelvollisen johtohenkilön tulee aina tehdä uusi ilmoitus, kun lomakkeessa ilmoitetuissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia. Ilmoitus olosuhteiden muutoksesta on annettava viipymättä. Vastaava ilmoitusvelvollisuus on henkilöillä, jotka Yhtiöltä saamansa tiedon mukaan tulevat merkityksi Yhtiön pysyvään sisäpiiriluetteloon.

Yhtiön ilmoitusvelvolliset sisäpiiriläiset ja pysyvään sisäpiiriluetteloon kuuluvat henkilöt eivät saa käydä kauppaa yhtiön rahoitusvälineillä 30 päivän ajan ennen yhtiön liiketoimintakatsauksen, puolivuosisikatsauksen ja tilinpäätöstiedotteen julkistamista. Kaupankäyntirajoitus päättyy julkistamista seuraavana päivänä.

Yhtiö ylläpitää sisäpiirirekistereitään Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmässä. Hallituksen jäsenten ja konsernin johtajiston omistukset 31.12.2019 on esitetty hallituksen ja johtajiston jäsenten esittely yhteydessä tilinpäätöksen sivuilla 119 ja 121.

Hallintoneuvosto

HARRI EELA

Puheenjohtaja vuodesta 2014,
jäsen vuodesta 2012
s. 1960, puuteollisuusteknikko,
myyntipäällikkö

Päätoimi: Cursor Oy, myyntipäällikkö

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen puheenjohtaja: Finnino Oy,
Oy Scanhomes Ltd. Finland
Hallituksen puheenjohtaja: 1point5 Oy

Osakeomistus: 800 osaketta (31.12.2019)

MARJA-LIISA MIKOLA-LUOTO

Varapuheenjohtaja vuodesta 2011,
jäsen vuodesta 2005
s. 1971, MMM, agronomi,
maanviljelijä

Päätoimi: maanviljelijä

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen jäsen: Säkylän Osuuspankki

Osakeomistus: 1 630 osaketta (31.12.2019)

JAAKKO HALKILAHTI

Jäsen vuodesta 2011
s. 1967, maanviljelijä

JUSSI HANTULA

Jäsen vuodesta 1995
s. 1955, maanviljelijä

JUHA HÄMÄLÄINEN

Jäsen vuodesta 2018
s. 1971, maatalousyrittäjä,
agrologi

LAURA HÄMÄLÄINEN

Jäsen vuodesta 2009
s. 1975, MMM, agronomi,
maanviljelijä

AKI KAIVOLA

Jäsen vuodesta 2015
s. 1960, MMM, agronomi,
maanviljelijä

RISTO KORPELA

Jäsen vuodesta 2007
s. 1949, ekonomi,
kauppaneuvos

JONAS LAXÅBACK

Jäsen vuodesta 2013
s. 1973, MMM, agronomi,
toiminnanjohtaja

MIKA LEIKKONEN

Jäsen vuodesta 2008
s. 1963, maanviljelijä,
agrologi

JARI NEVAVUORI

Jäsen vuodesta 2012
s. 1966, agronomi,
tuotepäällikkö, maanviljelijä

PEKKA PERÄLÄ

Jäsen vuodesta 2016
s. 1961, HTM,
toimitusjohtaja, Espoo

MARKKU PÄRSSINEN

Jäsen vuodesta 2012
s. 1957, agronomi,
edunvalvontajohtaja

PETRI RAKKOLAINEN

Jäsen vuodesta 2014
s. 1966, insinööri,
toimitusjohtaja, maanviljelijä

TIMO RUIPPO

Jäsen vuodesta 2013
s. 1968,
maanviljelysteknikko,
maanviljelijä

VELI-PEKKA SUNI

Jäsen vuodesta 2016
s. 1964, maanviljelijä,
agrologi

JOHANNA TAKANEN

Jäsen vuodesta 2015
s. 1973, BBA,
toimitusjohtaja

MAUNO YLINEN

Jäsen vuodesta 2005
s. 1965, agronomi

HENKILÖSTÖN NIMEÄMÄT JÄSENET:

PÄIVI HAKASUO

s. 1971
Jäsen vuodesta 2018
Varajäsen Timo Hurme

MARIKA PALMÉN

s. 1977
Jäsen vuodesta 2018

MIIKA KARILAINEN

s. 1982
Jäsen vuodesta 2018
Varajäsen Kirsi Roos

Hallitus

SIMO PALOKANGAS

Hallituksen puheenjohtaja
vuodesta 2019
Hallituksen jäsen
vuodesta 2019
s. 1944, Vuorineuvos,
agronomi

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:
Hallituksen jäsen: Biolan Oy

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

HK-Ruokatalo Group Oyj, toimitusjohtaja, 1995–2006
Lännen Tehtaat Oyj, toimitusjohtaja, 1987–1994
Munakunta, toimitusjohtaja, 1979–1987

Osakeomistus: 12 005 osaketta (31.12.2019)

LASSE AHO

Hallituksen varapuheenjohtaja
vuodesta 2018
Hallituksen jäsen
vuodesta 2015
s. 1958, YTM

Päätoimi: Olvi Oyj, toimitusjohtaja, 2004–

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen jäsen: Jääkiekon SM-liiga, Genelec Oy, Suomen
Elintarviketeollisuusliitto ry
Hallituksen puheenjohtaja: Panimo- ja
Virvoitusjuomateollisuusliitto ry
Hallituksen varapuheenjohtaja: Euroopan Panimoliitto

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

MetroAuto Tampere Oy, toimitusjohtaja, 2000–2004
Linkosuon Leipomo Oy, toimitusjohtaja, 1997–2000
Fazer Leipomot Oy, myyntijohtaja, 1993–1997
Fazer Keksit Oy, markkinointijohtaja, 1985–1993
Atoy-yhtiöt, tuotepäällikkö, 1984–1985

Osakeomistus: 6 824 osaketta (31.12.2019)

ANNIKKA HURME

Hallituksen jäsen
vuodesta 2018
s. 1964, ETM

Päätoimi: Valio Oy, toimitusjohtaja, 2014–

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen puheenjohtaja: Elintarviketeollisuusliitto ry,
vuodesta 2019 alkaen
Hallituksen jäsen: Elintarviketeollisuusliitto ry, East Office,
Valion Eläkekassa, Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö,
Tekniikan Akatemia -säätiö ja Sydäntutkimussäätiö
Hallintoneuvoston jäsen: Suomen Messut Osuuskunta
Työvaliokunnan jäsen: Elintarviketeollisuusliitto ry

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Valio Oy, liiketoiminnan johtaja,
johtoryhmän jäsen 2007–2014

Osakeomistus: 2 379 osaketta (31.12.2019)

SEPPO LAINE
Hallituksen jäsen
vuodesta 2016
s. 1953, Yrittäjäneuvos,
KHT-tilintarkastaja

Päätoimi: Hallitusammattilainen, KHT-tilintarkastaja, 2008–

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen puheenjohtaja: Cor Group Oy, Pohjaset Oy,
Health City Finland Oy, Trevian Asset Management Oy
Hallituksen jäsen: Fysiopalvelu Easy Move Oy,
Lehto Group Oyj

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Elektrobit Oyj, tukitoiminnoista vastaava CFO, 2000–2007
Tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, kansainvälinen
partneri ja Oulun aluekonttorin johtaja, 1995–2000
Oulun Laskenta Oy, toimitusjohtaja, 1979–1995
Turun Muna Oy:n Jaakko Tehtaat, talouspäällikkö,
1977–1979
Tammerneon Oy, talouspäällikkö, 1975–1977

Osakeomistus: 4 616 osaketta (31.12.2019)

NIKO SIMULA
Hallituksen jäsen
vuodesta 2015
s.1966, varatuomari

Päätoimi: Maanviljelijä

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen jäsen: Lammaisten Energia Oy

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

- Asianajotehtävissä, 1992–2011
- Asianajaja, 1995–2011:
- Asianajotoimisto Niko Simula, 1999–2011
- Asianajotoimisto Santala & Simula, 1994–1999
- Asianajotoimisto Pekka Santala, 1992–1993
- Kokemäen Kihlakunnanoikeus 1991–1992, notaari, vt.
- Käräjätuomari
Maanviljelijä 1987–

Osakeomistus: 3 919 osaketta (31.12.2019)

Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä

ESA MÄKI

Toimitusjohtaja ja johtaja,
Ruokaratkaisut-liiketoiminta
vuodesta 2019
s. 1966, maatalous- ja
metsätieteiden maisteri

Keskeiset samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen jäsen: Elintarviketeollisuusliitto ry,
Köyliön-Säkylän Sähkö Oy, Pintos Oy
Hallintoneuvoston jäsen: LähiTapiola Lännen Keskinäinen
Vakuutusyhtiö

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

HK Scan Oyj, lihataseesta ja tilaustoimitusketjusta
vastaava johtaja (EVP), 2019
Atria Oyj, johtaja (VP), vienti ja teollisuusmyynti, 2015–2018
Best In Oy, toimitusjohtaja, 2015–2018
Finnprotein Oy, toimitusjohtaja/Finnprotein konkurssipesä,
2014
Biolan Oy, toimitusjohtaja (Biolan Oy ja Favorit Tuote Oy),
2008–2014
HKScan Oyj, eri johtajatason tehtäviä, 2003–2008
Atria Oyj, eri johtaja- ja päällikötason tehtäviä 1994–2003

Osakeomistus: 124 osaketta (31.12.2019)

TERO HEIKKINEN

Johtaja, Viljakauppa ja
Öljykasvituotteet
vuodesta 2019
Konsernin palveluksessa
vuodesta 2008
s. 1974, kauppatieteiden maisteri

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Apetit Oyj, talousjohtaja, 2017–2019
Avena Nordic Grain Oy, talouspäällikkö, 2009–2017
Avena Kantvik Oy (aik Mildola Oy), talouspäällikkö,
2008–2009
Intune Circuits Oy, talouspäällikkö, 2007–2008
Tecnotree Oyj (aik Tecnomen Oyj), Manager,
Management reporting, 2005–2007
Tecnotree Oyj, eri controller-tehtävät, 2000–2005

Osakeomistus: – (31.12.2019)

MAX PORTNOJ

Vt. talousjohtaja
Konsernin palveluksessa vuodesta 2018
s. 1980, kauppatieteiden maisteri

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Group Controller, Apetit Oyj, 2018–2019
Business Controller, MTV, 2015–2018
Business Controller, Neste Oyj, 2012–2015
Business Controller, Nokia, 2010–2012

Osakeomistus: – (31.12.2019)

JOHANNA HEIKKILÄ

Henkilöstöjohtaja
vuodesta 2005
s. 1962, kauppatieteiden
maisteri

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Fazer Leipomot Oy, henkilöstöjohtaja, 2003–2005
LU Suomi Oy, henkilöstöjohtaja, 2002–2003
LU Suomi Oy (aik. Fazer Keksit Oy),
henkilöstöpäällikkö, 1995–2002
Fazer Suklaa Oy, henkilöstöpäällikkö, 1992–1994
Fazer Suklaa Oy, henkilöstöasiainhoitaja, 1990–1991

Osakeomistus: 350 osaketta (31.12.2019)

ARI KULMALA

Tuotantojohtaja
Konsernin palveluksessa
vuodesta 2019
s. 1967, MBA,
tuotantoinsinööri

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Johtaja, tuotanto ja kokonaistoimintojen ohjaus,
A-Rehu Oy, 2016–2019
Tuotantojohtaja, Finnprotein Oy, 2012–2015
Toimitusjohtaja, JPT-Industria Oy, 2011–2012
Tuotantojohtaja, Hankkija-Maatalous Oy, 2007–2011
Tehdaspäällikkö, Suomen Rehu Oy/Hankkija-Maatalous Oy
2001–2007
Tuotannon esimies, Rehuraisio Oy, 1992–2001

Osakeomistus: – (31.12.2019)

TIMO PARTOLA

Kaupallinen johtaja
Konsernin palveluksessa
vuodesta 2019
s. 1972, kauppatieteiden
maisteri

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Markkinointijohtaja, Findus Finland Oy, 2010–2019
Markkinointipäällikkö, Olvi Oyj, 2005–2010
Marketing Manager, GEDYS IntraWare GmbH, 2001–2004
Category Development Manager, Kraft Foods Finland,
1998–2001

Osakeomistus: – (31.12.2019)

SANNA VÄISÄNEN

Viestintä- ja vastuullisuusjohtaja
Konsernin palveluksessa
vuodesta 2018
s. 1977, filosofian maisteri

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Johtaja, viestintä, markkinointi ja sijoittajasuhteet,
Apetit Oyj, 2018–2019
Senior Manager, Konserniviestintä, Componenta Oyj,
2013–2017
Sisäisen viestinnän päällikkö, Componenta Oyj, 2011–2013
Viestintäpäällikkö, sijoittajasuhteet ja talousviestintä,
Metsä Board Oyj, 2009–2011
Viestintäpäällikkö, tiiminvetäjä, Metsä Group, 2006–2009
Viestintäkonsultti, Infor Consulting Oy, 2003–2006

Osakeomistus: – (31.12.2019)

ASMO RITALA

Lakimies vuodesta 1995
s. 1958, oikeustieteen
kandidaatti

Keskeinen aikaisempi työhistoria:

Avena Oy, lakimies, 1995–2002
Valtion viljavarasto, lakimies, 1990–1994
Oy Esso Ab, isännöitsijä, 1986–1990

Osakeomistus: –

TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE

YHTIÖKOKOUS

Apetit Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 26.3.2020 klo 13.00 Apetit Oyj:n henkilöstöravintola Myllynkivessä Säkylässä. Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka 16.3.2020 on merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava yhtiölle viimeistään 20.3.2020 klo 16.00 mennessä joko internet-sivuillamme apetit.fi tai kirjallisesti osoitteella: Apetit Oyj, Tuija Österberg, Sörnäistenkatu 1 A, 00580 Helsinki, puhelimitse numeroon 010 402 2110/Tuija Österberg tai sähköpostilla osoitteeseen tuija.osterberg@apetit.fi. Kirjeen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä.

Mahdolliset valtakirjat pyydämme toimittamaan yllämainittuun osoitteeseen ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Omaisuudenhoitajan tilinhoitajayhteisö ilmoittaa hallintarekisteröidyn osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, merkittäväksi yhtiön tilapäiseen osakasluetteloon viimeistään 23.3.2020 klo 10.00 mennessä.

OSINGONMAKSU

Hallitus ehdottaa, että vuodelta 2019 vahvistettavan taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,45 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkaalle, joka osingonmaksun täsmäytyspäivänä 30.3.2020 on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan 7.4.2020.

TALOUDELLINEN TIEDOTTAMINEN 2020

Apetit Oyj julkisti tilinpäätöstiedotteen vuodelta 2019 perjantaina 21.2.2020 klo 8.30. Vuosijulkaisu on julkaistu yhtiön internet-sivuilla viikolla 10.

Osavuosikatsaukset vuonna 2020 julkistetaan seuraavasti

- Liiketoimintakatsaus tammi–maaliskuu, perjantai 8.5.2020 klo 8.30
- Puolivuosikatsaus tammi–kesäkuu, perjantai 21.8.2020 klo 8.30
- Liiketoimintakatsaus tammi–syyskuu, keskiviikko 4.11.2020 klo 8.30

Vuosijulkaisu, tilinpäätöstiedote, puolivuositiedote ja liiketoimintakatsaukset julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Ne ovat luettavissa Apetit Oyj:n internet-sivuilla osoitteessa apetit.fi/sijoittajille, josta julkaisu voi ladata myös pdf-versioina.

Suomenkieliset painetut vuosijulkaisu voi tilata yhtiön internet-sivuilta osoitteesta www.apetit.fi/sijoittajille. Englanninkieliset vuosijulkaisu ovat saatavina vain sähköisessä muodossa.

MUUTOKSET HENKILÖTIEDOISSA

Osakkeenomistajia pyydetään ilmoittamaan henkilötiedoissa tapahtuneet muutokset siihen pankkiin, jossa osakkeenomistajalla on arvo-osuustili.

YHTEYSTIEDOT

Apetit Oyj

Sörnäistenkatu 1A
00580 Helsinki
Puhelin 010 402 00

Apetit Oyj

Maakunnantie 4,
PL 100, 27801 Säskylä
Puhelin 010 402 00

Sähköposti: etunimi.sukunimi@apetit.fi
www.apetit.fi

Y-tunnus 0197395-5
Kotipaikka Säskylä

Tytäryhtiöt

Apetit Ruoka Oy

SÄKYLÄ
Maakunnantie 4
PL 130, 27801 Säskylä
Puhelin 010 402 4300

PUDASJÄRVI
Teollisuustie 3
93100 Pudasjärvi
Puhelin 010 402 4300

Apetit Suomi Oy

Maakunnantie 4
PL 100, 27801 Säskylä
Puhelin 010 402 4300

Apetit Ruokaratkaisut Oy

Maakunnantie 4
PL 100, 27801 Säskylä
Puhelin 010 402 4300

Avena Nordic Grain Oy

Sörnäistenkatu 1A, 00580 Helsinki
Puhelin 010 402 02
etunimi.sukunimi@avena.fi
www.apetit.fi/avena

UAB Avena Nordic Grain

L. Asanaviciutes str. 13B-56
LT-04300 Vilna, Liettu
Puhelin +370 5 243 0290

Avena Nordic Grain OÜ

Tehnika 3, Türi
EE-72213 Järvamaa, Viro
Puhelin +372 5 038 151

OOO Avena-Ukraina

g. Mirgorod, ul. Petrovskogo 15
UA-37600 Poltavskaja oblast, Ukraina
Puhelin +380 5355 40262

SIA Avena Nordic Grain

Atmodas iela 19-345
Jelgava, LV-3007
Puhelin: +371 272 99958
Latvia

Avena Kantvik Oy

Satamatie 64
PL 21, 02401 Kirkkonummi
Puhelin 010 402 2300